Limburgs Dagblad

Donderdag 17 december 1992 — 74e jaargang nr. 298.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers *f* 1,60

Provincie kiest voor openbare aanbestedingen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De provincie Limburg gaat met vrijwel onmiddellijke ingang al haar belangrijke opdrachten openbaar aanbesteden. Het betreft zowel bouwwerkzaamheden, aan- en inkopen als de levering van diensten.

Bovendien gaat het provinciebestuur alle Limburgse gemeenten en instellingen voortaan rigoureus en met behulp van (subsidie)sancties verplichten zijn voorbeeld te volgen.

Dat laatste is het geval wanneer ingediende projecten voor minstens de helft òf voor meer dan een half miljoen gulden door de povincie worden gesubsidieerd.

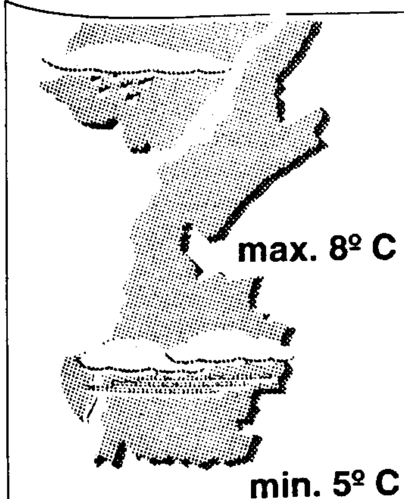
Een en ander blijkt uit de nota Integraal Provinciaal Aanbestedingenbeleid, die gisteren door Gedeputeerde Staten werd gepresenteerd. In dit lijvige werkstuk formuleert het college deels geheel nieuwe, deels drastisch aangescherpte regels voor alle provinciale aanbestedingen en inkopen.

Die nieuwe aanpak is een direct gevolg van de onderzoeken naar het provinciaal aanbestedings- en inkoopbeleid, die GS onlangs hebben laten verrichten naar aanleiding van de golf van bewezen en vermeende corruptie- affaires in Zuid-Limburg.

Tot nog toe had het provinciaal bestuur een duidelijke voorkeur voor onderhandse aanbestedingen en aanbestedingen na voorafgaande selectie van kandidaten.

In dat verband concludeerden de onderzoekers dat er met name in de periode vóór 1988 volop mogelijkheden waren voor gesjoemel, omdat de gehanteerde procedures voornamelijk waren gebaseerd op 'usances en mondelinge afspraken'.

Zie verder pagina 17
● Strenge procedures bij aanbestedingen

GELEIDELIJK MEER ZON
Een zwak golvend front zal in de ochtend nog voor veel bewolking zorgen waaruit plaatselijk lichte regen of motregen valt. Ook is er lokaal mist en laaghangende bewolking aanwezig. Omdat de wind toeneemt zal de mist en bewolking verdwijnen, waardoor we geleidelijk meer zon krijgen. De wind is eerst nog zwak uit een zuidelijke richting, maar neemt toe tot matig. De middagtemperatuur loopt op tot ongeveer 8 graden. Komende nacht daalt het kwik tot circa 5 graden.
Voor informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:
zon op: 08.43 onder: 16.28
maan op: 01.01 onder: 12.28

MORGEN:
zon op: 08.44 onder: 16.28
maan op: 02.22 onder: 12.49

Fors verlies inkomens boeren

'Angst ouderen voor misdrijf is niet terecht'

DEN HAAG – Ouderen hebben minder kans om slachtoffer te worden van een misdrijf dan andere leeftijdsgroepen, maar hun angst daarvoor is groter dan bij de anderen. Dat blijkt uit het onderzoek 'Ouderen en criminaliteit' van het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven van het ministerie van Justitie.

Volgens hoofd dr. J. Horn van het Landelijk Bureau blijkt uit een Nederlandse slachtofferenquête uit 1990 dat, met het toenemen van de leeftijd boven 25 jaar, de kans om slachtoffer te worden afneemt. Bijvoorbeeld de kans op handtastelijkheden op straat is voor de leeftijdscategorie 15-19 jaar 1,9 procent en neemt af tot 0,2 procent voor de leeftijdscategorie boven 65 jaar. Ook bij het delict diefstal van en vanuit auto's en van portemonnees is de kans doelwit te worden voor alle leeftijdsgroepen gemiddeld 33 procent en voor de leeftijdsgroep boven de 65 jaar 17 procent.

Uit het onderzoek 'Ouderen en criminaliteit' blijkt echter dat de angst van ouderen om slachtoffer te worden, groter is dan bij jongeren. Volgens Horn heeft die angst te maken met de leeftijd en de kwetsbaarheid op zowel psychisch, sociaal, fysiek en financieel vlak. Vrouwen blijken overigens banger te zijn dan mannen. Tegenover 88 procent van de oudere mannen zegt 54 procent van de oudere vrouwen thuis nooit bang te zijn.

Erik Meijer niet in actie

Oranje houdt zicht op WK'94

● *Peter van Vossen twee doelpunten.*

ISTANBOEL – Het Nederlands elftal heeft zijn derde duel in de kwalificatiestrijd voor het toernooi om de wereldtitel met 3-1 gewonnen van Turkije. Peter Van Vossen hield Oranje op de juiste koers voor het WK '94 in Amerika door twee keer te scoren. Naast de Anderlecht-speler pikte ook Ruud Gullit een treffer mee.
Alle doelpunten vielen na rust. Oranje heeft in groep 2 uit drie duels drie punten behaald. Eerder werd verloren van Noorwegen en gelijk gespeeld tegen Polen. De zo verrassend opgeroepen MVV'er Erik Meijer kwam, ondanks het feit dat hij kort na rust mocht warmlopen, niet in actie.

Knallende ruzie CDA en minister Ritzen over lerarensalarissen

Kabinetscrisis dreigt

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De coalitie van CDA en PvdA is in de grootst mogelijke problemen geraakt over de verhoging van de lerarensalarissen. Nerveus politiek topberaad tot gisteravond laat resulteerde in een brief aan het parlement waarin minister Ritzen (Onderwijs) een serie oude beloften aan de CDA-fractie herhaalt. De brief nam de spanning tussen PvdA-minister Ritzen en de coalitie-partner dan ook niet weg.

Het CDA heeft al lange tijd moeite met de forse bedragen (211 miljoen in 1993, oplopend tot 710 miljoen in 1996) die de PvdA-bewindslieden Ritzen en Wallage hebben gereserveerd voor loonsverbetering in het onderwijs. Met een jaarlijks extraatje van 200 miljoen kan het CDA wel leven. Voor het surplus moet de Tweede Kamer jaarlijks het licht op groen zetten, eiste het CDA.

„Wij worden constant gebeld door schoolbesturen die zeggen: de kalk komt van het plafond. Hoe kan het dat er wèl geld is voor de leraren?," aldus een woordvoerder van de fractie. „Wij willen ieder jaar opnieuw bekijken waar de nood het hoogst is en waar dus extra geld naar toe gaat."

Brief

In de brief aan de Kamer geeft Ritzen toe dat de lerarensalarissen alleen omhoog kunnen gaan 'voor zover er budgettaire dekking is gerealiseerd'. Met andere woorden: als er geen geld is, houdt alles op. Bovendien 'mag de Tweede Kamer de dekkingsvoorstellen jaarlijks beoordelen', belooft de bewindsman.

Soortgelijke beloften had de hij eerder op de dag ook al gedaan en stemmen het CDA niet tot tevredenheid.

Zie verder pagina 5
● Compromis onhaalbaar

Stoffelijk overschot onderzocht

● *Leden van de technische recherche onderzoeken het lijk in de middenberm van de autoweg.* Foto: DRIES LINSSEN

Dode man in middenberm van autoweg

Van onze verslaggever

HEERLEN – In de middenberm van de autosnelweg A-76 in Heerlen is gistermorgen het stoffelijk overschot van een 40- tot 45-jarige man gevonden. Een Wegenwachtpatrouille ontdekte de dode en schakelde de politie in. Deze dacht in eerste instantie te maken te hebben met een slachtoffer van een verkeersongeval. Maar zijn verwondingen waren van dien aard, dat al snel het vermoeden opkwam dat de man was vermoord.
Omstreeks acht uur werd de lugubere ontdekking gedaan. Ter hoogte van de Kunderberg, de vindplaats van het stoffelijk overschot, werd het verkeer over één rijstrook geleid, zodat de technische recherche haar werk kon doen.
De politie laat niets los over de manier waarop de man, die ongeveer 1,87 meter groot was en van een breed en krachtig postuur, vermoedelijk om het leven is gebracht. „Zo spoedig mogelijk zal sectie verricht worden en dan weten we wat meer."

Zie verder pagina 15
● Politie op zoek naar identiteit van slachtoffer

Kritiek PvdA op asielbeleid Kosto en D'Ancona

DEN HAAG – De PvdA in de Tweede Kamer heeft gisteren forse kritiek geleverd op het asielzoekersbeleid van de eigen bewindslieden Kosto en d'Ancona. Volgens PvdA-Kamerlid Middel is het opvangbeleid voor asielzoekers vastgelopen, zit er ook geen vaste lijn in en moet de regeling voor opvang van asielzoekers (Roa) op de helling.
Een van de kritiekpunten van de PvdA betrof de regel dat asielzoekers die nog op erkenning wachten, niet mogen werken. Zij krijgen zo een prikkel tot nietsdoen, hetgeen hun aanpassing aan de Nededrlandse samenleving bemoeilijkt. Middel vond dat ook (nog) niet erkende asielzoekers de mogelijkheid moeten krijgen om te werken. D'Ancona voelde daar echter niets voor.

k

uit de kunst

WMC (4)

DOOR JOS FRUSCH

Kleine oorzaken hebben grote gevolgen. Lees het relaas van de compositie, die de blaasmuziekwereld in beroering bracht, nog voordat er ook maar één noot had geklonken.

Een organisatie geeft op voordracht van haar artistieke muziekcommissie aan een componist opdracht een verplicht werk te schrijven voor een groot internationaal concours voor amateurorkesten. Nog voordat de compositie helemaal klaar is, komt ze onder ogen van een als integer en vakbekwaam bekend staande dirigent, die het werk met zijn beroepsorkest op cd wil zetten. Tijdens de repetities komt die dirigent tot de ontdekking dat het werk veel te gemakkelijk is om voor de toporkesten tijdens het concours als verplicht werk te dienen.

Jemig, denkt die dirigent die toevallig ook lid is van de artistieke adviescommissie van de betreffende organisatie en slaat alarm. Want hij wil het niet op zijn geweten hebben dat hij achteraf de Zwarte Piet krijgt toegespeeld. Jemig, denkt de muziekorganisatie en ziet de bui al hangen. Geld kwijt, proces aan de broek en nog geen compositie ook. Dus die begint een deuntje te fluiten, op de tafel te trommelen en te doen of haar neus bloedt. Jemig, denken de musici van het beroepsorkest van de integere dirigent en slaan alarm bij de korpsen, waarvan ze van kinds af aan lid zijn en die aan het concours gaan deelnemen. Want zij vinden ook dat van die compositie geen brood te bakken valt. Jemig, denken de dirigenten van die korpsen. Een compositie waarvan geen brood te bakken valt? Daar gaat mijn eerste plaats. Zij raken in paniek en mobiliseren de bestuursleden van hun verenigingen, die op hun beurt jemig roepen en op hoge poten naar de organisatie stappen om uitleg te vragen. Jemig, denkt ook de inmiddels gealarmeerde uitgever die de compositie op de markt gaat brengen. Hij ziet zijn geplande inkomsten in rook opgaan en roept de dirigent, die het vuurtje heeft aangestoken, ter verantwoording. Jemig, denkt die dirigent ietwat naïef. Wat een poespas, alleen maar omdat ik mijn plicht heb gedaan! Het gaat toch om de muziek!?

Een verzonnen verhaal? Nee hoor, werkelijkheid. De hoofdrolspelers: Pierre Kuypers, dirigent van de Koninklijke Militaire Kapel; het Wereld Muziek Concours, dat aan Alfred Reed een compositie-opdracht gaf voor de Concertafdeling, sectie harmonie; Molenaar's Muziek Centrale die de compositie gaat uitgeven. De figuranten: muzikanten, dirigenten en bestuursleden van Limburgse harmonieën die inmiddels hebben ingeschreven voor het WMC 1993. Het intrige: een drama? Dat lijkt wat zwaar, al is een compositie, die vanwege de te geringe moeilijkheidsgraad ongeschikt wordt geacht, een antireclame voor een concours dat het officieus wereldkampioenschap der blaasmuziek pretendeert te zijn. Een komedie? Dat lijkt wat licht, al is het ronduit komisch te zien hoe snel men in de muziekwereld op de kast zit bij de geringste kritische noten. Een tragi-komedie dus, waarin duidelijk wordt dat musici niet alleen gevoelige oren hebben.

Nu is het maar te hopen voor de dirigent dat ook in de blaasmuziekwereld eerlijkheid het langst duurt.

Ik heb zo mijn twijfels.

Haitink dirigeert opnieuw Concertgebouworkest

'Het zal zeker niet zijn zoals vroeger'

DOOR HANS VISSER

AMSTERDAM – Het liep al jaren niet echt soepel meer. De verhouding tussen Bernard Haitink en het Concertgebouworkest was wat 'gefrustreerd'. Misschien was het achteraf toch ergens goed voor dat de dirigent uit Amsterdam wegging. In elk geval steeg zijn ster sinds zijn emotionele vertrek in 1988 steeds hoger. Hij leidt nu de Royal Opera in het Londense Covent Garden en maakt bejubelde cd-opnamen met de grote orkesten van Wenen en Berlijn. Het is slechts een kleine greep. Toch is hij nooit echt uit Nederland weggeweest. Regelmatig zoekt hij de luwte van zijn huis in het Bergense duingebied op. Zijn verschijnen in het Concertgebouw is echter meer dan ooit een gebeurtenis.

● *Bernard Haitink, deze dagen actief in Nederland.*

Momenteel is hij in de Rotterdamse Doelen bezig aan een zestal optredens met het orkest van die stad. Dat brengt hem morgen en op tweede kerstdag terug op het podium van het Amsterdamse Concertgebouw. In februari keert hij als gast terug bij het Koninklijk Concertgebouworkest, dat in de kwart eeuw van zijn leiding groeide naar de wereldtop. Hij dirigeert dan Mahler, Ravel en Berlioz. Hoe emotioneel is voor hem in deze sfeer een optreden in het Amsterdamse Concertgebouw? „Emotioneel? Ach nee, ik kom daar met het Rotterdams Philharmonisch Orkest en dat is gewoon onderdeel van mijn activiteiten. Maar stráks, met het Concertgebouworkest... Ik ben natuurlijk erg benieuwd hoe dat gaat. Het zal zeker niet meer zoals vroeger zijn. Een beetje anders, denk ik. Er zijn natuurlijk veel jonge mensen bijgekomen. Ik voel het als mijn komst bij een voor mij nog nieuw orkest."

Tsjaikovski

Met het Rotterdams Philharmonisch brengt hij deze weken twee programma's. Het eerste vermeldt Strawinski's 'Le baiser de la fée' en de zesde symfonie van Tsjaikovski, 'Pathétique'. Dus geen rentree met Mahler, Haitinks specialiteit. Diens Zevende komt pas aan de orde in de tweede reeks van drie concerten. Een bewuste keuze, zegt hij. „Tsjaikovksi was een groot componist en de 'Pathétique' een groot stuk. Daar heeft niemand met minachtig over te spreken. 'De kus van de fee' baseerde Strawinski op thema's van Tsjaikovski. Hij heeft dat werk aan hem opgedragen. We brengen dus een programma van stukken die bij elkaar horen. Ik heb dat al eens eerder gedaan. Bovendien geloof ik niet zo in stukken die op zich zelf staan, wél in programma's."

In Rotterdam gaat Jeffrey Tate verrassend snel weg als chef van het Rotterdams Philharmonisch. Een post bij dat orkest zou misschien iets zijn voor de toekomst, als hij nog eens een vaster verband in Nederland zou zoeken. Maar Haitink ontkent. „Geen sprake van. Ik heb mijn contract in Londen en mijn afspraken liggen al vast tot in 1996. Nee. Er is ook geen conflict in Rotterdam. Dat wordt allemaal zo vreselijk opgeblazen. Ik hoop alleen dat Rotterdam gauw een goede opvolger krijgt, verder bemoei ik me nergens mee. Ik ben daar gast en doe er mijn werk."

Solisten

Haitink is tegenwoordig in Nederland vooral geroemd door de wijze waarop hij het grote symfonische werk interpreteert. Niettemin houdt zijn optreden met solisten in het grote repertoire hem volop bezig. „Ik werk natuurlijk met zangers aan de opera in Londen en daarnaast ook met instrumentale solisten. Ook in het orkest. Ik geloof dat het technisch kunnen van de jongere generatie hoe langer hoe beter wordt. Zo alert en zo ongeloofIijk goed. Maar talenten op zich zijn er altijd. Ik ben wel niet zo oud, maar ook wel weer zó oud, dat ik weet hoe het vroeger was."

„Natuurlijk heb ik mijn voorkeuren. Als we een programma hebben in Londen of Berlijn maak ik altijd duidelijk met wie ik graag zou willen werken. Toen bij voorbeeld Jessye Norman afzegde voor de opnamen in Berlijn van de Derde van Mahler, heb ik onmiddellijk geprobeerd of ik Jard van Nes kon krijgen en dat lukte. Zij heeft een zeer grote carrière, treedt overal op. We gaan in maart naar Boston waar ze de Altrapsodie van Brahms zingt, die door Philips wordt opgenomen in het kader van een Brahmscyclus. Ze zingt bij Solti in 'Die Zauberflöte' en noem maar op. Heel indrukwekkend."

Radio

Voor de Nederlandse omroeporkesten dreigt een ferme bezuiniging en mogelijk wordt er een ensemble afgestoten. Haitink kent deze ensembles. Het dreigende snoeien is hem 'een doorn in het oog'. „Ik weet er niet écht veel van af, maar het is allemaal heel jammer. Alweer een belangrijke tak van het Nederlandse muziekleven die wordt afgesneden. Helaas. De omroeporkesten doen veel goede dingen en komen naast de radio ook erg veel naar buiten toe. Het is natuurlijk heel makkelijk om iets op te heffen, maar nog moeilijker om iets terug te krijgen. Het is een kaalslag als al die dingen moeten worden opgeheven."

Toen Haitink vorig jaar de Erasmusprijs kreeg, besloot hij het bijbehorende geld onder te brengen in een fonds. „Op dit moment gebeurt daar nog niets mee. We hebben het een en ander geprobeerd, maar we praten er nog over. Voor Bergens Harmonie hebben we een nieuw instrument gekocht, dat was leuk. Maar voor belangrijke dingen moet het geld nog zijn bestemming krijgen. Het vinden van een goede bestemming voor een project dat zonder die steun niet kan worden gerealiseerd, kost veel tijd. Die dingen duren altijd langer dan je zelf wilt."

LSO en Scapino met Notekraker

MAASTRICHT – Het Limburgs Symfonie Orkest werkt al een aantal jaren samen met het Scapino Ballet Rotterdam. Die samenwerking heeft dit jaar geresulteerd in een reeks van vijf uitvoeringen van De Notekraker van Tsjaikowsky. Twee uitvoeringen hebben plaats in Den Haag, de drie andere in De Maaspoort van Venlo (19/12, 19 uur), het Theater aan het Vrijthof in Maastricht (20/12, 20.15 uur) en de Stadsschouwburg van Heerlen (22/12, 20.00 uur).

Precies 100 jaar geleden, op 18 december 1892, ging de oorspronkelijke choreografie van Marius Petipa en Lev Ivanov in St.-Petersburg in première. Het libretto is ontleend aan Hoffmans 'Der Nusskracker und der Mausekönig', die het verhaal vertelt van de burgemeestersdochter Clara. Zij krijgt van de sinistere Dr. Drosselmeyer een notekraker cadeau. 's Nachts droomt Clara van schimmen en muizen die haar aanvallen. Ze zoekt hulp bij haar notekraker, die dan plotseling levensgroot voor haar staat. Vanaf dat moment gaat alles groeien: de kerstboom, de muizen en de soldatenpoppen.

De notekraker verandert in een prachtige prins, die Clara naar het Land van Suikergoed brengt, waar ze ontvangen worden door de Suikerfee. Aan het sprookje komt echter een einde als Clara wakker wordt.

Het Scapino Ballet danst de Notekraker in de versie van Armando Navarro, de voormalige artistiek directeur van het ensemble, die zich baseerde op het originele libretto van Petipa.

De muzikale leiding is in handen van Stefan Lano, eerste dirigent en plaatsvervangend Genralmusikdirektor in Aken.

ld-cd

Vioolconcert in D - Johannes Brahms; Berliner Philharmoniker o.l.v. Daniel Barenboim; solist Itzhak Perlman; EMI classics CDC 7 54580 2.

DOOR JOS FRUSCH

Ongeveer gelijktijdig met het verschijnen van een nieuwe opname van Beethovens Vioolconcert met Nigel Kennedy op DG komt EMI met de directe opvolger van dit meesterwerk: het Vioolconcert van Brahms. Ook hier betreft het een live-opname, nu met meesterviolist Itzhak Perlman in de hoofdrol.

Brahms' eerbetoon aan zijn vriend, de violist Joseph Joachim, krijgt in de enthousiaste aanpak van Barenboim en Perlman een gloedvolle vertolking, die in de live-registratie – de opname is gemaakt in het Schauspielhaus Berlin – in al haar kleurenpracht weerklinkt. Perlman is een hartstochtelijk musicus, die er niet voor terugdeinst diep in de snaren te grijpen. In de hoekdelen legt de violist veel nadruk in zijn spel: accenten krijgen extra gewicht, de ritmische patronen worden zorgvuldig uitgewerkt en dubbel- en triplegrepen pesante aangepakt. Omdat Barenboim met name in het eerste deel aan het Berlijns orkest een nogal agressieve klank ontfutselt (vooral de strijkers klinken soms behoorlijk schel), resulteert dat in een ietwat grimmige uitvoering. De tegenstelling met het breed uitgesponnen middendeel, dat mooi van klank en met een ongekende intensiteit door orkest en solist wordt gespeeld, is er des te groter door.

EMI is erg zuinig met muziek op deze cd: in totaal slechts 39 minuten. Te weinig eigenlijk. Zeker als je bedenkt dat deze combinatie voor nog heel wat luistergenot had kunnen zorgen.

Limburg bezoekt opera's

HEERLEN – De Stichting Opera Limburg gaat op reis. Op Tweede Kerstdag bezoekt de SOL het Operatheater van Keulen waar Die Zauberflöte van Mozart wordt uitgevoerd. Aan het bijwonen van deze opera gaan een bezoek aan het Wallraf-Richartz-museum en een kerstdiner vooraf. Reservering is mogelijk via tel. 043-615390.

Sinds enige tijd is ook het buro Ticket Express actief op het gebied van het organiseren van operareizen. Zo wordt zondag een bezoek gebracht aan de Westfalenhalle in Dortmund waar de opera Carmen van Bizet wordt uitgevoerd. Voor inlichtingen: 045-457273/326514.

verder in

HOENSBROEK – Wiebe Gotink, bariton, Luitgard Willems, mezzo-sopraan, Heleen Nijenhuis, piano, en Rieneke Willems, voordracht, geven vanavond een concert in de groene kamer van het Slotgebouw van Kasteel Hoensbroek. Op het programma staan werken van Brahms, Fauré, Mozart, Gershwin, Lloyd Webber en Van Dyke. Aanvang 20.15 uur.

MAASTRICHT – In de O.L. Vrouwebasiliek in Maastricht wordt zondagavond een gregoriaanse kerstmeditatie gehouden, waaraan de Schola Cantorum van het Maastrichts conservatorium zijn medewerking verleent. Aanvang 21.00 uur.

In de serie Salon Literaire staan vanavond drie Limburgse schrijvers centraal: Leo Herberghs, Lucas Hüsgen en Paul Meeuws. Plaats van handeling is de Stadsbibliotheek van Maastricht, aanvang 20.00 uur.

KERKRADE – Het Vocaal Ensemble Kerkrade geeft zaterdag onder leiding van Wim Vluggen een kerstconcert in de aula van het Antonius Doctor College in Kerkrade. Mariëlle Frijns, piano, en Andrea Pieper, viool, verlenen hun medewerking aan dit concert, dat om 20.00 uur begint.

GELEEN – Het Geleens Mannenkoor Mignon onder leiding van Pierre Willems geeft zijn jaarlijks kerstconcert komende zondag in de Christus Koningkerk aan de Kluis in Geleen. Solistische medewerking verlenen de Schotse bariton Brian Kemp, de Geleense gitarist Aloys Simons en zijn zoon, de violist Marijn Simons. Het concert begint om 15.00 uur.

HEERLEN – Het schoolorkest van de Heerlense muziekschool geeft zondag een kerstconcert in de aula van de muziekschool, Wilhelminaplein 24. Op het programma van het concert, dat om 15.30 uur begint, staan composities van Corelli, Gossec, Bartok en De Falla. Dit kerstconcert is tevens het afscheidsconcert van dirigent Fons van der Linden, die door drukke werkzaamheden de dirigeerstok moet overdragen aan cellodocent Jos Kamp.

BEEK – In de hervormde kerk van Beek geven Karin Nieuwlink-van der Wal (zang), Judith Theunissen (zang) en John Boone (orgel) zondag een kerstconcert. Aanvang 16.00 uur.

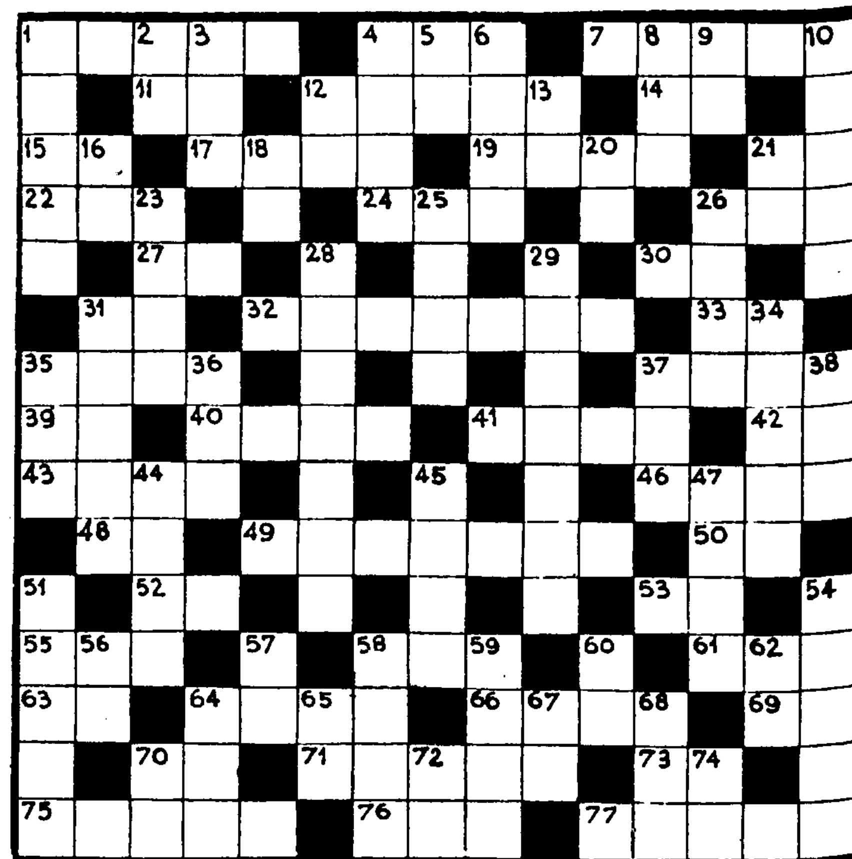
BREDA – De Federatie van Katholieke Muziekbonden in Nederland houdt zondag haar jaarlijkse kampioenswedstrijd voor majoretten solisten en kleine ensembles. Plaats van handeling is het gemeentelijk Sportcentrum, Topaasstraat 13 in Breda. Onder de 150 deelnemers bevinden zich ook diverse Limburgse majoretten. De wedstrijden in Breda beginnen om 9.30 uur.

KERKRADE – Brassband Limburg geeft morgen een kerstconcert in het Wijngrachttheater van Kerkrade. Aanvang 19.30 uur.

Puzzel van gisteren

In de krant van gisteren is het geplaatste raamwerk met verkeerde omschrijvingen gecombineerd. Vandaag – met onze verontschuldigingen – hetzelfde raamwerk met de juiste omschrijvingen.

puzzel van de dag

Horizontaal: 1. lofzang; 4. gek, onbenullig; 7. vrucht; 11. riv. in N.Br.; 12. hoeveelheid; 14. bolgewas; 15. muz. noot; 17. ondiep water; 19. knijpgereedschap; 21. exemplaar (afk.); 22. telw.; 24. snijwerktuig; 26. eng. bier; 27. rund; 30. heilige (afk.); 31. pers. vnw.; 32. bierbereider; 33. v.z.; 35. geschenk; 37. bundeltje, kleine massa; 39. aan zee (afk.); 40. windrichting; 41. lotgevallen (lat.); 42. lidwoord; 43. plezier; 46. Moh. rechter; 48. Ch. munt; 49. laag huisje, werkplaats; 50. muz. noot; 52. bijwoord; 53. motorraces; 55. oude lap; 58. vrl. dier; 61. zeepwater; 63. in het afgelopen jaar (lat. afk.); 64. razernij (O-ind.); 66. gasvormig element; 69. dieregeluid; 70. ten bedrage van; 71. kwade vrouw; 73. bezitt. vnw.; 75. tandvlees; 76. Raad van Arbeid (afk.); 77. reeds spoedig.

Verticaal: 1. God v.h. huwelijk (Gr. myth.); 2. fam. lid; 3. drinkschaal; 4. mengsel v. aarde en verrot hout; 5. spil; 6. scharnier; 8. deel v.h. lichaam; 9. tandeloos zoogdier; 10. keukenmachine; 12. lidw. 13. Eng. Leger des Heils; 16. ter plaatse (lat. afk.); 18. opgenomen geld (afk.); 20. op dit moment; 21. oude lengtemaat; 23. kunstgreep; 25. zakdoosje; 26. koraaleiland; 28. geperst vlees v.e. varkenskop; 29. gemoedelijk, bezadigd; 31. knaagdiertje; 34. neusvuil; 35. inw. organ; 36. v.z.; 37. ambacht, beroep; 38. grote steen; 44. melkklier; 45. Amerikaanse staat; 47. geneesheer; 51. kwelling, ramp; 54. gezongen toneelspel; 56. v.z. 57. na de middag (lat. afk.); 58. aardsoort; 59. vroegere bewoners v. Peru; 60. op deze wijze; 62. overleden (lat.afk.); 64. jongere broer of zuster; 65. voegwoord; 67. boom; 68. telwoord; 70. in het jaar onzes Heren (lat. afk.); 72. en verder (afk.); 74. waarnemend (afk.).

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN Bank Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

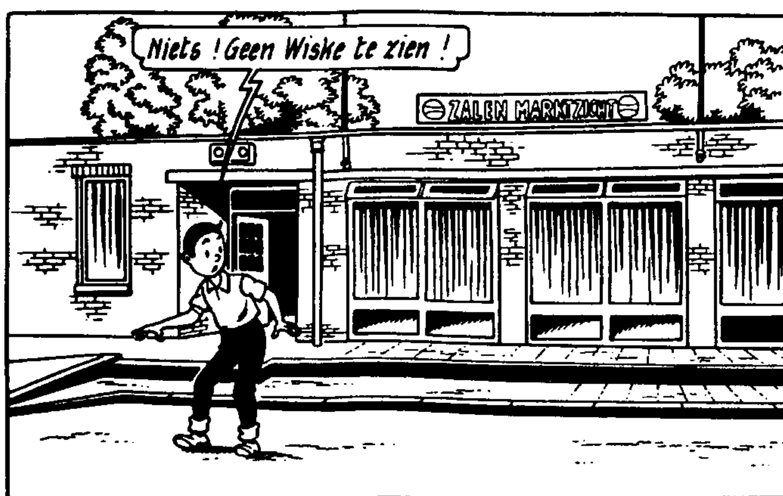
Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

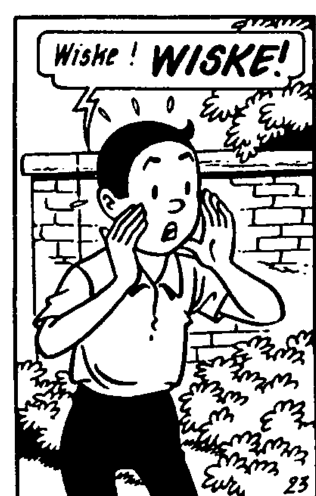
per maand	ƒ 27,45
per kwartaal	ƒ 82,35
Per acceptgiro:	
per maand	ƒ 28,45
per kwartaal	ƒ 83,35
losse nummers	ƒ 1,60
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de gulden harpoen

recept

Feestelijk voorafje

DOOR HUUB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 2 dik gesneden plakken casselerrib in blokjes, 2 plakjes bacon in reepjes, 1 grapefruit, 1 appel (liefst karmijn), 2 worteltjes in reepjes, 1 citroen, 1 el gehakte peterselie. Voor de dressing: 1 el frambozenazijn, 2 el olijf- of notenolie, zout en peper uit de molen.

Bak de bacon en laat ze op keukenpapier afkoelen. Maak appel en grapefruit schoon. Snijd appel in reepjes en grapefruit in gehalveerde partjes. Vermeng casselerrib, bacon, grapefruit, appel en wortel met elkaar. Breng op smaak met dressing. Laat even afgedekt in de koelkast staan, zodat de smaken goed mengen.

Neem 4 cocktailglazen en maak randjes vochtig met een plakje citroen. Druk vervolgens het glas in de gehakte peterselie. Vul de glazen met het vleesmengsel en garneer met een plakje citroen op de rand. Als garnituur hierbij past uien-kaasstokbrood.

TIP: In plaats van casselerrib mag ook gekookte ham, fricandeau, boterhamworst of mortadella gebruikt worden.

Wegens voor moslims beledigend boek

Boete voor Rasoel

AMSTERDAM – De Amsterdamse politierechter mr. E. van Schaardenburg heeft gisteren de 41-jarige Edammer Z. van A. conform de eis bij verstek veroordeeld tot een boete van 2.000 gulden. De politierechter was met officier van justitie Mijnssen van oordeel dat Van A. onder het pseudoniem Mohammed Rasoel een boek heeft geschreven en gepubliceerd dat beledigend is voor moslims en dat bovendien aanzet tot haat jegens deze godsdienstige groep.

Het boek, getiteld 'De ondergang van Nederland, land der naïeve dwazen", verscheen in 1990 bij de Amsterdamse uitgever Gerard Timmer. Korte tijd later diende de Anne Frank Stichting een strafklacht in tegen de schrijver, waarna het openbaar ministerie tot vervolging overging. Het boek gaat over het gevaar van het - volgens de auteur - groeiend Islamitisch fundamentalisme in Nederland.

Volgens de officier Mijnssen is Rasoel zich te buiten gegaan aan (beledigende) generalisaties ten aanzien van moslims. „Je mag wel kritiek hebben," aldus Mijnssen, „maar dan alleen zakelijk. Het komt erop neer dat je de bal mag spelen, maar niet de man."

Het is lange tijd een mysterie geweest wie er achter de schrijversnaam Rasoel schuilging. Speurwerk van journalisten van het weekblad HP/de Tijd leidde naar Van A., die ook tijdens het gerechtelijk onderzoek in het midden liet of hij de pen had gevoerd of niet.

De officier achtte evenals de politierechter het bewijs hiervoor geleverd, mede door getuigenverklaringen van uitgever Timmer, vertaler R. Kurpershoek en journalist J. Jansen van Galen.

Zij hebben alle drie contact gehad met Van A., voordat het boek gedrukt en wel in de boekhandel lag.

Kamer bepleit snellere aanpak bijstandsfraude

DEN HAAG – CDA, VVD en D66 willen dat uitkeringsfraude sneller wordt bestraft. Bedraagt de fraude minder dan 6000 gulden dan is terugvordering van het gefraudeerde bedrag plus een boete voldoende. Een tijdrovende strafrechtelijke vervolging blijft dan achterwege.

Minister Hirsch Ballin (Justitie) kondigde de nieuwe richtlijn voor administratieve afdoening van uitkeringsfraude gisteren aan. Op dit moment ligt de grens op 1200 gulden waaronder strafrechtelijke vervolging uitblijft. De nieuwe richtlijn is noodzakelijk om de werkdruk op de rechters te verminderen.

De Kamer steunt het beleid van Hirsch Ballin en staatssecretaris Ter Veld (Sociale Zaken) door met het koppelen van gegevensbestanden fraude op te sporen en te voorkomen. Het gaat daarbij om uitwisseling van informatie tussen sociale diensten, belastingdienst, bedrijfsverenigingen, ziekenfondsen, Sociale Verzekeringsbank (kinderbijslag) en het ministerie van Volkshuisvesting (huursubsidie). Het sofi-nummer, aangevuld met de gegevens uit de Gemeentelijke Bevolkingsadministratie, vormt een belangrijke schakel in de gegevensuitwisseling.

VVD-woordvoerder Linschoten hekelde de wijze waarop de uitwisseling tot nog toe plaatsvindt. Volgens de VVD gebeurt dit op 'amateuristische wijze' omdat alle beschikbare gegevens worden doorgespeeld. Niet alleen kost dit extra tijd, daarnaast betekent het een onnodige inbreuk op privacy van de gecontroleerde.

Het kabinet trekt geen extra geld uit om de stuwmeren van geconstateerde fraudegevallen af te handelen. Linschoten had daarom gevraagd, nu duidelijk is dat sociale diensten tienduizenden potentiële fraudegevallen op de plank heeft liggen als gevolg van een bestandsvergelijking met de belastingdienst. Een deel daarvan dreigt te verjaren waardoor terugvordering niet meer mogelijk is. Ter Veld benadrukte dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de afhandeling van deze 'witte' fraude (loon naast een uitkering). Volgens de staatssecretaris hebben gemeenten te laat gereageerd op de problemen.

Financieringstekort komt onder vastgestelde norm

Meevaller voor Kok

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Minister Kok (Financiën) heeft een belastingmeevaller van ongeveer 750 miljoen gulden. Het financieringstekort zal daardoor niet op 4,35 procent uitkomen maar rond 4,15 procent. Het tekort komt daarmee uit onder het in het regeerakkoord vastgelegde maximum van 4,25 procent.

Kok heeft de meevaller gisteren in een brief aan de Kamer gemeld. De bewindsman wil de meevaller gebruiken om nog dit jaar een fors deel van de premie kinderbijslag voor het eerste kwartaal 1993 af te betalen. Het plan was om dat voor een bedrag van 728 miljoen gulden te doen. Dat wordt nu circa 1 miljard gulden. Met de operatie worden de financiële problemen voor 1993 beperkt.

De belastingmeevaller is gebleken uit de cijfers tot en met november. Niet uitgesloten is dat er nog verdere voordelen optreden in december. Mogelijk zijn er ook nog meevallers bij de uitgaven van de departementen. Kok wil daarom pas op de laatste dag van het jaar precies bepalen waarvoor hij de extra centen gaat gebruiken.

In de Kamer werd gisteren opgelucht gereageerd. Desalniettemin wezen de Kamerleden Terpstra (CDA), De Korte (VVD) en Ybema (D66) erop dat de hogere belastinginkomsten op papier leiden tot een hogere lastendruk. Daarmee raakt het kabinet verder af van de belofte die druk te beperken tot 53,6 procent. Terpstra vroeg in een debat over de zogenoemde Najaarsnota van Kok dat nadeel in de komende jaren ongedaan te maken via lastenverlichting.

Terpstra en Melkert (PvdA) vroegen Kok in te grijpen bij de begrotingen Onderwijs, VROM, Economische Zaken en Verkeer en Waterstaat. Daar blijft elk jaar geld over. Volgens de kamerleden betekent dit dat de begrotingen eigenlijk te ruim zijn vastgesteld. Er kan dus bezuinigd worden.

Melkert stelde Kok voor in 1994 te komen met een gericht werkgelegenheidsbeleid. Dat kan door geld uit te trekken voor investeringen of lastenverlichting. De sociaal-democraat sprak over 2 tot 3 miljard gulden. Die ruimte is er volgens Melkert omdat het financieringstekort in 1994 ver onder de EG-norm uitkomt om mee te mogen doen aan de Europese monetaire unie (EMU). Daarmee ontstaan er mogelijkheden voor een extra financiële impuls.

In goede handen

● *Een Amerikaanse militair maakt grappen met een Somalisch jongetje, nadat Amerikanen en Fransen gisteren in Baidoa arriveerden. De militairen hadden geen humanitaire hulp bij zich voor de noodlijdende bevolking. De eerste taak van de militairen is een basis op te zetten van waaruit voedsel kan worden gedistribueerd.*

Foto: REUTER

Amerikanen en Fransen gearriveerd in Baidoa

Van onze redactie buitenland

WASHINGTON/BAIDOA – Zonder ergens tegenstand te ontmoeten hebben Amerikaanse en Franse soldaten, een week na de landing in Somalië, voor het eerst in het binnenland de provinciestad Baidoa bereikt, waar een zeer ernstige hongersnood heerst. De rond 600 Amerikaanse en Franse troepen arriveerden in de vroege ochtend in Baidoa, dat 200 km ten westen van de hoofdstad Mogadisjoe ligt.

In de ochtend namen de troepen het vliegveld van de stad in handen, waar inmiddels al weer vliegtuigen landen. In de stad werden versperringen opgericht om de veiligheid te garanderen. Incidenten deden zich niet voor.

Konvooi

De Amerikaanse gezant voor de operatie 'Herstel Hoop', Robert Oakley, kondigde gisteren in Mogadisjoe aan dat waarschijnlijk al in het weekeinde een konvooi van tien vrachtwagens met voedselhulp in Baidoa zal kunnen aankomen.

Hij loofde de samenwerking met de verschillende Somalische strijdgroepen en de beide militie-leiders Ali Mahdi en Farah Aidid. Deze samenwerking heeft de opmars naar Baidoa aanzienlijk vergemakkelijkt en sneller doen verlopen dan de Amerikaanse commandant, generaal Robert Johnston, voor mogelijk had gehouden, zei hij.

In Baidoa, dat de bijnaam 'stad des doods' had gekregen, stierven de afgelopen maanden gemiddeld 80 mensen per dag door de honger.

Enkele duizenden Somaliërs begroetten gisteren de internationale troepen. In de middag betuigden duizenden mannen, vrouwen en kinderen hun steun aan de hulpverleningsorganisaties en de militairen die hun voedseltransporten beschermen.

Op spandoeken gaven zij in het Engels aan: 'Wij hebben vertrouwen in jullie' en 'De intellectuelen begroeten u warm'. In een optocht trokken zij van een gesloten bioscoop naar het ziekenhuis en het vliegveld, dat nu in handen is van de Amerikaanse marines en Franse legionnaires.

Oproep

Bij terugkeer bij de bioscoop spraken de autoriteiten van de stad en riep de plaatselijke partij Democratische Somalische Beweging 'de Verenigde Naties op de wapens in te zamelen, om een politiemacht in Somalië te kunnen vormen'.

Maij beschikbaar als lijsttrekker verkiezingen Europarlement

DEN HAAG – Minister Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) stelt zich beschikbaar als CDA-lijsttrekker voor de verkiezingen van het Europees Parlement, als de partij een beroep op haar doet. Dat doet ze liever dan lid te worden van de Tweede Kamer. Het enige dat haar er van kan weerhouden is prolongatie van het ministerschap. Dat heeft de minister gisteren laten weten.

Maij heeft nog steeds heimwee naar het Europees Parlement (EP). Als zij moet kiezen tussen de Tweede Kamer en het EP, kiest ze voor het laatste. Alleen moet de partij dan wel een beroep op haar doen. Als kandidaat-lijsttrekker moet Maij waarschijnlijk in de slag met CDA-voorzitter Van Velzen en het Limburgse kamerlid Rene van der Linden, die naar verluidt ook graag naar Straatsburg willen.

Regering Rusland wil aanblijven

MOSKOU – De hervormingsgezinde ministers in het Russische kabinet zijn niet van plan af te treden hoewel hun radicale voorman, Jegor Gajdar, het veld heeft moeten ruimen. Dit heeft een hooggeplaatste regeringsfunctionaris gisteren gezegd.

Ook vice- premier Vladimir Sjoemeiko zei niet te verwachten dat het Russische kabinet in zijn totaal zou aftreden. Hij heeft al verklaard ook onder de nieuwe regeringsleider Viktor Tsjernomirdin te willen werken.

President Boris Jeltsin verving maandag, onder druk van het conservatieve Russische Volkscongres, Gajdar door de voormalige communistische technocraat Tsjernomirdin. Vervolgens werd beweerd dat de gehele regeringsploeg, die radikale economische hervormingen voorstaat, zou aftreden.

Ziekenfondsraad voor verplicht eigen risico in gezondheidszorg

UTRECHT – De Ziekenfondsraad is voor verplichte eigen risico's in de gezondheidszorg. Om te voorkomen dat daardoor de solidariteit tussen gezonden en zieken 'te zeer' wordt aangetast, zal per verzekerde een maximum moeten worden vastgesteld aan eigen bijdragen en eigen risico's.

Bovendien mag het eigen risico niet gelden voor het verblijf in een verpleeghuis, zwakzinnigeninrichting, instituten voor doven en blinden, beschermende woonvormen en gezinsvervangende tehuizen. Dit staat in een ontwerpadvies dat de Ziekenfondsraad donderdagavond bespreekt.

Klassieke ontsnapping uit jeugdgevangenis

ZUTPHEN – Het leek dinsdagavond alsof de beroemde Daltons in de Zutphense jeugdgevangenis actief waren geweest. Drie gedetineerden, in leeftijd variërend van 18 tot 21 jaar, wisten rond 21.00 uur op zeer klassieke wijze te ontsnappen: door het raam en de tralies te forceren en zich vervolgens met behulp van aan elkaar geknoopte lakens naar de begane grond te laten zakken.

Vervolgens zijn ze over de omheining geklommen. De drie zijn nog voortvluchtig. Met deze ontvluchting is het aantal ontsnapten uit de Zutphense jeugdgevangenis dit jaar op acht gekomen.

'Zutphen' is een gevangenis voor langgestrafte jongeren. Eén van de drie moet nog tot 1995 zitten, de andere twee zouden volgend jaar vrij komen.

Westen zegt Belgrado de wacht aan

GENEVE – Voor Europa en Amerika is de maat in Bosnië-Hercegovina nu echt vol. De vredesconferentie over ex-Joegoslavië in Genève gaf, overigens met duidelijke tegenzin, bemiddelaars Cyrus Vance en Lord Owen nog een maand tijd om de Servische leiders in Belgrado en Bosnië tot rede te brengen.

De bijeenkomst van meer dan dertig ministers van Buitenlandse Zaken of hun plaatsvervangers kwam neer op een felle, collectieve aanklacht tegen de Serviërs, niet zelden verpakt in openlijke dreigementen met vergeldingsmaatregelen.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Eagleburger, waarschuwde de 'roekeloze leiders van Servië' dat de tijd was gekomen om hun zelfmoordplannen voor een Groot-Servië te laten varen. „Wat er ook gebeurt," aldus Eagleburger, „de dag van afrekening voor de oorlogsmisdadigers is onontkoombaar. De etnische zuiveraars staat een tweede Neurenberg te wachten."

De Amerikaanse regering eist tevens dat de Servische president Slobodan Milosevic, de leider van de Bosnische Serviërs, Radovan Karadzic, en zijn generaal Ratho Mladic tezijnertijd ter verantwoording zullen worden geroepen 'voor de gruwelen die door hun ondergeschikte zijn begaan'.

Ondanks hun woede en frustratie moesten de ministers erkennen, dat van een westelijke militaire ingreep in het Bosnische drama voorlopig geen sprake kon zijn. Ten eerste voelen de Amerikanen om politieke en militair-technische redenen niets voor een massale interventie te land, maar ook de Britten, de Duitsers en de Fransen zijn huiverig voor wat een militaire specialist een 'bloedig en eindeloos avontuur' noemde.

Zelfs het afdwingen van het vliegverbod boven Bosnië met geallieerde gevechtsvliegtuigen, waarvoor hoe langer hoe meer stemmen opgaan, viel met name bij de bemiddelaars Vance en Owen, alsook de internationale hulporganisaties ter plekke, niet in goede aarde.

In het oosten van Bosnië is gisteren hevig gevochten tussen rivaliserende Serviërs en Moslims. Sinds het begin van deze week hebben beide partijen in Bosnië grote verliezen geleden. Van ziekenhuizen in Ljubovija is vernomen dat sinds maandag 150 Servische strijders gedood zijn. De Kroatische radio meldde dat gisteren 70 burgers in Srebrenica gedood zijn bij aanvallen door de Servische luchtmacht, onder wie 18 kinderen.

punt uit

● Bomaanslagen

In een groot warenhuis in de winkelstraat Oxford Street in Londen is gisteren een bom geëxplodeerd. Dit heeft het televisiestation Sky Televison gemeld. Ook in Cavendish Square, bij Oxford Street, werd een explosie gehoord. Volgens een verslaggever van Sky Television news zou het bij deze aanslag, die 15 minuten later plaatshad, gaan om een autobom. Volgens de ambulancedienst in de Britse hoofdstad zijn ten minste twee mensen gewond geraakt.

● Den Uyl

Minister van Financiën Kok heeft gisteren een borstbeeld onthuld van zijn voorganger, de oud-PvdA-leider Joop den Uyl. Het kunstwerk, pal naast de ingang van de nieuwe zaal van de Kamer die genoemd is naar de socialistische voorman Troelstra, is gemaakt door de kunstenaar Theo Schreurs.

● Nazi-tekens

Onbekenden hebben in de Drentse gemeente Roden op verschillende plaatsen hakenkruisen en andere nazistische symbolen aangebracht. De politie heeft gisteren zeven aangiftes opgenomen van gedupeerden. De tekens zijn met verf gekalkt op onder meer huizen, gebouwen en auto's.

● Vrijspraak

De rechtbank in Den Bosch heeft gisteren een vrouw vrijgesproken van schuld aan de dood van drie mensen. In de avond van 4 december 1990 botste de 27-jarige E. van B. uit Son door een epilepsie-aanval in St.Oedenrode op een tegenligger. De drie inzittenden van de andere auto, een echtpaar met een jong kind, overleden aan de gevolgen van het ongeluk.

● Vuurwerk

Bij de zeven belangrijkste importeurs van vuurwerk in Nederland is 43 procent van het legale vuurwerk onveilig. Dat blijkt uit een nog niet geheel afgerond onderzoek van de Keuringdienst van Waren. Vorig jaar voldeed precies de helft van het aantal onderzochte partijen vuurwerk niet aan de wettelijk gestelde veiligheidsnormen.

● Hulpacties

De hulporganisaties achter de actie 'Een kwestie van leven en dood' voor de slachtoffers van het geweld in het voormalige Joegoslavië en in Somalië blijven optimistisch over de opbrengst van deze actie. Op dit moment is 3,9 miljoen gulden binnengekomen op giro 800800.

● Ruding

Voormalig CDA-minister van Financiën Ruding is niet in de markt voor de post van eerste president van de nog op te richten Europese Centrale Bank. Ruding drukt in een vraaggesprek in het kerstnummer van het weekblad Elsevier iedere speculatie in die richting de kop in.

● Polio

Het aantal gevallen van (vermoedelijke) polio is vorige week met 7 gestegen tot 63.

Dales en centrales bereiken akkoord over 'ABP-complex'

Grote stap op weg naar nieuwe ambtenaren-cao

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Minister Dales en de ambtenarencentrales hebben gisteren een grote stap gezet op weg naar een verdere normalisering van de arbeidsverhoudingen bij de overheid. Dit is gebleken na afloop van het ambtenarenoverleg dat gisteren in Den Haag werd gevoerd. De bonden hebben de achterban echter nog heel wat uit te leggen, alvorens die zal instemmen. De verzelfstandiging van het ABP en de daaraan gekoppelde gezondmaking van het fonds, een van de onderdelen van het akkoord, heeft namelijk negatieve koopkrachtgevolgen voor de ambtelijke middeninkomens.

Het beginselakkoord over het 'ABP-complex' maakt de weg vrij voor een tweede, ingrijpende wijziging waarover partijen het eens werden: er komen acht ambtenaren-cao's, die het 'ambtenarenoverleg' over één cao voor alle 750.000 ambtenaren gaan vervangen. Een derde 'marktconforme aanpassing' is dat grote groepen ambtenaren onder de Wet op de ondernemingsraden gaan vallen.

De verzelfstandiging van het ABP betekent dat het een 'normaal' fonds wordt, bestuurd door werkgevers en werknemers. Tot nu toe zat de overheid ook als wetgever in het fonds. Van die situatie profiteerden in de jaren '80 achtereenvolgende kabinetten. Door de premie stelselmatig te laag te houden, ontrok de minister van Financiën miljarden aan het fonds, die werden gebruikt om de financiële noden van het Rijk te verlichten.

Dat leidde uiteindelijk tot een situatie, waarin toekomstige pensioenen in gevaar kwamen. Het 'actuariële gat' bedraagt thans bijna 30 miljard gulden. Zowel overheid als bonden zagen in dat dit spaak zou lopen, als er niet snel iets zou gebeuren.

De bonden zagen hun kans schoon. Ze wilden wel meewerken, hoewel het gat in hun visie de schuld van de overheid is, maar dan zou het ABP uit de greep van diezelfde overheid moeten blijven. De overheid zou, door een financieringskunststukje, in het fonds voldoende geld aantreffen om de sanering geleidelijk te laten verlopen. Door een andere financiering van de vut en de wao (omslagstelsel) voor ambtenaren, valt er 10 miljard gulden vrij.

De ABP-premie moet tot 2002 met zes à zeven procent omhoog. De werknemers nemen daarvan een derde, de overheid twee derde voor hun rekening. De tien miljard 'vrijval' wordt gebruikt om geleidelijk naar de hogere premie toe te groeien, maar aan het eind van de rit moeten beide partijen blijvend meer op tafel leggen. Het rijk 1,9 miljard gulden, de werknemers 600 miljoen.

De totale premieverdeling (voor pensioen, nabestaandenpensioen, wao en vut) komt ongeveer uit op 50/50, wat niet afwijkt van de marktsector. De hogere last die ontstaat voor de werknemers is echter niet evenwichtig verdeeld.

Compromis onhaalbaar

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG – Aanvankelijk leek een compromis tussen Ritzen en de CDA-fractie gisterochtend binnen handbereik. De bewindsman had zich inmiddels bereid verklaard zijn loonafspraken met de bonden, die de 200 miljoen te boven gaan, ieder jaar ter goedkeuring aan het parlement voor te leggen. „Bij onvoorziene omstandigheden," zo heette de formule van Ritzen, kan de Tweede Kamer verdere salarisverbeteringen blokkeren.

Het CDA legde zich gisteren dan ook bij monde van Kamerlid Reitsma neer bij het Raamakkoord dat Ritzen met de vakbonden heeft gesloten. Maar ondertussen legde datzelfde Kamerlid een motie op tafel, waarin hij voor de Tweede Kamer de vrijheid opeist om ieder jaar opnieuw een afweging te maken tussen de lerarensalarissen en andere onderwijsuitgaven.

„Ik sta paf," reageerde Ritzen verbluft. „Ik zou haast zeggen: wat is dit voor een land," aldus de bewindsman, die benadrukte dat de overheid een betrouwbare en consequente partner moet zijn die niet ieder jaar met andere prioriteiten op de proppen moet komen. De minister kondigde daarop aan behoefte te hebben aan overleg met zijn collega-bewindslieden in het kabinet. Tegelijkertijd diende het CDA een wijzigingsvoorstel in om uit de reservepot die Ritzen gebruikt voor tegenvallers bij de personeelskosten, te snoepen. Volgens het CDA zijn die reserves veel te ruim bemeten en heimelijk bedoeld om nog meer geld uit te kunnen geven aan de lerarensalarissen. Daarom wil het CDA een deel van dat geld gebruiken om de bezuinigingen op de scholenbouw in het voortgezet- en hoger onderwijs ongedaan te maken.

Ook deze kwestie vergde kabinetsoverleg, want de bewindsman houdt bij hoog en bij laag vol dat een begroting zonder die reserves een slechte begroting is.

Aanvankelijk dacht Ritzen het politieke beraad te kunnen combineren met een snelle lunch om vervolgens de Kamer in te lichten. Ook andere directbetrokkenen zagen ruime mogelijkheden tot een compromis te komen.

Hoe meer de dag vorderde, hoe harder de taal uit de CDA-kelen klonk. „Wij eisen extra geld voor investeringen in gebouwen. Er is geen sprake van dat dit wijzigingsvoorstel van tafel gaat," aldus een fractie-woordvoerder van het CDA gisteravond laat. De lerarensalarissen zijn onderwerp van een uitermate gevaarlijke prestige-strijd geworden.

BRUSSEL – De Navo wil morgen afspraken maken met haar voormalige tegenstanders van het Oostblok om samen vredesoperaties te gaan uitvoeren. Eerst moet het Westers bondgenootschap vandaag echter proberen Frankrijk te laten instemmen met de nieuwe taak van vredesoperaties die de Navo volgens de overige vijftien lidstaten officieel moet krijgen.

De ministers van Buitenlandse Zaken van het bondgenootschap komen hiervoor vandaag in Brussel bij elkaar. Hun collega's van de Centraal- en Oosteuropese landen en van de republieken

Vredesoperaties Navo samen met oud-vijanden

van de voormalige Sovjetunie voegen zich morgen bij de Navo-ministers voor een bijeenkomst van de Noord-Atlantische Samenwerkingsraad (NASR).

Vorige week gaven de ministers van Defensie van de Navo de militaire staven van het bondgenootschap opdracht plannen uit te werken voor de vredestaak van de Navo. De Franse minister van defensie was daar niet bij omdat Frankrijk geen deel uitmaakt van de geïntegreerde militaire structuur van het bondgenootschap.

Albanië heeft gisteren het lidmaatschap van de Navo aangevraagd. De Albanese president Sali Berisha diende het verzoek in tijdens een bezoek aan het Navo-hoofdkwartier in Brussel. Albanië is het eerste voormalige Warschau Pact-land dat op deze wijze toetreding zoekt tot het transatlantische bondgenootschap.

Bergen doden gaat door

● *Indonesische soldaten dragen op het eiland Flores een slachtoffer van de zware aardbeving weg. Het aantal doden is volgens de autoriteiten gisteren gestegen tot boven de 3.000. Meer dan honderd mensen worden nog vermist. De aardbeving, die een kracht had van tussen de 6,8 en 7,5 op de schaal van Richter, trof behalve Flores een aantal kleine eilanden. Zo verdween het eilandje Babi korte tijd volledig onder de 25 meter hoge vloedgolven die als gevolg van de aardbeving ontstond. Circa 40.000 mensen raakten dakloos. De schade bedraagt volgens eerste schattingen circa 140 miljoen gulden.* Foto: EPA

Schönhuber vergelijkt Kohl met Adolf Hitler

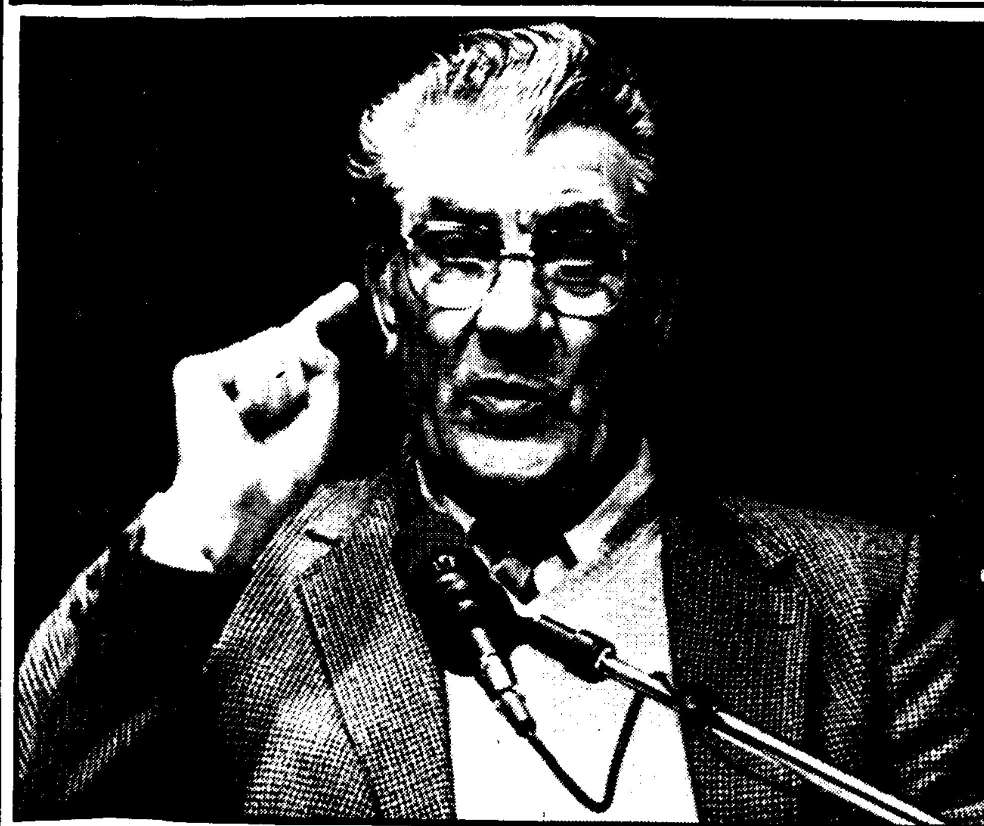
BONN – De leider van de rechts-radicale Republikaner, Franz Schönhuber, heeft gisteren fel uitgehaald naar de Duitse bondsregering en schrok er niet voor terug deze te vergelijken met het regime van Hitler.

Schönhuber protesteerde heftig tegen het door de minister van Binnenlandse Zaken Rudolf Seiters gelaste onderzoek van de binnenlandse veiligheidsdienst naar de Republikaner en speciaal naar vermeende banden met neo-nazistische bewegingen.

Volgens Schönhuber gebruikt de regering van Helmut Kohl 'politiestaatmethodes' en hij zei dat de observatie van zijn partij geschiedt met 'een soort machtigingswet die onder een democratische mantel gedekt gaat'. Machtigingswetten waren ten tijde van de Weimar-republiek en in nazi-Duitsland decreten waarmee de grondwet omzeild werd.

„De bondsregering wil zich niet meer met politieke argumenten meten aan een democratische partij als de Republikaner. Bang maken, stigmatiseren en criminaliseren is nu hun strijd. Hitler stuurt de groeten," aldus Schönhuber, die eraan toevoegde het een voorrecht te vinden vervolgd te worden door degenen die onder het motto 'Duitsland als laatste' handelen.

De minister van Binnenlandse Zaken in de deelstaat Noordrijn-Westfalen, Herbert Schnoor, meldde in een interview het onderzoek naar de Republikaner rechtvaardig te vinden. Hij zei dat in zijn deelstaat al sinds 1989 informatie verzameld wordt over de rechts-radicale partij en dat hieruit afgeleid kan worden dat de werkzaamheden van de leden gericht is tegen de vrije democratische orde. „Ze zijn volgens mij de morele brandstichters achter de aanslagen," aldus Schnoor.

● *Fré Meis*

Fré Meis overleden

GRONINGEN – In zijn woonplaats Groningen is gisteravond op 71-jarige leeftijd plotseling de vroegere CPN-voorman en oud-Kamerlid F. (Frederik) Meis overleden. Nadat hij de afscheidsreceptie van de Groninger oud-wethouder Ypke Gietema had bezocht en nog een vergadering van buurtcomité's in de wijk Vinkhuizen had bijgewoond, stierf hij aan een hartstilstand.

De communist Meis heeft een imposante staat van dienst als politicus en actieleider. Hij werd op 17 november 1921 geboren in Oude Pekela. Hij was aanvankelijk werkzaam in de kartonindustrie, in een transportbedrijf en in de landbouw. Zijn debuut als politicus maakte hij als lid van de gemeenteraad van Winschoten (1945-1946). Een functie die hij ook in zijn latere woonplaats Groningen vervulde, van 1951 tot 1977 met een onderbreking van twee jaar. Daarnaast maakte hij van 1962 tot 1978 deel uit van de Provinciale Staten en was hij van 1971 tot 1977 lid van de Tweede Kamer.

De combinatie van die drie vertegenwoordigende functies alleen al maakten hem tot een uitzonderlijk politicus. Evenwel ook zijn activiteiten als vakbondsbestuurder en actieleider brachten hem landelijk bekendheid.

In de richtingenstrijd die de CPN in de jaren '80 verdeelde, koos hij aanvankelijk voor het behoud van de oude communistische waarden. Toen de partij met PPR, PSP en EVP opging in Groen Links, koos hij aanvankelijk toch voor het lidmaatschap van deze nieuwe groepering om vervolgens alsnog voor die partij te bedanken.

Fractie afgelopen jaren nog voor salarisverhoging leraren

CDA laat zich door rancune leiden

DOOR MARGREET VERMEULEN

DEN HAAG – Gif kon je er op innemen. De afgelopen vijf jaar stond ieder debat over de begroting van Onderwijs en Wetenschappen bol van het geweeklaag over de lerarensalarissen. De Kamerleden verdrongen elkaar voor de microfoon om hun gal te spuwen over de lage aanvangssalarissen. Om nog maar te zwijgen over de gehate extra (werkgelegenheids)korting op de lerarensalarissen uit 1986, die nog tot 1995 doorloopt.

Geen wonder dat getalenteerde jongens en meisjes met geen stok naar de pabo's te krijgen zijn, verzuchtte de voltallige Tweede Kamer. Alleen jongeren die niks beters weten te verzinnen, wagen zich nog aan een baan voor de klas. En dan nog voor korte tijd. De helft van alle jonge leraren keert – na een paar jaar lesgeven – het onderwijs de rug toe. Deels omdat het onderwijs erg zwaar kan zijn, deels omdat elders beter betaalde banen te krijgen zijn. De eerste lerarentekorten tekenen zich inmiddels af.

In deze atmosfeer ging het kabinet Lubbers III aan het werk. De verbetering van het imago èn de positie van de leerkrachten in vooral het basis- en voortgezet onderwijs werd speerpunt van dit kabinetsbeleid. „De kwaliteit van het onderwijs staat of valt met de man of vrouw voor de klas," luidde het nieuwe adagium.

Het PvdA-duo Wallage/Ritzen verbond er zelfs zijn politieke lot aan. En in de herfst van 1990 sprokkelden de twee bewindslieden een bedrag van 290 miljoen gulden bij elkaar. De slechtst betaalde leraren profiteerden (als groep) het meest:

achtergrond

dat waren jonge leraren in het basis- en voortgezet onderwijs. Hun bruto aanvangssalaris steeg met pakweg 250 guldens. In het basisonderwijs steeg het bruto aanvangssalaris van 2414 bruto per maand naar 2656 bruto per maand.

De Tweede Kamer juichde het akkoord met de onderwijsbonden toe. Het akkoord smaakt naar meer, zo liet de Kamer de bewindslieden weten. Twee jaar later was het dan eindelijk zover: na zware onderhandelingen wisten Ritzen en Wallage een bedrag bij elkaar te vegen van 210 miljoen in 1993, oplopend naar 710 miljoen in 1996.

Maar het CDA is 'not amused' en legde bij monde van fractie-voorzitter Brinkman een tijdbom onder het Raamakkoord dat Ritzen met de onderwijsbonden heeft gesloten over de 710 miljoen. Dat is heel vreemd, gezien de voorgeschiedenis. Laten we de argumenten van het CDA eens op een rijtje zetten.

CDA-leider Brinkman vindt het onjuist dat de leraren erop vooruit gaan, terwijl het kabinet een dringend beroep heeft gedaan op de sociale partners om toch vooral op de nullijn te gaan zitten. 'Werk boven inkomen', is zijn motto.

Ten eerste is het een verkeerde voorstelling van zaken dat leraren er als beroepsgroep er over de hele linie op vooruit zouden gaan. Ritzen en Wallage willen het geld vooral gebruiken om de achterstand van jonge leraren op hun oudere collega's weg te werken. Een leraar die ná 1985 is begonnen verdient beduidend minder dan zijn collega die toevallig in 1983 zijn intrede in het onderwijs deed. Ten tweede hebben de leraren als geheel een salarisachterstand op rijksambtenaren. Met het extraatje trekken de leraren dus hun been bij. Brinkman doet het voorkomen alsof ze voor de muziek uitlopen.

Het tweede argument van de CDA-fractie is dat geld alleen niet gelukkig maakt. Het lerarenbestaan moet op tal van manieren aantrekkelijk gemaakt worden: het salaris is daar maar een klein onderdeel van. Dat argument snijdt hout. Om die reden hebben Ritzen en Wallage het eerste salaris-akkoord uit 1990 voor meer dan de helft direct overgemaakt op rekening van individuele scholen. Met dat potje konden schoolhoofden voor het eerst in hun leven gaan experimenteren met personeelsbeleid: een bonus geven aan uitstekende leerkrachten en opfrisverlof voor oudere leerkrachten. Of een halve leerkracht boven de sterkte gaan zitten zodat niet iedere leraar per se iedere week 29 uur voor de klas hoeft te staan. Ritzen en Wallage hebben keer op keer verzekerd dat ook het tweede salarisakkoord met de bonden deels op deze manier gebruikt zou worden.

'Te eenzijdig'

Tot slot vindt de CDA-fractie dat Ritzen te 'eenzijdig' kiest voor een verhoging van de lerarensalarissen – iets wat ten koste gaat van de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen. Dat klinkt wel heel vreemd uit de mond van een fractie die bij notabene drie begrotingsdebatten braaf heeft zitten knikken als Ritzen en Wallage tot vervelens toe herhaalden dat het 'de kwaliteit van het onderwijs staat of valt bij de man/vrouw voor de klas'.

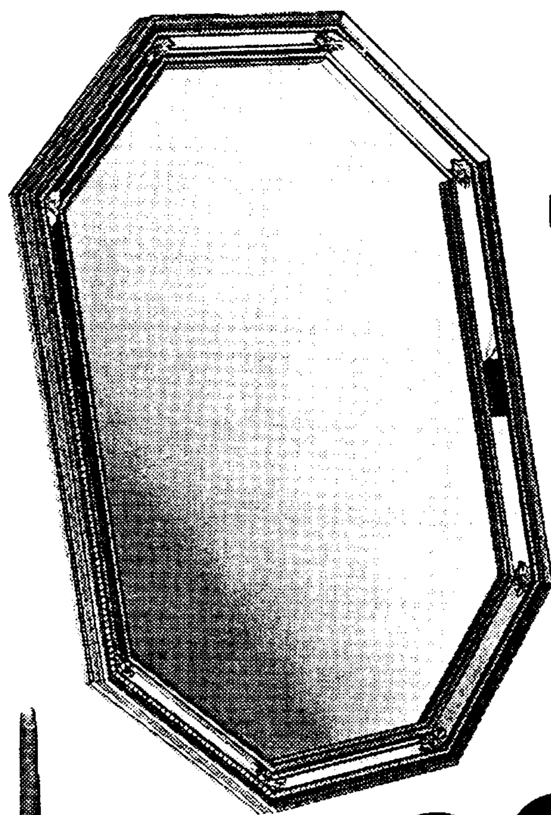
Het CDA laat zich dan ook door niets anders leiden dan door rancune. Ze zijn gekwetst omdat Ritzen het beleid van zijn CDA-voorganger Deetman heeft getypeerd met de term 'kaalslag'.

Gekwetst zijn ze ook omdat Ritzen achter hun rug om razendsnel een raamakkoord heeft gesloten met de vakbonden. Ritzen deed dat op een moment dat het kabinet serieus overwoog de helft van de bezuinigingsoperatie deels te financieren met het extraatje voor de leraren. Onder die druk gingen de onderwijsbonden akkoord met een ingreep in de wachtgelden, wat de onderwijsbegroting weer geld oplevert. Tot slot heeft het CDA met terugwerkende kracht boos op zichzelf omdat ze twee PvdA-bewindslieden op Onderwijs hebben neergezet. De makke is dat de glorie van het Raamakkoord alleen afstraalt op PvdA-bewindslieden. Als ook een CDA-staatssecretaris met het Raamakkoord had kunne pronken zouden Brinkman en zijn volgelingen zich héél anders hebben opgesteld.

ALLE JAHRE WIEDER:

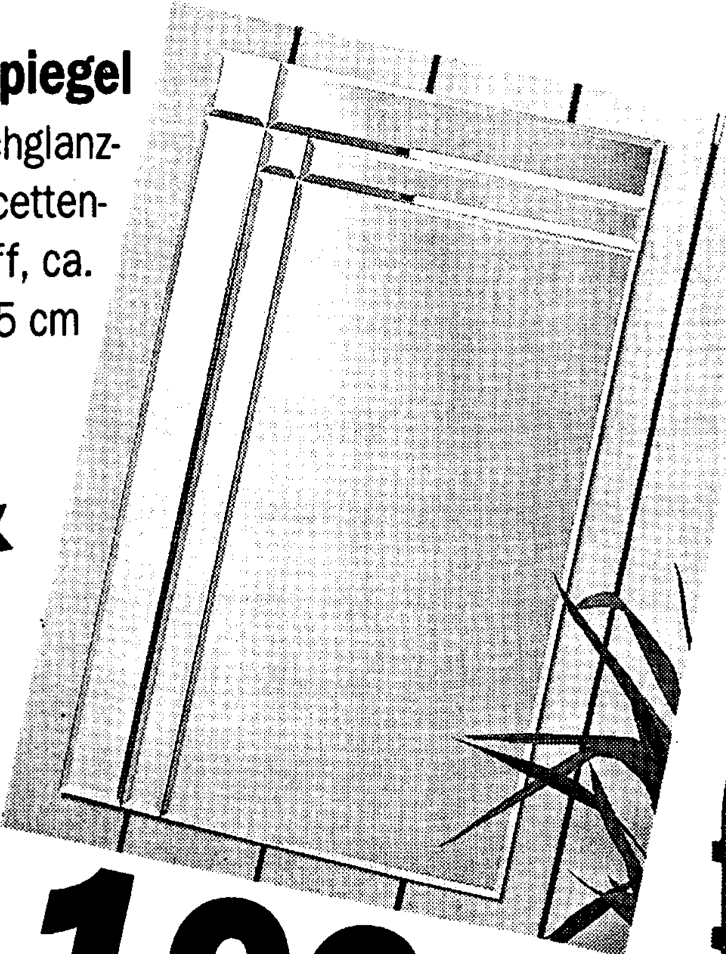
Glänzende Geschenkideen!

Holzrahmenspiegel
mit vergoldetem Rahmen und Dekor, ca. 67 x 48 cm

199.-

Exclusivspiegel
mit hochglanzpoliertem Facettenschliff, ca. 90 x 55 cm

199.-

Rustikaler Stahlleuchter
Standleuchter 5-flammig, Eisen natur, unbehandelt. Höhe ca. 95 cm

89.- (ohne Dekoration und Kerzen)

verschiedene Ausführungen

Zimmerbrunnen
Corona 25/9, mit 3 Pflanzen und Lavabrunnen, Schalen in attraktiven Trendfarben

79.-

HERKULES Akku-Bohrschrauber ABE 9,6 V Electronic
mit stufenloser Drehzahlregelung (0-555 U./Min.) 4-fache Drehmomentvorwahl, R/L, integrierte Wasserwaage, Bohrfutterschlüssel-Depot. Komplett mit 9,6 Volt-NCT-Wechselakku, Ladegerät mit Kontroll-Leuchte

149.-

REGALUX® Computertisch
weiß oder schwarz, stabiles Rundrohrgestell auf Lenkrollen, 4 kunststoffbeschichtete Arbeitsplatten, einfache Montage. Gesamtmaße: H 93,5 x B 65 x T 65 cm

129.-

Ihr Spezialist für Werkstatt Haus und Garten

5100 Aachen
Krefelder Straße 216
Tel.: 0241/15023

...DAS VERGNÜGEN DER AUSWAHL

HS-THEATERS - GELEENSTRAAT 9 - HEERLEN - TEL. 045 - 713030

5 FILMS DONDERDAG 17 T/M WOENSDAG 23 DEC. 1992 **FILMS**

5 THEATERS IN 1 5 Zalen met een voor 'elk wat wils' programma. Dat is H5, de meest komplete bioscoop van 't Zuiden.

TELEFONISCH RESERVEREN: 045 - 71 30 30
RESERVERINGS- EN KASSATIJDEN: dagelijks van 13.30 - 16.00 uur en van 18.15 tot 21.45 uur za. en zo. van 13.30 tot 21.45 uur
BIOSCOOPBONNEN VAN ƒ 10,-, ƒ 15,- EN ƒ 25,- ZIJN TE KOOP AAN DE KASSA
Lanteern

NEDERLANDSE PREMIÈRE
Raad eens wie er deze Kerst alleen door New York zwerft!
Macaulay Culkin, Joe Pesci en Daniel Stern in
HOME ALONE 2
dagelijks: 14.30, 18.15 en 21.15 uur

RAAD EENS WIE ER DEZE KERST ALLEEN DOOR NEW YORK ZWERFT!
HOME ALONE 2
LOST IN NEW YORK

Deloris van Cartier, zangeres in het casino van Reno, duikt onder in een nonnenklooster.
Whoopi Goldberg speelt Deloris van Cartier in
SISTER ACT
dagelijks: 14.15, 18.45 en 21.30 uur
zaterdag t/m woensdag óók: 16.45 uur

Ze leven 's nachts. Ze leven om te doden en ze leven voor eeuwig.
SLEEPWALKERS
Ze smullen van jouw angst – en het is nu etenstijd
dagelijks: 14.00, 18.30 en 21.00 uur
zaterdag t/m woensdag óók: 16.15 uur

Vanaf maandag 21 dec. kunt U reserveren voor de Kerstvakantie

Eddie Murphy is terug... en hoe!
Hij speelt met vrouwen, maar één vrouw slaat terug.
BOOMERANG
dagelijks: 14.00, 18.30 en 21.00 uur

Foto's St. Nicolaas zijn klaar!
Gratis verkrijgbaar aan de kassa

Walt Disney PICTURES presenteert
BELLE en HET BEEST
Bekroond met 2 Oscars
dagelijks: 14.00, 18.30 en 21.00 uur
zaterdag t/m woensdag óók: 16.00 uur

Elke bezoek(st)er ontvangt een gratis kleurplaat

Walt Disney PICTURES presenteert
Belle en het Beest

ROYAL RIVOLI MAXIM
Programma van 17 t/m 23 december

KEVIN COSTNER
Verlies haar niet uit het oog.
Blijf altijd op je hoede.
Word nooit verliefd.
BODYGUARD
dagelijks om 18.15 en 21.00 uur
zaterdag tot en met woensdag ook om 15.00 uur
2e WEEK

LET OP! Wij zijn eerste Kerstdag 's avonds gewoon open en tweede Kerstdag zelfs de hele dag.

BRIDGET FONDA
JENNIFER JASON LEIGHT
Allie's kamergenote leent wat dingen zonder te vragen.
Haar kleren.
Haar vriend.
Haar leven.
SINGLE WHITE FEMALE
West Side SWF seeks female to share...
dagelijks om 19.00 en 21.30 uur
3e WEEK

CINEKID PUBLIEKSPRIJS
Ga mee op een Wonderlijk Avontuur met KLEINE NEMO
KLEINE NEMO
Avonturen in Dromenland
zaterdag tot en met woensdag om 14.00 en 16.00 uur
Première Nederland

Steve Martin
Goldie Hawn
Ze kennen elkaar net maar ze heeft hem nu al op alle mogelijke manieren te pakken!
Housesitter
DANA DELANY JULIE HARRIS DONALD MOFFAT PETER MacNICOL
MARK STEIN BRIAN GRAZER FRANK OZ
dag. om 18.30 en 20.30 uur
zat. t/m woe. ook om 14.30 uur

CENTRALE KASSA 045-714200

---

drive-in bioscoop
AUTOKINO LANDGRAAF
vr. za. zo. 20.00 uur
EDDIE MURPHY IS TERUG... EN HOE!
EDDIE MURPHY
BOOMERANG
vr. za. zo. 22.15 uur
JEAN-CLAUDE VAN DAMME
DOLPH LUNDGREN
ALLY WALKER
UNIVERSAL SOLDIER

SVB

Spreekuren voor (ex-)pendelaars tussen Nederland en België

Pendelaars, ex-pendelaars en andere belanghebbenden die informatie wensen over de op hen van toepassing zijnde regelingen betreffende de sociale zekerheid en de bijzondere regelingen voor grensarbeiders, kunnen elke eerste en derde vrijdag van de maand terecht bij de Sociale Verzekeringsbank, district Maastricht, Gaetano Martinolaan 75. Medewerkers van het Bureau voor Belgische Zaken te Breda zijn op die dag van 10.00 tot 14.00 uur aanwezig om u alle gewenste inlichtingen te verschaffen. Voor de behandeling van persoonlijke problemen dient u alle bewijsstukken en andere papieren mee te brengen. Voor het spreekuur kunt u een afspraak maken: tel. 043-821600.

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

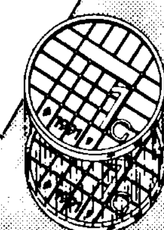
LAAT U DE VERSPREIDING VAN UW DURE REKLAMEFOLDERS NOG OVER AAN HET VRIENDJE VAN UW ZOONTJE...?

Bel Spiral als 't gekontroleerd verspreid moet worden!

Fabrieksstraat 7, 5961 PK Horst, Postbus 6094, 5960 AB Horst, telefoon 04709-84222, fax 04709-84333.

Hoe krijgt een fabrikant méér detaillisten in de krant met minder moeite?

Co-adverteren
Verhoog de werking van uw reclamegulden

Bel Cebuco 020-6242316 en informeer naar het effect van Co-adverteren

Telefoon duurder

DEN HAAG – Opbellen wordt voor particulieren binnenkort gemiddeld 4,1 procent duurder. PTT Telecom verlaagt per 1 januari de tarieven voor een aantal belangrijke internationale bestemmingen, maar daar staat tegenover dat in eigen land tarieven per 1 april omhoog gaan.

PTT Telecom stelt hiermee ruimschoots binnen de wettelijke grenzen van tariefwijziging te blijven. De onderneming kondigde eerder al aan dat door internationale concurrentie de tarieven voor bellen met het buitenland onder druk staan. Anderzijds wil PTT Telecom het bellen in eigen land meer in overeenstemming brengen met de werkelijke kosten. PTT Telecom stelt dat bellen in eigen land niet langer mede bekostigd kan blijven uit internationaal telefoonverkeer. De daarvoor nodige aanpassingen van de tarieven wil de PTT over een aantal jaren spreiden.

Het telefoonabonnement gaat omhoog met 1,35 gulden per maand. Bellen binnen het gebied van het eigen netnummer kost overdag voortaan 15 cent per vier minuten in plaats van 15 cent per 5 minuten. Ook 's avonds bellen wordt duurder. Een oproep naar PTT Inlichtingen gaat omhoog van 15 naar 60 cent.

De tarieven voor rechtstreeks bellen naar de Verenigde Staten, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en een aantal Zuidoostaziatische landen gaan omlaag. PTT Telecom wil minister Maij (Verkeer) voorstellen om per 1 juli de tarieven voor het bellen met de Nederlandse Antillen, Aruba en Israël te verlagen.

OESO: groei zal hooguit twee procent bedragen

Economische opleving nog niet in zicht

PARIJS – Het jaar 1993 belooft in economisch opzicht weinig goeds. Een economische opleving van betekenis is volgens de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) nog niet in zicht. Volgens de in Parijs gevestigde organisatie waarvan de 23 belangrijkste industrielanden lid zijn, zal de economische groei in 1992 gemiddeld hooguit twee procent bedragen.

De economie zal, zo verwacht de OESO, in de loop van 1993 licht aantrekken, maar een groei van rond de drie procent zal waarschijnlijk niet voor 1994 haalbaar zijn. Dat voorspelt de OESO in haar gisteren gepubliceerde halfjaarlijkse economische verkenning.

De geringe groei zal tot een verdere stijging van de werkloosheid leiden, zo vreest de OESO. Eind 1993 zullen de OESO-landen in totaal zo'n 34 miljoen werklozen tellen; een gemiddelde van 8,3 procent. In maar liefst 11 van de 23 landen dreigt de werkloosheid de tien procent te overschrijden. Veel mensen die de komende twee jaar hun baan verliezen, dreigen langdurig werkloos te worden, zo vreest de OESO bovendien.

Een van de weinige lichtpuntjes in het OESO-rapport betreft de inflatie. Die zal de komende twee jaar verder dalen tot een gemiddelde van rond de 2,5 procent. Sinds 1960 is een dergelijk niveau niet meer gehaald. Maar de lage inflatie alleen is niet voldoende om een economische opleving van betekenis te bewerkstelligen.

Nederland

Volgens de OESO zal de economische groei in Nederland dit jaar minder dan 1,5 procent bedragen. Voor 1993 voorspelt de organisatie een nog geringere groei. Pas in 1994 zal de Nederlandse economie duidelijk aantrekken. Zowel de gezinsconsumptie als investeringen in de woningbouw zullen in 1993 opnieuw dalen. Lagere rentetarieven en betere inkomensvooruitzichten zullen in 1994 zowel de consumptie als de investeringen een positieve impuls geven.

De OESO verwacht dat het Nederlandse begrotingstekort in 1993 iets boven het doel van 3,75 procent uit komt. In 1994, als de economie zoals verwacht aantrekt, zal het streven om het begrotingstekort tot 3,75 procent te beperken, wel haalbaar zijn, aldus de in Parijs gevestigde organisatie.

Nederland vormt in één opzicht een gunstige uitzondering ten opzichte van de meeste andere OESO-landen. Volgens de OESO-deskundigen zal de werkgelegenheid in Nederland in 1993 stabiel blijven. Voor 1994 is zelfs een lichte toename van de werkgelegenheid te verwachten. De inflatie zal in Nederland in 1994 rond de 2 procent bedragen. De OESO houdt echter wel een slag om de arm: als de ziektekosten zo sterk blijven stijgen als de afgelopen jaren het geval was, dreigt de inflatie hoger uit te vallen dan 2 procent.

Adoptie als relatiegeschenk

AMSTERDAM – Het relatiegeschenk raakt uit de gratie van bedrijven en organisaties in Nederland. In plaats daarvan zoeken zij steeds meer naar een ideëler doel om hun geld aan uit te geven. Maar liefst 4235 instanties en bedrijven in het land hebben een kind in een ver land financieel geadopteerd.

Volgens W. Donkers van Foster Parents Plan gaat het om directies, ondernemingsraden, maar ook afdelingen van bedrijven en hotels die in totaal duizenden kinderen – en daarmee hun families en totale leefgemeenschappen – ondersteunen. Een financiële adoptie via FPP kost 540 gulden per jaar.

Zo verkoos het Okura Hotel in Amsterdam de adoptie gedurende de vijf jaar van vier kinderen in Indonesië, Egypte, de Filippijnen en Burkina Faso, boven het verzenden van de jaarlijkse portie van 4000 kerstgroeten. Het farmaceutisch bedrijf Duphar adopteerde meer dan honderd kinderen.

Schaatsen op Leidseplein

● *Schaatsen op het Leidseplein in Amsterdam is sinds gisteren weer mogelijk. Zoals jaarlijks hebben de horeca-ondernemers samen met de gemeente de kunstijsbaan aangelegd. Rond het plein staan diverse kerstattracties. Nog maar weinig schaatsliefhebbers maakten gisteren gebruik van de gelegenheid. De grote drukte wordt verwacht als de kerstvakanties beginnen.* Foto: ANP

Ford schrapt 10.000 banen in Europa

LONDEN – De Amerikaanse autoproducent Ford schrapt in Europa bijna 10.000 banen. Het concern gaat het aantal banen in de produktie voor half april volgend jaar verminderen van 75.200 tot 68.000. In de administratie moet het aantal banen tot eind volgend jaar afnemen van 17.550 tot 15.000.

Het merendeel van de banen, 6.750, verdwijnt in Groot-Brittannië. Het concern heeft verder laten weten dat er in Duitsland 3.000 banen moeten worden geschrapt, waarvan de helft administratieve banen zijn. Ontslagen worden niet uitgesloten, zo heeft een woordvoerder van Ford woensdag verklaard. De fabrieken in België en Spanje laat de Ford-directie ongemoeid. De Britse vakbonden hebben al laten weten dat zij gedwongen ontslagen niet accepteren en hebben gedreigd met stakingen. Dit jaar zijn er in de Britse vestigingen van Ford al 4.000 arbeidsplaatsen verdwenen.

Fiscaal voordeel volgens plan Vermeend

PvdA wil investeren bedrijven uitlokken

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Bedrijven die investeren, moeten een fiscaal voordeel krijgen. Dat heeft meer resultaat dan het geven van subsidies. Dit is de kern van een PvdA-plan dat het kamerlid Vermeend begin volgend jaar zal presenteren.

Vermeend wil tien procent van de bedrijfswinst onbelast laten. Ondernemingen moeten dat kunnen gebruiken om te investeren. De PvdA wil verder dat bedrijven in vijf jaar een belastingvrije financiële reserve mogen opbouwen voor investeringen. Gebeurt dat niet, dan volgt alsnog een belastingaanslag.

Het CDA heeft de ideeën inmiddels als 'te duur' van de hand gewezen.

Volgens Vermeend kosten zijn voorstellen de Staat op korte termijn wel geld, maar komt dat op den duur dubbel en dwars terug. Vermeend wil bedrijven verder de kans geven investeringen op een voor hen gunstig moment voor de belastingen af te trekken. Nu moet dat binnen een reeks van jaren.

Buitenland

De sociaal-democraten willen met de plannen voorkomen dat bedrijven naar het buitenland gaan. Nu de binnengrenzen in de EG wegvallen, wordt het fiscale klimaat een factor van betekenis bij investeringsbesluiten van ondernemingen.

Om buitenlandse bedrijven naar Nederland te halen, wil Vermeend een centrale organisatie, een 'aanspreekpunt', in Rotterdam opzetten. Daar moeten de belastingsdienst (onderdeel van Financiën) en ambtenaren van Economische Zaken in samenwerken om buitenlandse investeerders zo snel mogelijk te helpen.

Rust terug in haven

ROTTERDAM – Het sjorbedrijf Matrans is bereid het failliete collega-bedrijf Perfect in afgeslankte vorm over te nemen. Dat is gisteren tijdens het spoedoverleg tussen de Vervoersbond FNV, de Havenwerkgeversvereniging SVZ en bedrijven uit de sjorsector overeengekomen.

Bestuurder Jan Heilig van de Vervoersbond FNV is redelijk optimistisch dat daardoor de rust in de haven voorlopig terugkeert.

Matrans heeft ook toegezegd voor de Perfect-sjorders die niet worden overgenomen een zogenaamde SHB-garantie te nemen. Dit houdt in dat de sjorders in de arbeidspool van de SHB worden opgenomen en dat Matrans voor hen werk garandeert. De SVZ heeft toegezegd daaraan mee te werken. Met de directie van de SHB moeten daarover echter nog wel afspraken worden gemaakt.

Perfect ging twee weken geleden failliet. Dinsdag ontsloeg curator mr. F.L.J. van Wersch de 42 personeelsleden, onder wie 34 sjorders, omdat hij voor het bedrijf geen overlevingskansen zag.

Fusie in wegvervoer afgeketst

ZOETERMEER – De per 1 januari 1993 voorgenomen fusie tussen NOB-Wegtransport en Wegvervoer CVO gaat op het laatste moment niet door. Tijdens de ledenvergadering van Wegvervoer CVO was niet de vereiste tweederde meerderheid te vinden. Dat hebben de besturen van de twee werkgeversorganisaties in het beroepsgoederenvervoer gisteren tijdens een gezamenlijke persconferentie meegedeeld.

De bestuurders toonden zich zeer teleurgesteld over het stemgedrag van met name kleine ondernemers binnen Wegvervoer CVO. Voorzitter A. Kret van Wegvervoer CVO sprak van een 'incident' veroorzaakt door een actiegroep.

De afgelopen dagen deed een groep tegenstanders van zich spreken door andere leden van Wegvervoer CVO te mobiliseren naar de ledenvergadering te gaan en daar tegen de fusie te stemmen. Tijdens de vergadering stemden 219 mensen vóór en 118 tegen; vijf stemmen te weinig voor de vereiste meerderheid.

munt uit

● Ikea

Na jarenlang gekibbel tussen de Dienstenbond FNV en de directie van het 'woonwarenhuis' Ikea (ruim 1200 werknemers) lijken de arbeidsvoorwaarden van het personeel collectief geregeld te worden. Volgende week maandag praat de werkgever met vertegenwoordigers van de FNV-bond en de werknemersvereniging van Ikea over een ondernemingscao. Al zeker tien jaar probeert de Dienstenbond een voet tussen de deur te krijgen bij Ikea. De pogingen medezeggenschap te krijgen over de arbeidsvoorwaarden stuitten steeds op het argument van het sterk groeiende concern dat het een 'eigen bedrijfscultuur' heeft, waarin de arbeidsvoorwaarden werden geregeld tussen de ondernemingsraad en de directie.

● Betuwelijn

De mogelijkheid van een gedeeltelijke ondergrondse aanleg van de Betuwelijn moet serieuzer worden onderzocht. Dat vindt de commissie die de milieueffecten van de nieuwe goederenspoorlijn tussen Rotterdam en Duitsland heeft onderzocht. Ook vindt de commissie dat minister Maij-Weggen (Verkeer en Waterstaat) beter moet kijken naar de gevolgen van de spoorlijn voor de aantasting van het milieu. Bovendien is de noodzaak van de nieuwe spoorlijn onvoldoende aangetoond.

● Ateliers

De Wet ketenaansprakelijkheid tegen belasting- en premie-ontduiking door onderaannemers wordt van toepassing in de confectiebranche. Staatssecretaris Ter Veld van Sociale Zaken en de ministers van Financiën en justitie hebben gisteren een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd waarin ook voor de confectie-ateliers de hoofdaannemer aansprakelijk kan worden gesteld voor niet afgedragen belasting en premies. In de praktijk zal het er in de confectiebranche op neerkomen dat een Nederlandse groothandelaar of warenhuis dat zaken doet met een confectiebedrijf de verschuldigde belasting en premies voor het personeel van het naai-atelier zal storten op een geblokkeerde rekening. In dat geval neemt zijn directe aansprakelijkheid af.

● Optiebeurs

Tot opvolger van drs. T.E. Westerterp als algemeen directeur van de EOE, de Optiebeurs, is benoemd mr. J.C.H.L. Kuiper (45). Westerterp treedt op 15 februari 1993 af. Kuiper heeft veertien jaar diverse functies bekleed bij de Amrobank in Amsterdam, Brussel, New York, Londen en Rotterdam. Hij was directeur van Granaria in Rotterdam vanaf 1987 tot de verkoop van deze firma in 1990.

beurs

Slap

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs liet woensdag weinig vuurwerk zien. Een einde-jaarsrally wordt niet meer verwacht nu de berichten over de economie en de bedrijven niet al te best zijn. „De teneur is slecht," verklaart een handelaar, 'de berichten zijn niet geweldig. De kaarten zijn geschud.' Zelfs de winsten op de beurzen van Londen en New York konden de ongeanimeerde stemming op Beursplein 5 niet verdrijven. Daf en Begemann waren de negatieve uitzonderingen.

De EOE-index opende lager op 278,52 om daarna verder weg te zakken naar een slot van 277,9, een verlies van 1,1 punt. De koersindex daalde van 195,9 naar 195. De aandelenomzet was met f 483 miljoen bescheiden. ING stond opnieuw op de eerste plaats van de omzetlijst. Er werd voor f 64 miljoen aan ING omgezet.

De beleggers bleven aan de zijlijn staan en het merendeel van de hoofdfondsen zakte verder weg.

Ook dinsdag verkeerde de beurs in een lusteloze stemming. DAF was de gebeten hond door berichten dat de financiële steun voor de vrachtwagenproducent op losse schroeven is komen te staan. Volgens een landelijk ochtendblad zou de Nationale Investeringsbank (NIB) dwarsliggen. Daf was gedurende de dag flauw gestemd en leverde tenslotte f 0,30 in op f 6,10, procentueel een verlies van bijna vijf procent. De omzet was met 570.000 aandelen twee keer zo hoog dan normaal.

Philips lag slecht in de markt door moeilijkheden rondom het HDTV-project. De taaie tegenstand van het Verenigde Koninkrijk zorgde voor aanbod. Philips leverde f 0,50 in op f 18,50. In mei dit jaar noteerde Philips nog een hoogste jaarkoers van f 39,50.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	49,90	49,80
ABN Amro A.in F.	77,80	77,80
ABN Amro Obl.Gr.f.	189,80	189,90
Aegon	73,50	72,70
Ahold	85,00	85,40
Akzo	135,50	134,70
Alrenta	202,90	203,20
Amev cert.	58,80	58,30
Bols cert.	41,60	42,20
Bührm.Tet. c.	27,10	26,40
CSM cert.	100,10	100,00
DAF	6,40	6,10
Dordtsche Petr.	136,80	136,00
DSM	71,90	71,90
Elsevier cert.	118,60	119,10
Fokker cert.	14,70	14,40
Gist-Broc. cert.	32,00	31,70
Heineken	170,70	170,70
Hoogovens nrc	22,30	21,90
Hunter Douglas	37,70	38,00
Int.Müller	52,00	52,00
Int.Ned.Gr. c.	53,00	53,50
KLM	23,40	23,70
Kon. KNP	27,30	26,60
Kon. Olie	148,70	147,90
Nedlloyd	30,40	30,60
Océ-v.d.Gr.	39,50	39,10
Pakhoed cert.	36,30	35,80
Philips	19,00	18,50
Polygram	43,30	42,70
Robeco	95,20	95,00
Rodamco	44,50	44,30
Rolinco	94,80	94,50
Rorento	79,50	79,30
Stork	24,80	24,80
Unilever cert.	186,90	185,40
Van Ommeren nrc	32,20	32,00
Ver.Bezit VNU	86,50	86,50
Wessanen cert.	97,30	97,50
Wolters-Kluwer	83,90	83,90

Avondkoersen Amsterdam

Akzo 134,60 (134,70)
DSM 71,80 (71,90)
Int.Ned.Gr. 53,40 (53,50)
KLM 23,70-23,80 (23,70)
Kon.Olie 147,30-147,90 (147,90)
Philips 18,40-18,50 (18,50)
Polygram 42,50-42,70 (42,70)
Unilever 185,00-185,40 (185,40)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	41,00	41,00
ABN AmroHld.prf.	6,17	6,16
ACF-Holding c.	34,70	34,30
Ahrend Groep c.	93,00	93,00
Asd Options Tr.	8,80	8,90
Asd. Rubber	2,35f	2,35
Ant. Verff.	400,00	–
Atag Hold. cert	110,00	110,00
Athlon Groep	39,00	38,00
Athlon Groep nrc	39,00	39,00
Aut.Ind.R'dam	55,00	55,00
BAM Groep	73,50	73,00
Batenburg	150,00	150,00
Beers	109,70	109,70
Begemann Groep	74,50	72,00
Belindo	305,00	305,00
Berkel's Patent	0,35	0,35
Blydenst.-Will.	25,30	25,30
Boer Boekh. Kon.	21,80	21,80
Boer De Winkelb.	60,50	60,00
Borsumy Wehry	50,00	50,00
Boskalis Westm.	26,60	26,60
Boskalis pref.	26,50	26,60
Braat Beheer	28,80	28,80
Breevast	14,40	14,60
Burgman-Heybroek	2450,00	2450,00
Calvé-Delft pref	800,00	800,00
Calvé-Delft cert	1188,00	1175,00
Cindu Intern.	120,30	120,30
Claimindo	296,00	297,00
Content Beheer	21,40	21,20
Credit LBN	23,50	23,00
Crown v.G. cert.	110,30	110,30
CSM	99,50	99,10
DAF cert.	5,40	4,80
Delft Instrum.	13,00b	13,30
Desseaux	104,30	104,30
Dorp-Groep	38,00	38,00
Draka Holding	22,40	22,40
Econosto	20,50	20,30
EMBA	169,00	165,00a
Eriks Holding	68,00	67,50
Flexovit Int.	45,50	45,50
Frans Maas cert.	55,00	53,00
Fugro McClelland	25,50	25,50
Gamma Holding	78,00	77,20
Gamma pref.	5,70	5,70
Garzarelli $	10,50	11,50
Getronics	31,40	31,40
Geveke	17,30	17,30
Giessen-de N.	126,00	124,70
Goudsmit	24,00	24,00
Grolsch	189,80	190,00
GTI-Holding	186,50	187,00
Hagemeyer	120,00	120,20
HAL Trust B	12,80	12,90
HAL Trust Unit	12,80	12,80
HBG	174,50	176,00
Heineken Hold.	147,00	146,70
Hes Beheer c	13,50a	13,00a
Hoek's Mach.	53,00b	54,00b
Holl.Sea S.	0,27	0,29
Kempen & Co	8,10	8,10
Klene Holding	95,00	95,00
Kondor Wessels	30,80	30,50
KBB	61,10	60,10
Kon. Sphinx	43,40	43,20
Koppelpoort	330,00	330,00
Krasnapolsky	180,00	190,00
Landré & Gl.	45,00	45,10
Macintosh	29,50	29,50
Maxwell Petr.	118,70	118,00
Moeara Enim	1206,00	1202,00
M.Enim OB-cert.	15800,00	15800,00
Moolen Holding	25,80	25,80
Mulder Boskoop	41,00	41,00
Multihouse	2,40	2,40
Naeff	470,00	–
NAGRON	61,00	60,00
NIB	675,00	680,00b
NBM-Amstelland	7,10	7,10
NEDAP	30,50	30,50
NKF Holding	104,50	105,50
Ned.Part.Mij	51,90	52,20
Orco Bank cert.	72,20	73,00
OTRA	224,50	224,50
Palthe	31,00	31,00
philips div'93	–	18,50
Pirelli Tyre	13,00	13,00
Polynorm	136,80	135,50
Porcel. Fles	138,00	138,00
Randstad	44,50	44,50
Ravast	14,50	14,50
Reesink	73,50	73,30
Samas Groep	26,80	26,50
Sarakreek	13,90	14,00
Schuitema	1685,00	1685,00
Schuttersveld	32,50	32,20
Smit Intern.	20,10	19,20
St.Bankiers c.	13,00	13,00
Stad Rotterdam c	39,60	39,90
Telegraaf De	93,00f	93,00
Textielgr.Twente	82,00	83,00
Tulip Computers	10,30	10,10
Tw.Kabel Holding	112,00	112,00
Ubbink	66,00	65,50
Union	43,50	45,00
Un.Dutch Group	0,50	0,50
Vereenigde Glas	505,00	505,00
Verto cert.	17,00	16,70
Volker Stevin	43,00	43,30
Volmac	15,20	14,90
Vredestein	13,00	13,90
VRG-Groep	22,00	21,30
Wegener	67,40e	67,90
West Invest F.	9,00	9,00
West Inv.F. wb	100,00	100,00a
Wolters Kluwer	337,00	334,00
Wyers	19,20	19,20

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
ABN Amro Aand.F.	78,70	80,50
ABN Amro Albefo	50,30	50,30
ABN Amro Amer.F.	68,40	69,40
ABN Amro Eur. F.	65,30	66,30
ABN Amro Far EF.	49,30	48,90
ABN Amro Liq.Gf.	169,60	169,60
ABN Amro Neth.F.	82,00	81,70
ABN Amro rent.div	150,30	150,40
Aegon Aandelenf.	33,90	33,90
Aegon Spaarplus	5,05	5,05
Aldollar BF $	28,60	28,60
Alg.Fondsenbez.	225,00	222,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	67,60	66,90
Amvabel	85,00	84,20
Asian Tigers F.	66,00	65,90
Asian Select. F.	63,20	63,20
Austro Hung. F.	3,75	3,75
Beleg.f. Ned.	62,60	62,40
Bemco RentSel.	59,20	59,20
Bever Belegg.	2,80	2,70
CLN Obl. Div. F.	111,50	111,50
CLN Obl.Waardef.	119,70	119,70
Delta Lloyd Inv.	25,20	25,10
DP America Gr.F.	37,00	37,00
EGF Investm.	105,80	105,80
EMF Rentefonds	77,70	77,70
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	43,00	42,80
Esmeralda part.	32,40	32,30
Eur.Ass. Trust	5,60	5,60
EMS Growth Fund	98,90	98,30
EMS Income Fund	95,70	95,20
EMS Offsh. Fund	96,20	95,80
EOE Index Fnd	301,00	301,00
Euro Growth Fund	39,80	39,80
Euro Spain Fund	6,00	5,90
Far East Sel.F.	51,60	51,30
Gim Global	51,00	50,90
Groeigarant	1,31	1,30
Holland Fund	65,70	65,80
Holl. Eur. Fund	45,50	45,40
Holl. Obl.Fonds	126,20	126,20
Holl. Pac. Fund	89,00	88,50
Holl. Sel.Fonds	82,70	82,80
ING Bnk Dutch Fnd	44,20	44,20
ING Bnk Geldm.Fnd	56,80	56,82
ING Bnk Glob.Fund	44,30	43,80
ING Bnk Oblig.Fnd	35,60	35,60
ING Bnk Spaard.F.	102,37	102,40
ING Bnk Rentegr.F	124,10	124,10
ING Bnk Vastg.Fnd	31,80	31,70
Innovest	41,60	41,70
Interbonds	533,00	533,00
Intereffekt 500	24,00	23,80
Intereffekt wt	38,60	37,70
Investa part.	61,00	61,00
IS Himal.Fund $	6,80	6,80
Jade Fonds	142,80	142,00
Japan Fund	16,60	16,40
Jap.Ind.Alpha F.	5900,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	4840,00	–
Korea Pac.Tr. $	7,50	7,50
Liquirent	50,95	50,95
Mal.Capital F.$	10,80	10,80
Mees Obl.Div.F.	119,40	119,20
Mexico Income F.	22,00	–
MK Int.Ventures	8,00	–
Mondibel	73,20	73,10
Nat.Res.Fund	58,60	58,80
Nedufo A	113,50a	113,50a
Nedufo B	122,00	122,00
Nevas	45,00	41,00
Nevas 17 cumpref.	43,30	43,30
New Asia Fund	5,50	5,50
Nomura Warr. F.	0,13	0,13
Obam, Belegg.	253,30	252,50
OAMF Rentefonds	14,00	14,00e
Orange Fund	18,80	18,80
Pac.Dimensions	82,40	82,40
Pac.Prop.Sec.F.	26,40	26,40
Pierson Rente	119,70	119,70
Postb.Aand.f.	50,10	50,10
Postb.Belegg.f.	57,80	57,80
Postb.Verm.gr.f.	57,50	57,50
Rentalent Bel.	160,70	160,80
Rentotaal NV	37,10	37,10
RG America F.	109,50	109,00
RG Divirent F.	50,50	50,50
RG Europe F.	93,00	93,00
RG Florente	120,80	120,70
RG Pacific F.	90,00	90,00
RG SP Groen	57,20	57,10
RG SP Blauw	54,70	54,60
RG SP Geel	50,10	50,00
Rodin Prop.$	84,00	84,00
Rolinco cum.p	82,20	82,20
Schrod.Int.Pr.F	24,40	24,90
Sci/Tech $	14,00	13,80
Suez Liq.Grf.	188,50	188,50
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	167,00	165,00
Trans Eur.Fund	73,90	73,50
Transpac.F.	254,00	254,00
Uni-Invest	17,70	17,50
Unico Inv.Fund	74,90	74,90
Unifonds DM	26,80	26,80
Vaste Waard.Ned	48,00	49,00
Vast Ned	92,80	93,00
VIB NV	53,20	53,50
VSB Mix Fund	50,90	50,90
VSB Obl.Gr.f.	105,50	105,50
VSB Rente Fonds	111,30	111,30
WBO Intern.	65,50	65,30
Wereldhave NV	78,10	78,20
Yen Value Fund	73,90	73,30
ZOM Florida F.$	21,00	21,00b

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	26,80	26,80
ABF	110,50e	110,50
Austria Global	1031,00	1031,00
Berghuizer Papier	29,10	29,10
Biogrond Belegg.	10,80	10,90
Comm.Obl.F.1	95,10	95,20
Comm.Obl.F.2	95,00	95,10
Comm.Obl.F.3	95,30	95,40
De Drie Electr.	11,00	11,00
Delta Ll.Dollarf.	64,10	64,00
Delta Lloyd ECU	56,20	56,20
Delta Lloyd Mix	60,50	60,40
Delta Lloyd Rent	60,80	60,80
Dico Intern.	57,30	57,10
DOCdata	3,20f	3,10
Dutch Take Ov.T.	38,20	38,20
Ehco-KLM kleding	38,20	38,20
E&L Belegg.1	68,50	68,40
E&L Belegg.2	75,00	75,00
E&L Belegg.3	110,30	110,30
E&L Belegg.4	78,00	78,00
E&L Kap.Rente F.	111,50	111,50
German City Est.	23,00	23,00
Gouda Vuurvast	44,50	44,50
Helvoet Holding	36,10	36,10
Holland Colours	46,20	47,00
Inter/View Eur.	3,10	3,20
Kühne+Heitz	27,60	28,10
Management Share	3,20	3,20
Ohra Aand.F.	52,00	51,90
Ohra Liq.GrF.	50,60	50,60
Ohra Obl.Df.	51,40	51,40
Ohra Obl.Grf	51,20	51,30
Ohra Totaal F.	51,40	51,40
Pan Pac. Winkel	10,30	10,30
Pie Medical	4,30	4,60
Simac Techniek	9,80	9,80
Suez Gr.Fund	51,40	51,20
Vilenzo Int.	14,70	14,70
Wereldhave	4,10	–
Wolff	47,70	47,30

Parallel top-15

Parallel top-15	v.k.	s.k.
Besouw, van	28,20	28,20
Free Record Shop	16,10	16,20
Geld. Papier c.	58,00	58,50
Groenendijk	25,50	25,50
Grontmij	42,30	42,30
LCI Comput.Gr.	2,30	2,40
Melle, van nrc	54,00	54,00
Nedcon Groep	47,00	47,00
Nedschroef	51,30	51,30
Neways Electr.	4,40	4,50
Ordina Beheer	12,80	13,00
P & C Groep	75,20	75,80
Sligro Beheer	51,50	51,20
Welna	32,50	32,50
Weweler	18,60	18,60

Wall Street

Wall Street	v.k.	s.k.
allied signal	59	58 3/4
amer.brands	41 5/8	41 5/8
amer.tel.tel	48	48 1/8
amoco corp	50 3/4	50 3/4
asarco inc.	22 7/8	22 3/4
bethl. steel	15	15 1/8
boeing co	34 3/4	34 7/8
can.pacific	11 1/2	11 1/2
chevron	69 1/4	69 1/8
chiquita	16 1/4	16 3/8
chrysler	31 5/8	32
citicorp	18 7/8	19 1/8
cons.edison	31 7/8	31 7/8
digit.equipm.	33	32 1/2
dupont nemours	49 1/4	49 1/4
eastman kodak	41 3/8	41 1/8
exxon corp	61 1/8	61 1/4
ford motor	41 3/8	40 3/4
gen. electric	84 1/8	83 5/8
gen. motors	32 1/2	32 7/8
goodyear	69 3/4	66 5/8
hewlett-pack.	64 1/2	63 7/8
int. bus.mach.	56 1/8	51 7/8
int. tel.tel.	70	69 5/8
klm airlines	13 1/2	13 5/8
mcdonnell	46 1/2	45 3/4
merck co.	46 5/8	46 1/2
mobil oil	61 7/8	62 1/8
penn central	21 1/4	21 5/8
philips	10 3/4	10 1/2
primerica	47 1/4	46 5/8
royal dutch	84 1/2	84 1/8
sears roebuck	43 1/4	42 7/8
sfe-south.pac.	12 3/4	12 5/8
texaco inc.	60 1/8	59 3/4
united techn.	47 1/4	46 1/2
westinghouse	12 3/4	12 5/8
whitman corp	15 1/8	14 7/8
woolworth	32 3/4	32

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,690	1,810
austr.dollar	1,15	1,27
belg.frank (100)	5,30	5,32
canad.dollar	1,310	1,430
deense kroon (100)	27,60	30,10
duitse mark (100)	109,80	113,80
engelse pond	2,62	2,87
finse mark (100)	33,00	35,50
franse frank (100)	31,25	34,00
griekse dr. (100)	0,75	0,95
ierse pond	2,80	3,05
ital.lire (10.000)	11,40	13,10
jap.yen (10.000)	136,50	142,50
noorse kroon (100)	24,50	27,00
oost.schill. (100)	15,72	16,22
port.escudo (100)	1,14	1,32
spaanse pes. (100)	1,47	1,67
turkse lira (100)	0,0170	0,0260
zweedse kr. (100)	24,25	26,75
zwits.fr. (100)	122,50	127,00

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,75255-1,75505
antill.gulden	0,9640-0,9940
austr.dollar	1,2042-1,2142
belg.frank (100)	5,4630-5,4680
canad.dollar	1,36975-1,37225
deense kroon (100)	29,175-29,225
duitse mark (100)	112,4350-112,4850
engelse pond	2,7595-2,7645
franse frank (100)	32,885-32,935
griekse dr. (100)	0,7970-0,8970
hongk.dollar (100)	22,5250-22,7750
ierse pond	2,9635-2,9735
ital.lire (10.000)	12,450-12,500
jap.yen (10.000)	141,650-141,750
nwzeel.dollar	0,9052-0,9152
noorse kroon (100)	26,190-26,240
oostenr.sch. (100)	15,9780-15,9880
port. escudos (100)	1,2360-1,2760
spaanse pes. (100)	1,5730-1,5830
surin.gulden	0,9625-1,0025
zweedse kr. (100)	25,595-26,645
zwits.frank (100)	125,155-125,205
e.c.u.	2,2005-2,2055

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	195,90	195,00
id excl.kon.olie	185,60	184,80
internationals	199,50	198,00
lokale ondernem.	193,80	193,50
id financieel	156,00	155,90
id niet-financ.	231.00	230.40

CBS-herbeleggingsindex (1983=100

algemeen	291,10	289,80
id excl.kon.olie	258,70	257,60
internationals	309,40	307,20
lokale ondernem.	270,80	270,40
id financieel	245,40	245,30
id niet-financ.	301,80	301,00

CBS-stemmingsindex (1990=100)

algemeen	103,50	103,10
internation	109,60	108,50
lokaal	102,20	101,90
fin.instell	139,20	138,80
niet-financ	96,00	95,70
industrie	104,90	104,40
transp/opsl	89,70	89,60

Goud en zilver

Goud onbewerkt 18,600-19,200, vorige 18,730-19,330, bewerkt 20,800 laten, vorige 20,930 laten.
Zilver onbewerkt 170-240, vorige 175-245, bewerkt 280 laten, vorige 290 laten.

Dow Jones

Industrie 3255,16

- 29,20

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
akzo	p apr	140,00	345	7,60a	7,90
daf	p jan	5,00	250	0,50	0,60
daf	p jan	7,50	245	1,50	2,10
daf	p apr	5,00	188	0,80	1,30
daf	p apr	12,50	271	6,50	7,00
daf	p jul	5,00	212	1,20	1,30
d/fl	c jan	175,00	1068	4,10a	3,80
d/fl	p dec	180,00	475	4,30	5,70
d/fl	p feb	180,00	488	6,50a	6,60
eoe	c dec	270,00	312	8,80	8,00a
eoe	c dec	275,00	493	4,20	3,30
eoe	c dec	280,00	973	1,10	0,40
eoe	c jan	270,00	266	12,10	11,50
eoe	c jan	280,00	312	5,00a	4,30
eoe	c jan	285,00	252	2,70	2,20
eoe	p dec	275,00	840	0,50	0,50
eoe	p dec	280,00	855	2,10	2,50
eoe	p jan	275,00	224	2,50	2,50
eoe	p jan	280,00	377	4,10	4,60
gist	p jan	32,50	245	1,10	1,20b
hoog	c apr	25,00	167	1,90	1,70
hoog	p apr	22,50	405	3,00a	2,60
hoog	p jul	20,00	414	2,00	2,00
ing	c jan	47,50	513	5,60	6,20
ing	c jan	50,00	494	3,20	3,70
ing	c jan	52,50	1298	1,20	1,70
ing	c jan	55,00	593	0,40	0,50
ing	c apr	52,50	178	2,60	2,80
ing	c apr	55,00	1207	1,40	1,70
ing	c j94	47,80	1698	6,40	7,20
ing	c j95	47,50	1202	7,50	8,10
ing	p jan	52,50	320	0,60	0,50
ing	p j94	47,80	335	1,20	1,10
phil	c jan	20,00	322	0,70	0,50
phil	c apr	17,50	725	3,20	2,60
phil	c apr	20,00	430	1,60	1,50
phil	c okt	30,00	656	0,70	0,60
phil	c o95	20,00	296	5.70	5,40
phil	c o96	35,00	289	2,10	2,10
phil	c o97	22,50	345	6,30	6,00
phil	p apr	22,50	182	3,70	4,00
phil	p okt	30,00	474	10,80b	11,50
olie	c jan	165,00	302	0,20a	0,10
top5	c dec	500,00	190	9,00	6,50
top5	c dec	510,00	336	2,20	0,50
top5	c jan	510,00	203	9,20	7,00
top5	c jan	520,00	262	4,50	3,50
top5	p dec	500,00	385	0,60	0,90
top5	p dec	510,00	386	3,00	5,00
top5	p jan	510,00	189	6,80	7,80

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

limburgs dagblad

Onderzoek bij vrije radio's in België

Van onze rtv-redactie

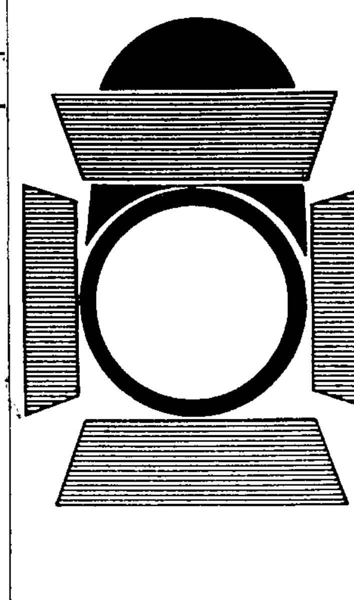
HASSELT – De Vlaamse gemeenschap is een onderzoek gestart naar het bereik van vrije radio's in de Limburgse en Brabantse grensstreek. Aanleiding is het feit dat de programma's van sommige Belgische vrije en lokale radio's in de grensstreek via de kabel en tegen betaling te ontvangen zijn. De opbrengst van de reclame-inkomsten uit Nederland wordt opgestreken door een aantal vrije radio's in België. De meeste van hen doen hiervan geen aangifte bij de (Belgische) belastingen.

Diverse vrije radio's in Belgisch-Limburg hebben nu een brief in de bus gekregen van de Nationale Dienst voor de Centrale van het Spectrum. Daarin wordt meegedeeld dat ze binnenkort een grootscheepse controle mogen verwachten. Ze krijgen nog tot vandaag de tijd om het zendvermogen van hun station te reduceren zodat men niet meer grensoverschrijdend is te ontvangen.

Centrale antenne met glasvezel

VALKENSWAARD – In Valkenswaard is een centrale-antenne-inrichting in gebruik genomen die grotendeels is uitgevoerd met glasvezel. Het is voor de eerste keer dat in Nederland op een dergelijke grote schaal gebruik is gemaakt van glasvezel. De antenne-inrichting telt 11.000 aansluitingen. Een woordvoerder van de exploitant Combivisie Regio heeft dit meegedeeld.

De antenne-inrichting is het afgelopen jaar grondig gerenoveerd. Dank zij de toepassing van glasvezel kan het kabelnet nu ook worden gebruikt voor andere vormen van telecommunicatie. Overigens is dat wettelijk nog niet toegestaan. Exploitanten mogen hun kabelnet alleen gebruiken voor het doorgeven van radio- en televisiesignalen. Op dit moment is een wet in voorbereiding die het mogelijk maakt het net ook te gebruiken voor andere signalen.

● *Een clowneske Berdien Stenberg in een scène uit haar nieuwe theatershow 'In de piste met Berdien'*

'Mijn stem is eigenlijk het meest geschikt voor ballads'

Vanessa niet bang om live te zingen

DOOR ELS SMIT

WASSENAAR – MTV heeft de clip nu ook aangekocht, zo wordt telefonisch gemeld. Vanessa geeft een gilletje. 'Te gaaf'. Binnen drie dagen waren 1900 exemplaren van Vanessa's single 'Happy X Mas, War is over' verkocht. Dinsdagavond was Vanessa daarmee met haar kinderen te zien en te horen in Hitbingo van RTL4.

Alle inspanningen van de zangeres zijn dan toch de moeite waard geweest. Inclusief de aankoop van een levensgrote kerstboom, láng voor Sinterklaas. Want de begeleidende clip zou in huize Breukhoven worden opgenomen. Hij hangt nu, in crèmekleur gespoten, een beetje treurig in de kamer. Hij zal de kerstdagen niet halen. Dat is niet erg, want de familie, exclusief bedienend personeel, brengt de kerstdagen door in de Verenigde Staten, deels in Disneyland. „Ik heb een bus gehuurd, we zijn met z'n twaalven."

Dat neemt niet weg dat het hele huis de sfeer van kerst ademt. In feite al sinds augustus begonnen.

„Het was dertig graden, we lagen met z'n allen bij het zwembad. Ik had al eens het plan geopperd om met kerst een plaat te maken. We hebben immers die stichting 'Elk kind op schoolreis' opgericht, al zes jaar geleden. Het leek mij een leuk idee een plaat te maken, waarvan de opbrengst naar de Stichting zou gaan. Oorspronkelijk was het de bedoeling een klapper van een cd te maken met grote artiesten. En de artiesten wilden best hun medewerking verlenen. Maar ze bleken aan contracten met platenmaatschappijen vast te zitten. Het ging allemaal heel moeizaam. En toen dacht ik: als ik het nou eens zelf doe."

„We lagen dus bij het zwembad. En opeens hoor ik op de radio John Lennon's 'Happy X-Mas'. Ik kreeg opeens een idee, ik zet de radio harder. Nu is Hans een ontzettende John Lennon-fan. Voordat ik iets had gezegd, riep hij: 'Je gaat toch niet John Lennon coveren, hè? Dat is nog nooit gedaan. Je moet daar vanaf blijven'. Ik zei: 'Zal ik je nog eens wat vertellen: ik ga het doen met onze kinderen'. Zodat nu behalve Vanessa op de cd-single te horen zijn: Constanza (17), Jordy (10), Shanna (7) en Marvin (4). Ze zijn ook te zien in de clip."

● *Vanessa: „Ik geniet van het leven dat we nu leiden."* Foto: GPD

Punt

Vanessa zingt dus tóch weer. Terwijl ze zich eerder had voorgenomen om min of meer een punt achter haar zangcarrière te zetten. „Ik treed niet meer op. Jaren terug had ik me al voorgenomen: na m'n veertigste treed ik niet meer op. Ik was ook al een eigen onderneming begonnen: 'Vanessa Sound Productions'. Als oudedagsvoorziening. We importeerden geluidsboxen uit Schotland. En we deden het goed. Wat dacht je wat: ik liep in een donkerblauw pak. Driedelig. M'n secretaresse was een voormalige Miss World. We hadden vierendertig man in dienst. De zaak heb ik overgedaan aan het personeel en hij loopt nog steeds hartstikke goed."

Zakenvrouw trouwde zakenman. En voor de zakenrelaties heeft ze, vorig jaar, op het feest ter ere van haar veertigste jaar, toch nog maar eens gezongen. „Ook om te bewijzen dat ik live zingen helemaal niet schuw. Al die praatjes. Ik heb wel eens bezwaren gemaakt tegen live zingen. Weet je waarom? Omdat er zoiets bestond als het studioprodukt Vanessa. Bij de opnamen werd m'n stem opgeschroefd. Zonder de middelen van de studio was ik toch verplicht hetzelfde resultaat te behalen. Dat was moeilijk. Ach, en eigenlijk vind ik mijn stem, nu zeker, meer geschikt voor ballads."

Vooralnog lijkt de kerstsingle een klapper. „Natuurlijk vinden de kinderen het prachtig." Zoals de kinderen, allemaal geadopteerd en afkomstig uit kansarme landen, alles prachtig vinden in hun nieuwe leven. „Ik schoot destijds ook niet voor niets vol emotie in het programma van Ursel de Geer. Eén van de kinderen had toen hij heel klein was ooit eens aan een pastoor in zijn oude vaderland gevraagd: 'Wat gebeurt er als ik dood ben?' 'Wel', had de pastoor gezegd, 'als je dood bent, kom je in de hemel'. Ik haal dat jongetje op, we zitten in het vliegtuig en dat kind vraagt: 'Waar ben ik nu?' En ik zeg: 'We zitten nu in de lucht'. Hij begrijpt daaruit dat hij in de hemel zit. Dus dat kind heeft toch heel lang gedacht dat-ie dood was."

Luxe

Dat neemt niet weg dat ook menig Nederlands kind wat minder is gewend dan de luxe omgeving waarin Vanessa's kinderen opgroeien. Realiseren haar kinderen zich dat? „Nauwelijks, denk ik. Want hun vriendjes en vriendinnetjes hiér in de buurt wonen bijna allemaal zoals wij. Laatst logeerde een van hen bij mijn schoonmoeder in Rotterdam. Die heeft een mooi huis, maar dat kind stond aan het begin van de straat aan te bellen. Omdat hij dacht dat de hele straat van oma was."

„Ik probeer wel tegengas te geven. Ik heb ze niet aangenomen om ze in weelde op te voeden. Ik probeer ze vooral op te voeden tot sociaal voelende mensen. Tot mensen die iets over hebben voor een ander. Want dan ben je in staat om vriendschappen op te bouwen. Dan pas heb je een echt rijk leven."

„Dat geldt voor mezelf ook, hoor. Ik geniet van het leven dat we nu leiden. Ik ben blij dat ik de kinderen veel kan bieden. Maar als hier de zaak onverhoopt in elkaar zou klappen, sta ik morgen weer achter de toonbank. Met een glimlach. Zo ben ik immers zelf opgevoed. Mijn ouders hadden zes horecazaken in Kijkduin. Van 's morgens vijf tot 's nachts een werken. We hebben allemaal thuis mee moeten werken. Maar het was een warm huis. Dat wil ik die kinderen ook weer bieden."

„Kinderen voelen dat op de een of andere manier aan. Maar je moet ze ook beschermen. Vandaar dat ik het met de kerstsingle wat betreft de kinderen bij de clip hou. En wat mezelf betreft? Ik wil nog wel eens cd maken. Naar eigen inzicht en met ballads. Daarvoor is m'n stem en m'n persoonlijkheid langzamerhand geschikt. Wanneer? Na de kerst."

Berdien Stenberg met theatershow in Limburg

Van onze rtv-redactie

SITTARD – Met haar nieuwe theaterprogramma 'In de piste met Berdien' is fluitiste Berdien Stenberg sedert gisteren ook in Limburg onderweg. Na haar optreden in het Theater aan het Vrijthof is zij zaterdag 19 december in de stadsschouwburg van Sittard. Nadien volgen in Limburg nog Venlo (29 december/De Maaspoort), Roermond (7 januari/De Oranjerie), Heerlen (9 januari/stadsschouwburg) en Venray (13 maart/De Beejekurf).

Aan de show van Berdien Stenberg werken voor en achter de schermen veertien mensen mee. Een belangrijke rol is weggelegd voor acteur Wim Rijken. Hij is te zien als autoritaire circusdirecteur, maar ook als ontroerende clown. In conférences van Frans Mulder (uit de cabaretgroep Purper) en teksten van Paul van Vliet, goochelt Berdien Stenberg even makkelijk met woorden als met noten.

Drs. Hemink in NCRV-directie

HEERLEN – Het Algemeen Bestuur van de NCRV heeft drs. H.J. Hemink (44) benoemd tot adjunct-directeur radio en televisie van de omroep. Hemink volgt drs. C.M. Boerma op, die op 1 januari met de vut gaat.

Hemink studeerde economie aan de VU. In 1976 trad hij in dienst van het toenmalige directie-secretariaat van de NCRV. In 1980 werd hij hoofdmedewerker bij de afdeling Filmzaken en twee jaar later hoofd van die afdeling. In 1989 werd hij benoemd tot adjunct-hoofd van de tv-dienst. Sinds 1 januari 1991 was Hemink programmamanager Cultuur Televisie van de NCRV.

'Als een gedicht me raakt begin ik hevig te transpireren'

Jan van Veen kwart eeuw met emoties op de radio

DOOR JOS HAAGMANS

HILVERSUM – Het was toeval. Hij las een gedicht voor van een luisteraar, met het liedje Candlelight van David McWilliams als versiering. 'Leuk', volgens zijn mede-piraten van Veronica: Tineke de Nooy, Harm Siezen, Willem van Kooten, Will Luikinga, Lex Harding. Dat was in 1967. Een radio-fenomeen was geboren. Candlelight ging nog eens een generatie lang mee bij de Avro en is nu te horen via Sky Radio. Hij declameert nog altijd gedichten. Een stem die bekwaam smartelijk trilt van emotie. Daaroverheen gooit hij een sausje van zoetgevooisde mopjes muziek. Jan van Veen: een kwart eeuw verkoper van emotie via de radio.

Maandagavond tien uur. Het reclameblokje: de stem van Dröge verkoopt Schotse whisky. Een zwoele vrouwenstem vraagt: „Gezellig kleven? Bel onze box even, babbelen maar." Dan de stem van Jan van Veen met het eerste gedicht: eentje van Suzanne uit Amersfoort: „Ieder uur ben jij in mijn gedachten, misschien dat deze woorden ook voor jou de pijn zullen verzachten."

Twee dagen later volgt de moraal, na veel enthousiaste en nostalgische uitweidingen over zijn vroegere radio-avonturen. „Het wordt hoog tijd dat mensen weer gevoel in hun donder krijgen. Het is zo'n zakelijke en agressieve tijd. Het is eng wat er in Duitsland gebeurt en in Joegoslavië. Ik probeer een sfeer te creëren, waarin ruimte is voor menselijke gevoelens en emoties."

Illusie en werkelijkheid. Bij radio is de tegenstelling nog groter dan bij televisie. Jan van Veen blijkt in het echt de vleesgeworden anti-climax van wat je achter die stem fantaseert. Dat hij Candlelight in de studio presenteert tussen het flakkerende kaarslicht, zoals de legende wil, ontkent hij met een ironisch lachje. „Ik doe wel de tl-buis uit," zegt hij. „Ik gebruik een uittreklamp, zo eentje met een veer, om goed te kunnen lezen."

● *Jan van Veen: Candlelight oftewel de naweeën van een radio-virus.* Foto: GPD

Textielkraampje

Net zo wreed ontkracht hij het romantisch verhaaltje als zou hij achter een textielkraampje op de markt staan. „Ach, dat zou ik best willen, want daar voel ik me niet te goed voor. Maar ik heb er geen tijd voor. Ik ben te groot," zegt hij in de zaalachtige directiekamer van zijn bedrijf Universum op het Industrieterrein in Nijkerk. Vandaar bestiert hij zijn textielonderneming, ettelijke aanleveringsbedrijfjes en 25 man personeel.

Zijn secretaresse loopt binnen als een bode in een klassiek toneelspel om kond te doen van spannende, mysterieuze gebeurtenissen in zijn keten, ergens in een uithoek des lands. Zijn beslissingen klinken kort en gedecideerd. Gelukkig is een kast volgestouwd met ouderwetse lp's en er ligt ook een knipselboek dat zijn moeder heeft bijgehouden. Je zou anders nog kunnen denken aan een grotesk misverstand.

Hij noemt Candlelight zijn hobby, de naweeën van een radiovirus.

„Candlelight is geluid. En stilte. Stilte is in mijn programma misschien nog belangrijker. Ik bouw sfeer. Jan van Veen is een stem, niets meer. Ik heb geen behoefte om er luisteraars bij te halen. Ik wil ze niet tegenkomen. De Avro heeft op kerstavond eens tachtig luisteraars uit hun eenzaamheid achter hun beslagen ramen naar de studio gehaald. Dat wil ik niet meer."

Hij vermag niet te verhullen dat hij soms zelf geraakt wordt door een ferme golf emotie: „Ook ik heb mijn stemming. Het komt voor dat ik ter plekke besluit een bepaald gedicht toch maar niet voor te dragen. Dat ik op het laatste moment, in de uitzending een ander kies. Ik heb ook mijn moeilijkheden in het leven gehad. Soms, als een gedicht me raakt, begin ik hevig te transpireren. Maar ik draag ze ook wel voor met een big smile, hoor. Anders blijf je erin."

Piratentijd

Het zijn uitspraken die er min of meer tussendoor glippen. Jan van Veen praat veel gloedvoller over zijn piratentijd. Tot zijn eigen verbazing huist in het pand van Concordia in Bussum, waar hij zijn programma presenteert, ook Lex Harding met zijn Radio 538, inclusief dj's en ex-collega's als Erik de Zwart, en Will Luikinga. „Het lijkt er op of alles weer terug is bij het oude," zegt hij. Een van de twee technici is warempel dezelfde die in 1964 ook zijn stem testte bij Veronica. Het begin van zijn carrière toen hij kon invallen voor de zwangere Tineke. Hij is er niet rouwig om. Integendeel. Hij verlangt, 'net als steeds meer mensen' naar 'de tijd van minder agressie en meer gevoel'. „Is Abba ook niet terug en de akoestische muziek?"

ld-cd

Magic, Kiri Sings Michel Legrand – Kiri te Kanawa; Teldec/Warner

Ze bewonderden elkaar al vele jaren, Kiri te Kanawa en Michel Legrand. Pas in 1985 kwam het tot een persoonlijke kennismaking, maar toen werd ook meteen het idee voor een gezamenlijk project geboren.

Over één nacht ijs gaan was er echter niet bij: aan de verdere ontwikkelingen van het stoute plan gingen talloze uren praten, luisteren en selecteren vooraf. Totdat de Nieuwzeelandse operazangeres en de klassiek geschoolde Franse componist van tientallen populaire (film) melodieën zich in februari terugtrokken in een kerkje in Petersham nabij Londen. Na ruim een week repeteren en opnemen waren alle betrokkenen (inclusief The London Studio Orchestra en The Ambrosian Singers) het er over eens dat de hoogste graad van perfectie was bereikt. Inderdaad, Kiri te Kanawa – hoeveel mannen worden er niet prompt vrolijk van alleen al haar verschijning ? – zingt de spreekwoordelijke sterren van de hemel.

Toch zal zij als vertolkster van overwegend minder bekende 'Legrand-nummers' (de titelsong schreef hij speciaal voor haar) voornamelijk het met haar vertrouwde publiek aanspreken. Want, deze Dame – sinds 1982 is ze Commander of the British Empire – geeft aan alles toch iets stijfs, iets klassieks mee. En valt daarom te vergelijken met Marco Bakker bij diens lichtvoetiger platenavonturen. Hun probleem in een notedop: het klinkt allemaal prachtig, maar het blijft niet boeien.

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,15 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) D79

Proficiat!

Sjef Dassen

ziet Abraham.
Proficiat!!! Van je vrouw, Raymond en Alexandra.

Part-time CHAUFFEUR gevraagd voor dinsdag en vrijdag eventueel. meer dagen. Tel. 045-326191.

Gevraagd: flexibele adm. medewerkster, wegens uitbr. werkz., uitsluitend schriftelijk reageren. SUDCO BV Geneesmiddelen, Emmastr. 11, 6373 HM Landgraaf.

Leuke Hollandse MEISJES gevraagd voor goedlopende club, hoge garantie. Info. 04499-3828.

Gevr. erv. FRITUURHULP, zowel parttime als fulltime. Tev. hulp i.d. bediening voor pizzeria. Tel. 045-353735.

Personeel aangeb.

J. MAN zoekt vaste baan. Tel. 045-750872.

Personeel vraag

Met spoed gevr. part-time TAXICHAUFFEURS m/v evt. WAO-er, dag- en nachtdienst en erv. centralist voor de nachtdienst. Julianastr.6, Brunssum. 045-252444.

Het geheim van ons succes verraden wij niet, maar wij laten U graag eraan deelnemen. Tel. 04406-16253 of 09-49.241167480.

BIJVERDIENSTEN vanuit kant./huis, full- en parttime, verk. natuurprod. ƒ 1.000,- tot ƒ 5.000,- per mnd. Tel. 043-218818/043-435622.

BOERDERIJ-WINKEL en Pluimveebedrijf vraagt medewerker. Liefst in bezit van rijbewijs. Tel. 046-372180.

MEISJES gevr. voor privé te Geleen. Werktijden i.o. Intern mog. Tel. 046-758127.

BEZORGERS gevr., min. leeftijd 15 jr. voor Heerlerbaan, Hoensbroek, Beersdal Muschemig, Bleyerheide en Sittard (Tienbunderd en Sanderbout). 045-257974.

Te huur gevraagd

MANAGER zoekt te huur eengezinswoning op korte termijn. Latere koop niet uitgesloten. Omgeving: Sittard, Schinveld, Eygelshoven. Minimaal 3 slpk., garage en tuin. Tel. 046-375041, fax 046-370090.

Te h. gevraagd WOONHUIS, huurpr. tot plm. ƒ 1.000,-. Tel. reacties 045-740941, na 19.00 uur.

OG te huur

ZUTENDAAL (B). Luxe nieuwb. app. inger. keuken en badk., 2 slaapk. en gar. Onmidd. beschikb. Inl. 0932-89722001.

APPARTEMENT te h. v. 1 of 2 pers. gr. woon/slaapk., keuken, badk., bergruimte enz. ƒ 650,-. 045-257090.

BEDRIJFSRUIMTE, Rijksweg te Geleen, bestaande uit winkel, magazijn en kantoren. 046-747166 na 18 uur.

APPARTEMENT te huur in Schaesberg. Tel. bevragen Nilwik, Heerlerweg 126, Voerendaal. 045-752389.

Te huur BOVENWONING, 3 kmrs., keuken, douche, en berging. Graverstraat, Kerkrade-West. Tel. 045-413540, tijdens kantooruren.

Nieuwjaarswens

Plaats een originele
NIEUWJAARSWENS
in het Limburgs Dagblad.
Al vanaf
ƒ 10,-
staat u erbij!
Bel
045-719966
en verras uw familie en vrienden!

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan 100% zekerheid + geen makelaarskosten.
Denis Vastgoed ☎ 040-518428

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

Spaarhypotheek 7,9%, 20 jaar vast. Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel. 045-712255. STIENSTRA Hypotheek Service.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Te koop halfvrijstaand WOONHUIS. Mgr. Savelbergstr. 4, Schinnen. Vr.pr. ƒ 179.000,-. 04493-3271.

Te k. gevr. BOUWGROND, 1.000 m2 of meer onverschillig waar. 045-273326.

Bouwmat./machines

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Te k. 2 KANTELPOORTEN 3.00 m x 3.00 m, 50% glas en loopdeur. 045-750531.

Te koop partij nieuwe hardhouten KOZIJNEN, div. maten. Tel. 045-750531.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, morgen al klaar, prijsopgave en garantie. Tel. 045-231340 E & E Electronica Brunssum.

TV DEFECT? Binnen 4 uur klaar. 24 uur service. Tel. 04750-11667. Geen voorrij kosten. Knip uit en bewaar!

Kamers

Kamers te huur met kost voor rustige personen, hartje HOENSBROEK. Tel. na 12.00 uur 045-224509.

Te huur gemeubileerde kamer HOENSBROEK. Tel. 045-717582

Woningruil

Buro Start heeft voor U direkt 1400 RUILWONINGEN in heel Nederland. Bel 030-941099 of 020-6476697.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

HERSTOFFERING/renovatie van zitmeubelen of nieuwe creaties in stof of leder uw Edelvakman "Eurosalon New Baan Bree-Peer in België. Ook open op zat. en zondag. 0932-11634591, dinsdag gesloten.

Reparatie, renovatie, service en montage aan uw AANBOUWKEUKEN. Gratis info 045-210627.

MAATWERK voor al uw timmerwerk en kl. verb. binnenshuis. 045-244609.

Het juiste adres voor een komplete afbouw o.a. scheidingswanden en systeemplafonds- speciale systemen voor de WONINGBOUW: Kompleet gemonteerd met verlichting. Snelle en correcte montage. Vraag vrijblijvend een offerte. Tel. 045-456515.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels
Superbruiners voor perfecte bruining nu met 10 lampen snelbruiners, gasdrukveren en ventilator v.a. ƒ 945,-. Compleet met bezorgen en volledige garantie bij van ERP, Haspelsestr. 8 te Sittard (naast Göttgens) de zaak met superservice. Tel. 046-528575.

Computers

Leufkens-Dubois
Kwaliteit én Prijs
Sittarderweg 58a, 6412 CH Heerlen.
Tel. 045-726444/722315
COMPUTER 80486SX / 25 MHZ
* Processor 80486SX / 25 MHZ
* Intern geheugen 1 MB RAM
* Behuizing Minitower met LED display
* Voeding 200 Watt power supply
* VGA-kaart Trident 16 bits, 512 kb. Resolutie; 16 kleuren bij 1024x768
* Multi I/O IDE/AT, 2x serieel, 1x parallel, 1x game aansluiting voor 2x harddisk, 2x diskdrive.
* Harddisk 40 MB. / 28 msec.
* Diskdrive 3½" diskdrive (1,44 MB.) Epson of Panasonic
* Toetsenbord AT-101 keys
* Monitor VGA paperwhite, resolutie 800x600
SPECIALE AANBIEDING:
ƒ 1.575,- excl. BTW
GARANTIE: 12 MAANDEN VOLLEDIG.
* Elke andere configuratie kunnen wij U leveren

HP DESKJET INKTSPUITPRINTER
Geruisloos, 3 jaar garantie. Ned. handl. en printerkabel.
* HP DESKJET 500 ƒ 799,-
* HP DESKJET 500C ƒ 999,-
* HP DESKJET 550C ƒ 1.299,-
* HP LASERPRINTER 4 ƒ 3.499,-
(1 jaar garantie). Prijzen excl. BTW.
Leufkens-Dubois
SITTARDERWEG 58A, HEERLEN. 045-726444/722315.

Super NINTENDO en Megadrive spellen, de goedkoopste in NL., b.v. Streetfighter 2, ƒ 155,-. Tel. 020-6792405.

Op zoek naar goede, goedkope PC? Bel C.P.C. Kerkrade. Tel. 045-351588. Nu 5% extra kerstkorting op alle verkoopprijzen.

Te k. HP LASERPRINTER ƒ 650,-, Laser Skenner A4 plus softw. ƒ 550,- excl. BTW. Tel. 043-640088.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen
Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoormeubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a.: buro's, kasten, dossiersladenkasten, tafels en stoelen etc.
EMLY KANTOORMEUBELEN
Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. 046-523738.

Te koop uit faillissement
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. Alle soorten directie-buro's, conferentiestoelen, brandkasten, dossierkasten, tekentafels, tekeningladenkasten, ladenkasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuwe palletwagens v.a. ƒ 750,-, flip-overs en whiteborden. NERGENS GOEDKOPER!!!

INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, archiefstelling, burokasten, buro's, ladenkasten, burostoelen, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen kostprijs. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen. 1000 m2 showroom en 12.00 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar, tevens verhuur van complete kantoormeubel-inrichting. De goedkoopste met de meeste service.
Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142. Geopend van ma. t/m vrij. 9.30-18.30 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Directiestoelen
Burostoelen

Rock Za ƒ 195,-
Armleggers ƒ 50,-
25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinestoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.
Rockmart
Kissel 46a, Heerlen.

Geldzaken

Ondernemers
Bent U in het bezit van een eigen bedrijf in een B.V. vorm of N.V. vorm en U hebt liquide problemen of men heeft U op een andere vervelende manier in de nesten gewerkt, dan is het raadzaam om eens een keer kontakt met ons op te nemen. Tel. 085-618000 of fax 085-634213. Uw reacties worden strikt vertrouwelijk behandeld.

Landbouw

"Gevraagd AARDAPPELTELERS op klei en/of lössgronden, aantrekkelijke rassen beschikbaar op (pool) kontraktbasis. Info. Kooij Limburg B.V. Maastricht, tel 043-633636"

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. zwart veelzijdigheids RIJZADEL met hoofdstel. Voor grote D-pony, 3 maal gebruikt. Merk, Stübbe. Tel. 045-443732.

(Huis)dieren

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hofdieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop gevraagd DUIVENHOK plm. 2.75x2.00. Tel. 045-310009 na 19.00 uur.

Weg. aanvaarding werk te k. West Highland WHITE-TERRIËR, 9 mnd oud, zeer lief, ƒ 500,-. Inl. tus. 18.00 en 19.00 uur 045-222256.

Te k. zwarte BOEMERPUP, 7 weken oud, ing. en ontw. Tel. 045-310988.

Te koop TATRA pups, grote langh. witte herdershond uit Polen. Lief voor kind. en goedwaaks. 8818-1550.

Te koop jonge HERDERS 11 weken, 2 teefjes en 1 reutje, zeer mooi. Tel. 045-318017.

Te k. Maltezer Leeuwtjes en YORKSHIRE-TERRIËRTJES, pr. ƒ 300,-. Tel. 04138-78176.

Te k. 9 mtr. KENNEL- spijlelementen, hoogte 1.95 m., incl. deur en gr. dubbelwanding nachthok + 100 trottoirtegels. 046-516581

In/om de tuin

IMPREG Tuinhout b.v. In de Cramer 18, Heerlen. 045-717733 bijna alles voor uw tuin. Bezorgen mogelijk.

Opleidingen

Met ingang van 11 januari 1993 start bij E.C.H. wederom de cursus:
concentratie-negatieve faalangsttraining
Voor inl. hoofdkantoor E.C.H. studievaardigheidstraining, tel. 045-741102, fax 045-711812.

ANWB & Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN & ZN, Europaweg Zuid 340, Landgraaf. Tel. 045-321721 fax 324744 voor alle rijbewijzen en chauffeursdiploma's; theoriecertificaat voor AB in 4 weken op examen.

CHAUFFEURS-OPLEIDING CCV-B start 19 december 1992. Aanm. nog mog. Slagen is onze gar. Lessen worden gegeven door vakkundige leerkrachten. Verkeersschool Arnoldussen en Zn., Hoogstr. 201, Landgraaf. Tel. 045-311631.

Rijles

VRACHTAUTORIJBEWIJS snel slagen. Unieke cursus in 8 dgn. of 8 wk. op Daf 2800 of Daf 95 met examengar. Tev. div. cursussen voor auto en motor. Verkeersschool Theo van Bentum, tel. 045-217487.

SNELCURSUSSEN! (voor alle rijbewijzen). In 10 dagen 3, 6, 8, 10 weken Uw rijbewijs halen. Tev. ook chauffeurscursussen. Bovag verkeersschool Roger Keybeck Susteren 04499-4844 b.g.g. 0652-984720.

Huw./Kennism.

ALLEENSTAANDE: heden gezellige dans- en contactavond met DJ Richard in Chalet Treebeek. Toegang boven 30 jaar, legitimatie verplicht. Het bestuur.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Radio e.d.

Te koop AUDIOREK Sony versterker x 70 Watt, auto reverse tapedeck, grafische equalizer, tuner en cd-speler, pr.n.o.t.k. Te bevr. na 17.00 uur 045-316113.

Wonen Totaal

Te koop eiken 3-zits BANK. G. Flinckstr. 33, Heerlen. Tel. 045-723320.

Gebruikte MEUBELS, antiek, barok, eiken meubels, kasten, slp.kamers, eethoeken, enz. Goedkoop. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Te koop massief eiken EETHOEK met 4 stoelen, als nieuw. Tel. 045-750531.

Baby en Kleuter

Te koop BABYKAMER, compleet met toebehoren. Tel. 045-250271.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Nieuwe KTV's v.a. ƒ 298,-, betaling v.a. ƒ 25,- p.mnd. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede kleuren T.V.'s. Enorme sortering v.a. ƒ 95,- met garantie. Ook recente mod. Reeds 25 jr. T.V. Occasioncentrum GEEL. Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel.045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 75,-, met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

Kachels/Verwarming

KACHELS, gashaarden, inzet, inbouw. Gratis geplaatst. De Kachelsmid, de beste en goedkoopste. Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Huishoudelijke artikelen

Atag showroomapparatuur ½ prijs.
Div. showroomkeukens ½ prijs.
Zolang de voorraad strekt.
Alno keukendesign Kellerhuis b.v. Woonboulevard Heerlen.

MAGNETRON-DEMONSTRATIES vrijdag 18 en zaterdag 19 december van 11.00-16.00 uur. Alno keukendesign Kellerhuis b.v. Woonboulevard Heerlen.

50 stuks KOELKASTEN, diepvriezers, wasautomaten, gasfornuizen. Uitzoeken vanaf ƒ 95,- per stuk. Kissel 5, Heerlen.

Auto's

Eurocasions zoals het hoort!!

Citroën BX 1.6 RS grijsmetallic	06-1983
Citroën GSA special wit	11-1984
Citroën Visa 1.1 RE rood	09-1984
Ford Siërra 2.0 GL blauwmetallic	01-1984
Nissan Cherry 1.7 DX diesel groenmetal.	02-1984
Nissan Cherry 1.3 DX special wit	03-1985
Mitsubishi Galant 1.6 GL grijsmetallic	06-1985
Suzuki Swift 1.3 GLX blauwmetallic	11-1986
Ford Fiësta 1.1. CL wit	01-1987
Citroën Visa 1.1 RE blauw	06-1987
Citroën BX 1.4 E rood	06-1988
Suzuki Swift 1.3 GLX grijsmetallic	11-1989
Citroën AX 11 RE rood	07-1987
Opel Corsa 1.2 Swing wit	07-1989
Citroën AX 1100 inj. TGE rood	12-1989
Citroën BX 1.6 TGi blauwmetallic	03-1990
Citroën BX 1.4 Toulouse grijsmetallic	04-1990
Citroën BX 1.4 Cannes wit	10-1990

DIV. CITROËN ZX DEMONSTRATIEAUTO'S 1992
Citroën XM 2.0i Ambiance 12-'89
Citroën XM V6 Ambiance 04-'91
Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
UW AKTIEVE CITROËN-DEALER IN ZUID-LIMBURG!
OPENINGS-TIJDEN: Ma. t/m vr. van 09-18.00 uur.
Zaterdags van 10.00-17.00 uur.

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-272019.

Auto KALDEBORN: Wij betalen de hoogste prijs voor Uw auto!!! 045-411572.

Te k. div. inruilers met APK v. a. ƒ 750,-. Autobedrijf Gebr. Dominikowski, Locht 38, Kerkrade. Tel. 045-420209.

Te koop gevr. loop- sloop en SCHADEAUTO'S. Ook na 18.00 uur. 045-423199.

Te koop Ford ESCORT m. '84, i.z.g.st., pr. ƒ 4.250,-. Tel. 045-255092.

Te k. van 1e eig. Ford SIËRRA, nov. '83, i.z.g.st., pr. ƒ 5.250,-. 045-250765.

Te k. Ford ESCORT 1600 GL stationcar, bwj. '81, groenmet., auto roest/schadevrij, APK 6-'93, trekh., 79.000 km, vaste pr. ƒ 2.950,-. 045-226869.

Voor Piccolo's zie verder pagina 12

Kerst bij Schunck!

Prachtige parfumerie-geschenken, waarbij U vaak een leuk kado ontvangt.

Voor haar

Nina Ricci Eau de toilette spray (30 ml) in de geur L'AIR DU TEMPS. 39,75
Nu met gratis toiletzeep.

Voor hem

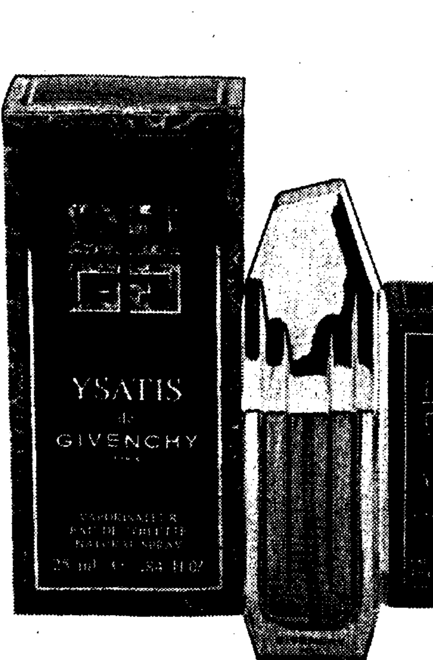
Gucci Eau de toilette atomiseur (25 ml) in de geur NO 3. 45,-
Nu met vergulde sleutelhanger kado.

Aramis
After shave (60 ml) 35,-
Eau de toilette (60 ml) 44,-
Bij aankoop van twee ARAMIS CLASSIC produkten een paraplu kado.

Ted Lapidus
Eau de toilette vaporisateur (30 ml) in de geur FANTASME.
59,-
Nu met origineel miniatuur kado.

Trussardi Action
After shave (50 ml) 47,-
Eau de toilette (25 ml) 37,50
Bij aankoop van een TRUSSARDI ACTION produkt ontvangt U een deodorant (25 ml) en een bath shower gel (25 ml) kado.

Givenchy
Eau de toilette vaporisateur (25 ml) in de geur YSATIS.
49,50
Nu met gratis miniatuur.

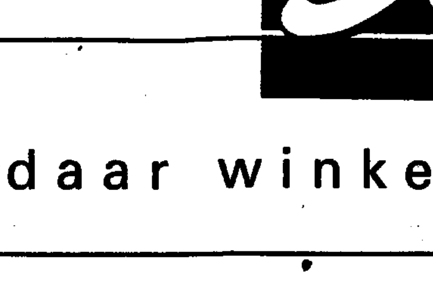
Drakkar Noir
After shave (25 ml) 30,-
Eau de toilette (25 ml) 35,-

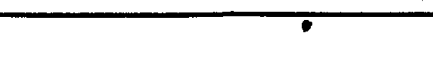

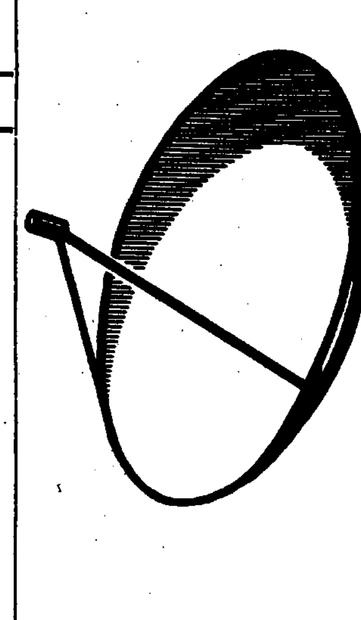
Paco Rabanne
After shave (50 ml) 38,-
Eau de toilette (50 ml) 48,-

KERST BIJ SCHUNCK KERST BIJ SCHUNCK KERST BIJ SCHUNCK KERST

daar winkel je voor je plezier!

Nederland 1

Avro/NCRV/KRO/IKON/NOS
15.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.00 ●● **Journaal.**
16.09 **(TT) AVRO Service Salon.** Gevarieerd middagmagazine. Presentatie: Amanda Spoel en Simone Wiegel.
17.02 **Dokument.** Serie documentaires. Afl.: Peter Faber in de Stad der Engelen, filmverhaal over Los Angeles.
17.34 **De roze panter.** Tekenfilmserie.
17.45 **Boggle.** Woordspel. Presentatie: Dodi Apeldoorn.
18.15 **Sesamstraat.** Gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Ongedierte.
18.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
18.40 **(TT) Het Klokhuis.** Informatief kindermagazine.
19.00 **Kerst met de familie Krol.** Kerstliederen.
19.28 **Dinges.** Spelprogramma waarin volwassenen raden wat kinderen bedoelen. Vaste panelleden: Martiene van Os en Joris Lutz. Presentatie: Frank Masmeijer.
20.00 **(●●+TT) Journaal.**
20.27 **Matlock.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: De dief (1). Matlock verdedigt een muntenhandelaar die een werknemer doodgeschoten zou hebben toen die betrapt werd op diefstal.
21.17 **Kenmerk.** Actualiteitenrubriek.
21.47 **Bericht van de Wilde Ganzen.**
21.52 **Je leeft omdat je geboren bent.** Gedramatiseerde bewerking van het interview door de Duitse journalist André Müller met Peter Handke nadat diens moeder zelfmoord had gepleegd. Handke vertelde hem hoeveel hij het betreurde dat hij zijn moeder nooit werkelijk heeft gekend.
22.45 **Vesuvius: Als een garnaal.** Programma waarin Cees Grimbergen met jonge en oude blowers, kwekers en handelaren praat over de kick van het blowen, verslaving en het nut van legalisatie.
23.15 **Schermen met beelden.** Presentatie: Drs. Leon Wecke, polemologist.
23.24-23.29 ●● **Journaal.**

Nederland 2

EO/NOS
10.00 **(TT) Vrouw-zijn.** Vrouwenmagazine.
10.50 **(TT) Wereld van verschil.** Bijbelstudie.
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.00 ●● **Journaal.**
16.07 **De familie Robinson.** Tekenfilmserie.
16.30 **Ik ben Benjamin Ben.** Kinderserie.
17.00 **Skippy.** Australische jeugdserie. Afl.: Liever gewoon. Het model Brooke treedt met Skippy op in een reclamespot. Ze lijkt aardig, maar Lou en Jerry ontdekken dat ze Skippy gemeen behandelt.
17.25 **Weekendweerbericht.**
17.27 **Tijdsein.** Actualiteitenrubriek.
18.00 ●● **Journaal.**
18.13 **Ik weet het beter.** Spelprogramma.
18.45 **Hobby-tv.** Vrijetijdsmagazine.
19.10 **Black Beauty.** Engelse jeugdserie. Afl.: De postzegelverzamelaar. Manfred neemt Vicky's postronde tijdelijk over, maar ondervindt veel tegenwerking vanwege zijn Duitse afkomst.
19.37 **Was getekend....** Serie portretten.
19.50 **Praise.** Programma met religieuze muziek.
20.20 **(TT) De wilde Colorado-rivier.** Natuurfilm over hoe de mens heeft ingegrepen in de natuur in en om deze rivier.
21.11 **(TT) Het ziekenhuis.** 13-delige documentaire serie over het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein. Afl. 9: Oogheelkunde.
21.43 **(TT) Wereld van verschil.** Bijbelstudieprogramma met Henk Binnendijk.
22.10 **Nederland zingt.** Koor- en samenzang vanuit de St. Stevenskerk te Nijmegen o.l.v. Bert Moll.
22.42 **Wat is er aan de hand?** Drieluik over het maken van een stilleven. Deel 3.
23.12 **Lied.** Ter afsluiting.
23.18 **Kwaliteitsmanagement.**
23.48-23.54 ●● **Journaal.**

Nederland 3

Vara/NOT/NOS
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.30 **Schoolse zaken.** Informatief programma over actuele ontwikkelingen binnen het onderwijssysteem. Presentatie: Babette Niemel.
18.00 ●● **Journaal.**
18.18 **George and Mildred.** Engelse comedyserie. Afl.: Papa George. Ann kan elk moment bevallen, terwijl Jeffrey voor zaken de stad uit is. Gelukkig houdt Mildred, die absoluut geen ervaring heeft met zwangerschap, een oogje in het zeil en heeft George een wonderbaarlijk snel vervoermiddel, waarmee Ann in een oogwenk bij het ziekenhuis kan worden afgeleverd.
18.46 **(TT) Lingo.** Woordspel.
19.16 ●● **Geef nooit op.** Programma waarin Peter-Jan Rens hartewensen van kinderen vervuld.
20.09 **Dieren- en andere praktijken.** Engelse comedyserie. Slot: Als de dierenarts van huis is... James verheugt zich op het weekend. Hij gaat weg met Vicky en Robbie en Kate gaan bij vrienden logeren. Of toch niet? En wat doet Rose in het weekend?
20.38 **(TT) Bureau Kruislaan.** Politieserie. Afl.10: Mes op tafel. Bureau Kruislaan probeert een bende te grijpen die luxe restaurants overvalt. Brandsma krijgt geen kans meer bij Christine Verwey.
21.08 **De verleiding.** Magazine over reclame. Presentatie: Astrid Joosten.
22.00 **(●●+TT) Journaal.**
22.15 **Studio sport journaal.**
22.30 **Nova.** Actualiteitenprogramma.
23.00 **Den Haag vandaag.** Parlementaire rubriek.
23.20 **Impact.** Documentaire van Remy Vlek over psychiatrische patiënten en hun verloren oorspronkelijke identiteit. Meneer Emmens zoekt al dertig jaar naar Psychisch evenwicht en naar onafhankelijkheid.
00.05 **Natuurmoment.** Serie over Natuurmonumenten. (herh.).
00.10-00.15 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

07.00 **Ochtendprogramma.** Met nieuws, tekenfilms, series en spelprogramma's
13.00 **Snowmagazine.** Wintersportprogramma. Presentatie: Anniko van Santen en Daan Laroo. (herh.).
13.30 **Ursul de Geer.** Talkshow.
14.20 **Carol & Company.** Amerikaanse comedyserie. (herh.).
14.45 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow.
15.30 **Santa Barbara.** Amerikaanse soap.
16.00 **Telekids.** Kinderprogramma, gepresenteerd door Irene Moors, met o.a. een aflevering van New adventures of Batman.
16.30 **Prijzenslag.** Spelprogramma. Presentatie: Hans Kazàn.
17.00 **5 uur show.** Gevarieerde magazine. Presentatie: Viola Holt.
18.00 **Journaal.**
18.20 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap.
18.45 **RTL Club.** Magazine met o.a. het minispel Pictionary. Presentatie: Manon Thomas en Carlo Boszhard.
19.00 **Rad van fortuin.** Spelprogramma. Presentatie: Hans van der Togt.
19.30 **Journaal.**
19.50 **Weerbericht.**
20.00 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse dramaserie.
20.30 **Ron's honeymoon quiz.** Showprogramma.
22.00 **Showtime.** Presentatie: Paulien Huizinga en Albert Verlinde.
22.35 **Chimera.** Deel 1 van deze Engelse mini-serie in vier delen. De verpleegster Tracy Pickford werkt nog maar kort in een geboortekliniek in een vrij afgelegen gebied, wanneer ze ontdekt dat de instelling een dekmantels is voor sinistere activiteiten. Met Emer Gillespie e.a.
23.30 **Geldwijzer.** Reeks informatieve programma's over geld en geldzaken. Presentatie: Koos Postema.
23.45 **Journaal.**
00.00 **Studs.** Amerikaanse datingshow. Presentatie: Mark DeCarlo.
00.25 **The Oprah Winfrey Show.** Amerikaanse talkshow. (herh.).
01.10 **Nachtprogramma.**

België/TV 1

14.30 **Schooltelevisie.**
14.30 **Het vrouwtje van Stavoren.** Legende.
15.00 **Nederlands: Het Interbellum.**
15.30 **Les voraces.** Frans/Italiaanse thriller uit 1972 van Sergio Cobbi.
17.10 **Diamond Awards.**
17.25 **Duupje.** Kinderserie.
17.30 **Saartje en Sander.** Animatieserie.
17.40 **Prikballon.** Kindermagazine.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Mooi en meedogenloos.** Amerikaanse serie.
18.35 **Top score.** Spelprogramma.
19.03 **Buren.** Australische serie.
19.25 **Mededelingen en programmaoverzicht.**
19.30 **Journaal en Sport.**
20.00 **Schwarzwaldklinik.** Duitse ziekenhuisserie.
20.45 **Hoe gekker, hoe liever.** Amusementsprogramma.
21.30 **Panorama.**
22.30 **Vandaag en Sport.**
22.55 **ACV-informatief.**
23.15 **Vrouw en zaak.** Serie over bultenshuis werkende vrouwen.
23.45-23.50 **Coda.** Streichduo en Menuetto van Beethoven, uitgevoerd door Roel Dieltiens en Thérèse-Marie Gilissen.

België/TV 2

18.50 **Journaal.**
19.00 **Nieuws uit de natuur.**
19.30 **Het capitool.** Amerikaanse soapserie.
19.53 **Kronieken.** De haven van Gent.
20.00 **Azimuth.** Documentaire.
20.30 **Tekens.** Een biografie van de schrijfster Neel Doff beter bekend onder de naam 'Keetje Tippel'.
21.30 **Journaal en Sport.**
22.00 **Première film & video.** Filmmagazine.
22.30-23.55 **Voornaam Carmen.** Frans/Zwitserse psychologische thriller uit 1983. Een terroristische groep geeft zich uit als filmploeg.

België/RTBF 1

12.05 Vacaturebank. 12.25 Jeunes docteurs. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 Intrigue à Suez. 14.50 Gezondheidsmagazine. 16.15 Nouba nouba. 17.10 Jeu des dictionnaires. 17.35 Un privé sous les tropiques. 18.30 Ce soir. 18.55 Le bon numéro. 19.30 Journaal en weerbericht. 20.05 Autant savoir. 20.35 Dernier été à Tanger. 22.20 Coup de film. 22.45 Traces. 23.45 Weerbericht en laatste nieuws. 00.00 24 H sur les marchés. 00.10 Emission politique.

België/Télé 21

15.30 Derek Walcott. 16.30 Les films se font du cinéma. 17.40 Nouba nouba. 18.30 Radio 21. 19.00 Ecolo. 19.30 Journaal (tevens in gebarentaal) en weerbericht. 20.00 Beethoven: L'intégrale des concertos pour piano. 21.45 Intérieur nuit. 22.15 Weerbericht en beursberichten. 22.20 1974 - La race des seigneurs. 23.40 Le jeu des dictionnaires.

TV 5

07.00 Nieuws. 07.40 Méthode Victor. 07.55 Nieuwsflits. 08.00 Canadees nieuws. 08.25 Nieuwsflits. 08.30 Le jardin des betes. 08.45 Confidentiel femmes. 08.55 Nieuwsflits. 09.00 Nord Sud. 09.30 Azimuts. 10.00 Feu vert. 10.30 Télétourisme. 11.00 Montagne. 11.30 Magazine agricole. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 La chance aux chansons. 12.45 Zwitsers nieuws. 13.15 Le parc des braves. 13.40 Bouillon de culture. 15.10 Viva. 16.00 Nieuws. 16.15 Vision 5. 16.30 Une peche d'enfer. 16.45 Confidentiel femmes. 17.00 Comment ca va? 17.30 Gourmandises. 17.45 Méthode Victor. 18.00 Questions pour un champion. 18.30 Nieuws en weerbericht. 19.00 Le jeu des dictionnaires. 19.20 Clin d'oeil. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Faut pas rever. 21.00 Nieuws. 21.30 Savoir plus. 22.45 Nieuws. 23.05 Revue de presse. 23.20 Viva. 00.00 Entretiens.

BBC 1 (vervolg)

the pops. 20.30 (TT) EastEnders. 21.00 (TT) Living dangerously. 21.30 (TT) Sitting pretty. 22.00 (TT) Nieuws. 22.30 (TT) Son of the Morning Star. 00.00 Paardesport. 00.50 Law and order. 01.40 Weerbericht. 03.15 BBC Select.

BBC 2

09.00 Breakfast news. 09.15 Westminster. 10.00 ■ Mighty Joe Young. 11.30 ■ The file on Thelma Jordan. 13.05 Master craftsmen. 13.25 The Royal Institution Christmas Lectures. 14.20 Pigeon Street. 14.35 Another war, another peace. 15.00 Nieuws. 15.15 Advice shop. 16.00 Nieuws. 16.50 (TT) Nieuws. 17.00 Catchword. 17.30 Behind the headlines. 18.00 Paardesport. 18.30 Food and drink. 19.00 The outcast. 20.25 Regionale programma's. 20.55 Prisoners of conscience. 21.00 The essential history of Europe. 21.30 Top gear. 22.00 (TT) Absolutely fabulous. 22.30 Video diaries. 23.30 Newsnight. 00.15 Prisoners of conscience. 00.20 Self exposure. 02.00 Behind the headlines. 02.30 Weerbericht. 04.00 BBC select.

Eurosport

09.00 Aerobics. 09.30 Turnen. 11.30 Aerobics. 12.00 Eurotop event. 14.00 Historisch voetbal. 15.00 Karate. 16.00 Free style skiën. 17.00 Paardesport. 18.00 Snooker. 19.00 Ski report. 20.00 Trans world sport. 21.00 Andros Trophy. 21.30 Eurosport nieuws. 22.00 Voetbal. WK 1994. 23.30 Boksen. (herh.). 00.30 Eurosport nieuws.

Sportnet

08.00 Eurobics. 08.30 Global adventure sport. 09.00 Basketball. 11.00 Kickboksen. 12.00 Eurobics. 12.30 Bowlen. 13.30 Paardesport. 14.30 Powerboat world.15.30 NBA basketball. 17.30 Football Brazil. 18.00 Football Brazil. 19.30 Football Holland. 20.00 Golf. 22.00 Futbol Espanol. 23.00 NHL review. 00.00 Golf.

Super Channel

05.30 Victory with Morris Cerullo. 06.00 Super shop. 06.30 Business tonight. 07.00 Business daily. 07.10 Business weekly. 07.30 News watch. 08.00 ITN world news. 08.30 News watch. 09.00 Channel E. 09.30 Super shop. 11.00 Videofashion. 11.30 Business tonight. 12.00 Business insider. 12.30 Business daily. 12.40 Business weekly. 13.00 Japan business today. 13.30 News watch. 14.00 Inside edition. 14.30 Serie noire. 15.00 The mix. 16.00 All mixed up! 17.00 On the air. 18.30 Bonanza. 19.30 Serie noire. 20.00 Cult tv: I spy. 21.00 Inside edition. 21.30 Film Europe. 22.00 ITN world news. 22.30 Business daily. 22.40 Report. 22.45 US Market wrap. 23.00 Tarzan in Manhattan. 00.55 News watch. 01.25 Film Europe. 01.55 The mix. 02.00 China news Europe. 05.00 The mix.

MTV

07.00 Awake on the wildside. 10.00 Paul King. 12.30 AC DC rockumentary. 13.00 Simone. 14.30 Sports. 15.00 Dangerous diaries. 16.00 Greatest hits. 17.00 The report. 17.15 At the movies. 17.30 News at night. 17.45 3 From 1. 18.00 Dance with Simone. 18.30 Prime. 20.00 Dial MTV. 20.30 Most wanted. 21.30 Big picture special. 22.00 Greatest hits. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 From 1. 00.00 Bon Jovi listening party concert special. 01.30 Kristiane Backer. 03.00 Yo! Countdown. 03.30 Night videos.

CNN

05.45 CNN Newsroom. 12.30 Business Morning. 13.30 Business day. 14.30 Business Asia. 15.00 Larry King. 17.30 CNN and Co. 20.00 World business tonight. 21.00 The international hour. 23.00 World business today. 23.30 Showbiz today. 00.00 The world today. 01.00 Moneyline. 01.30 Crossfire. 02.00 Prime news. 03.00 Larry King. 05.30 Showbiz today.

Duitsland 1

06.00 **Morgenmagazin.** Ontbijttelevisie.
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Das Buschkrankenhaus.**
09.45 ●● **Tele-Gym.**
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **ARD-Ratgeber.**
10.35 **ZDF-Info Verbraucher.**
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Umschau.**
11.25 **(TT) Voetbal.** Brazilië - Duitsland (herh.).
13.00 **Persoverzicht.**
13.05 **Tagesschau.**
13.15 **ARD-Mittagsmagazin.**
13.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
13.55 **Programma-overzicht.**
14.00 **Tagesschau.**
14.02 **[illegible]**
14.30 **Prinz Eisenherz.** Serie.
15.00 **Tagesschau.**
15.03 **backstage.**
15.30 **Frauengeschichten.** Filmportret van de 51-jarige Waltraud Bielefeldt-Bartlakowski.
16.00 **Tagesschau.**
16.03 **Talk täglich.** Serie.
16.30 **Die Campbells.** Canadese serie.
16.58 **Programma-overzicht.**
17.00 **punkt 5 - Länderreport.**
17.15 **Tagesschau.**
17.25 **WWF-Studio:** Thunderbirds.
17.30 **Marienhof.** Serie.
18.30 **Hier und Heute.**
18.45 **Blank Meier Jensen.** Misdaadserie.
19.50 **Goldregen.**
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 ●● **Pro & Contra.** Discussieprogramma.
21.00 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.03 **(TT) Der 7. Sinn.**
21.06 ●● **Geld oder Liebe.**
22.30 **Tagesthemen.**
23.00 ●● **I'm a stranger here myself.** Documentaire.
00.00 **Flamingo Road.** Amerikaanse serie.
00.45 **Tagesschau.**
00.50 ■ **Sturm-Angst.** Amerikaanse speelfilm uit 1955 van Cornel Wilde.
02.15-02.20 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Begegnungen mit Menschen in Afrika: Der Trommler.

Duitsland 2

06.00 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF.**
13.45 **Der Weihnachtsbaumzug.** Kersttekenfilm.
14.10 **Abenteuer am Mississippi.** Amerikaanse avonturenfilm uit 1959 van Michael Curtiz naar het beroemde verhaal van Mark Twain.
15.50 **Programma-overzicht.**
16.00 **heute.**
16.03 **(TT) 1 - 2 oder 3.** Spelprogramma.
16.45 **logo.** Jeugdjournaal.
17.00 **heute.**
17.10 **Sport heute.**
17.15 ●● **länderjournal.**
17.55 **SOKO 5113.** Duitse politieserie.
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 ● **Hitparade im ZDF.** Muziekprogramma met Uwe Hübner.
20.15 ●● **Die bessere Hälfte.** Spelprogramma met Pit Weyrich met als gast Wolf van Lojewski.
21.15 **WISO.** Sociaal-economisch magazine. Vandaag o.a. over Duitse hotelmanagers in vreemde landen. Presentatie: Michael Opoczynski.
21.45 **heute-journal.**
22.15 **Was, nun...?** Klaus Bresser en Klaus-Peter Siegloch ondervragen een prominent politicus.
23.00 **Grosse Freiheit Nr. 7.** Duitse speelfilm uit 1944 van Helmut Käutner. Met: Hans Albers, Ilse Werner, Hans Söhnker e.a. De matrozen Jens, Piete en Karl gaan in Hamburg aan wal om hun oude maatje Hannes over te halen weer bij de Padua aan te monsteren. Hannes, die lange tijd als zanger in een bar werkte, heeft er wel oren naar.
00.45 **heute.**
00.50-02.00 ■ **Tartüff.** Duitse stomme film uit 1926 van F.W. Murnau. Met: Emil Jannings, Werner Krauss, Lil Dagover e.a. Een huishoudster heeft het voorzien op de erfenis van haar oude werkgever en laat daarom geen enkel bezoek bij de oude man toe. Vermomd als kermisreiziger weet zijn neef toch bij de oude man te komen. Door een film over de bedrieger Tartüff te vertonen, weet hij de ogen van zijn oom te openen.

Duitsland 3 West

08.55 Seniorengymnastik. 09.10 Schooltelevisie. 09.40 Cursus Engels. 10.10 Schooltelevisie. 11.35 Teletekstoverzicht. 11.48 Programma-overzicht. 11.50 Mutter und Sohn. 12.15 Gesucht - Gefunden. 13.45 Auslandsreporter. 14.15 West 3 aktuell. 14.20 Fenster-Platz. 15.20 Sterbebegleitung. 15.50 Sport im Westen aktuell. 15.55 West 3 aktuell. 16.00 Schlüsselloch. 16.30 Kir Royal Fatal. 17.00 Reden müsste man können... 17.30 Cursus psychologie. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Katja und die Gespenster. 18.30 Abenteuer überleben. 18.57 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde. 20.00 Zoff in Beverly Hills. 21.39 West 3 aktuell. 21.50 Linie K. 22.20 Mitternachtsspitzen. 23.20 Gerhard Bohner und Tanz-TheaterGeschichten. 00.20 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

08.15 Sport treiben - fit bleiben. 08.30 Cursus psychologie. 09.00 Schooltelevisie. 11.00 Non-Stop-Fernsehen. 14.05 Schooltelevisie. 14.20 Rückblende. 14.35 Russisch bitte! 15.05 Hallo, wie geht's? Afl.: Aussprache. 15.20 MuM. Afl.: Europaralley. 16.05 Frauen in Schwarz. 16.35 Sie schreiben mit. 17.00 Cursus psychologie. 17.30 Die Sendung mit der Maus. 17.58 Zoo-Olympics. 18.00 Ferdy. 18.26 Das Sandmännchen. 18.30 Das Südwest-Journal aus Rheinland-Pfalz. 19.00 Hallo, wie geht's? 19.15 Die Sendung mit dem Stier. Thema: Waarom zijn de Denen tegen een verenigd Europa. 20.00 (TT) Lindenstrasse. fl.: Die Macht des Schicksals. 20.30 Ausgefragt. 21.00 Nieuws. 21.15 Sport unter der Lupe. 22.00 Kulturzeit Et Zetera. Thema: Versöhnung ausgeschlossen. Schrijvers gevenn hun mening over de oorlog op de Balkan. 22.55 Jetzt schlägt's Richling. Satire. 23.00 Der Nylonbaum (Neijlonowaja Jolka), Georgische speelfilm uit 1986 van Reso Esadse. Met: Ruslan Mikaberidse, Guram Petriaschvili, Surab Kipsjidse e.a. 00.15 Aktuell. 00.20 Non-Stop-Fernsehen.

SAT 1

05.30 Regional-Report. 06.00 Guten Morgen mit Sat 1. 08.30 Nachbarn. 09.00 Nieuws. 09.05 capito?! 09.30 Das Imperium - Die Colbys. 10.20 Das Wirtshaus am Spessart. 11.55 Glücksrad. 12.45 Tele Börse. 13.35 Unter der Sonne Kaliforniens. 14.30 Nachbarn. 15.05 Das Imperium. 16.00 MacGyver. 17.05 Geh aufs Ganze! 17.45 Regionale programma's. 18.15 Bingo. 18.45 Nieuws. 19.00 dran. Sportmagazine. Presentatie: Lou Richter. 19.20 Glücksrad. Presentatie: Peter Bond. 20.00 Weerbericht (VPS 20.05). 20.15 Wolffs Revier. Duitse misdaadserie. Afl.: Tommy ist tot. 21.15 Ulrich Meyer: Einspruch! 22.15 Wildgänse II (Wild Geese II), Engelse speelfilm uit 1985 van Peter Hunt. Met: Scott Glenn, Barbara Carrera, Laurence Olivier e.a. 00.15 Nieuws en Sport. 00.20 Electric Blue. Engels erotisch magazine. 01.00 MacGyver. Amerikaanse serie. (herh.). 01.55 Akut. (herh.). 02.20 Programma-overzicht. 02.25 Sat 1 Text.

RTL Plus

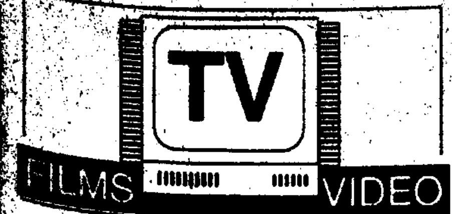
06.00 **RTL aktuell.**
07.00 **Guten Morgen Deutschland.**
09.00 **RTL aktuell.**
09.10 **Dr. med. Marcus Welby.** Amerikaanse serie.
10.00 **Reich und schön.** Amerikaanse serie.
10.30 **Der Preis ist heiss.** Spelshow met Harry Wijnvoord.
11.00 **Riskant!** Spelprogramma.
11.30 **Familienduell.** Spelprogramma.
12.00 **Punkt 12.** Middagmagazine.
12.30 **Jung und leidenschaftlich.** Amerikaanse soapserie.
13.20 **California Clan.** Amerikaanse serie.
14.15 **Die Springfield Story.** Amerikaanse serie.
15.00 **Blaues Blut.** Misdaadserie.
16.00 **Hans Meiser.** Talkshow. Thema: Hitparadenstars.
17.00 **Wer ist hier der Boss?** Amerikaanse serie.
17.30 **Eine schrecklich nette Familie.** Amerikaanse serie.
18.00 **Elf 99.** Magazine.
18.45 **RTL aktuell.**
19.15 **Explosiv - Das Magazin.** Magazine.
19.45 **Gute Zeiten, schlechte Zeiten.** Duitse serie.
20.15 **Der Ring der Musketiere.** 4-delige Amerikaanse avonturenserie. Met: David Hasselhoff, Thomas Gottschalk, Alison Doody e.a. Slot.
21.15 **Notruf.** Reddingsacties. Presentatie: Hans Meiser.
22.15 **Wie bitte?!?** Show met Geert Müller-Gerbes.
23.15 **Gottschalk.** 3Gevarieerde talkshow. **Aansl.: RTL aktuell.**
00.00 **L.A. Law** - Staranwälte, Tricks, Prozesse (L.A. Law), Amerikaanse serie. Afl.: Wer weint um Sidney Hershberg. (herh.).
01.00 **Eine schrecklich nette Familie.** Amerikaanse serie.
01.30 **Wer ist hier der Boss?** Amerikaanse serie.
02.00 **Dr. med. Marcus Welby** Amerikaanse serie.
03.00 **Hans Meiser.** Talkshow. (herh.).
04.00 **Explosiv - Das Magazin.** (herh.).
04.30 **After hours.**
05.10 **Elf 99.** (herh.).

RAI UNO

06.00 Grandi mostre. 06.50 Unomattina. 10.00 Nieuws. 10.05 Unomattina economia. 10.15 Un solo mondo. 11.00 Nieuwsflits. 11.05 Passione mia. 11.55 Weerbericht. 12.00 Servizio a domicilio. 12.30 Nieuwsflits. 12.35 Servizio a domicilio. 12.55 Eurovisione. 13.30 Nieuws. 13.55 TG 1 tre minuti di... 14.00 Prove e provini a scommettiamo che...? 14.30 Primissima. 14.45 L'albero azzurro. 15.15 L'amico di legno.. 15.40 Cose dell'altro mondo. 16.10 Big! 17.55 Oggi al parlamento. 18.00 Nieuws. 18.10 Italia, istruzioni per l'uso. 18.45 Ci siamo!?! 20.00 Nieuws. 20.40 Partita doppia. 22.45 Caffè italiano. 23.00 TG 1 linea notte. 23.15 Caffè italiano. 00.00 Laatste nieuws en weerbericht. 00.30 Oggi al parlamento. 00.40 Mezzanotte e dintorni. 01.10 Luna di miele stregata.

BBC 1

07.00 Teletekstoverzicht. 07.30 BBC Breakfast news. 10.05 Kilroy. 10.45 Ross King. 11.00 Nieuws. 11.05 Playdays. 11.30 Good morning with Anne and Nick. 13.15 Pebble mill. 13.55 Regionaal nieuws. 14.00 (TT) Nieuws en weerbericht. 14.30 (TT) Neighbours. 14.50 Going for gold. 15.15 King Crab. 16.50 Superbods. 17.05 Star pets. 17.15 Get your own back. 17.30 (TT) Kevin and Co. 17.55 Newsround. 18.05 (TT) Blue Peter. 18.35 (TT) Neighbours. 19.00 (TT) Nieuws. 19.30 Regionaal nieuwsmagazine. 20.00 Top of

BBC 2
10.00. The Mighty Joe Young - (1949-USA). Een komische, gemoderniseerde versie van 'King Kong' van Ernest B. Schoedsack. Een reuzengorilla raakt als trekpleister verzeild in een Newyorkse nachtclub. Met Terry Moore en Robert Armstrong.

BBC 2
11.30. The File on Thelma Jordan - (1949-USA). De assistent van de Officier van Justitie valt voor cliënt Barbara Stanwyck; dat kost hem zijn baan. In de film van Robert Siodmak. Film noir, hertiteld als: Thelma Jordan.

Duitsland 2
14.10. The Adventures of Huckleberry Finn - (1960-USA). Goede verfilming van Mark Twains autobiografische roman. Huck Finn vlucht met de zwarte slaaf Jim voor zijn dronken vader. Regie: Michael Curtiz. Met o.a.: Tony Randall.

België/TV 1
15.30. Les Voraces - (1972-F/I). Een op rijkdom beluste croupier houdt geen rekening met de minnares van zijn slachtoffer. Film van Sergio Gobbi met Helmut Berger en Francoise Fabian.

● *Cornel Wilde en Jean Wallace in 'Storm Fear'. (Duitsland 1 - 00.50 uur.*

BBC 2
19.00. The Outcast - (1954-USA). Een redelijke western van William Witney waarin John Derek moeite heeft zijn erfdeel van de ranch in handen te krijgen. Oom Jim Davis heeft het bezit ingepikt.

Duitsland 3 West
20.00. Down and Out in Beverly Hills - (1986-USA). Geforceerde satire van Paul Mazursky waarin Nick Nolte, de zwerver die bijna in een rijkeluiszwembad verdrinkt, als geheim wapen tegen de verwende Bette Midler wordt ingezet.

Duitsland 1
00.50. Storm Fear - (1955-USA). Gewonde bankrover zoekt bescherming in het huis van zijn broer en terroriseert de familie. Goede film van Cornel Wilde die zelf de hoofdrol speelt met Jean Wallace en Dan Duryea.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 nieuws. 7.07 Tijdsein. 12.07 Echo-magazine. 14.05 Dingen die gebeuren. 17.07 Avro Radiojournaal. 20.04 Meden en Perzen. 22.04 Tussen de oren. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 VPRO's Nachtleven, met om 0.04 Street beats; 3.02 De geruisten; 4.02 Grand disco classique; 5.02 Aan de bak.

Radio 2
7.04 Goedemorgen Nederland. 7.53 Woord onderweg. 8.04 NCRV's Hier en nu. 8.15 Goedemorgen Nederland. 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont? 10.04 Muziek bij de koffie. 11.04 Plein publiek. 12.04 Ted's lunchpakket (13.04-13.15 NCRV's Hier en nu). 14.04 G'oud & nieuw. 15.04 Pas op de plaats. 16.04 Discogram. 16.47 lets anders. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Poster. 20.04 Music all in. 21.04 Voor wie graag luisteren wil. 22.30 Coulissen. 23.04-24.00 Sesjun.

Radio 3
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 11.04 Baas van de dag. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 Avondspits. 19.04 Sport 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Muziek in de nacht. 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Ochtendstemming. 9.02 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. I. Ned. Filh. Ork. met viool; II. 12.25 Wiener Schubert Trio met klarinet. 13.04 Klassiek op verzoek. 14.00 Het middagconcert: Uit VARA's matinee archief. 15.35 Christa ludwig zingt Schubert. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Zin in muziek. 18.04 KRO klassiek. 19.30 Het orgel. 20.02 Avondconcert. Sequentia. 22.00 Laudate. 23.00-24.00 Deze eeuw.

Radio 5
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.00 Nieuws. 7.05 1008 AM. 8.55 Waterstanden. 9.02 Tros Perspectief. 10.02 De duvel is oud. 11.02 Kleur bekennen. 12.02 Faros (12.30-12.50 Sprekend over identiteit en geschiedenis). 13.10 NOS-Bijlage. 14.02 Een leven lang. 15.02 Schuim en as. 17.10 Radio UIT. 17.50 Politieke uitzending CDA. 18.02 Achtergrondprogramma: 18.02 Nederlands; 18.20 Arabisch; 18.40 Turks. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Club Veronica trend. 22.00 Knoop in je zakdoek. 22.30 Ontdek je psychologie. 23.00-24.00 Faros (23.30-23.50 Sprekend over identiteit en geschiedenis).

Omroep Limburg
7.03 Limburg Aktueel. 8.00 (inter) nationale actualiteiten. 8.30 Limburg aktueel. 9.03 Tussen de bedrijven door. 11.03 Ruilbeurs. 12.03 Limburg actueel. 13.00 (inter)nationaal nieuws. 13.30 Sport. 14.03 Licht Limburgs. 15.03 Horizon. 16.03 Festival. 17.03-18.00 Limburg Aktueel.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00 en 7.30 nws). 8.00 Nieuws 8.10 Bistro & Co. Muziek en culinaire gewoonten. 10.00 Nieuws 10.03 Parkeerschijf met Rita Jeanen. 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Roddelradio. 14.00 Hitbox. Met aardige curiositeiten en nieuwe platen. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Over Stuur, wekelijks automagazine. 20.00 Het Nerenschip. Menselijke emoties in het geschreven en gezongen woord. 22.00 Nieuws 22.05 Het Doosje. Met aandacht voor het Nederlandstalige lied, van de kleinkunst-boom maar ook van de laatste lichting. 23.30-6.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück + Spiel Glück-streifer (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörergrussellotterie; 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Jazz à la BRF. 20.00-20.05 Nachrichten.

RTL4 Radio
Elk heel uur nieuws.
07.03 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 09.03 RTL Megahits. 10.03 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.03 Oorwermers, Ron Bisschop. 17.03 Vrijheid-Blijheid, Jan van de Putte. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (nieuws om 7.00 en 8.00 uur). 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. Zur Sache. 12.07 Gut Aufgelegt (met om 13.00 Mittenschen, 14.00 Nieuws, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.00 Nieuws. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. Aansluitend Musikexpress (18.00 en 19.00 nieuws; 19.30 Chor-melodie). 20.00 Nieuws. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen (22.00 nieuws). 22.30-4.05 Nachtexpress.

Auto's

Autob. Jasper bv. off. Peugeot Dealer

biedt te koop aan Leeuwekeur occasions met volledige garantie
Peugeot 605 SRI veel access. '90
Ford Siërra 2.0 CL veel access. '88
Peugeot 405 SRI sch.d. '90
Peugeot 405 GLI '90
Peugeot 405 GRI 1.9 access. '90
Peugeot 405 GLX demo '92
Ford Scorpio 2.8i GL '86
Citroën BX 1.6 TRI veel opties '88
Citroën AX 1.1 RE zeer mooi '87-'88
Saab 900 '85
Peugeot 309 XR 1.4i '91
Peugeot 309 GR '86-'87-'88-'89
Daihatsu Charade 13TX '90
Hyundai Pony 1.5 XL '88
Peugeot 205 Accent '85-'86-'87-'88-'89-'90
Ford Escort 1.3L '83-'84
Peugeot 505 2.2 GTI '86
Lada Samara 1.3 '89
VW Golf C gr.kent. t. '88
Mazda 323 F coupé '89
Peugeot 205 1.4 XS inj. schuifd. '91
Peugeot 205 1.4 La Coste '89
Mazda 323 LX 1.3 '88
Skoda 130 GLS '88
Opel Kadett 1.2 SC '86
Lada 1200 S '87
Opel Ascona 1.8E '87

Gasauto's

Peugeot 605 SLI '90
Peugeot 405 SRI '89
Volvo 360 2.0 '85
Volvo 244 GL aut. '83

Dieselauto's

Peugeot 405 GLD '90
Audi 80 CLD '88
Peugeot 309 GRD '90
Mazda 626 LXD '88
Mercedes 300D aut. '85
Peugeot 205 GLD '83-'92
Mitsubishi Colt Wagon D '86
Talbot Horizon GLD '86
Ford Siërra 2.3 Spec. '89

Stationcars

Peugeot 405 GR 1.9 '89
Opel Omega 2.0i LS '88
Peugeot 405 GL 1.6 '89
Mitsubishi Colt Wagon D '86

Automaten

Peugeot 605 SRI '90
Peugeot 405 GR '88
Mercedes 300 D aut. '85
Volvo 240 GL aut. '83

Lada Niva Jeep t. '87

Informeer vrijblijvend naar onze wisselende voorraad plm. 85 stuks.
Dit alles alleen bij

Autob. Jasper bv Off. Peugeot Dealer

Windraak 29, 6135 AC Munstergeleen
Tel. 046-521944.

INKOOP auto's. Bet. hoogste prijs. Open tot 21.00 uur. 045-416239.

KERSTAANBIEDING bij Autohandel De Anjelier: Ibiza '86 ƒ 5.900,-; Alfa 33 '86 ƒ 5.900,-; Golf diesel '88; Audi 80 CL 4-drs. ƒ 4.900,-; Escort 1400 CL gas '86 ƒ 7.500,-; Opel Corsa '86 ƒ 6.900,-; Escort '83 ƒ 3.900,-; Triumph TR7; Honda Prelude '82 ƒ 3.600,-; Toyota Celica 1600 ST ƒ 4.900,-. Verder nog 15 andere occassions van ƒ 1.000,- tot ƒ 6.000,-. (Bij aankoop draagbare CD-speler gratis). Anjelierstr. 123a, Heerlen.

AUTO'S, U belt, wij kopen!!! Ook zondags met vrijwaringsbewijs. 045-427671.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Mooie Fiat PANDA 45, bwj. '83, APK 4-'93, pr. ƒ 2.350,-. Tel. 045-225913.

Te k. Ford SIËRRA Sedan, bwj. '88, trekhaak, centrale vergrendeling, 70.000 km., ƒ 13.500,-. Tel. 045-326420

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610 ook 's avonds.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

OK CARS, wij gaan met vakantie van 19 dec. tot 4 jan. Laatste kans, div. auto's t.e. a.b. Verl. Lindelaan 23, Oirsbeek. Tel. 04492-5782.

Ford Escort 1.6 CL '87; Opel Corsa 12S '84 luxe; VW Santana 4-drs. met LPG '84; Kadett Caravan 1600 D '82; Mercedes 200 diesel centr. vergr. en schuifd. '82; Toyota Starlet grijs kenteken '86; Inruil en financ. mogelijk. Garage HOOGENHOUT, Wilhelminastr. 146, Hoensbroek. Tel. 045-215557.

Te k. BMW 324 D, bwj. 11-'87, rembekr., stuurbekr., get. glas, i.nw.st. Event. inr. mog. Pr. ƒ 17.000,-. Tel. 045-427132 na 17.00 uur.

Te k. Lancia DELTA 1.3, bwj. '82, pr. ƒ 1.250,-; Lancia Delta 1.5, pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-444471 of 443753.

Opel CORSA type '88 rood VAN 1e eigenaar 1e lak nieuw staat ƒ 7.750,-; Jeep Nissan Patrol '87 5-drs zilver koopje; BMW 320i '83 ƒ 3.750,-. Tel. 045-456963.

Te koop OPEL Kadett 1300 N, 3-drs., bwj. '87 met sportwielen, schuifdak en radio, in st.v.nw. Tel. 045-441137.

OPEL Kadett 1.3i weg. overcompl., '88, 27000 km., roodmet., pr.n.o.t.k., Bernadettelaan 90, Landgraaf.

Te koop AUSTIN Metro, bwj. '82, APK 6-'93, ƒ 1.250,-. Tel. 046-580648.

Te koop CITROËN GSA break, bwj. '83, in prima staat, f800,-. 046-754671.

Gratis SPELCOMPUTER, Super Nintendo 16 Bit bij aankoop van een voordelig geprijsde auto.o.a.: Honda CRX 16 klepper bijna '87 ƒ 15.900,-, Chrysler 2.5 GTS '88 LPG aparte auto; Opel Omega type '88 ƒ 9.950,-; Senator autom. '86 als nieuw ƒ 10.900,-; Corsa 1.3 SR 5-bak sportv. ƒ 4.500,-; Kadett station '81 ƒ 1.950,-; Jaguar XJ 6 autom. '83; Volvo 340 diesel '87 ƒ 5.900,-; VW Golf diesel showroom nieuw type '88 ƒ 10.900,-; BMW 316 '84 ƒ 7.500,-; BMW 315 '83 ƒ 3.950,-; Porsche 924 airco alarm '81 ƒ 11.900,-; Matra Murena 2.2 '83; Suzuki personenbusje '83 ƒ 2.250,-; Citroën CX veel extra's type '85 ƒ 3.750,-; Mitsubishi Cordia sportcoupé '84 ƒ 4.900,-. Bij ons kunt U ook financieren, zonder eigen geld al vanaf ƒ 100,- p.mnd. Autobedrijf Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. INOCENTI bwj. '81, APK 12-'93, vr.pr. ƒ 2.000,-. Tel. 045-324845.

Ford FIËSTA 1100 S, bwj. '81, APK 12-'93, ƒ 1.850,-. 045-724993.

V. liefhebber Ford CAPRI 1700 GT XL i.z.g.st. met tax. 045-215389.

Te koop Ford TAUNUS, bwj. 1979, gas/benz.inst., APK juli '93, pr. ƒ 800,-. Tel. 045-716163.

Honda CIVIC 1.4 GL, 16V, bwj. '88, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 13.500,-. Tel. 04492-3949.

Te koop Honda CIVIC 1200 bwj. '78, vr.pr ƒ 550,-. Tel. 045-721474.

Honda PRELUDE EX automaat, '84, 60.000 km., veel extra's, tel. 046-510655

Te koop MAZDA 323 1.5 Sedan, bwj. 4-'84, APK 10-'93, ƒ 3.000,-. 045-241948.

MAZDA 323 GLX diesel 5-drs., stationcar, bl.met., bwj. '87, ƒ 6.950,-. Ariensstr. 2, Kakert-Schaesberg.

MERCEDES 230 E, bwj. '85, autom., zwart met diverse extra's. ANWB-rapport aanwezig. Ook inruil mog. Tel. 045-313744 of 045-315860.

Te k. Mitsubishi GALANT 2.3 Turbo Diesel GLX, bwj. 1982 met o.a. nw. uitlaat, 4 nw. banden, nw. schokdempers, nw. accu, pr.n.o.t.k. Cambriumstr. 118 Heerlen (Zeswegen), na 14.00 uur.

Te koop Opel REKORD 2.2i '86, met APK en trekhaak, 88.000 km, i.z.g.st. ƒ 9.000,-. Inr. motor of rijpaard evt. mog. 045-740820.

KADETT 1.3S, rood, hatchback, bwj. 4-'86, i.z.g.st. ƒ 7.800,-. Tel. 045-311843.

Te koop Opel VECTRA 1.6i, bwj. 10-'90, 44.000 km. Tel. 045-318661.

OPEL C Kadett, bwj. '79, APK 10-'93, i.z.g.st., ƒ 1.150,-. Tel. 04450-1925.

Opel KADETT 1.3 Club '87, APK 6-'93, nwe. banden. Tel. 045-351666.

Te koop GOLF diesel, bwj. 11-'85, APK 12-'93, als nieuw., vraagpr. ƒ 8.750,-. Kochstr. 37, Landgraaf.

Te koop VOLVO 340 GL smokesilvermet., 6-'90, 58.000 km, in perf. st., zie onderh.boekje, pr. ƒ 14.500,-. ƒ 3.000,- onder verkooppr. dealer. Tel. 045-317874.

Te k. Opel KADETT Hatchback 13 N, bwj.'80, APK gek. 8-1993, vr.pr. ƒ 1.400,-. J. Steenstraat 118, Sittard. Tel. 046-528382

Te koop Opel KADETT 1.2 S, bwj. '84, pr. ƒ 3.400,-. Tel. 045-427671.

VW GOLF diesel GL type '85, kl. beigemet., 5-drs., 5-versn., radio, APK. Auto verkeert in perfecte staat. Weg. omst. ƒ 7.450,-. Tel. 04409-2191.

PEUGEOT 205 XS 1.4i, bwj. 4-'90, rood, 30.000 km., alarm. Tel. 045-451364.

Te koop Range ROVER bwj. '85, 2-drs., geel kent., i.g.st., APK 10-'93, pr. ƒ 18.750,-. Tel. 043-254456.

Te koop RENAULT Fuego, type '82, APK 7-'93, ƒ 1.650,-. Tel. 045-217202.

RENAULT 9TL, 4-drs., bwj. nov. '87, rood, 5-speed, met striping, APK '93, i.st.v.nw. pr. ƒ 7.250,-. 046-750506.

Te k. RENAULT 18, bwj.'83, LPG, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. na 19 uur 045-224279.

RENAULT 5 autom., bwj. '83, APK 11-'93, ƒ 1.950,-, i.z.g. st. Tel. 04450-1925.

RENAULT 5 GTL, autom, type '82, i.nw.st., APK 8-'93, ƒ 2.500,-. Tel. 045-217202.

Te koop RENAULT 9 TC, 4-drs, APK, bwj. '83, pr. ƒ 2.750,-. Tel. 046-522132.

Zeldzaam mooie SUZUKI Alto t. '84, vr.pr. ƒ 3.850,-. Tel. 045-225320.

Te koop gevr. GOLF klein defect geen bezwaar tot ƒ 500,-. Tel 045-226773.

Te k. Passat VARIANT bwj. '88, nw. model, div. extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-415216.

Sloopauto's

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-512924/046-519637

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Auto onderdelen en accessoires

Makita accu boor-schroevendraaier 6012 DWK

* L/R draairichting 2-snelheden
* Compleet met accu-oplader in stalen koffer
* Met gratis Bitsbox
* Normaal voor ƒ 395,-
* Nu voor ƒ 265,- incl. BTW

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen
Tel. 045-716951

Ink. verk. gebr winter-zomer BANDEN, 10-17". Passartweg 39, Hrl. 045-222675.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Motoren

Te k. KAWASAKI 500 GPZ, bwj. '90, ƒ 9.000,-.Tev. Yamaha Virago 1000 cc, '84, ƒ 7.000,-. Tel. 045-353399.

(Brom)fietsen

10-jarig bestaan van de Firma Bert Rekers Tweewielers

van 15 t/m 24 december
ATB buitenband 26 x 2.1, smokeprofiel ƒ 11,50
ATB binnenband Vitoria ƒ 3,95
Rolls zadel div. kleuren ƒ 39,95
Cateye mity 2 comp. ƒ 49,95
Tioga. bar.ends alu. lang ƒ 40,-
Tioga. bar.ends alu. kort ƒ 38,-
Cinelly ATB stuurlint ƒ 14,50
3 x compl. XT. groep ƒ 895,-
1 x compl. 600 AX groep 12 v. ƒ 450,-
1 x compl. Campagnolo Record ƒ 995,-
Verder op alles, behalve aanbiedingen en bromfietsen 10% korting op iedere aankoop van 15 t/m 24 december.
Overjarige fietsen 20% - 30% en 40% korting.
Tevens te koop VUURWERK.
Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Te koop gevraagd

Te k. gevr. ROMNEY-LOODSEN, Nissenhutten en units. Tel. 01891-15603 of 18368.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Gevr. leren BANKSTEL., barok meubels, antiek, kasten, inboedels enz. Tel. 045-725595.

Te koop gevraagd FOTOTOESTELLEN en toebeh. Tel. 043-649039.

Kunst en Antiek

'n ANTIEK kerstkado? J. Lempers, Valkenburgerweg 49A, Nuth. 045-241333 of 244706. Open do. 17-21 u. vr. 10-18 u. za. 10-17 u.

Voor Piccolo's zie verder pagina 20

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg

Donderdag 17 december 1992 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-452932; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Herman van Veen vraagt Paulussen voor ontwerp van tekenfilmserie

SITTARD – De Sittardse striptekenaar Wout Paulussen is door tekstschrijver/cabaretier Herman van Veen gevraagd om samen met hem een tekenfilmserie op poten te zetten. Naar zijn zeggen heeft hij 99 procent kans dat hij het plan mag uitvoeren.

Paulussen is op het moment bezig een stripverhaal te tekenen over Sittard, 750 jaar stad. Hij heeft inmiddels twaalf pagina's van dat boek klaar. Het werk zou zo'n dertig bladzijden beslaan en rond in april volgend jaar uitkomen. Wanneer de samenwerking met Van Veen doorgaat, zal een kennis onder begeleiding van Paulussen waarschijnlijk het beloofde stripverhaal over Sittard afmaken. De Sittardenaar heeft al anderhalf jaar contact met het impresariaat van Van Veen.

Paulussen gaat het stripfiguur B.B. de Beer tekenen, een nieuwe creatie van Van Veen na de beroemde eend Alfred Jodokus Kwak.

Het plan is om een tekenfilmserie te maken uit dertien delen, die zich afspeelt aan het einde van de vorige eeuw. Halverwege 1995 zou het eerste deel te zien moeten zijn op de televisie.

Raadsman vindt rapport 'verre van volledig'

'Nicoll heeft Tonnaer altijd geïnformeerd'

SITTARD – „De heer Nicoll valt geen onzorgvuldigheid aan te wrijven. Als er al sprake zou zijn van functievermenging, dan is nog altijd de vraag of hem dat te verwijten viel. Ik denk van niet, want hij heeft de burgemeester altijd op de hoogte gehouden van zijn activiteiten."

Met die woorden reageerde mr. E. Rutten, advocaat van de Sittardse politiecommissaris E. Nicoll, gisteren op een dinsdag bekend gemaakte rapport. Een externe accountant had onderzoek gedaan naar de mogelijke belangenverstrengeling tussen de commissaris van politie en de twee bedrijven waarvan hij mede-vennoot bleek te zijn.

Rutten noemde het rapport 'verre van volledig en voor meerdere uitleg vatbaar'. „Het Sittardse raadslid Jan Smeets slaat de spijker op zijn kop. Tonnaer heeft het allemaal geweten," zo oordeelde mr. Rutten gisteren.

Hij mist in het rapport vooral een schets van de achtergronden van de oprichting van het opleidingsinstituut OPB. Rutten wees er op dat de oprichting nodig was omdat het aanbod van cursussen voor bewakingspersoneel beneden de maat was. „De heer Nicoll heeft de burgemeester altijd op de hoogte gehouden. Het OPB is wel degelijk gespreksonderwerp geweest."

De gemeenteraad van Sittard liet gisteren een verklaring uitgaan waarin staat dat het rapport een bevestiging van aanwijzingen en vermoedens is. De meeste fracties zijn het eens met burgemeester Tonnaer dat het rapport voldoende gegevens heeft opgeleverd. „Uiteindelijk is slechts de minister van Binnenlandse Zaken bevoegd om consequenties aan de handelwijze van de heer Nicoll te verbinden."

De PvdA bleef uit protest afwezig bij het besloten overleg met Tonnaer. Fractieleider J. Smeets: „Wij voelen ons niet verantwoordelijk. Wij hebben over de politie niets te vertellen. Dat is een zaak van Tonnaer, maar wij gaan niet de klappen voor hem opvangen."

Ondertussen staan de oppositiepartijen PvdA en Groen Links echter lijnrecht tegenover elkaar. Fractievoorzitter B. van Rijswijk van Groen Links vindt nog steeds dat de korpschef ontslagen moet worden (Hij diende daar in september een motie over in, maar die werd niet gesteund).

Van Rijswijk vindt dat nu zeker vast staat dat de politiechef verzuimd heeft om toestemming te vragen en 'willens en wetens bedrijven heeft opgericht'. „Dat soort dingen moet afgestraft worden," vindt Van Rijswijk.

Zijn opvatting staat haaks op die van de PvdA'er Smeets. Die liet al meteen bij lezing van het rapport weten dat er niets nieuws in staat.

Staffuncties verkeersongevallenregistratie verhuizen naar Rotterdam

Heerlen verliest deel VOR

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN - De dienst Verkeersongevallenregistratie (VOR) in Heerlen houdt op zelfstandig te bestaan. De staffuncties verhuizen naar Rotterdam. VOR-directeur Ad Bokhorst kan zich hier niet mee verenigen en laat weten geen functie te willen vervullen binnen die nieuwe opzet.

Bij de VOR werken 140 mensen. Die zorgen voor de registratie van alle verkeersongevallen in heel Nederland. De dienst werd in Heerlen gevestigd ter compensatie van het wegvallen van de mijnen.

Het afgelopen jaar werkte het ministerie van Verkeer en Waterstaat aan een nieuwe dienst van allerlei verkeersafdelingen. Daaronder zou de VOR als zelfstandige eenheid in Heerlen gehandhaafd blijven, zo adviseerde een projectgroep.

Bij de VOR in Heerlen heerste gisteren dan ook verbijstering toen bleek dat het managementteam van de Adviesdiensten Verkeer en Vervoer (AVV) het advies van de projectgroep naast zich neerlegt.

De VOR in Heerlen krijgt alleen nog een ondersteunende en uitvoerende functie. Het beleid wordt bepaald vanuit Rotterdam.

Directeur Ad Bokhorst liet zijn personeel gisteren weten terug te treden uit het managementteam AVV en geen functie te accepteren in de nieuwe opzet.

„Dit besluit zal ongetwijfeld onrust veroorzaken," schrijft Bokhorst in een spoedcommuniqué. „Maar de verkeersongevallenregistratie blijft een belangrijke activiteit en deze wordt uitgevoerd in Heerlen."

De AbvaKabo vreest dat het weghalen van de staffuncties het begin van het einde is voor de VOR-geschiedenis in Heerlen. „Nadere gegevens ontbreken nog, maar we vragen ons af of dit geen sterfhuisconstructie is," zegt woordvoerder Daan von Berg.

Officieel verliest de VOR zijn zelfstandigheid al per 1 januari, maar de nieuwe plannen moeten in het komende jaar uitgewerkt worden.

Pittoreske plaatjes

● *Het Onze Lieve Vrouweplein met zijn pittoreske omgeving is het onderwerp van de kalender die de Maastrichtse carnavalsvereniging De Tempeleers uitgeeft voor het jaar 1993. De afbeeldingen op deze kalender zijn gefotografeerde schilderijen uit de voorbije twee eeuwen. Tot de schilders van wie een werk op de kalender is opgenomen, behoren Charles Eyck en Henri Jonas.*
Op de achterkant van de kalender wijdt stadsarcheoloog Titus Panhuyzen uit over de opgravingen die in dit Romeinse gedeelte van de stad hebben plaatsgevonden. In de tradtionele 'Oprechte Mestreechter Kalender' worden zoals gebruikelijk ook de stadsfeesten en naamdagen vermeld. In de Maastrichtse boekhandel is de kalender al te koop voor de prijs van f 9,50. Op de foto is te zien hoe Charles Eyck in zijn tijd het Onze Lieve Vrouweplein schilderde.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

SRAL: 'Daar komt oorlog van'

Woede na intrekken van gift Rampenfonds

ROERMOND/MAASTRICHT – Het Nationaal Rampenfonds heeft zich de woede op de hals gehaald van de Stichting Rampenfonds Aardbeving Limburg (SRAL) met de tijding het eerder toegezegde bedrag van 2,5 miljoen gulden terug te brengen tot één miljoen gulden. Het Nationaal rampenfonds wilde de bijdrage aanvankelijk zelfs helemaal intrekken, zoals deze krant publiceerde, maar is daar kennelijk gisteren nog op terug gekomen. SRAL-voorzitter Tom Hoofwijk voorspelt dat er oorlog komt als het Nationaal Rampenfonds niet vasthoudt aan de eerder gedane toezegging.

De provincie heeft vooralsnog gematigd gereageerd, omdat nog geen officiële bevestiging van het Nationaal Rampenfonds verkregen is. De SRAL heeft vandaag overleg met de provincie binnen de uitgebreide commissie rampenfonds aardbeving.

„Het bericht wekt bij ons verbazing omdat uitgerekend het Nationaal Rampenfonds een fors bedrag in het fonds stortte om ook anderen te stimuleren tot een bijdrage," aldus een woordvoerder van de provincie.

SRAL-voorzitter Hoofwijk heeft gisteren fel uitgehaald naar het Nationaal Rampenfonds: „Om even 1,5 miljoen te schrappen...daar zijn geen woorden voor. Reken maar dat daar oorlog van komt als dat niet wordt teruggedraaid.

Het ontbreekt bovendien aan informatie over de binnengekomen giften. In hoe staat het met de rente? Ik sluit niet uit dat het Nationaal Rampenfonds een woekerwinst maakt. Verder is het ronduit ergerlijk dat het Nationaal Rampenfonds de SRAL beschouwt als een soort administratiekantoor."

De reden voor het Nationaal Rampenfonds om die 2,5 miljoen deels in te trekken, is dat er genoeg geld bijeengebracht is om de schade aan het particulier woningbezit af te dekken, ter hoogte van 13 miljoen gulden. De Stichting Rampenfonds Aardbeving Limburg heeft er steeds aan vastgehouden dat het surplus bestemd zou worden voor het herstel van kerken en ander cultureel erfgoed.

De SRAL heeft de provincie vorige week nog eens onder druk gezet om extra geld vrij te maken uit het fonds voor het herstel van de vijf zwaarst getroffen kerken: de St.-Sebastianuskerk Herkenbosch, de basiliek in St. Odiliënberg, en de Munsterkerk, St.-Laurentiuskerk en Minderbroederskerk in Roermond.

Als de provincie daar niet tijdig in zal slagen, wil de SRAL niet langer deel uitmaken van de stuurgroep vanuit de provincie, die zich buigt over het herstel van schade aan kerken en monumenten.

Gouverneur Mastenbroek heeft op 22 december nader overleg met het bestuur van het Nationaal Rampenfonds.

Porsche uitgebrand

SCHINNEN – Aan de Middenweg in Doenrade is dinsdag een Porsche gestolen die later geheel uitgebrand werd teruggevonden in Landgraaf. De politie is nog steeds bezig met een onderzoek en wil verdere bijzonderheden daarom nog niet bekend maken.

Eigenaar van jachthaven waarschuwt Statenleden

EIJSDEN – Eigenaar J. Sondagh van de jachthaven in Eijsden waarschuwt de Statenleden die vrijdag een beslissing nemen over de grondverkoop aan 'Pietersplas' dat het aantal van 300 ligplaatsen in het project niet reëel is te noemen. Er moet eerst een gedegen onderzoek plaatsvinden naar de capaciteit van de waterrecreatie in dit gebied, vindt Sondagh. Hij wijst erop dat in een eerder onderzoek door Rijkswaterstaat slechts van 34 ligplaatsen wordt gesproken.

De Provincie heeft Rijkswaterstaat indertijd gevraagd de maximale capaciteit van waterrecreatie op de Maas en in het grindgat te onderzoeken. Het rapport concludeerde dat er voor dit gebied slechts plaats was voor 34 boten. Daarbij werd geen rekening gehouden met categorieën als dagjesmensen, surfplanken en bijbootjes.

Sondagh betrekt ook de gemeente Maastricht in zijn bedenkingen tegen het voornemen van de Provinciale Staten. „Om aan de 300 gebouwde ligplaatsen te komen, heeft Maastricht het Bassin ingeleverd als jachthaven," aldus Sondagh, „en wat zou die historische maar nu dode plek in de binnenstad niet een levendig aanzicht krijgen als daar weer bootjes verankerd zouden liggen. Er moet zorgvuldiger worden omgesprongen met het beleid rond de watersport, waaraan zo'n 10.000 Maastrichtenaren plezier beleven."

Fusie BLG-SNS positief geacht

GELEEN – De voorgenomen fusie tussen het Bouwfonds Limburgse Gemeenten (BLG) en de SNS-bank wordt positief beoordeeld door het Bureau Reitsma en Wertheim. Dit bureau kreeg op 20 november jongstleden de opdracht van het dagelijks bestuur van het BLG en de werknemersorganisaties AbvaKabo en CFO om de fusieplannen nog op een aantal punten te toetsen. Doordat de realisering van deze toets onder grote tijdsdruk is ontstaan, is een aantal wezenlijke zaken naar de mening van werkgevers en werknemers niet voldoende gepreciseerd. Interne deskundigen van het BLG, de SNS-bank en vooraanstaande externe deskundigen gen zijn daarom van plan om in een nader overleg een aantal vragen nog eens onder de loep te nemen. Hierna zal een definitief oordeel over de voorgenomen fusie worden uitgesproken. In verband hiermee is de voor morgen geplande vergadering, tijdens welke een besluit over de fusie zou worden genomen, verdaagd.

Inval bij verdacht bedrijf

HOUTHALEN-HELCHTEREN – De gerechtelijke politie heeft een inval gedaan bij een bedrijf in Houthalen, dat verdacht wordt van oplichtingspraktijken. De onderneming was in Luik gevestigd, maar aan het hoofd van de firma stond een Nederlander. Het bedrijf zou miljoenenorders hebben geplaatst. De bestelde goederen zijn ook in ontvangst genomen, maar ze hebben deze nooit betaald en voor dumpprijzen verder verkocht. Diverse maatschappijen zouden voor miljoenen zijn opgelicht.

Praatgroep jonge gehandicapten

MEERS – De 25-jarige Marco Wiendels uit Meers neemt het initiatief om jonge gehandicapten in een groep bij elkaar te brengen. Volgens de initiatiefnemer kampen jonge lichamelijk gehandicapten elke dag met hun handicap en hebben zij daarnaast ook geestelijk heel wat te incasseren. Verschillende stichtingen in Nederland bieden deze mensen hulp, maar in Limburg bestaat zoiets nog niet. Wiendels wil met lichamelijk gehandicapten in de leeftijd van 16 tot en met 30 jaar en hun partners praten over hun problemen en zoeken naar oplossingen. Het Steunpunt Zelfzorg in Limburg helpt Wiendels bij de verwezenlijking van de praatgroep.

2,5 jaar cel voor Heerlense dealer

MAASTRICHT – Conform de eis van officier van justitie Philippart heeft de rechtbank in Maastricht de 30-jarige drugsdealer R. W. uit Heerlen veroordeeld tot 2,5 jaar gevangenisstraf. W. probeerde met het oproepen van vele getuigen langdurig de behandeling van zijn strafzaak te frustreren. Veertien dagen geleden maakte de officier van justitie duidelijk dat die taktiek hem niet in dank werd afgenomen. Ook de raadsman van W. kreeg daarbij een veeg uit de pan.

Gratis consulten in Luiks hospitaal

LUIK – Uit protest tegen de 'partijdige en politieke benoeming' van een diensthoofd-specialist heeft het medisch personeel van het regionaal ziekenhuis Citadelle in Luik gisteren gratis consulten gegeven. De actie was vorige week afgesproken op een algemene vergadering tussen de 197 geneesheren en 63 stagiaires. De medische ploeg verrichtte dringende medische handelingen, maar hield zich afzijdig van klinisch, biologisch of radiografisch onderzoek.

Steunfraudes in Maastricht

MAASTRICHT – Een 52-jarige Maastrichtenaar heeft meer dan vier jaar een uitkering gehad, terwijl hij betaalde werkzaamheden verrichtte zonder dat te melden. Hij benadeelde de gemeente Maastricht daardoor voor een bedrag van rond de 50.000 gulden. Hij werd daarbij overtroffen door een nu 67-jarige stadgenoot, die vijf jaar lang een uitkering kreeg in dezelfde omstandigheden. Het ging in dit geval om een bedrag van 78.000 gulden.

Overval op postkantoor

LUIK – Bij een overval op een postkantoor in Luik hebben twee gemaskerde mannen enkele honderdduizenden Belgische franks buitgemaakt. Een postbode kreeg een klap met een wapen en werd geboeid achtergelaten. De gangsters vluchtten in een gestolen wagen, die korte tijd later door de politie in het centrum werd teruggevonden.

GEBOREN
15-12-1992
Joris
zoon van
Jo en Tanja Driessen
Adriaan Brouwerstraat 86
6464 AW Kerkrade

---

†

Diepbedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, geven wij u kennis dat heden van ons is heengegaan mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader en opa

Jo Markgraaf

echtgenoot van

Lies Extra

op de leeftijd van 76 jaar.

In dankbare herinnering:
Hoensbroek: Lies Markgraaf-Extra
Hoensbroek: Piet en Mien
Markgraaf-Diederen
Pascal en Monique
Hoensbroek: Martien Markgraaf
Hoensbroek: Annie Markgraaf
Anita en Gerard
Kelly en Kenneth
Belinda en John
Hoensbroek: Mia en Piet
Peters-Markgraaf
Brigitte en Ron
Hoensbroek: Gie en Willy
Markgraaf-Kwerreveld
Brian, Cheryl
Hoensbroek: Riek en Tonia
Markgraaf-Kroes
Peter, Nathalie, Anita

16 december 1992
Markgravenstraat 3, 6432 HS Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op zaterdag 19 december om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Joannes ... Hoensbroek-Mariarade, gevolgd door de crematie te ...

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Vrijdag a.s. om 19.30 uur avondwake in voornoemde kerk.

U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Uitvaart, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Heden is onverwacht van ons heengegaan

Wim Dassen

echtgenoot van

Herma van Boxtel

Hij overleed in de leeftijd van 57 jaar.

Stein: H. Dassen-van Boxtel
Frank
Rob
Familie Dassen
Familie van Boxtel

6171 KK Stein, 15 december 1992
Stadhouderslaan 233

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op zaterdag 19 december om 14.30 uur in de St. Martinuskerk te Stein, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas te Geleen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Heirstraat 41 te Elsloo-Stein.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Mochten wij nog iemand vergeten zijn, dan hopen wij dat deze annonce als kennisgeving wordt beschouwd.

---

ons zonnetje mag niet meer schijnen

helaas hebben we veel te vroeg afscheid moeten nemen van onze allerliefste dochter, zus, kleindochter en vriendin

susanne royakkers

zij overleed na een ongelijke strijd, in de leeftijd van 15 jaar.

stein: ineke royakkers-hendrix
wim royakkers
tim
familie royakkers
familie hendrix

6171 lw stein, 15 december 1992
tiliastraat 5

de afscheidsdienst voor susanne wordt gehouden op zaterdag 19 december om 12.30 uur in de st.-martinuskerk te oud-stein.

aansluitend vindt de begrafenis plaats op de begraafplaats te kerensheide-stein.

gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk.

mochten wij nog iemand zijn vergeten, dan hopen wij dat deze annonce als kennisgeving wordt beschouwd.

---

†

Tot ons groot verdriet moesten wij geheel onverwacht voorgoed scheidnemen van mijn inniggeliefde man, lieve zorgzame vader, schoonvader, opa, onze broer, zwager, oom en neef

Johann (Hans) Spiertz

* te Richterich 20 mei 1913
† te Heerlen 16 december 1992

echtgenoot van

Maria Jozefina Nelissen

Heerlen: M.J. Spiertz-Nelissen
Oldenburg (D.): Marian Ising
Horst Weege
Franzis

6418 HS Heerlen, 16 december 1992
Vullingsweg 89

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op zaterdag 19 december a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk St. Martinus te Spekholzerheide, Kerkrade-West, waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats aldaar.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren, achter in de kerk, vanaf 9.45 uur.

De avondwake zal worden gehouden op vrijdag 18 december a.s. om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Hans is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum Crombach, Oliemolenstraat 30, Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar, dagelijks van 17.30 tot 18.00 uur.

Zij die geen kennisgeving ontvingen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

Met verslagenheid vernamen wij dat op 15 december 1992 plotseling is overleden, onze gewaardeerde voorzitter, ons medelid en onze steun en toeverlaat de heer

Frans Schoemans

Wij zijn dankbaar voor zijn vele diensten aan onze verenigingen bewezen.

K.C. Ons Genoegen
K.C. Linker Boer '86
Spaarverein Onger Oss
K.C. Linker Boer
dameskegelclub 't Trefpunt
en alle overige verenigingen van café 't Trefpunt Haanrade

---

plotsklaps scheen de zon niet meer.
het werd koud!
dag lieve

susanne

we zullen je nooit vergeten.

oma tonny en opa gerrit

Dankbetuiging

Leeg is de plaats, maar dankbaar zijn wij voor de mooie herinneringen aan mijn man en onze vader

Lei Deuss

Graag zouden wij u allen persoonlijk bedanken voor uw vele blijken van medeleven bij zijn overlijden. Het doet ons goed te weten hoezeer hij door ... geliefd en gerespecteerd werd. ... om het verlies enigszins te dragen.

Bep Deuss-Meckels
Peter en Maurice

... december 1992.

... zeswekendienst zal worden gehouden ... 1992 om 19.00 uur in de parochiekerk St. Michaël te Berg aan de Maas.

Voor de belangstelling en het medeleven die wij mochten ondervinden bij de begrafenis van onze moeder, schoonmoeder en oma

Maria Cammans-Meuffels

betuigen wij onze hartelijke dank.

Kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 19 december ... uur in de parochiekerk ...

Tot onze ontsteltenis hebben wij kennis moeten nemen van het plotseling overlijden van onze gewaardeerde collega

Günther Appelt

Onze innige deelneming ... echtgenote en kinderen.

[illegible]

[illegible]

Rosa Vek

[illegible]

... jarige leeftijd in het ziekenhuis te Heerlen.

Brunssum: Annie Vek
[illegible]

6442 DG Brunssum, 16 december 1992

[illegible] ... parochiekerk van de H. Jozef ... Brunssum.

[illegible]

[illegible]

R.M.E. Vek

[illegible]

Brunssum, 16 december 1992

Dankbetuiging

[illegible]

Mia Herben

echtgenote van

Hub van den Hof

betuigen wij onze ... dank ... deze weg.

[illegible]

Geleen, december 1992

De plechtige zeswekendienst ... zal worden gehouden op zaterdag 19 december ... kerk van pastoor van Ars ...

[illegible]

Marie-Louise ... van Dijk

[illegible]

Ben Goossens
Roy
Manon en Jan

... Schepers

... medeleven ons betoond ... begrafenis van onze lieve moeder, ... tante en nicht

... deze weg onze hartelijke dank.

Kinderen

... zeswekendienst zal worden gehouden ... december a.s. om 19.00 uur in de St.-Martinuskerk ...

In deze donkere dagen ... danken wij haar die ... moeder en oma

Miets Palmen-Daemen

De plechtige eerste jaardienst zal worden gehouden op zondag 20 december 1992 om 10.30 uur in de St. Gerardus Majellakerk te Hekkenberg-Heerlen.

Hein Palmen
kinderen en kleinkinderen

Voor uw ... blijken van deelneming ons betoond bij het overlijden en de crematie van onze ... moeder, schoonmoeder, grootmoeder

Rosina Fabian-Kapusta

betuigen wij u allen onze oprechte dank.

Kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 19 december a.s. om 19.00 uur in de ... te Schinveld.

[illegible]

Frits ...

[illegible]

... kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Dankbetuiging

... weg willen wij danken voor de ... die wij mochten ondervinden ... van onze moeder en oma

Anna Petronella ...tzenberg-Hendriks

... goed gedaan te ervaren hoe ... in deze dagen hebben bijgestaan.

Familie Dautzenberg

... december 1992

... zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 19 december om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Waubach.

Dankbetuiging

†

Voor de vele blijken van medeleven betoond bij de ziekte, het overlijden en de crematie van mijn lieve man en onze dierbare vader

Math Curvers

danken wij u allen hartelijk.

Clara Curvers-Zawislak
Michel, René, Simone, Tanja

Stein, december 1992.

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 19 december as. om 19.00 uur in de St. Martinuskerk te Stein.

Voor de vele blijken van belangstelling en medeleven ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve man, onze vader, schoonvader en opa

Leo Americh

betuigen wij u onze oprechte dank.

Tevens een woord van dank aan het verplegend personeel van het Groene Kruis Spekholzerheide en een dokter Marij.

Mevrouw Americh-Stoffels
kinderen en kleinkinderen

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 20 december as. om 10.00 uur in de St. Martinuskerk te Spekholzerheide.

[illegible]

Vincent Widdershoven

zal plaatshebben zondag 20 december om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L.V. Onbevlekte Ontvangenis te Koningsbosch.

Mariette en Kanny

Dankbetuiging

[illegible]

Lucy Lemmers

echtgenote van

Jo van der Schoot

Het heeft ons gesterkt, troost en steun gegeven.

J. van der Schoot
[illegible]
kinderen en kleinkinderen

Valkenburg, december 1992.

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag ... december om 11.30 uur in de kerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg a/d Geul.

Dankbetuiging

Zonder woorden en stenen
... bloemen ...
[illegible]

Kinderen Smeets

De zeswekendienst voor onze moeder

Josephina Smeets-Raeven

zal worden gehouden op zondag 27 december 1992 om 11.00 uur in de Grote St.-Jan te Hoensbroek.

Dankbetuiging

†

Wij willen u bedanken voor de belangstelling en het medeleven dat ons werd betoond bij het overlijden, de uitvaart en de crematie van onze lieve ...

Mar Görtzen

[illegible]

Geleen, december 1992.

De zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 20 december om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Augustinus te Lutterade-Geleen.

Nog altijd is het moeilijk om de leegte te aanvaarden die hij achterliet, maar mooi zijn de herinneringen.

22 december as. is het 1 jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn man, onze vader, schoonvader en opa

Marinus Perdok

De jaardienst wordt gehouden op zondag 20 december as. om 10.00 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Hoensbroek-Zuid.

Familie Perdok

---

† [illegible] weduwe van ... Roermond.
De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden vrijdag 18 december ... H. Jozefkerk te Roermond.

† **Willy Dupon**, 80 jaar, weduwe van Koos de Bruin, Meerkamp 1B, 6093 BL Heythuysen. Corr.adres: Merellaan 47, 3145 EB Maassluis. De uitvaartdienst zal worden gehouden vrijdag 18 december om 14.00 uur in het uitvaartcentrum van Dela te Roermond.

---

† **Maria Helena van de Waulo**, weduwe van Hubertus van Dijk, Pastoor Dominicusstraat 11, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 18 december om 11.00 uur in de kapel van St. Lambertus te Maastricht.

† **Nol Langhoor**, weduwnaar van Anna Nicolai, Burg. Lespinassestraat 1c 13, Heer-Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 19 december om 10.00 uur in de parochiekerk van Heer-Maastricht.

† **Gertruda Maria Giero**, weduwe van Hubert Stegerman. Corr.adres: Statensingel 65, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden, donderdag, om 10.30 uur in de St. Servaasbasiliek te Maastricht.

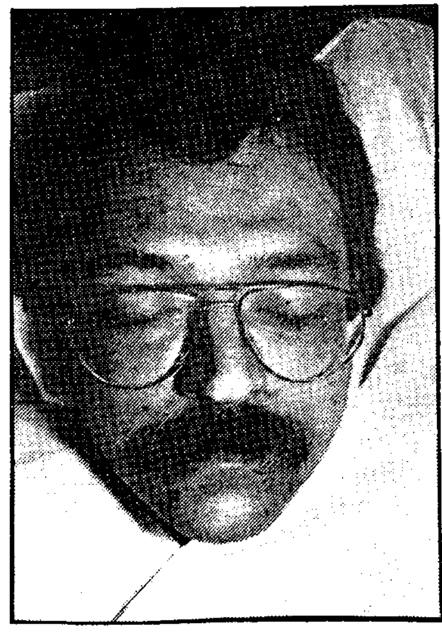
Politie op zoek naar identiteit van slachtoffer

Vervolg van pagina 1

HEERLEN – De politie wil nu in eerste instantie te weten komen wie de dode is, die gistermorgen in middenberm van de A-76 werd gevonden. Hij had peper- en zoutkleurig kort haar, blauwe ogen en was gekleed in een spijkerbroek (merk Bax), hemd met lange mouwen en een bordeaux-rood colbert.

Bij het slachtoffer werd een goudkleurige bril aangetroffen van het merk Rodenstock Bastian. De politie vermoedt daarom dat de man brildragend is geweest.

De Heerlense politie wil graag in contact komen met mensen die de dode man kennen of gezien hebben.

● *De dode die gistermorgen in de middenberm van de A-76 gevonden werd.*

In 1993 ruim vijftig agenten

Extra politie Limburg

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Limburg krijgt er volgend jaar 53 politie-functionarissen bij. Voor de politie-regio Zuid-Limburg zijn er dat 34, voor Noord-Limburg 19. In heel Nederland worden in 1993 zo'n 750 agenten extra ingezet.

De uitbreiding is het gevolg van een aantal ontwikkelingen en de uitvoering van een motie van de Tweede Kamer. Zo worden de politiekorpsen gecompenseerd voor het wegvallen van de grenzen als gevolg van 'Schengen', wat hen extra werk oplevert.

Ook krijgen de politiekorpsen extra manschappen toegewezen voor hun bijdrage aan de zogenoemde 'Pluk-ze-teams'. Die teams moeten geld dat criminelen zich wederrechtelijk hebben toegeëigend, achterhalen en in beslag nemen.

Tot slotte geeft het kabinet met de extra agenten uitvoering aan een motie van CDA en PvdA in de Tweede Kamer. Daarin werd uitgesproken dat een deel van de accijnsverhoging op shag daarvoor moest worden gebruikt.

Voor Noord-Limburg betekent de toezegging een compensatie voor een eerder verlies als gevolg van herverdeling van de politiesterkte in Nederland.

Regio's met een relatief lage werkdruk gingen er daardoor op achteruit ten voordele van gebieden met een hoge werkdruk. Noord-Limburg verloor daardoor enige tientallen agenten, terwijl het zuiden van de provincie er tot 1996 zo'n driehonderd agenten bij krijgt.

commentaar

Bisschop

De herder vervreemdt steeds meer van zijn kudde. Op deze plaats is al vaker betoogd – en middels een enquête ook aangetoond – dat bisschop Gijsen op een totaal andere communicatiegolflengte zit dan het merendeel van de katholieken in zijn bisdom. Het incident in de parochiekerk te Heer lijkt aan te tonen dat het sociaal isolement van de bisschop nu bijna compleet is.

Het schofferen van een kerk vol kinderen en volwassen gelovigen is volgens zijn woordvoerder 'een weloverwogen beslissing' geweest en wordt gerechtvaardigd met de wat middeleeuws aandoende terminologie: 'Hier moet de duivel in huis geweest zijn.'

De duivel? In de persoontjes van 63 wat rumoerige schoolkinderen? Of in de personen van de ouders, ooms, tantes, peetooms of peettantes? Of misschien in de persoon van de pastoor van Heer?

De reactie van zowel de bisschop als zijn woordvoerder getuigen van een verregaande wereldvreemdheid. Vraag iedere willekeurige onderwijzer eens hoe het is als je 63 opgewonden kinderen bij elkaar hebt. Vraag iedere willekeurige politicus eens naar de waarde van tact als een kerk vol mensen voor joker gezet wordt omdat de bisschop het te rumoerig vindt. Vraag koningin Beatrix eens naar de noodzaak om je als gezagsdrager en voorbeeldfunctionaris ook in moeilijke en rumoerige omstandigheden (bijvoorbeeld op Koninginnedag) flexibel en met veel begrip op te stellen.

Wat een vreugdevol moment voor de kinderen en hun vele familieleden in de parochiekerk van Heer had moeten zijn, wordt door de bisschop gewoon versjteerd, omdat hij vindt dat men te veel lawaai maakt. Hij stapt boos op en laat de kinderen en familieleden zitten. Want 'de duivel was in huis.'

Wij zagen slechts gewone mensen en kinderen en een enthousiaste pastoor. De bisschop zag, volgens zijn woordvoerder, echter mensen die zich 'schandelijk' gedroegen, onwaardigheid en een overschrijding van fatsoensnormen. Het zal je maar gezegd worden.

Neo-nazi's gedragen zich schandelijk, voetbalvandalen gedragen zich onwaardig, criminelen gedragen zich onfatsoenlijk. Maar een kerk vol gewone mensen waar het vormsel wordt toegediend? Werden er misschien leuzen gescandeerd, werd er meubilair vernield, mishandeling gepleegd, met eieren gegooid? Nee. Het was wat rumoerig, er was wat gestommel, omdat een processie van mensen zich door de kerk bewoog. 'De duivel was in huis!'

De geïsoleerde herder vervreemdt steeds meer van zijn kudde. Dat is spijtig en vervelend voor de pastoor en de parochianen van Heer en tragisch voor het bisdom en de kerk. Want zelfs 'laat de kinderen tot mij komen' geldt blijkbaar niet meer in Roermond.

R.B.

Bezuiniging grotendeels weg onder druk Kamer

Staatssecretaris Gabor ontziet IKL

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Staatssecretaris D. Gabor van Natuurbeheer is bereid de bezuiniging op de subsidies voor de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) in Roermond grotendeels ongedaan te maken. De bezuiniging wordt teruggebracht van één miljoen gulden naar drie ton jaarlijks. In 1993 gaat het slechts om een bedrag van anderhalve ton, omdat de korting pas op 1 juli ingaat.

Dat schrijft de bewindsman aan de Tweede Kamer. Gabor komt met zijn brief ver tegemoet aan de wensen van de regeringsfracties PvdA en CDA. Deze hadden een wijzigingsvoorstel ingediend op de begroting Landbouw, waarin de gehele bezuiniging op het IKL en vier soortgelijke stichtingen in het noorden van het land ongedaan wordt gemaakt.

In totaal gaat het daarbij om een oorspronkelijk voorzien bezuinigingsbedrag van twee miljoen per jaar. Dat wordt nu in totaal een half miljoen gulden.

Gat

Gabor schrijft echter dat hij het 'gat' van anderhalf miljoen gulden dat de Kamer op die manier in zijn bezuinigingsplannen schiet, niet wil dekken via de post 'materieel', zoals PvdA en CDA willen.

Die post is al stevig aangeslagen, schrijft de bewindsman. Hij wil elders binnen de uitgaven voor het natuurbeheer een bedrag van anderhalf miljoen gulden halen. Juist die mededeling is voor de initiatiefnemer van het wijzigingsvoorstel, het Limburgse PvdA-Kamerlid Servaes Huys, reden het aanbod van Gabor nog in beraad te houden.

Bedoeling

Het was volgens Huys juist de achterliggende bedoeling van het amandement om het uitvoerende werk (het landschapsherstel) te sparen ten koste van het 'papier' (de post 'materieel').

Huys zal vandaag met coalitiepartner CDA overleggen wat met het wijzigingsvoorstel te doen. Hij is wel tevreden over de mate waarin Gabor de bezuiniging op het IKL en de andere stichtingen wil terugbrengen.

Het IKL verricht landschapsherstel in heel Limburg.

Ontvlambaar protest

● *Uit protest tegen de accijnsverhoging van de dieselprijs, stuurt pomphouder Sjef Lückers uit Beek vandaag drie jerrycans met diesel naar minister Kok en staatssecretaris Van Amelsvoort van Financiën. Op de drie tankjes staat de dieselprijs voor België, Duitsland en Nederland. Per 1 januari wordt de diesel dertien cent duurder en kost dan fl1,26 per liter. Zo wil Lückers laten zien dat de diesel in Nederland het duurst is en dat een klein pompstation als het zijne, dat bovendien vlakbij de Duitse en Belgische grens ligt, hard moet knokken om het hoofd boven water te houden. Lückers kreeg zijn collega's in de omgeving niet mee om te protesteren. Volgens de pompeigenaar denken ze dat er toch niets aan te doen is. Lückers: „Ik heb het gezien met de protesten van de boeren. Die hebben uiteindelijk ook iets opgeleverd. Daarom maak ik toch een vuist naar Den Haag, ook al zullen ze daar om moeten lachen." Lückers doet de kannetjes vandaag nog op de post.*

PETER ROOZEN

Directeur Groene Kruis weerlegt kritiek Bakker

'Wijkzorg niet in knel door schaalvergroting'

Van onze verslaggever

GELEEN – Wijkverpleging en zuigelingenconsultatie komen niet in het gedrang door schaalvergroting, maar zullen op termijn juist kwalitatief beter worden. Dat stelt J. van Veggel, directeur van het Groene Kruis in de Westelijke Mijnstreek, de instelling die komend jaar gaat fuseren met de stichtingen voor gezinszorg in Geleen en Sittard.

Van Veggel reageert op uitlatingen van de Geleense huisarts Klaas Bakker in een interview in het Limburgs Dagblad van gisteren. Bakker sprak zijn afkeuring uit over de schaalvergroting. Na de fusie komt er in elke gemeente één centraal wijkgebouw van waaruit de wijkverpleging wordt gecoördineerd. Daarnaast gaan diverse consultatiebureaus dicht.

Bakker vindt de wijkzorg nu al niet efficiënt genoeg en heeft ervoor gepleit deze te koppelen aan de huisartspraktijken. Ook voorziet hij dat ouders straks met hun babies weer grote afstanden moeten overbruggen en in volle wachtkamers terechtkomen. Hij heeft collega's dan ook opgeroepen zelf consultatiebureaus te beginnen.

Van Veggel denkt dat dit allemaal niet nodig is. „De wijkzorg komt niet in het gedrang, omdat ook na de fusie behoud en verbetering van de bestaande zorg uitgangspunt blijft. Met de huisartsen in deze regio gaan we bezien waar sluiting van een consultatiebureau tot problemen kan leiden. Daar zal een compromis gevonden moeten worden. Maar waar erg veel zuigelingen zijn, bijvoorbeeld in nieuwe wijken als in Sittard-Oost, beginnen we over een half jaar een dependance."

Verder zegt Van Veggel dat uit het contact met de huisartsen genoegzaam is gebleken dat die integratie van wijkzorg in hun praktijken niet willen, al was het alleen al omdat zij hun eigen onafhankelijkheid niet willen prijsgeven. Een andere sta-in-de-weg voor dit idee van dokter Bakker is dat de wijkzorg vaak te maken heeft met regionaal ouderenbeleid en op gemeente is afgestemd. „Daarentegen zijn huisartsen vrij gevestigd en niet gebonden aan gemeentegrenzen."

Getuige in Maastrichts drugsproces baart opzien:

'In opdracht maffia drugsbazen verlinkt'

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT – Heeft de Italiaanse drugsmaffia in Maasmechelen – bevreesd voor al te grote concurrentie op de verdovende middelenmarkt in Zuid-Limburg – de politie geholpen bij het liquideren van de drugshandel op het woonwagencentrum in de Geusselt? De wegens kluiskraken veroordeelde Maastrichtenaar P. D. (31) heeft gisteren als getuige, onder ede gezegd dat hij voor de Italianen de politie een handje heeft geholpen, omdat hij met die verklaring niet langer voor de maffia hoefde te werken.

„De Maasmechelse tak van de drugsmaffia die normaal 52 procent van de markt in handen heeft, maakte zich duidelijk zorgen om de florerende handel op het woonwagencentrum en ik zou vrij zijn," zo hield D. voor de rechtbank vol. Dit ondanks de verklaringen van leden van het rechercheteam dat D. aanvankelijk uit woede over het inpikken van zijn vrouw en 3-jarig zoontje belastende verklaringen over de drugshandel had afgelegd en ook dat de inval in mei j.l. op het woonwagenkampje aan de Olympiaweg toen al op de agenda stond.

Raadsman mr. R. Wagemans en mr. J. Marchal hebben gisteren hun bedenkingen over de betrouwbaarheid van deze getuige geuit, maar de rechtbank onder voorzitterschap van mr. Sijmonsma wees eisen om D. wegens meineed te vervolgen af. Wagemans vroeg al tijdens de strafzaak tegen de hoofdverdachte Leendert R. (35) nadere uitleg over de rol van deze 'politie-informant'.

Officier van justitie P. van Hilten zegt niets te weten van inbreng van politieverklikkers. „De politie zal zeker in voorkomende gevallen gebruik maken van informanten. Het onderzoek naar deze vermeende drugshandel op het woonwagenkamp is gestart na klachten van omwonenden over de groeiende overlast van Belgische junks. De inval in mei vond eerst plaats na maandenlange observaties en het afluisteren van de telefoons van de verdachten," aldus mr. Van Hilten.

Woest verliet R., die al zes maanden in voorlopige hechtenis zit, richting huis van bewaring omdat de rechtbank tegelijk een verzoek tot opheffing van die hechtenis van mr. Wagemans verwierp en de verdachte dus de feestdagen in de cel moet doorbrengen.

Mislukt

Tegen 'adjudant' Henny S. eiste mr. van Hilten gisteren wegens drugshandel en inbraken waaronder een mislukte kraak bij een juwelier in Eijsden, achttien maanden. S. vroeg de rechtbank nadrukkelijk getuige D. naar een psychiatrisch ziekenhuis te brengen 'vanwege zijn fantastische getuigenis'. D. bleef echter ook tijdens een waar kruisverhoor van raadsman Marchal bij zijn verklaring dat hij 'door de maffia was gestuurd', al gaf hij na lang aandringen toe dat zijn persoonlijk leed had bijgedragen tot de wens om te getuigen. „Ik ken het milieu en weet wat ik kan verwachten, maar ik heb geen medelijden met mensen die mijn kind in het drugsmilieu brengen en mijn huis leeghalen," gaf hij zich enigszins bloot.

De rechtbank negeerde tijdens de urenlange behandeling een verzoek van de officier van justitie om tegen een andere getuige een meineedprocedure te starten. De zaken tegen een aantal bewoonsters van het woonwagenkamp, die beschuldigd worden van medeplichtigheid aan de drugshandel, werden eveneens weer uitgesteld en wel tot 13 januari.

Bonn en Moskou akkoord over terugkeer troepen

MOSKOU – Na twee dagen van onderhandelingen hebben Bonn en Moskou gisteren overeenstemming bereikt over een serie financiële hulpmaatregelen en een snellere terugtrekking van Russische eenheden uit Oost-Duitsland.

In ruil voor een hogere Duitse bijdrage voor de bouw van woningen voor de terugkerende soldaten en uitstel bij de inning van 17,6 miljard mark aan Russische schulden zullen de Russen hun eenheden eerder naar huis halen, zo verklaarden functionarissen.

Uit een door de Duitse bondskanselier Helmut Kohl en de Russische president Boris Jeltsin ondertekende verklaring blijkt, dat de laatste Russische soldaten Duitsland waarschijnlijk in augustus 1993 zullen verlaten, vier maanden eerder dan was afgesproken. De Russen zullen bij de terugtrekking geen geld meer verlangen voor de gebouwen die het voormalige Sovjet-leger in gebruik had, zo verklaarde Kohl. De meeste van die legerplaatsen hebben toch geen waarde omdat de grond waarop ze staan zwaar vervuild is.

De Duitse minister van Buitenlandse Zaken Klaus Kinkel, die Kohl op zijn reis vergezelde, sprak na thuiskomst zijn zorg uit over de politieke stabiliteit in Rusland.

De Duitse regering zal de uitgaven voor de bouw van huizen in Rusland verhogen van 7,8 naar 8,35 miljard mark en voor acht jaar afzien van de inning van de schuld van 17,6 miljard mark. Die schuld heeft betrekking op door de voormalige DDR aan Rusland geleverde goederen.

Duitsland heeft ook gezegd bereid te zijn druk uit te oefenen op de andere schuldeisers, die zich hebben verenigd in de Club van Parijs, om soepeler te zijn ten aanzien van de terugbetaling van de Russische buitenlandse schuld van 70 tot 80 miljard dollar. De leden van de club komen vandaag bijeen.

Vertegenwoordigers van de beide regeringen ondertekenden in totaal negen afspraken. Kohl haalde tijdens zijn persconferentie drie akkoorden naar voren: een afspraak over de verzorging van oorlogsgraven; toezeggingen over Duitse hulp bij het vernietigen van atomaire en chemische wapens en een verklaring over de morele rehabilitatie van de slachtoffers van de militaire tribunalen die de Sovjetunie na de Tweede Wereldoorlog in Oost-Duitsland instelde om met echte en vermeende vijanden af te rekenen.

De bondskanselier wees er verder op dat het eerdere akkoord over de instelling van een nieuwe Wolgarepubliek voor de Duitsers in Rusland door Moskou spoedig in daden omgezet zal worden.

Applaus Arabieren voor ontvoering

TEL AVIV – Nieuwsmedia in de Arabische wereld hebben geestdriftig gereageerd op de jongste actie van de islamistische verzetsbeweging Hamas. De beweging ontvoerde en vermoordde afgelopen zondag een Israëlische onderofficier, Nissim Toledano. Opvallend is dat de door de PLO gesteunde Palestijnse pers wat minder enthousiast is. Hamas is de belangrijkste rivaal van de PLO in de door Israël bezette gebieden. In Israël steunen de media unaniem de harde maatregelen die de regering heeft genomen tegen Hamas-aanhangers in de bezette gebieden.

Van de pro-Hamas reacties was die van Saoedi-Arabië het meest voorspelbaar. De Saoedi's zijn, samen met Iran, de belangrijkste financiers van de beweging. Het belangrijkste Saoedische dagblad, Ashark al-Awsat, gepubliceerd in Londen, spreekt van een keerpunt in de geschiedenis van het Palestijnse verzet tegen de Israëlische bezetting. De Palestijnen hebben laten zien dat ze 'niet langer de gijzelaars zijn van de Israëlische militaire onderdrukkingsmachine maar een volk dat door zijn wilskracht ieder bezettingssysteem op zijn eigen grondgebied tart'.

In Israël heerst verontwaardiging over de Saoedische financiering van Hamas. Saoedi-Arabië steunt officieel het vredesoverleg in Washington en neemt deel aan de multilaterale besprekingen over de toekomst van het Midden-Oosten.

De actie van Hamas leverde een uitgebreid dankwoord op van Tarek Massarweh, columnist van het Jordaanse dagblad Al-Rai. Hij schrijft dat de bezetting 'een politieke, morele en bloedige last moet worden voor de vijandige Zionistische entiteit, nu de onderhandelingen aan de gang zijn en ook als er niet wordt onderhandeld'. En: „De zionistische doden zijn niet beter dan onze martelaren. Als zij onze jongens en meisjes vermoorden met een gemiddelde frequentie van drie per dag, dan moeten wij ook dagelijks drie van de hunnen om het leven brengen. Oog om oog, tand om tand. En als de Israeli's ons vermoorden terwijl ze onderhandelen, dan moeten wij ook hen vermoorden als er onderhandeld wordt."

De Palestijnse pers in Oost-Jeruzalem slaat in het algemeen een wat verzoenlijker toon aan. Zo schrijft An-Nahar: „Geen weldenkend mens wil dat de dood en de opoffering van jonge mensen doorgaat als gevolg van onverzettelijke posities en het onvermogen moedige beslissingen te nemen om een eind te maken aan het geweld. Het Israëlische en het Palestijnse volk moeten niet blijven toekijken en de doden tellen. Het bloed van alle slachtoffers zal voor niets zijn vergoten als er niets wordt gedaan om door de flessehals te komen, die wordt gevormd door de weigering van Israel te erkennen dat de bezetting moet eindigen."

De pers in Israël juicht unaniem de harde maatregelen toe die de regering heeft genomen of nog zal nemen tegen Hamas. De linkse en liberale kranten menen dat het optreden tegen Hamas gepaard moet gaan met concessies aan het deel van het Palestijnse publiek dat het vredesoverleg steunt.

Volgens een aantal hoofdartikelen is dat de beste manier om de islamisten de wind uit de zeilen te nemen. „Van nu af aan brengt ieder incident de vredesonderhandelingen in gevaar," schrijft Al Hamishar, de krant van de linkse kiboetsbeweging. „Daarom moet de regering snel handelen in de politieke arena, voor Hamas haar het onderhandelen onmogelijk maakt."

Jediot Acharonot, Israëls grootste krant, meent dat het Israëlische publiek 'van ganser harte de detentie van vrede-vijandige Hamas-aanhangers zal steunen', evenals de deportatie van de leiders van de beweging.

The Jerusalem Post, die de rechtse oppositie steunt, pleit voor een militaire optie. In een hoofdartikel onder de kop 'Het is nu Oorlog' schrijft de krant onder meer: „Dat Rabin staat op voortzetting van het vredesproces is redelijk. Maar hij geeft terroristen officieel een vergunning om te doden, als hij voorbijgaat aan de ontvoeringen en moorden op initiatief van de PLO, een organisatie waartoe de Palestijnse onderhandelaars zeggen te behoren. Terrorisme behoort bovenaan de agenda te staan in Washington. En Israël moet weigeren over iets anders te praten tot de Arabieren een poging doen de terreur de kop in te drukken."

Tsjechië heeft nieuwe grondwet

PRAAG/BRATISLAVA – Het parlement van Tsjechië heeft gisteren met overgrote meerderheid van stemmen de nieuwe grondwet aangenomen van de 'democratische, soevereine rechtsstaat' Tsjechië. Per 1 januari valt Tsjechoslowakije uiteen in de zelfstandige staten Tsjechië en Slowakije.

In de Tsjechische nationale raad stemden 172 afgevaardigden voor en 16 tegen de grondwet, bij 10 onthoudingen. Voor grondwetswijzigingen is een drie-vijfde meerderheid nodig.

Slowakije had in september zijn eigen grondwet aangenomen. Deze trad per 1 oktober in werking, maar sommige artikelen werden bevroren in afwachting van de ontbinding van Tsjechoslowakije.

Slowakije krijgt een eigen leger en een eigen ministerie van Defensie. Dit besloot het parlement in Bratislava woensdag. Het leger, dat uit 35.000 man gaat bestaan, krijgt tot taak het nationale grondgebied te verdedigen en is inzetbaar bij rampen, meldde het persbureau CTK.

officiële mededeling

GEMEENTE BEEK

De burgemeester van de gemeente Beek (L.), maakt ter voldoening aan het bepaalde in artikel 22 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening bekend, dat de gemeenteraad in zijn vergadering van 10 december 1992 heeft besloten te verklaren dat een bestemmingsplan wordt voorbereid voor:

- het gebied „Molenstraat en omgeving";
- een perceel gelegen aan de Maastrichterlaan 122, kadastraal bekend gemeente Beek, sektie F, nr. 4314;
- een perceel geelgen aan de Schoolstraat 1, kadastraal bekend gemeente Spaubeek, sektie A, nr. 3441;
- een gedeelte van 2 percelen gelegen aan de Geverikerstraat 111, kadastraal bekend gemeente Beek, sektie F, nrs. 4350 en 4351;

Bedoelde besluiten liggen, met de daarbij behorende en als zodanig gewaarmerkte tekeningen, waarop de percelen in gele kleur zijn aangegeven, met ingang van 18 december 1992 ter gemeentesekretarie (afdeling Grondgebiedzaken, sektor Exploitatie en Ontwikkeling Vastgoed, kamer 121) voor eenieder ter inzage. Op deze dag treden deze besluiten in werking.

Beek (L.), 17 december 1992

de burgemeester voornoemd,
A.G.J. van Goethem

'Gezamenlijke misdaadbestrijding prioriteit'

Procureur waarschuwt voor verzuiling politie

Van onze verslaggever

HEERLEN/UTRECHT – De nieuwe organisatie van de politie in regionale eenheden mag niet leiden tot verzuiling. In de strijd tegen de zware georganiseerde criminaliteit is interregionale en internationale samenwerking noodzakelijk. De regionale belangen zullen daar aan ondergeschikt gemaakt moeten worden, waarschuwt mr. R. Gonsalves, procureur-generaal bij het gerechtshof in Den Bosch.

Tijdens een studiedag in Utrecht benadrukt Gonsalves nog eens dat de aanpak van de zware, georganiseerde criminaliteit om brede samenwerkingsverbanden vraagt.

Gonsalves denkt daarbij niet alleen aan internationale politiesamenwerking, die vorm krijgt in Europol, maar ook aan een samenwerking tussen de justitie-organen in de Europese landen. De procureur-generaal pleit voor de oprichting van een Europees service-bureau voor justitie. De organisatie en bevoegdheden van justitie-autoriteiten in de ons omringende landen verschillen in aanzienlijke mate, aldus Gonsalves. Het servicebureau, door hem 'Eurojus' gedoopt, zou zeer praktijkgericht werkzaam moeten zijn.

„Dat betekent niet alleen dat alle kennis van de verschillende bevoegdheden en competentie-regelingen aanwezig is, maar dat ook snel en adequaat bevoegde beslissingen via dit bureau kunnen worden verkregen voor operationele politieacties. De juist juridische weg in het betreffende land moet onmiddellijk kunnen worden ingeslagen."

Debat

Een effectieve bestrijding van de zware criminaliteit vraagt ook om een nadere bezinning op de toegestane opsporingsmiddelen. Zo acht Gonsalves het wenselijk dat een debat gevoerd wordt op welke wijze opsporingsdiensten gebruik kunnen maken van de persoonlijke gegevensbestanden.

De huidige privacy-bepalingen vormen nog vaak een te grote hindernis bij het recherche-onderzoek. „Iedereen heeft recht op een bepaalde mate van bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Maar daarmee moet niet star worden omgegaan."

Volgens Gonsalves komen de privacy-bepalingen voort uit het gedachtengoed van de jaren '60 en '70. „De bedreigingen van nu vragen om een nieuw evenwicht tussen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de samenleving als geheel."

Kaalplukteams

De criminaliteitsbestrijding maakt een ontwikkeling door van delictgerichte, via een dadergerichte, naar een buitgerichte aanpak. Om hun illegaal verkregen winsten wit te wassen, zijn criminele organisaties gedwongen in de bovenwereld te infiltreren, meent Gonsalves. Als de bovenwereld de rijen sluit, kan deze zwakke plek van de criminele organisaties uitgebuit worden.

De procureur-generaal verwijst naar het plan om in vrijwel alle politieregio's zogeheten kaalplukteams te formeren die ervoor moeten zorgen dat misdaad niet loont.

Sectoren in Nederland die volgens Gonsalves bevreesd moeten zijn voor infiltratie vanuit de onderwereld zijn de bouw, de horeca, de onroerendgoedhandel, de autobranche en de vuilverwerkingsindustrie.

Weinig werklozen in aspergeteelt

DEN HAAG – Slechts 47 van de 1200 aangeschreven werklozen in Noord-Limburg hebben dit jaar werk aangenomen in de asperge- en aardbeienteelt. Om toch in de personeelsbehoefte te voorzien, hebben de werkgevers een werkvergunning gekregen voor circa duizend niet EG-werknemers. Daarnaast waren er zo'n 1500 illegalen werkzaam.
Minister De Vries (Sociale Zaken) wil volgend jaar aanzienlijk minder legale en illegale werknemers uit niet-EG-landen inschakelen in de asperge- en aardbeienteelt. Daartoe moeten gemeentelijke sociale diensten en de arbeidsbureaus in de betrokken regio meer samenwerken.
Daarnaast heeft het kabinet reeds ingestemd met de vrijstelling van premie- en belastingplicht (tot 1500 gulden) voor studenten en scholieren die in de zomer werkzaam zijn in de tuinbouw. Ook staat het gemeenten vrij bijstandsgerechtigden meer bijverdiensten toe te staan als zij zich melden voor de aardbeien- en aspergeteelt.

Erepenning van Maastricht

● *Dr. François Van Hoek (links) kreeg gisteren bij zijn afscheid als directeur- generaal van het European Center for Development Policy Management (ECDPM) uit handen van burgemeester Ph. Houben de erepenning van de gemeente Maastricht. Ook werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. De versierselen werden hem opgespeld door Commissaris van de Koningin, Emiel Mastenbroek. Het ECDPM steunt overheden en organisaties in ontwikkelingslanden bij hun streven naar een meer efficiënt bestuur. Het instituut is gevestigd aan het Onze Lieve Vrouweplein in Maastricht. Van Hoek wordt als directeur-generaal opgevolgd door dr. L. de la Rive Box.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

korte toer

DONDERDAG 17 DECEMBER

KERKRADE: Kerstmarkt van 19 tot 22.30 uur in de aula van College Sancta Maria in de Elbereyeldstraat.

HEERLEN: Kerstmarkt in de binnenstad tot en met 22 december.

MAASTRICHT: Kleine kerstmarkt in de binnenstad tot en met 24 december.

VALKENBURG: Kerstmarkt in de gemeentegrot, open van 14 tot 22 uur. Tot 20 december.

AKEN: Kerstmarkt tot en met 22 december.

LUIK: Kerstmarkt tot en met 24 december.

VRIJDAG 18 DECEMBER

MAASTRICHT: Carillonconcert vanuit de toren van het stadhuis van 11.30 tot 12.30 uur.

ZATERDAG 19 DECEMBER

SITTARD: Kerstmarkt op het Tempelplein.

HEERLEN: Begin 'Kerst Aangekaart 1992', tentoonstelling kerstkaarten in St.-Joseph-Rustoord, Gasthuisstraat 6. Tot en met 3 januari geopend van 14 tot 17 uur.

MARGRATEN: Fossielen zoeken in mergelgroeve Ankersmit, 't Rooth-Bemelen ingang St.-Antoniusbak van 9 tot 16 uur.

MAASTRICHT: Stadswandeling van 1,5 uur met gids. Start om 14 uur bij VVV-kantoor Maastricht.

MAASTRICHT: Snuffelmarkt in het Mecc, geopend van 9 tot 17 uur, zondag van 10 tot 17 uur.

ZONDAG 20 DECEMBER

GULPEN: Rondleiding in de monumentale Neubourger watermolen aan de Molenweg, om 11 uur.

VAALS: IVN-wandeling, start om 10.30 bij Drielandenpunt.

HEERLEN: Watervogelexcursie naar de Middenlimburgse Maasplassen. Vertrek om 8 uur vanaf de parkeerplaats Spoorsingen.

'Wij raden onze lezers aan er rekening mee te houden dat de in deze rubriek opgenomen evenementen zonder ons medeweten afgelast, verplaatst dan wel uitgesteld kunnen worden.

Onderzoek: ook inkoopbeleid onduidelijk

Strenge procedures bij aanbestedingen

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – GS zullen voortaan de aanleg van wegen en de bouw van – onder meer – kantoren en bejaardenoorden altijd openbaar aanbesteden, zodra de aanneemsom meer bedraagt dan een half miljoen gulden. Bij onderhoudswerkzaamheden aan bijvoorbeeld wegen en viaducten ligt die openbare-aanbestedingslimiet drie ton lager. Blijft de geraamde aanneemsom onder de vastgelegde limiet, dan worden kandidaat-uitvoerders tevoren voor een opdracht geselecteerd, waarna ze een offerte dienen uit te brengen. Voor de levering van goederen en diensten worden onder alle omstandigheden meerdere offertes gevraagd. Alleen deze vorm van aanbesteden garandeert volgens GS 'maximale mededinging die kan leiden tot de laagst mogelijke prijs'.

Daarnaast hebben GS besloten om alle huisregels en procedures rond aan- en uitbestedingen zwart op wit vast te leggen en te 'standaardiseren' in een zogenoemd Handboek Administratieve Organisatie. Dat wordt momenteel opgesteld op advies van een speciaal geformeerde ambtelijke werkgroep onder leiding van griffier Oppenhuis de Jong.

Om de ruim zevenhonderd provincie-ambtenaren met die nieuwe procedures vertrouwd te maken, kunnen zij alvast een speciale training tegemoet zien. „Maar méér nog gaat het daarbij om een aanpassing van de attitude van onze medewerkers," zo voegt het college er veiligheidshalve aan toe.

Verder worden de archivering en dossierindeling van alle aanbestedings- en inkoopactiviteiten van de provincie drastisch verbeterd. De eerder genoemde onderzoeken leerden dat ook daar van alles aan schortte, met name in de jaren tachtig.

Geschenken

Meest in het oog springende maatregel die GS hebben afgekondigd, betreft een strikte richtlijn voor het accepteren van relatiegeschenken en invitaties. Die is voor alle provincie-ambtenaren van toepassing, 'ter bescherming' van zowel zichzelf als (potentiële) relaties. Voortaan mogen de provinciale overheidsdienaren alleen nog presentjes aannemen als die de waarde van tachtig tot honderd gulden niet te boven gaan. Bovendien mag elke ambtenaar maximaal één cadeau per relatie per jaar in ontvangst nemen.

Gisteren kwamen eveneens de uitkomsten aan het licht van het onderzoek dat accountantsbureau VB Accountants in opdracht van GS heeft verricht naar het gevoerde inkoopbeleid van de provincie. De studie richtte zich overigens enkel op de tijdsspanne tussen januari 1991 en september 1992.
De conclusies van de onderzoekers komen overeen met die ten aanzien van het aanbestedingsbeleid: eenduidige uitvoeringsprocedures ontbreken, omdat ze niet formeel zijn vastgelegd, maar enkel zijn gebaseerd op informele afspraken en usances. Bovendien constateren de accountants dat diverse afdelingen van het ambtelijk apparaat hun eigen regels hanteren. Mede om die reden bestaat er 'onvoldoende inzicht in de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden' van de betrokken ambtenaren.

Voorts signaleren de accountants de nodige mist rond de centrale afdeling Interne Zaken (CIZ) van de provincie, die onder meer is belast met de inkoop van goederen en diensten en de administratie daarvan. Zo is onduidelijk of alle dan wel een deel van de bestellingen via CIZ dienen te verlopen.

Saillant

Saillant is bovendien de bevinding van de onderzoekers dat de CIZ regelmatig bestellingen heeft geplaatst, terwijl de onderhandelingen daarover met de leveranciers allang zijn gevoerd door andere afdelingen. Ook heeft bij grote aankopen lang niet altijd een verantwoorde prijsvergelijking – op basis van meerdere offertes – plaatsgevonden en was er onvoldoende controle op de uiteindelijke levering.

De accountants bevelen het college dan ook dringend aan om de administratieve organisatie en de interne controle op de uitvoering van de inkoopprocedures zwart op wit vast te leggen. Met de gisteren aangekondigde nieuwe maatregelen volgen GS dat advies dus direct op. Begin volgend jaar al zullen Provinciale Staten de nieuwe richtlijnen definitief vaststellen.

Pimma en Tros werken samen voor Guatemala

MAASTRICHT – De Stichting Pimma in Maastricht (het Maastrichtse particuliere initiatief Midden-Amerika) heeft een nieuw project op zich genomen, de bouw van een school in Guatemala. Het project zal landelijke aandacht krijgen doordat het een vast onderdeel zal zijn in de acht uitzendingen van het 'avonturenprogramma' Special Adventure van Tros-tv.

De school zal worden gebouwd in een van de armste streken van de Middenamerikaanse staat Guatemala. Al eerder realiseerde de stichting Pimma twee scholen in El Salvador.

Gisteren werden voor de tv-uitzendingen opnames gemaakt langs het Albertkanaal tussen Vroenhoven en Kanne. Dit ruige gebied moet als decor dienen voor de tv-uitzendingen over Guatemala. Het contact met de Tros werd vanuit Maastricht gelegd door fotograaf en cameraman Guy van Grinsven, die al eerder filmde in het kader van ontwikkelingsprojecten.

Pimma vindt zijn oorsprong in 1987, toen het Maastrichtse echtpaar Guy en Elly Vroemen een vakantiereis maakte door Midden-Amerika, waaruit het initiatief voortkwam om acties op touw te zetten om de humanitaire noden in die landen te lenigen. Met behulp van giften van particulieren uit Maastricht en zelfs van een scholengemeenschap in Hoorn werden in El Salvador twee basisscholen gebouwd, een in het landbouwgebied San Miguel en een in een krottenwijk van de hoofdstad San Salvador.

D66-Venlo wil legalisering van softdrugs

VENLO – De gemeenteraadsfractie van D66 in Venlo presenteert begin januari een plan om de verkoop van softdrugs te legaliseren. De overlast van het drugtoerisme naar Venlo zal een stuk afnemen als softdrugs in tabakswinkels over de toonbank zal gaan. Dan kan Venlo zich beter concentreren op de overlast in verband met de verkoop van harddrugs, aldus D66.

Het unieke standpunt is in goede aarde gevallen. De D66-Tweede Kamerfractie heeft het idee inmiddels overgenomen.

D66-Venlo zal het werkstuk begin januari overhandigen aan een Tweede Kamerlid van deze partij. Deze zal op zijn beurt proberen steun te verwerven in het parlement.

D66-raadslid L. Steegs: „De situatie met betrekking tot softdrugs in Nederland is momenteel dat het wordt gedoogd. Daarmee gedoog je echter ook de criminaliteit die er aan vast zit. Verbied je het, dan blijft het in de criminele sfeer."

Koffieshops

Steegs: „Wij zeggen: legaliseer het en neem softdrugs op in de Tabakswet. Dan kan hasj in tabakszaken verkocht worden en heb je meteen controle over de kwaliteit van het spul dat op de markt komt. Dan ben je van de criminaliteit af en ook van de koffieshops. Dan kan Venlo zich concentreren op de bestrijding van de overlast die met harddrugs gepaard gaat."

ATTENTIE!

NOG MAAR 8 MEDIAMARKT-DAGEN TOT KERSTMIS

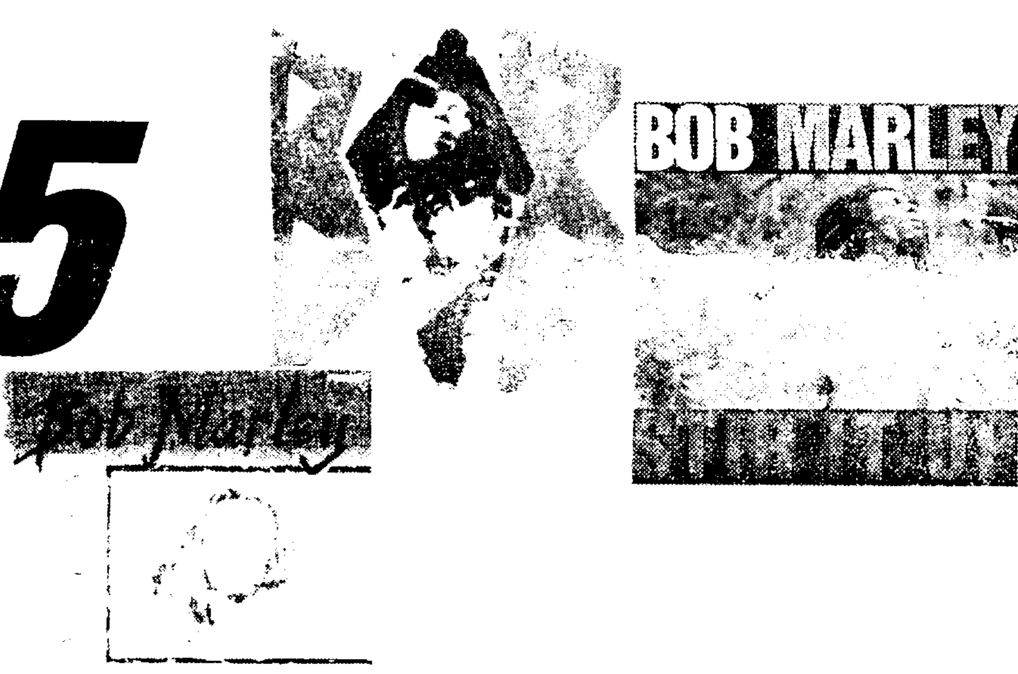
499.-

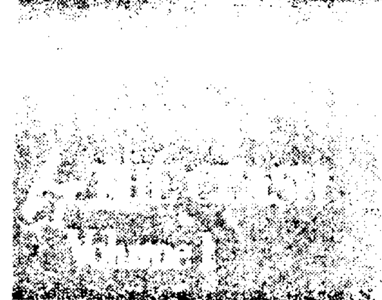
399.-

7.95

24.95

298.-

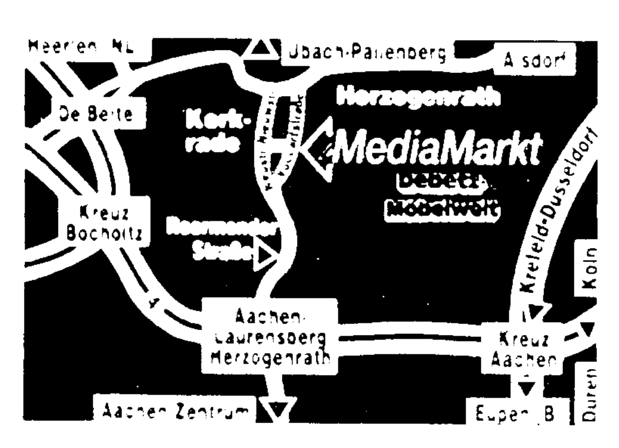
999.-

SET-PRIJS

21.95

MediaMarkt

Video - TV - HiFi - CDs - Electro - Foto - Computer - Telecom - voor Meeneemprijzen

Het is dubbeldruk bij het Sittardse expeditie-knooppunt (EKP) van PTT-post.: de kerstkaarten moeten voor de donkere dagen de deur uit, en bij het EKP staan 400 van de 800 banen op de tocht. Door een reorganisatie moet het bedrijf voor 1998 fors inkrimpen, en zal het EKP (dat er nu ruim tien jaar staat) op den duur verdwijnen. Overigens zal het gebouw blijven staan om gebruikt te worden voor andere doelen. (In heel Nederland verdwijnen mogelijk zes van de twaalf EKP's, en staan 5.000 van de 60.000 banen bij PTT-post op de tocht.) Aan de kersverse bedrijfsleider Joop van Schijndel de taak het allemaal aan het Sittardse personeel te verkopen.

Topman Van Schijndel van Sittards EKP zoekt de uitdaging

Directeur post-knooppunt ziet reorganisatie zitten

in het nieuws

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

SITTARD – De rasechte Brabander is nog maar net in functie. Hij heeft nog niet alle (nu nog) achthonderd medewerkers de hand geschud, maar de mouwen zijn al opgestroopt.

Van Schijndel ziet niet op tegen die klus. Integendeel, hij heeft er zin in. De inwoner van het Brabantse Veghel houdt van uitdagingen. Om uit te leggen wat dat betekent, trekt hij een vergeljking met de (duur)sport. „Ik hou van wielrennen in de Alpen. Ik kan het niet goed, zo tegen een berg op. Maar ik hou het wel lang vol. Net zoals zo'n klim, vind ik deze klus een uitdaging."

De nieuwe directeur is een aanpakker. Hij heeft ervoor gekozen in de drukste periode van het jaar binnen te vallen. „Dat is natuurlijk ook een kans om iedereen te leren kennen." In deze kennismakingsweek is Van Schijndel vaak 's morgens vroeg of 's avonds laat nog op de werkvloer. Hij wil iedere werknemer van elke ploeg persoonlijk de hand schudden. „Ik denk dat het gaat lukken. Nog deze week hoop ik alle 800 handen geschud te hebben," zegt hij enthousiast.

Van Schijndel werkt al meer dan zijn halve leven bij de PTT, en heeft 'tante post' zien veranderen van 'een klassiek staatsbedrijf' in een 'dynamische en klantgerichte privé-onderneming.' „Een cultuuromslag," zo betitelt hij de veranderingen sinds de PTT een privébedrijf is.

De nieuwe man voor Sittard begon 29 jaar geleden als loketbeambte in zijn woonplaats Veghel. Na veel omzwervingen keerde hij daar terug als directeur. Het kantoor was toen veel groter geworden.

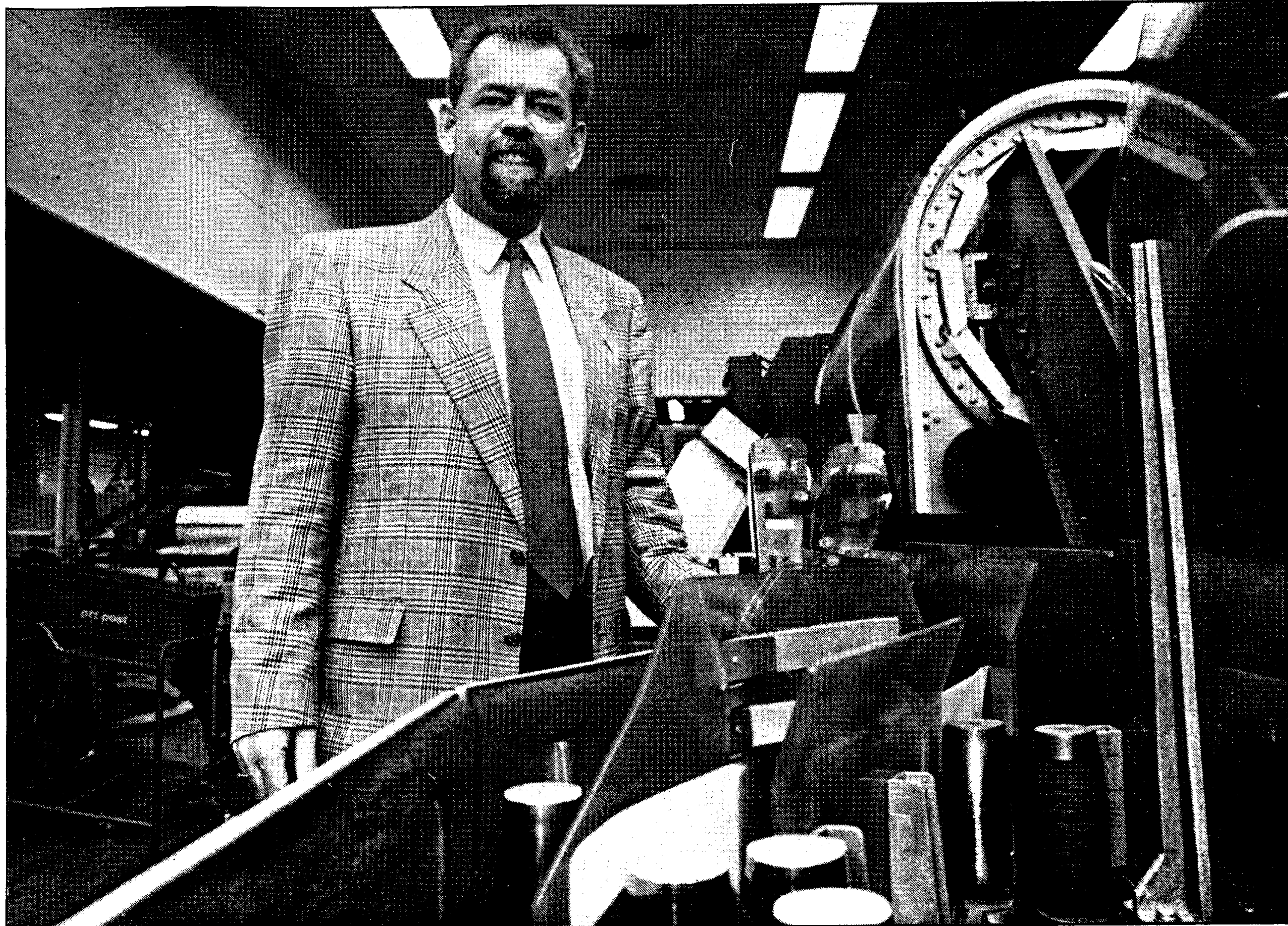
„Ik vind het prettig dat ik allerlei functies heb bekleed. Daarom kan ik de mensen ook duidelijk maken wat er op ons af komt. Ik weet wat het is."

Op zijn eerste ronde door het EKP werd de aanpakker natuurlijk geconfronteerd met vragen en onzekerheden over de reorganisatie bij PTT-post. „Ik wil de mensen recht in de ogen kijken. Wat ik zeg dat doe ik ook. Ik sta achter het beleid van de directie, maar ik ga er alles aan doen om de hele operatie zo sociaal en aanvaardbaar mogelijk te laten verlopen."

Ook het eerste gesprek met de ondernemingsraad van het Sittardse EKP was goed, maar zakelijk. Van Schijndel rekent erop dat de helft van het personeel kan afvloeien zonder gedwongen ontslagen. Het lijkt een onmogelijke klus, maar de Brabantse ras-optimist ziet volop mogelijkheden.

„We hebben nog wel even de tijd, dus een hoop kan worden opgelost binnen het natuurlijk verloop. Verder denk ik dat we nieuwe activiteiten van buiten kunnen aantrekken." Als voorbeeld noemt de directeur het vervoer van (klein-)goederen, zoals pakketjes. „Een groeimarkt." Verder verzorgen al veel post-knooppunten de opslag en het vervoer van goederen ('public warehousing')voor een aantal bedrijven. „Landelijk heeft het bedrijf al 40 grote klanten. Daar ben ik best trots op."

Het feit dat de PTT een privébedrijf is, schept mogelijkheden. „We kunnen best een aantal business-units opzetten, die zich op specifieke activiteiten richten. Dat is toch de trend, iedereen richt zich op zijn kernactiviteiten." „De EMS (het pakketjesbedrijf-red.) is in no-time van de grond gekomen. Daar werken nu 800 mensen."

● *Joop van Schijndel, de nieuwe directeur van het Sittardse PTT-expeditieknooppunt (EKP) op de werkvloer.* Foto: PETER ROOZEN

Vol vuur vertelt Van Schijndel over 'zijn' bedrijf. De cultuuromslag waarover hij sprak, is het best te zien in het nieuwe postkantoor in Heerlen. „Dat is een echte dienstenwinkel. Vroeger had ik voor het loket wel eens rijen van 20 man. Dat komt nu niet meer voor: uit onderzoek van de consumentenbond blijkt dat wij de kortste wachttijd realiseren."

Van Schijndel vindt de reorganisatie die nu op stapel staat noodzakelijk om het rendement, de dienstverlening en de kwaliteit te verbeteren. „De loonkosten moeten omlaag om beter te kunnen concurreren. De klant betaalt voor de diensten, wij moeten een goed product leveren," zegt hij als een echte manager.

De Brabander is er ook bijzonder trots op hoe zijn personeel de kerstdrukte het hoofd biedt. „Dat is een ontzaglijke klus, en die gaan we klaren. Het gaat om 200 miljoen stuks extra, naast de 20 miljoen die we al doen per dag. Geen enkel bedrijf krijgt dat klaar."

streeksgewijs

kerstevenementen

HEERLEN

● In het St.–Joseph Rustoord wordt van zaterdag 19 december tot en met zondag 3 januari de tentoonstelling 'Kerst-Aangekaart 92' gehouden. Dit jaar is het thema klassieke religieuze kaarten. De tentoonstelling is dagelijks van 14 tot 17 uur te bezoeken. Na Kerstmis kan men de ontvangen wenskaarten sturen naar Chr. Janssen, Eurenderweg 107, 6417 PA Heerlen.

● Het Christelijk Gemengd Koor Heerlen, blokfuitensemble Opus 6 en het Steinder Mannenkoor geven zondag om 16 uur een kertsconcert in de Tempspleinkerk.

● Koor Coda geeft zaterdag om 20 uur een kerstconcert in gemeenschapshuis Heksenberg. Medewerking verlenen zangkoor St.-Caecilia, Sonore Kwintet, soliste Sien Vromen en pianist Ron Berkers.

● In de Christus Koningkerk Nieuw Einde begint zondag om 16 uur het kerstconcert van zangkoor St.-Caecilia. Mannenkoor L'Esprit treedt als gastkoor op.

● Mannenkoor St.-Lambertus Kerkrade geeft zondag om 12 uur een matinee-concert in Auberge De Rousch.

● De Trommelaere van Herle en harmonie St.-Bernadette Molenberg geven zondag om 11 uur een kerstconcert in de zaal van Stad Heerlen, Sittarderweg 143-145. In de pauze vindt een bliksemloterij plaats.

BRUNSSUM

● De verenigingen en organisaties voor ouderen in Treebeek houden vrijdag om 14.30 uur een gezamenlijke kerstviering in het Jeugdhuis, Maanstraat 20. Medewerking verlenen ouderenkoor Zanglust, volksdansgroep De Tremelo's en mondharmonikaspeler Bours.

● In samenwerking met gerenommeerde solisten geeft het Brunssums Mannenkoor zaterdag om 20.30 uur een kerstconcert in d'r Brikke-oave.

● Het Mannenkoor RMK'21 geeft vrijdag om 20 uur een kerstconcert in de St.–Josephkerk Eggge. Medewerking verleent de Kon. Philharmonie Bocholtz. Voorverkoopkaarten zijn voor fl 10 verkrijgbaar bij de VVV, de Rabo-bank en in gemeenschapshuis Concordia.

HOENSBROEK

● In de concertzaal van de Muziekschool, Buttingstraat 47, wordt zondag om 15.30 tot 18 uur een kerstconcert verzorgd door Zangkoor St.-Antonius Vrank, Vocal Group Flos Carmeli, fanfare St.-Gabriël en fanfare St.-Hubertus. De organisatie is in handen van St.-Hubertus Passart.

UBACHSBERG

● In de Fanfarezaal wordt zondag om 18 uur een kerstconcert verzorgd door fanfare St.-Caecilia, dameskoor Canto Vivo, jeugdfanfare Ubachsberg, jeugdkoor De Berglijsters en Mannenkoor St.-Caecila.

HULSBERG

● Zangvereniging St.-Caecilia Hulsberg, fanfare St.-Clemens Arensgenhout en organist Paul Huyts geven zondag om 14.30 uur een kerstconcert in de St.-Clemenskerk.

LANDGRAAF

● In zaal Pijls, Oranje Nassaustraat 40, verzorgt harmonie St.-Michael Eikske zondag om 15 uur een kerstviering. Voor de pauze voeren de jeugdleden een kerstspel op met muzikale begeleiding van de harmonie. Daarna worden populaire kertsliederen gespeeld.

● Tijdens en na de mis van 19 uur zingt het Landgraafs Vocaal ensemble Musica Cantat zaterdag kerstliederen in de St.-Michaelkerk Eikske.

● Voor de vijftiende keer wordt zondag vanaf 14.30 uur in gemeenschapshuis 't Ströatje Ubach over Worms een Kerst-Inn gehouden met medewerking van The Young Singers, Zangvereniging Vriendenkring St.-Rochus, fanfare St.-Elisabeth en de solisten Karin Eydems en Olga Stöcker

RIMBURG

● Zangvereniging Eendracht geeft zondag om 19 uur een kerstconcert in de Drievuldigheidskerk te Rimburg. Medewerking verlenen soliste Miriam Erkens en een koperensemble, samengesteld uit leden van de Brassband Limburg.

KERKRADE

● Het Vocaal Ensemle Kerkrade houdt zaterdag om 20 uur een kerstconcert in de aula van het Antonius Doctor College.

● In de St.-Martinuskerk Spekholzerheide wordt zondag om 20 uur een kerstconcert verzorgd door de Maastreechter Staar. Solistische medewerking verlenen José Kalthof, Martijn Nieuwlands, Ber Schellings en Roger Moens. Voorverkoopkaarten zijn voor fl 15,- verkrijgbaar bij de pastorie, verenigingsgebouw Spekholzerheide, De Mijnlamp en kapsalon Fohler.

VOERENDAAL

● Buurtvereniging Kundesj Heem houdt zaterdag om 17 uur een kerstviering met medewerking van de plaatselijke muziekgezelschappen, de jeugd en de Kerstman. Iedereen is welkom.

SIMPELVELD

● Mannenkoor David verzorgt zomdag om 17 uur een kerstconcert in zaal Frijns.

NUTH

● In het Cultureel Trefcentrum wordt zondag van 11 tot 17 uur een kerstmarkt gehouden door buurtvereniging Keelkamp.

● Fanfare St.-Donatus houdt zondag van 18 tot 20.30 uur een Kerst-in in zaal Griezegrubbe. Medewerking verlenen de drumband, de jeugdfanfare, het Mathokoor en leerlingen van basisschool de Populier.

SCHINVELD

● Harmonie St.-Caecilia houdt vanavond om 20 uur kerstkienen in de Harmoniezaal aan de Broekstraat. Zondag geeft het korps om 17 uur een kerstconcert in de Harmoniezaal met solistische medewerking van Marijke Hendriks en Ina Hese.

AKEN

● In de Hoge Dom van Aken geven de leerlingen van de Domsingschuhle zaterdag om 18 uur een kerstconcert.

● *De zogeheten donkere dagen voor Kerstmis zijn traditioneel gevuld met evenementen als markten en concerten. Ook in de Oostelijke Mijnstreek staan zeer gevarieerde activiteiten op stapel. Genoeg te doen dus, voor wie zich verveelt.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

bioscopen

● HEERLEN

Royal: The Bodyguard, dag. 18.15 en 21 uur, za t/m wo ook 15 uur. **Rivoli:** Single white female. dag. 19 en 21.30 uur. Kleine Nemo, za t/m wo 14 en 16 uur. **Maxim:** Housesitter, dag. 18.30 en 20.30 uur, za t/m wo ook 14.30 uur. **H5:** Home Alone 2, dag. 14.30 18.15 en 21.15 uur. Sister Act, dag. 14.15 18.45 en 21.30 uur, za t/m wo ook 16.45 uur. Sleepwalkers, dag. 14 18.30 en 21 uur, za t/m wo ook 16.15 uur. Belle en het beest, dag. 14 18.30 en 21 uur, za t/m wo ook 16 uur. Boomerang, dag. 14 18.30 en 21 uur. **Filmhuis de Spiegel:** Oblako-Raj, vr 21 uur. A Idade Major, zo 21 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Boomerang, vr t/m zo 20 uur. Universal Soldier, vr t/m zo 22.15 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Bodyguard, dag. 18.30 en 21.15 uur, dag. beh. do vr ook 14.30 uur. Raising Cain, dag. 18.30 en 21.15 uur, dag. beh. do vr ook 14.30 uur. Bitter Moon, dag. 18.15 en 21.15 uur, dag. beh. do vr ook 14.30 uur. Kleine Nemo, dag. beh. do vr 14.30 uur. Single white female, dag. 18.30 en 21.15 uur. **Ciné-K:** Husbands and Wives, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** Home Alone 2, dag. 14.30 18 en 21.15 uur. Sister act, dag. 14 16.30 19.15 en 21.45 uur. Belle en het beest, dag. 14 16.30 en 19 uur. Boomerang, dag. 21.30 uur. **Lumière:** Van Gogh, dag. 20 uur. Sweet Emma, dear Böbe, dag. 20.30 uur. Night on earth, dag. 22 uur. Merci la vie, do t/m za 23 uur. **Kinderfilmhuis Zoem: De Sneeuwkoningin, zo 14 uur.**

● GELEEN

Roxy: Home Alone 2, dag. 14 18.30 en 20.45 uur. Sister Act, dag. 14 18.30 en 20.45 uur.

● SITTARD

Forum: Bodyguard, dag. 14 en 20.30 uur. Belle en het beest, dag. 14 en 18.45 uur. Unforgiven, dag. 20.45 uur. **Filmhuis Sittard:** Naked Lunch, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Boomerang, vr t/m zo 19.30 en 22 uur. Universal Soldier, vr t/m zo 19.30 en 22 uur. Kleine Nemo, za zo wo 14.30 uur. Belle en het beest, za zo wo 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Home Alone 2, dag. 20.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur, zo ook 16.30 uur. Belle en het beest, za zo wo 14.30 uur. **Royaline:** Far and Away, dag. 20.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Oblako-Raj, do 20.30 uur.

●VENLO

Filmhuis Perron 55: Naked Lunch, do di 20.30 uur, za 20 uur.

in de theater

HEERLEN:

- **do. 17/12:** muziek: Benny Neyman met Later is te laat
– **vr. 18/12:** muziek: Kamerorkest van Kiev m.m.v. onder anderen Borika van den Booren
- **vr. 18/12:** muziek: Plattèl in concert (Kleine Zaal, 20.30 uur)
- **za. 19/12:** muziek: The Passadena Roof Orchestra
- **za. 19/12:** cabaret: Job Schuring met Kangoeroes in Zeeland (Kleine Zaal, 20.30 uur)
- **zo. 20/12:** muziek: Maastrichts Salon Orkest in kerstsfeer (15.00 uur)
- **di. 22/12:** ballet: Scapino Ballet Rotterdam en LSO met Notekraker
- **wo. 23/12:** muziek: kerstconcert door Wolga Kozakken Koor

KERKRADE:

- **vr. 18/12:** muziek: kerstconcert met Brassband Limburg (19.30 uur)
- **za. 19/12:** muziek: show met Ritmic Group
- **zo. 20/12:** muziek: Neues Leipziger Streichquartett en Isabelle van Keulen met Mozart, Debussy en Brahms

MAASTRICHT:

- **vr. 18 en za. 19/12:** toneel: Hoog Tijd met Mary Dresselhuys en John Kraaykamp (20.15 uur)
- **zo. 20/12:** ballet: Scapino Ballet en LSO met Notekraker (20.15 uur)
- **wo. 16/12:** muziek: lunchconcert met Jaap Kooi, piano (12.30 uur)

SITTARD:

– **do. 17 en vr. 18/12:** toneel: Macario, nieuwe produktie van Sirkel
- **za. 20/12:** muziek: met Berdien Stenberg in de Piste (19.00 uur)
- **di. 22/12:** toneel: De Ingebeelde Zieke door Noord Nederlands Toneel
- **wo. 23/12:** muziek: kerstconcert met Toonkunstkoor Geleen, Oratoriumvereniging Sittard en LSO o.l.v. Ger Vos

ROERMOND:

– **zo. 20/12:** muziek: kerstontmoeting met Koninklijk Roermonds Mannenkoor (11.30 en 16.30 uur)

WEERT:

- **vr. 18/12:** muziek: met Berdien Stenberg in de piste (19.00 uur)
- **za. 19/12:** toneel: De Markiezin met o.a. Anne-Wil Blankers en Willem Nijholt

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisstraat 19. Werk van Jürgen Partenheimer. T/m 24/1. Open ma t/m vr 9-17 uur. **ABP,** Oude Lindestraat 70. Werk van Rieke Janssen, Ans Lemmens, Jules Driessens, Nico Houben en Wim Mestriner. Open 20/12 14-17 uur.

● NUTH-VAESRADE

Galerie Tsant, Rozenstraat 49. Werk van Han Ronken en Marie-Louise van Zeijst. T/m 14/1, open do 15-18 uur, zo 14-17 uur.

● HOENSBROEK

Fotogalerie 68, Kasteel Hoensbroek. Foto's van Laura Samson-Rous. T/m 3/1, open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

● OENSEL-SCHIMMERT

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5. Werk van Jef Wishaupt en Paul Beckers. T/m 17/12, open do t/m zo 14-17 uur.

Kunst en Antiek

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTERART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443161 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

Muziek

MUSIC HOUSE DAAN SMIT BV
1200 meter² muziekplezier !!!
Maastricht Akerstr. 16 043 - 217428
Geleen Rijksweg Z. 124 046 - 754665

Meer dan 75 keyboards op voorraad!!, vraag om een vakkundige demonstratie, ook voor een goede occassion hebben wij een goede keus.
GEEN PROBLEMEN MET DE NIEUWSTE MIDI/SYNTHESIZER/KEYBOARD TECHNIEKEN, vakkundige produkt-specialisten staan u met raad en daad terzijde.
Met meer dan 200 electr. gitaren vindt u in iedere prijsklasse wel uw instrument, desgewenst aan uw wensen aangepast, gitaar en versterker vanaf ƒ 495,-.
Ruime sortering orgels (vanaf ƒ 1.495,-) en electr. piano's, occassions electr. orgels vind U bij ons al vanaf ƒ 150,-!!! zolang de voorraad strekt.
VOOR AL UW MUZIEKINSTRUMENTEN ZIJN WIJ DEALER VAN O.A. YAMAHA, ROLAND, KORG, AKAI, ELKA, TANNOY, ENSONIQ, HOHNER, CASIO, SONOR, IBANEZ, GEM FARFISA, LEM, ORLA, EL. VOICE, HILL, D&R, TAMA, PEARL.

U gelooft u oren niet!!

Muziekliefhebbers opgelet!!!
Bij aankoop van elk Yamaha-keyboard, bij ons 2 lespakketten GRATIS!
De actie loopt t/m 24 december 1992. Op is Op.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Ma. t/m za. open, do. koopavond.

Te koop JUKE-BOX, zeer mooi, 60-er jaren. Pr. ƒ 2.000,-. Tel. 044-921108.

Gebruikte SAXOFOONS en andere blaasinstrumenten. Goede merken met garantie. Oss, tel. 04120-25265.

Te koop TROMPET Manchester Brass Class A. Tel. 045-314959.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Diversen

Te koop KERSTBOMEN div. soorten en afmetingen. Bestel nu. Tel. 046-529004.

Te huur geheel compl. KERSTMANKOSTUUM. Mgr. Schrijnenstr. 31, Hrl. Tel. 045-717608.

Mensen GEVRAAGD vanaf 24 jr. Voor verdere info stuur naam en tel.nr. op naar Postbus 654, 6400 AR Heerlen.

Te k. defecte Fiat 127 Super, bwj.'82, vr.pr. ƒ 200,-; MOUNTAINBIKE, vr.prijs ƒ 40,-. Tel. 045-325895 of 322385.

Autoservice GOOIKER, wenst U stemmige feestdagen. APK, alle reparaties, garage, carwash, cleaneren, banden en uitlaten. Appollolaan 154, Heerlen. Tel. 045-740041.

06-lijnen

Direkt kletsen
met leuke meisjes: 06-9757. Altijd succes (50cphm).

Ondeugende Evelientje: 06-95.30
Bel voor sexkontakt: 06-96.02
Zoek je 'n vluggertje? 06-96.62
Stripspelletje
06-96.63
Snel sexkontakt: 06-96.64
Sex kontaktlijn: 06-96.65
Direkt 'n meisje: 06-97.10
Bel snel!! (37,5 cphm)

Livesex!
Alléén boven de 18 jaar. Op dit nummer gaat het er nogal ruig aan toe, vandaar alléén voor 18 jaar & ouder! 06-320.320.83 100 cpm. continu 24 uur p.d.

De Live Versier
Sexcentrale
Mogen wij ons even aan je voorstellen? Joke, Angel, Loesje, Fatima, Bo en Iris! Bel en kies maar uit wie je echt Live wil versieren! Wij wachten op je! 06-320.320.84 100 cpm. (boven de 18 jaar).

Bezweet stapt de vrouw onder de douche, plots wordt ze vastgepakt, de man drukt haar prille
naakte lijf
tegen zich aan. "Oh nee, niet doen" 06-340.340.20 -50 cphm.

Griekse Sex
Lisa draait z. om. 50 cpm.
06-320.325.55

Rijpe vrouwen willen met jou een live sexgesprek! Laat je doorverbinden! 100 cpm
06*96*09

De heetste
Nymfo's
nemen jou direct live apart voor opwindende sexgesprekken. 06-320.330.73 75 cpm

(Geheime) Privé telef. nummers! Meer dan 350 vrouwtjes geven hun (geheime) telefoonnummer!
06-96.45
100 cpm. continu 24 uur p.d.

100% Live een echte vrouw aan de lijn!
06-96.59
100 cpm. continu 24 uur p.d.

Nee meneer, ik heb nog nooit een
Beurt gehad
zei de jonge vrouw heel bedeesd 06-96.70 (50 cphm)

Wij willen live met je vrijen! Maak je keuze met wie je lekker wil vrijen en doe alles wat thuis niet kan!
06-340.340.25
100 cpm. continu 24 uur p.d.

Nu nog meer Meisjes live! Vanaf nu heb je de kans om met meerdere lekkere meisjes in Haarlem te worden doorgeschakeld! Probeer het maar! 100 cpm
06-340.340.10
Red Ear Productions.

Frans! Grieks! Russisch! Lekker ordi! 75 cpm
06-320*320*59

Zapp Sex!
Je kunt met je draaischijf of druktoets heen en terugspoelen. Op je hoogtepunt kun je het lekkerste blijven herhalen. 100 cpm. 06*95*60

Lesbische meisjes. Petra en Ciska in hun kamertje. De deur staat op een kier, geniet maar mee. 75 cpm
06*96*08

06-320.320.06
Lesbische Meisjes, 50 cphm.

06-320.320.07
Lesbi Love 50 cphm

06-320.320.08
Sexy meisjes 50 cphm.

GRIEKSE PORNO! Kies uit 3 meiden 18 jr. die gek zijn op 'n Grieks standje. 75 cpm.
06-320.320.62

De dienaar lijdt, de meesteres geniet. Ga op je knieën, S&M. 75 cpm.
06-320.332.32.

Vernieuwd!
Sex adressenbestand. Honderden nieuwe adressen en telefoonnummers van vrouwen die op zoek zijn naar echte sex! 06-340.310.10 75 cpm continu 24 uur p.d.

Vrouwen
geven hun adres! En (privé) telefoonnummer! 06-320.320.87 100 cpm (boven de 18 jaar).

Lieve jonge loverboys
Homo Live
06-320.330.12 75 c/m

De voorbijgangers konden ons zien........
Pornofoon
06-320.320.54 75 c/m

Welke man
wil gratis naar bed met eenzaam meisje 25 jaar. 06-320.324.94 (100 cpm).

06 Gay Café
Oost Nederland 75 ct.p.m. 06-320.327.55.

Langzaam zakt de
naakte vrouw
door haar knieën, ze zit bovenop hem "Is dit nu een standje"? vraagt ze verlegen 06-340.340.30 - 50 cphm.

vrije meiden
zkn. regelmatig sexkontakt 06-320.320.55 (37,5cphm)

400 meisjes
willen een afspraakje! 06-320.322.11 (37,5cphm)

300 meiden
zoeken een heet slippertje. 06-320.321.44 (37,5cphm)

Intiem live
ongestoord op de aparte lijn 24 u. p/d. echte live-sex. 0,75 pm. 06-
320.370.07

Direkt snel sexkontakt
sex-kontakt
06-320*320*32 (50cphm)

Hete meisjes
willen echt snel sexkontakt. Nu met telnr. 06-320*330*66 (37,5cphm)

240 vrije meiden zoeken
*****sex*****
Info: 06-97.80 (37,5cphm)

Nu direkt
een afspraak met een leuk meisje. (50cphm) 06-320*322*33

Direkt kletsen
met een leuk meisje! 06-320.330.90

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters.
S.M. voor 2
06-320.329.99 (37,5cphm)

Ella op zwart zaad.
Met 2 mannen
een hele nacht zonder rust. 06-320.340.45 (50ct.phm)

Chantage,
2 knullen 18jr., naaktfoto's. De dame knielt. 06-320.329.23 (50ct.phm)

De 30+ box
Wie volop meeswingt, vindt hier het contact of de vriendschap met fijne leeftijdsgenoten. 06-320.321.31 (75c.pm)

****06-9603****
Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen. (75c/m)

Zoek je een lekkere knul?
Gay-Dating
06-320.330.95 (37,5cphm)

Vrouwtjes
en meisjes 18 jr. zoeken voor straks sexkontakt, vraag naar hun telefoonnr. Bel 06-9661 (75 c/m)

Direkt een meisje.
Druk op de nul voor meer meisjes. 06-320.322.05 (37,5 cphm)

Privé-adresjes
voor echte hete meiden? 06-350-222-23 (75 cpm)

Moet mijn slipje ook uit
mijnheer?
"Ja, vlug wat." 06-320.326.91 (50 cphm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen? 06-320*330*18 (37,5 cphm)

Leuke meiden
zoeken z.s.m. een vriend. 06-320.330.77 (75c/m)

homo-direkt apart
Op zoek naar 'n opwindend afspraakje met een lekkere knul? Je hebt direkt kontakt! 06-320.322.75 (37,5 cphm)

meisjes 18 jr.
zoeken een ervaren vriend 06-320.330.43 (37,5cphm)

De leukste meiden bellen de
Flirtbox
Bel 06-9501 (37,5 cphm)

Meisjes willen bijverdienen
sexadressen
06-320.330.60 (37,5cphm)

Homosex voor 2
(ƒ 1,- p.m.) draai eerst 06-320 en dan
SM voor 2 .. 325.10
Gaysex Limburg .. 325.73
Jack off privé .. 321.16
Darkroom .. 324.16
Gay Pervers .. 329.16
Bi-sex .. 323.36
Jongens-sex .. 325.19
Studenten .. 327.56
Travestie .. 325.09
Transsexueel .. 321.36
Jurken & Pumps .. 325.94

Lady Bizar! Meesteres! De kat met 9 staarten en HANDBOEIEN 75 cpm
06-320*324*68.

Rijpe dame live neem ik het lekkerste op. Spaans standje. We liggen zijwaarts. Jij tegen m'n rug. 75 cpm.
06-320*320*38

Callgirls
06-320.325.05 (75 cpm.)

Non-Stop-Live.
De spannendste sex 24u p/d. Strikt privé! 06-320.330.36/ 75 cpm.

Casa Rossa
De enige in Nederland die jou 24 uur p.d. livesex biedt met veel verschillende vrouwen. Niets is heter!! Ook voor relaties. 100 cpm. 06-9768

Sexvrouwtjes
06-9768
Gratis direct apart. 100 cpm

Adressen privé. Ze willen je verwennen, en ontvangen je privé of komen bij je langs, ze geven zelf hun eigen adres en tel.nr. 100 cpm.
06-96.80

Bel me privë
Ik vertel je de pikante dingen over mezelf en geef je m'n adres en tel.nr. 100 cpm. 069-789

Sex voor twee
direkt kontakt met meiden, en hete vrouwtjes. 06-320.330.46 (37,5cphm)

Lolita's
eerste keer...de droom komt uit, 3 mannen en 1 nacht. 06-320.323.85 (50ct.phm)

De baron en het nieuwe meisje..Naakt krijgt ze
haar orders.
06-320.329.25 (50ct.phm)

Direkt een leuke meisje aan de lijn. Vraag haar telnr voor een avondje uit. (37,5 cphm)
****06-9510****

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar tel.nr. 06-9502 (37,5 cphm)

Hete meisjes willen snel een sexafspraak!
Direkt
06-320.326.66 (50cphm)

Ja, ik wil graag een goede beoordeling, ooohh, moet ik daar voor m'n broekje uittrekken? Maar meneer,
wat doet U nu?
06-340.340.21 - 50 cphm.

Bi-Sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 (37,5cphm)

06-9511
Duik in bed met 'n hete meid, vraag haar telnr (37,5 cphm)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil 06-320.330.91 (37,5cphm)

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Homo-Jongens
Hoor ze heet tekeer gaan. 06-320.330.88 (75c/m)

Privé-Kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn 06-9570 (50cphm)

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Kontakten/Klubs

Nieuwe dames in
Sauna Club Rustica
Spekholzerheide v.d. Weijerstraat 9, Kerkrade. Tel. 045-412762. open ma t/m vrij 11-24 uur. Nieuw: zat. en zond. 16-24 uur. Tot ziens in Rustica.

Sex-O-Theek Liberta
Veel jonge sexy meisjes voor al Uw erotische wensen, naakt-dansen, vrijen en knuffelen. Open sex of privé. Voor 1 all-in prijs kunt U 3 keer onbeperkt relaxen, incl. alles. Privé-parking. Credit-cards accepted. Ma. di. en do. van 12.00-02.00 uur en wo. en vr. van 12.00-18.00 uur.
Maaseikerweg 24, Susteren. Tel. 04499-4346.

De mooiste kadootjes pakt u bij ons uit !!!
Nieuw Privé !
Open onder nieuwe leiding. Meerdere dames aanwezig. Ma. t/m vr. 11-22 uur.
☎ 046-758127

Privé Candy
met nwe. meisjes, massage trio 045-213616/211391

Voor Piccolo's zie verder pagina 40

Bij strafzaak begeleiding van (probleem)jongere

Straathoekwerk start project met justitie

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het straathoekwerk in Heerlen start in januari met een zogeheten justitieproject. Doel is om zo veel mogelijk te voorkomen dat de begeleiding van (probleem)jongeren doorkruist wordt door een gevangenisstraf.

Het gaat om jongeren die vergrijpen hebben gepleegd die verder gaan dan die van de doelgroep van het project Halt. Het straathoekwerk wil een centraal meldpunt instellen tussen justitie, politie en de reclassering, kinderbescherming, straathoek- en jongerenwerk.

● *Sjir Beckers*

„Tot op heden zijn onze contacten met justitie nog niet goed geregeld," zegt Louis Lena namens het straathoekwerk. „Vaak zijn we al een hele tijd bezig met de begeleiding van een jongere. Als deze in aanraking komt met justitie betekent dat soms dat zijn opleiding of werk in het geding komt. We willen dat de officier van justitie meegeven."

Achtergronden

Lena benadrukt dat hij niet op de stoel van het openbaar ministerie wil gaan zitten. „Wij vertellen de achtergronden en de officier kan zelf bepalen of hij daar rekening mee houdt. Je zou een onvoorwaardelijke straf bijvoorbeeld in een voorwaardelijke kunnen omzetten. Dit met als voorwaarde dat de verdachte zijn opleiding afmaakt."

Ook de samenwerking met de politie wordt geïntensiveerd. „Als de jeugd- of zedenpolitie iemand oppakt, dan kan deze dat doorgeven bij een centraal meldpunt van de begeleidende instellingen. Dan zoekt een welzijnswerker de aangehoudene op."

De politie kan de welzijnswerkers er bijvoorbeeld ook op attenderen wanneer een groep jongeren in een bepaalde wijk voor overlast zorgt. „Wij kunnen dan door contact met die groep proberen iets aan hun situatie te verbeteren. Dat is beter dan wanneer de politie meteen moet optreden."

De gemeente Heerlen staat ervoor garant dat het straathoekwerk de komende twee jaar wekelijks twintig uur aan het justitieproject kan besteden. Daarnaast zijn nog meer sociale-vernieuwingsprojecten gestart. Daarbij worden de randgroepjongeren onder meer geholpen bij het studeren en het vinden van werk en woonruimte.

Beckers weg bij woningvereniging

LANDGRAAF – De onlangs gekozen Landgraafse wethouder Sjir Beckers is afgetreden als voorzitter van de Woningvereniging Nieuwenhagen. Beckers is dertig jaar lid geweest van de woningvereniging, waarvan de laatste twee decennia als voorzitter. Vanuit de gemeenteraad was bij zijn verkiezing tot wethouder aangedrongen op Beckers' vertrek. Hij wordt als voorzitter van Woningvereniging Nieuwenhagen opgevolgd door Hein Steinen.

Huizе Tieder zoekt vrijwilligers voor opvang ontheemden

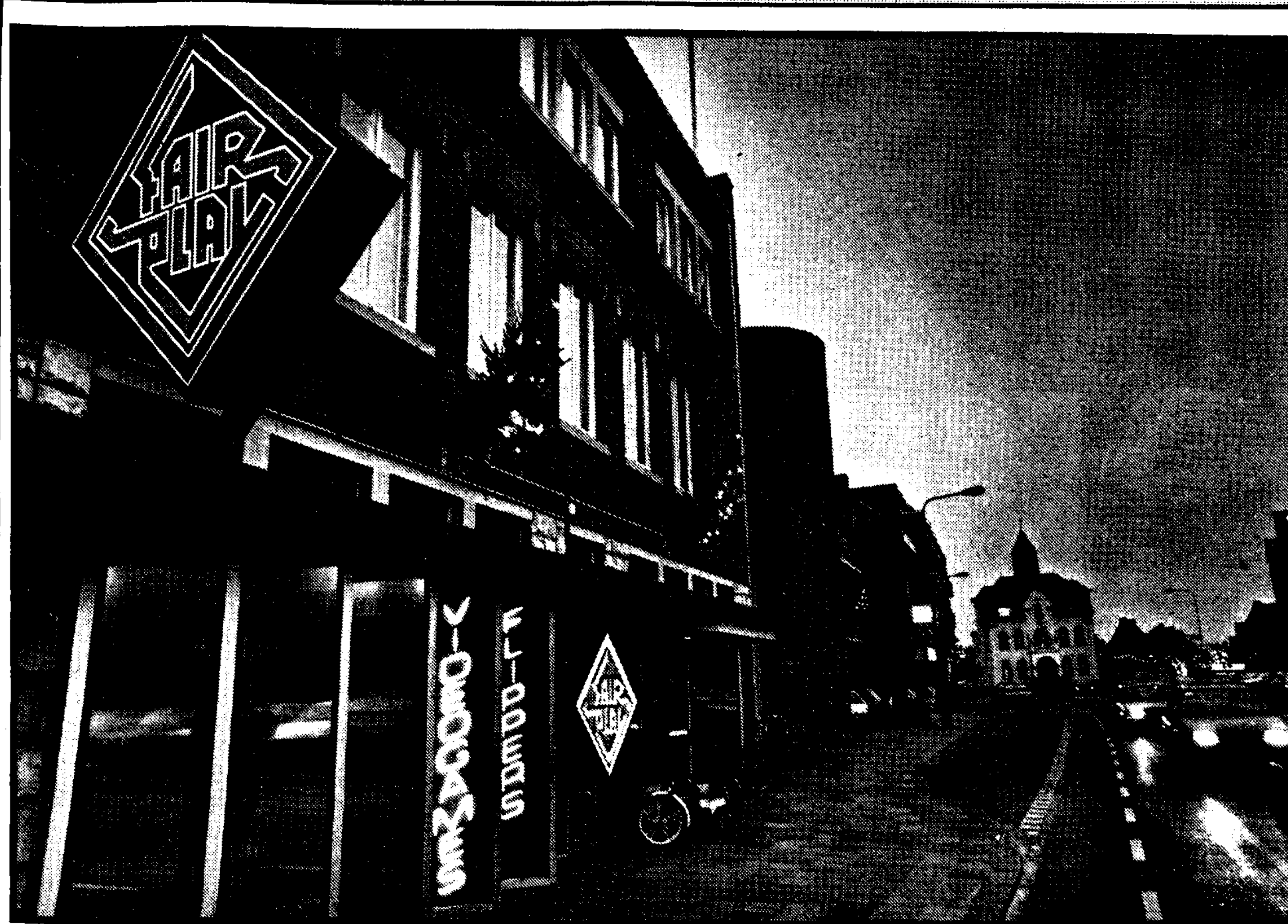
BRUNSSUM – Huize Tieder zoekt vrijwilligers die willen helpen bij de ontvangst van de vluchtelingen uit het voormalige Joegoslavië, waarvan de eersten maandag in Brunssum arriveren. Ook mensen die de ontheemden willen begeleiden zijn van harte welkom.

Om de Joegoslaven een prettige ontvangst te bieden, moet het tijdelijke opvangcentrum in Huize Tieder in kerstsfeer gebracht worden. Kerstversieringen kunnen bezorgd worden bij Huize Tieder.

Ook zijn vrijwilligers welkom voor allerlei activiteiten in het opvangcentrum. Er bestaan plannen voor een leeszaaltje, fietsenwerkplaats, schoenmakerij, kapsalon, winkeltje, sport en andere recreatieve activiteiten.

Vrijwilligers kunnen zich opgeven bij Desiré Horbach (☎04493-9494). Vanaf maandag is zij te bereiken in Huize Tieder. Het telefoonnummer daarvan is nog niet bekend.

Brunssum gokstad?

● *Amusementshal Fair Play verhuist van het Lindeplein naar het terrein achter het oude gemeentehuis van Brunssum.* Foto: DRIES LINSSEN.

Om een mooi gebouw...

DOOR WIM DRAGSTRA

BRUNSSUM – Het gemeentebestuur van Brunssum wil het centrum aantrekkelijker maken. Mooie gebouwen van de hand van gerenommeerde architecten horen daarbij. En het eerste van een reeks van mooie gebouwen zal neergezet worden door de draagkrachtige firma Janshen-Hahnraths. Er komt namelijk een nieuwe Fair Play-vestiging, een gokpaleis met één keer zoveel gokkasten als thans te vinden zijn in de gokhal van dezelfde firma aan het Lindeplein. Janshen-Hahnraths heeft geld; wie de gokpaleizen van deze firma kent weet dat er inderdaad prachtige gebouwen neergezet kunnen worden. Maar wat er binnen gebeurt, vindt niet iedereen even prachtig.

„Onze intentie is aan de Raadhuisstraat een vier verdiepingen hoge wand te krijgen. De moeilijke hoek (Raadhuisstraat-Kerkstraat) achter het oude raadhuis kan in één keer ingevuld worden. We krijgen een afgewerkte wand en dat willen we. Het is een stedebouwkundig verantwoorde operatie," aldus wethouder Henny de Boer op één van de schaarse momenten tijdens de raadsvergadering van afgelopen dinsdag, dat ze zakelijk haar standpunt in de raad verdedigde. Verder had ze meer aandacht voor vermeende persoonlijke aanvallen dan voor de werkelijke vragen die op haar afgevuurd werden.

Het mag duidelijk zijn, het college wil een mooi gebouw en neemt op de koop toe dat er gegokt wordt. Dat gaat een aantal raadsleden te ver. CDA en BCD wijzen op morele gronden het voorstel af. PAK, Servie L'Espoir en Jo Palmen hebben minder moeite met gokken, maar ze vinden het onverteerbaar dat het mooiste plekje in het centrum' van Brunssum 'verkwanseld' wordt aan een gokhal-gigant en dat de gemeente daar nog een half miljoen op toelegt. „Laat Fair Play toch gewoon die gebouwen aan de Kerkstraat kopen en die aan het Lindeplein verkopen, dan is er niets aan de hand. Waarom moet de gemeente daar tussen gaan zitten?" Aldus L'Espoir.

D66

Van het college kwam geen duidelijk antwoord. Uit een aantal opmerkingen was op te maken, dat het college een bepaalde ontwikkeling in het centrumgebied wil stimuleren. Het college heeft daar blijkbaar een half miljoen voor over. „Zo moet je het niet zien," zei wethouder Toon Pierik. „Al met al geven we voor de ontwikkeling in dat gebied zo'n acht ton uit. Die half miljoen die nu genoemd wordt, maar ook nog andere bedragen voor verwerving van panden etc. Dat alles kost ongeveer acht ton. Maar als Fair Play weg is aan het Lindeplein kunnen we voor die plek vermoedelijk ook weer een half miljoen beuren, zodat er in totaal maar drie ton bij hoeft." Logisch rekenwerk, maar in het raadsvoorstel werd nu eenmaal een bedrag van 530.000 gulden als toegift bij de verhuizing van Fair Play genoemd en niet de drie ton die Pierik uit de hoed toverde.

En toen kwam D66 met een opmerkelijke uitspraak op de proppen. De hele verhuizing mocht niet meer dan de genoemde 530.000 gulden kosten. „En geen cent meer, want voor ons is de grens bereikt," zei Jacqueline van der Zwaar ferm. De tegenstanders van de gokhalverhuizing roken bloed. Ze putten zich uit in argumenten om aan te tonen dat het altijd meer gaat kosten. En dat gaat het ook; maar niet op rekening van de gemeente want wethouder De Boer beloofde plechtig dat er geen cent bij hoeft. Waarschijnlijk moet Janshen-Hahnraths nu bloeden.

Al met al gaat het het centrumplan van Brunssum onder een ongelukkig gesternte van start. Als alle voorstellen zo moeizaam door de raad gesleept moeten worden, dan wacht het college een slopende taak. Hoewel de gokhal natuurlijk een uitzonderlijk geval is, want tegenstanders van de transactie sloten een monsterverbond met de tegenstanders van het gokken in het algemeen en kwamen zo tot een negen man sterke oppositie. Toch is het een teken aan de wand dat Brunssum een mooi gebouw wil hebben op de meest centrale plaats in hartje van de gemeente, maar minder oog heeft voor hetgeen er in dat gebouw gebeurt. Hoewel burgemeester Riem nog uitlegde dat hij het aantal gokkasten in andere gelegenheden drastisch zal terugbrengen, zal dat in het oogspringende gokpaleis gaan domineren in het centrum. Brunssum heeft hiervoor gekozen, al scheelde het maar één stem. Maar zo gaat dat nu eenmaal in een democratie.

nieuws analyse

Huurders Kerkrade worden steeds sterker

De Koepel wil verder groeien

DOOR BENTI BANACH

KERKRADE – De Koepel heeft de tijd mee. De Kerkraadse huurdersorganisatie kent een fikse ledenaanwas en wordt als onderhandelingspartner steeds serieuzer genomen. Voor volgend jaar zijn er weer nieuwe speerpunten opgesteld: verder groeien door het invullen van de witte vlekken in Kerkrade, invloed krijgen op de huursombenadering en het mutatiebeleid en inzicht krijgen in de woningtoewijzing.

Gerrit Hagtingius, adviseur van De Koepel, zegt dat het goed gaat met de huurdersorganisatie. „De druk op de woningmarkt neemt toe, de woningen worden duurder, en tegelijkertijd voert de overheid een beleid van decentralisatie en democratisering." En dus nemen de werkzaamheden van De Koepel toe en krijgt de club een steeds grotere vinger in de pap van de volkshuisvesting in Kerkrade. Met als gevolg dat de positie van de Kerkraadse huurders ten opzichte van de gemeente en de woningverenigingen steeds sterker wordt.

Ruim twintig huurdersbelangenverenigingen (HBV) zijn reeds aangesloten bij De Koepel. Volgend jaar moet de witte vlek Spekholzerheide worden ingevuld. Ook daar ziet De Koepel graag een HBV verrijzen. „We willen niet zo veel mogelijk HBV's, wel zo veel mogelijk huurders binnen De Koepel. Hoe groter de achterban, hoe sterker onze positie," zegt voorzitter Frans Paffen.

De Koepel is trots op haar grote achterban van ruim 3200 leden. Dat is een ruime verdubbeling sinds vier jaar. Ook de activiteiten van de huurdersclub worden daarom talrijker en belangrijker. Dit jaar sloot De Koepel een democratiseringsverdrag met woningvereniging Pietersrade en werd bereikt dat drie Kerkraadse woningverenigingen een gezamenlijk huurcontract gaan hanteren. Ook wordt De Koepel geraadpleegd bij het onderbrengen van asielzoekers.

Met ingang van 1 juli komend jaar moeten de woningcorporaties zelf de jaarlijkse huurverhoging vaststellen en bepalen welke woningen een hogere huur krijgen en welke niet, in plaats van het landelijke percentage dat jaarlijks voor alle woningen wordt opgelegd. De Koepels verantwoordelijkheid wordt groter als zij daarover mee mag praten met de corporaties. Paffen: „Het wordt er niet makkelijker op. Wijken die nul procent huurverhoging krijgen zullen tevreden zijn, maar wijken met zes procent gaan op ons schieten." De eindverantwoording blijft in handen van de corporaties zelf.

De Koepel wil na een lange periode eindelijk inzicht krijgen op het toewijzingsbeleid van de gemeente Kerkrade. De huurders verwijten de gemeente een schemerig beleid te voeren. „Voor gewone mensen is niet duidelijk waarom bepaalde mensen een woning krijgen toegewezen en anderen niet. Soms worden drie verschillende personen aangeklampt om een huis te krijgen. Dat geeft al aan dat er geen duidelijk beleid is." Kerkrade zou eenmin een puntensysteem hanteren.

Buurtzelfbeheer is een ander project dat De Koepel wil gaan opstarten. „Ouderen moeten zo lang mogelijk in de eigen wijk en woning blijven wonen. Maar ze hebben vaak moeite met hun cv-ketel of de automatische afzuigingsinstallatie. We gaan kijken hoe we dit moeten invullen. En het werkt ook in het voordeel van de woningvereniging als ouderen hierdoor langer in hun huis kunnen blijven," zegt Hagtingius.

De plannen van De Koepel houden niet op. „We willen in de toekomst ook bij nieuwbouwprojecten worden betrokken. Maar volgende week gaan we bijvoorbeeld ook met de woningvereniging Pietersrade een contract afsluiten over het glazen wassen," zegt Hagtingius. Ja, De Koepel heeft de tijd mee.

Gewonde bij steekpartij

HEERLEN – Een 21-jarige Heerlenaar is woensdagmorgen rond vijf uur zwaargewond geraakt bij een steekpartij. De jongen sliep in de woning van zijn vriendin aan de Italiëlaan in Heerlen, toen hij werd belaagd door vermoedelijk de exvriend van de vrouw. Het slachtoffer is met ernstige verwondingen aan het bovenlichaam opgenomen in het De Weverziekenhuis. De verdachte is nog voortvluchtig. Uit de woning van de Heerlense werden verder diverse spullen gestolen.

Heerlenaren gepakt voor juwelenroof

HEERLEN – Twee Heerlenaren van 24 en 25 jaar zijn maandag en dinsdag door de politie van deze gemeente gearresteerd, omdat ze ervan verdacht worden afgelopen zondag te hebben ingebroken bij een juwelier in Ubach-Palenberg. De buit bedroeg 50.000 DM.

De politie kon de mannen aanhouden, omdat een getuige het kenteken van de – Nederlandse – vluchtauto had genoteerd. De mannen zijn in verzekering gesteld.

Foto's over laatste mijn

KERKRADE – Anna, de laatste mijn in het Akense kolenbekken, is onderwerp van een foto-tentoonstelling in het Mijnmuseum in Kerkrade. Fotograaf Algirdas Milleris geeft met zijn zwart-witfoto's een eigen impressie van het dagelijks werk in een mijn.

De tentoonstelling is van 15 december tot 15 januari te bezichtigen in het mijnmuseum. Openingstijden van dinsdag tot en met vrijdag van 9 tot 17 uur, zondags van 13 tot 17 uur. Tijdens de feestdagen is de tentoonstelling gesloten. Het Mijnmuseum bevindt zich op Rolduc.

Bijeenkomsten voor ouders verslaafden

HEERLEN – Het Consultatiebureau voor Alcohol en andere Drugs in Heerlen (CAD) start op 7 januari met een cursus voor ouders van verslaafde jongeren.

Het doel van de tien bijeenkomsten is dat ouders beter leren omgaan met het verslavingsprobleem van hun kind. Tijdens de avonden wordt informatie verstrekt over de verschillende middelen en ouders kunnen ervaringen uitwisselen over de moeilijkheden die ze tegenkomen.

„Door gesprekken binnen de groep weten ouders dat zij er niet alleen voor staan. De bijeenkomsten geven de ouders een gevoel van steun en veiligheid. Ze gaan geleidelijk van een 'ik alleen'- naar een 'wij samen'-gevoel," zegt M. Hendrikx, preventie-medewerkster van het CAD. Samen met G. Huvenaars, ook van het CAD, begeleidt zij de bijeenkomsten.

De bijeenkomsten starten op 7 januari in het gebouw van het CAD, Valkenburgerweg 17 in Heerlen.

Twee gewonden op kruispunt

SCHINVELD – Bij een voorrangsongeval op het Schinveldse kruispunt aan de weg Brunssum-Koningsbosch zijn gisteravond twee personen gewond geraakt. Beiden zijn naar het ziekenhuis vervoerd. De twee auto's raakten total loss.

Het ongeluk gebeurde tegen half negen toen een vrouw uit Schinveld verzuimde voorrang te verlenen aan een auto uit de richting Brunssum.

De vrijwillige brandweer van Onderbanken heeft met tien mensen de slachtoffers uit de beschadigde auto's moeten bevrijden. Het kruispunt staat als zeer gevaarlijk bekend. Een half jaar geleden heeft de overheid er een bord geplaatst met de tekst 'U krijgt spijt als u doorrijdt'.

● *Hulpverleners bij een van de twee beschadigde auto's.* Foto: DRIEPOOT

Wapens

● *Wapens bewaar je niet onder het kussen of in de kleerkast. Misschien kijken we wat veel naar films. Daarin gebeurt zoiets regelmatig. Maar mensen die een wapenvergunning hebben weten wel anders. In Nederland wordt met wapentuig gelukkig heel zorgvuldig omgesprongen. Vanzelfsprekend, anders zou je geen wapenvergunnig mogen krijgen. Vandaar dat de Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie op zijn minst ongerust was over ons berichtje uit Onderbanken. Natuurlijk hebben de jagers en sportschutters daar hun wapens ook netjes achter slot en grendel, zoals dat volgens de regels hoort. Waar de sleutel ligt is natuurlijk de vraag. Vast en zeker niet onder het kussen.*

Engeltjes

● *Gezien in de gemeente Voerendaal; een kerstboom versierd met louter engeltjes. De vrouw des huizes verzamelt ze namelijk. In allerlei afmetingen, kleuren en materialen bungelen ze zo vlak voor de Kerst in de boom. De oudste zijn klein en simpel, de modernere engeltjes zijn wat groter en voorzien van flitsende kleuren. Een aardig alternatief voor die afgezaagde ballen, zo'n engeltjes-boom.*

Oranje

● *Het was modderig in Istanboel. Met veel pijn en moeite hielden de Oranje-voetballers zich daar gistermiddag staande. Slechts één speler leek lichtvoetig als vanouds. Twee keer wilden Turkse verdedigers de bal wegwerken, maar nee, Peter van Vossen tikte hen het leder voor de voeten weg en rondde de koel af. Een speler geheel naar ons hart. Snel, beweeglijk, altijd hard werken. En inmiddels de onbetwiste topschutter van 's lands nationale elf anno 1992. Kortom: in alle opzichten de tegenpool van Europees Voetballer van het Jaar Marco van Basten. Vraag de doorsnee Nederlander aan welke van de twee hij de voorkeur geeft. Wedden dat Van Vossen hoog scoort?*

Oranje 2

● *Er is ons trouwens nog iets opgevallen gisteren. Het was zo rond de 24-ste minuut in de eerste helft, toen de camera naar de overkant van het veld draaide. Het was eigenlijk helemaal niet te zien, zeker niet als je gewoon de wedstrijd volgde. Maar een van ons, duidelijk geen voetballiefhebber, zag dat er vier mensen naast elkaar op de tribune in hun neus stonden te peuteren. Het deed hem enigszins denken aan een grap uit zijn studententijd, die hij ons meteen na afloop van de wedstrijd vertelde.*

Oranje 3

● *In een halfgevulde collegezaal ging hij met vijf anderen helemaal links in een rij zitten, terwijl de rest van de rij leeg was. Terwijl de prof zich omdraaide naar het bord, schoof de groep één stoel op. Draaide de goede man weer zijn rug, dan schoof het gezelschap weer één stoel om uiteindelijk helemaal rechts in de rij te eindigen. 'Je had het gezicht van die man moeten zien', zei onze redacteur. Nou, we hebben de prof in kwestie gisteren nog even gebeld. Hij vertelde ons dat hij dat grapje destijds wel gezien had, maar dat hij het toch wel erg flauw vond.*

Oranje 4

● *„Nee," zei de prof, „in mijn tijd, toen haalden we pas echt leuke grappen uit." Zoals? „Nou, een keer hadden we allemaal een duikbril opgezet en de keer erna een badmuts. O ja, en toen die keer dat onze prof binnenkwam en wij ons allemaal verstopt hadden onder de collegebanken. Door een spleetje in de bank kon ik zien dat die vent razend was. Wat een lol was dat. Wat zegt u? Ja, dat weet ik nog, dat was Van Zwam."*

Oranje 5

● *„Goedemiddag met Van Zwam." „Klopt het dat studenten vroeger tijdens uw college badmutsen en duikbrillen hebben opgezet?" „Wat een onzin. Laat u me bovendien met rust, want ik ben net voor de negende keer aan het genieten van de prachtige doelpunt van Van Vossen. Wat? Ja, ik heb hem op video. Daag."*

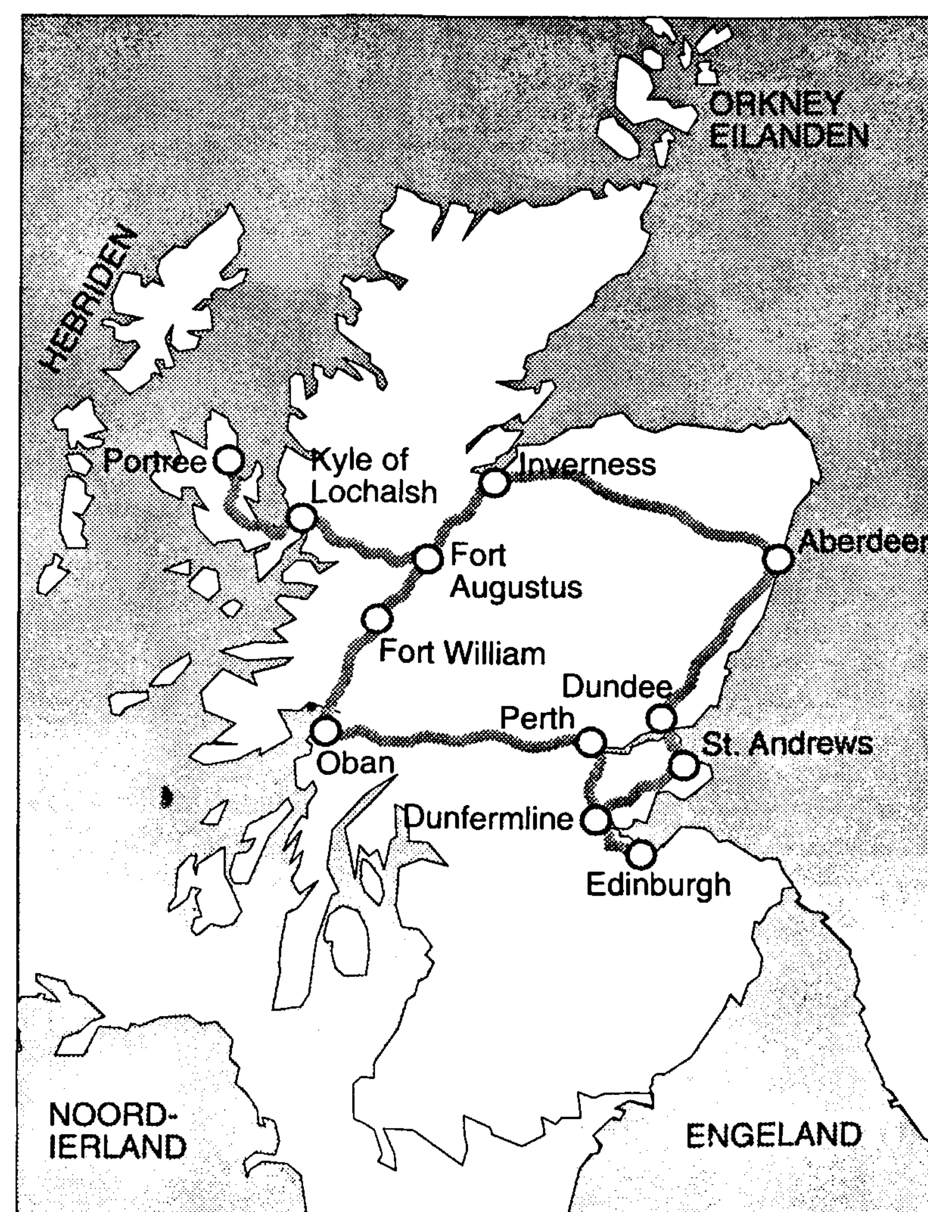
● *Straatje in Sidi Bou Saïd Tunesië*

Kastelen en paleizen gesloten, maar goudgele natuur maakt veel goed

In de herfst wordt Schotland opgeknapt

„Schotland in de herfst? Kun je even goed thuis een weekje onder de douche doorbrengen!"
De proef op de som. Een fly and drive-arrangement. Met het vliegtuig van Schiphol naar startpunt Edinburgh. En van daaruit met een huurautootje een zeven dagen durende rondrit door reine onverzuurde goudgele bossen en langs kusten en kastelen.
En de ruitenwissers?
Die hebben gelukkig maar één dag hun werk hoeven doen: rijdend langs het meer van Ness, waar dat overigens niet misstond.

● *Op een tochtige punt aan de baai van Saint Andrews liggen de resten van de enorme, gelijknamige kathedraal uit de twaalfde eeuw.*

DOOR JOS VAN DEN CAMP

Edinburgh, zo'n twintig minuten rijden van de luchthaven, bleek een goede keus om de een week durende rondreis in de laatste week van oktober te beginnen. Niet op de laatste plaats om aan het verkeer te wennen. De Schotse hoofdstad, 630.000 inwoners groot, heeft een *Old Town* bestaande uit een hoger en een lager gelegen stadsdeel. Princes Street, de zij- en parallelstraten daarvan in het lager gelegen deel bestaan vooral uit winkels. Aan Princes Street ligt verder het ook op zaterdag geopende VVV-kantoor, waar buiten het hoogseizoen 'speciale prijzen' bekend zijn van overnachtingen in hotels, op loopafstand van het stadscentrum.

In reisgidsen wordt geadviseerd om vooraf een keuze te maken uit de in Edinburgh aanwezige musea en paleizen. Zeer afwisselend en uitgebreid is Edinburgh Castle waaraan menig koning en koningin sinds de zevende eeuw nogal wat heeft vertimmerd. Wie 3,40 pond betaalt, kan daar uitgebreid kennis van nemen. De hoofdweg door het kastelencomplex leidt uiteindelijk naar het in de steigers staande Koninklijk Paleis, waar zich in de wat saaie *Crown Room* de Schotse replica's van de kroon, scepter en het rijkszwaard bevinden. Indrukwekkender is de er schuin tegenover gelegen grote hal, het *Scottish National War Memorial* met het grafmonument ter herdenking van de 150.000 gevallenen van de Eerste Wereldoorlog. Wie er behoefte aan heeft kan de namen lezen in tentoongestelde leren boekwerken. In het kleurrijke en met vlaggen en wimpels versierde monument mag niet gefotografeerd worden. „Heeft u geen respect voor de doden?"

Een écht koninklijk paleis is *Palace of Holyroodhouse*, het buitenverblijf van de Britse vorstin voor het geval ze in Schotland verblijft. Het in 1501 gebouwde Holyroodhouse hield zijn hout- en tegelwerk van de Nederlandse schilder Jacob de Wit tijdens ons bezoek op zaterdag 24 oktober goed verborgen, net als de 84 door De Wit gemaakte schilderijen van Schotse koningen. Holyroodhouse was gesloten. Alle spullen werden rond die tijd opgepoetst en opgeborgen aangezien zo'n anderhalve maand later, begin december, de Eurotop er door gastheer Groot-Brittannië zou worden gehouden.

Twee dagen Edinburgh in de herfst is genoeg. Op naar de natuur! Met een tussenstop op zondagmiddag in Saint Andrews, zelfs op zondag een zichtbare universiteitsstad. Studenten-in-cape paraderen er samen met ouders en familie. Saint Andrews: ook het golf-heiligdom van de wereld. 'No Dogs or Women allowed' staat op een bordje aan de entree van de club. Maar meer oog hadden we voor de op de tochtige landpunt van Saint Andrews gelegen ruïnes van de reusachtige kathedraal uit 1160, die na de Reformatie zodanig werd beschadigd dat zij in verval raakte. Delen van wat dwarsbeuken en de indrukwekkende toegangspoort staan nog overeind. Wat ooit een stenen vloer is geweest is nu gras, waar de zitbanken hebben gestaan, staan nu prachtig versierde grafstenen. Wie 'binnen' zijn hoofd ten hemel heft, ziet geen gewelven, maar snel voorbij trekkende grijze regenwolken.

Kastelenroute

De kustweg via Dundee naar het in de Grampian Highlands gelegen Inverurie, even voorbij Aberdeen, is voortdurend glooiend, nergens echt heuvelachtig. Het landschap wordt bepaald door het nog in de velden liggende hooi. Kustplaatsjes als Stonehaven en Montrose bieden in de herfst een trieste aanblik. Inverurie ligt nabij de *Castle Trail*, de zeer goed bewegwijzerde route die negen kastelen met elkaar verbindt. Wie alle kastelen van binnen wil bekijken, kan beter niet in de herfst naar Schotland gaan. Dan wordt de boel namelijk opgeknapt. Maar aangezien de poorten per abuis open stonden bezochten we toch onder andere *Tolquhon* (zeg: toehoen) *Castle. Haddo House* zagen we alleen van buiten. Maar de weg ernaartoe biedt gelukkig een paradijselijke aanblik. Met dank aan honderden fazanten, het prachtige riviertje en het bos in herfstkleuren.

Langs de weg naar Inverness – aan de noordzijde van het wereldberoemde Loch Ness – liggen tal van whiskydistilleerderijen. Een van de bekendste, die van de moutwhisky Glenfiddich, bezochten we. De diaklankbeelden, geurige rondleidingen en het afsluitende proeven zullen in alle acht de stokerijen die deelnemen aan de *Malt Whisky Trail* ongeveer dezelfde zijn. De moeite van een twee uur durend oponthoud zeker waard.

Al moet je in de herfst in Schotland verstandig omspringen met de tijd. Tegen vieren begint het er te schemeren en snel daarna is het donker, hetgeen je nog wel eens in de verleiding brengt een – aanzienlijk duurder – hotel te nemen in plaats van uitgebreid op zoek te gaan naar een fatsoenlijke bed-and-breakfast-accommodatie waar je vaak niet meer dan vijftien pond per persoon betaalt.

Inverness met zijn 37.000 inwoners is de hoofdstad van de Hooglanden en wordt door menigeen gebruikt als het vertrekpunt voor tochten in alle mogelijke richtingen. De tocht langs het veertig kilometer lange Loch Ness wordt op den duur eentonig en vermoeiend, zeker voor degene die de waterspiegel permanent aftuurt naar het monster. Maar wie dan toch de verkeerde beslissing heeft genomen om op een regenachtige herfstdag langs Loch Ness te rijden, doet er wel verstandig aan het halverwege gelegen museum in Drumnadrochit te bezoeken waar alle (on)zin over het monster en de kostbare expedities ernaar uitvoerig én voorzien van Nederlandse tekst worden belicht. Bovendien is Drumnadrochit goed voor de inkoop van Schotse 'molentjes- en klompensouvenirs'.

Skye

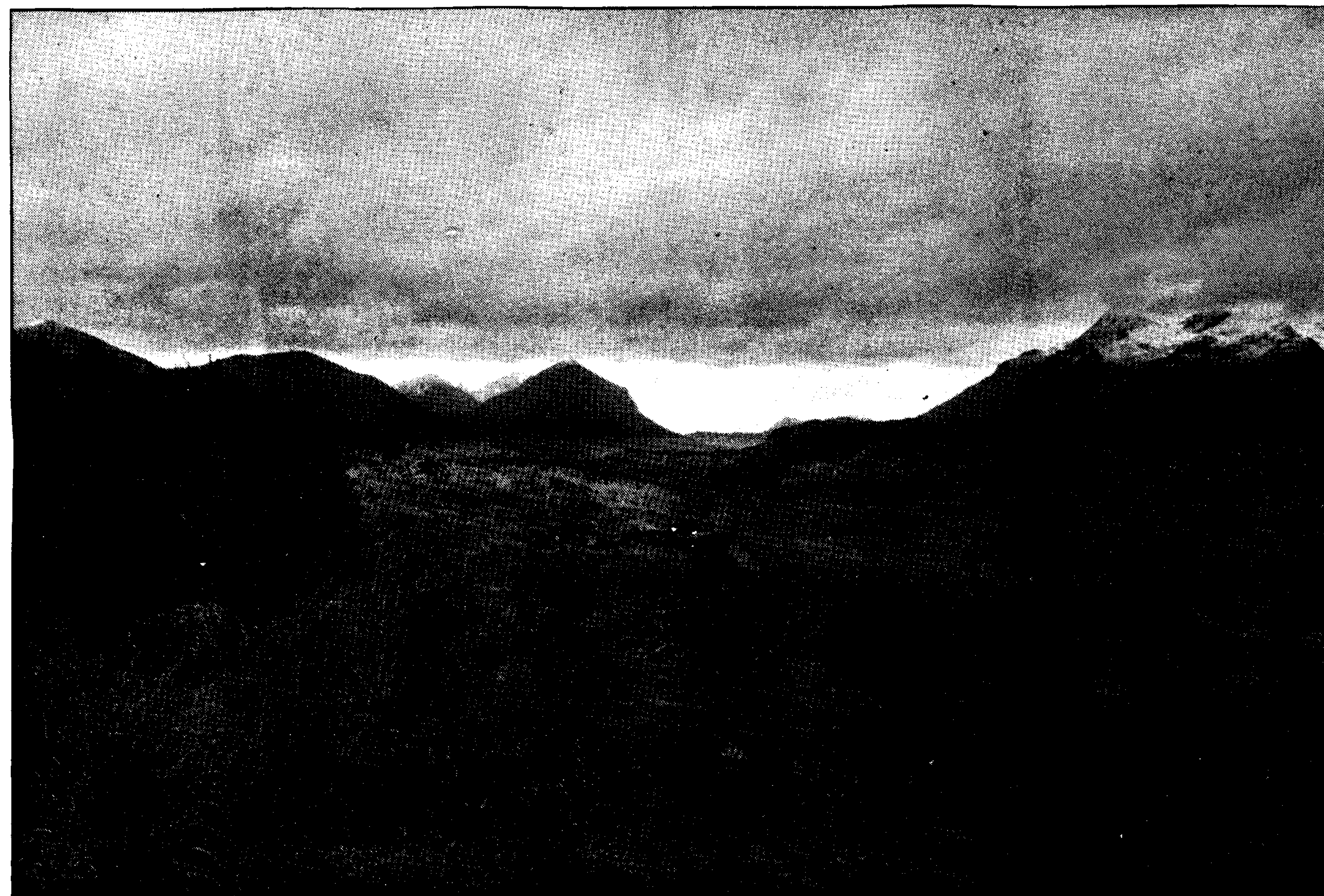
We verlaten de goudgeel-gekleurde oevers van het meer van Ness en rijden verder via de muisstille A87 naar de havenplaats Kyle of Lochalsh, waar een grote veerboot de passagiers binnen vijf minuten voor 3,85 pond overzet naar *Isle of Skye. The Cuillin Hills*, heuvels tussen de vijf- en zevenhonderd meter hoog, die volgens ansichtkaarten in de zomer groen zijn, dragen in de herfst een betoverende bruine kleur. Een eentonige, uitgestrekte en van God verlaten streek waar om de zo veel kilometer geplaatste praatpalen langs de weg je een geruststellend gevoel geven niet alleen te zijn op deze wereld.
Plaats van bestemming is het 1500 inwoners tellende Portree – waar het nog vroeger donker wordt. De plaats zelf biedt weinig tot niets of het moeten de drie in bonte kleuren geschilderde huisjes langs de kade zijn die om onduidelijke redenen in reisgidsen als attractie worden vermeld.

Vanaf Skye is een bezoek aan de verder noordwestelijk gelegen *Hebriden* mogelijk, maar een rondje Schotland van een week wordt dan wel krap. Om de havenplaats Oban te bereiken is de terugreis vanaf Skye tot aan Loch Ness dezelfde als de heenweg. Vervolgens is een bezoek aan de wintersportplaats Fort William – waar *Ben Nevis*, de hoogste berg (1468 meter) van het Verenigd Koninkrijk ligt – de moeite waard. Het is er nogal toeristisch, net als in de drukke havenplaats Oban waar men het Schotse toerisme schijnt te hebben uitgevonden. De hoofdplaats van de westelijke Hooglanden biedt dan ook tal van monumenten, enkele kastelen en bezoekerscentra die trouwens in meerderheid in de herfst gesloten zijn.

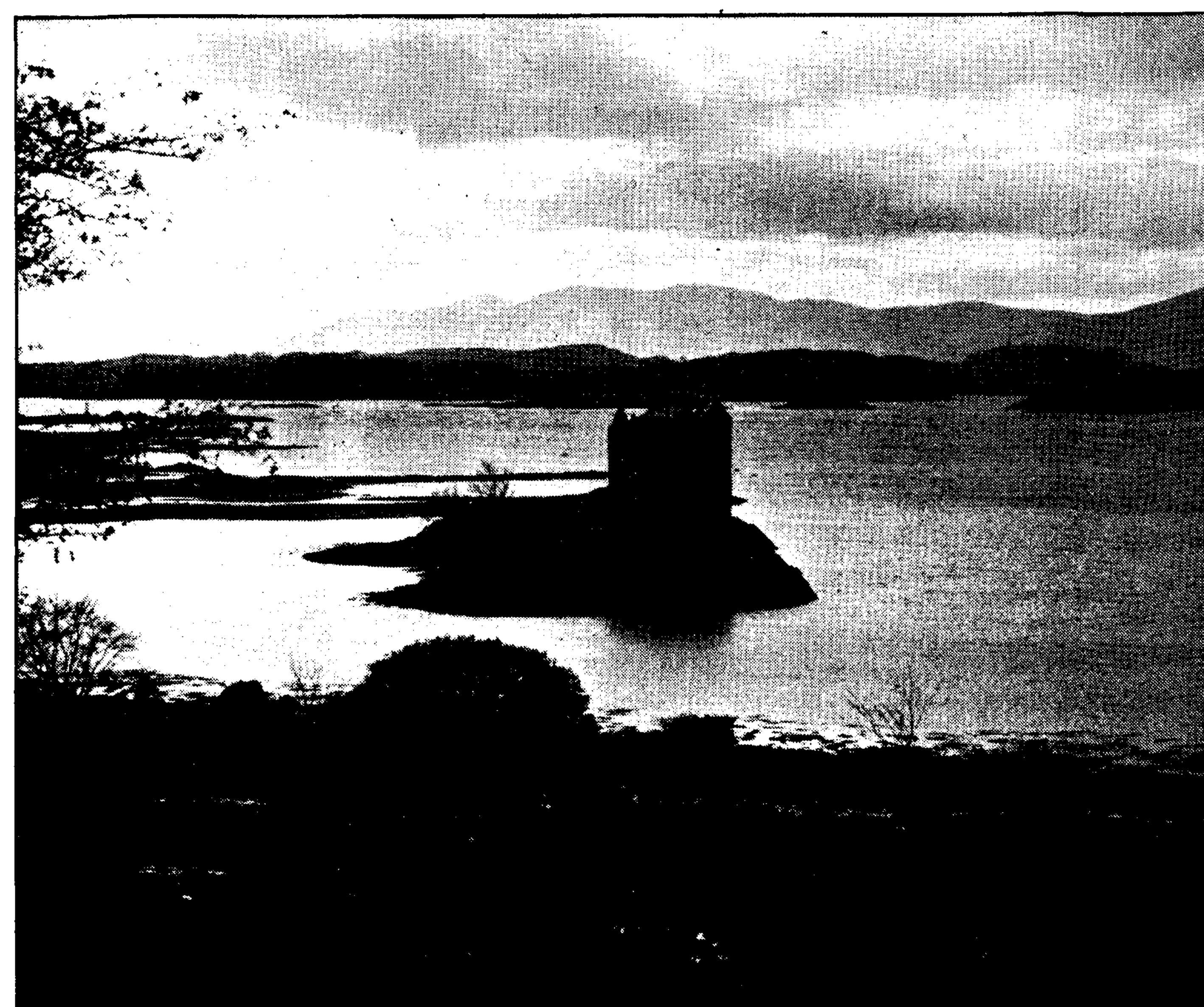
Watervalletjes

Om de cirkel richting Edinburgh weer sluitend te maken ligt een bezoek aan Dunfermline voor de hand. Maar voor het zo ver is, is het aan te bevelen op de terugreis de A85 richting Crieff bij *Killin* te verlaten om de even verderop gelegen *Falls of Dochart*, de watervalletjes, te bezoeken.

De binnenstad van Dunfermline, ooit de hoofdstad van Schotland, lag tijdens ons bezoek helemaal open. De stad probeert er alles aan te doen het op een steenworp afstand gelegen Edinburgh de loef af te steken. Lukken zal dat natuurlijk nooit, ondanks de grote abdij en de prachtige nalatenschappen zoals een bibliotheek, een concertzaal en een badhuis, van de wereldberoemd geworden weldoener Andrew Carnegie die in 1835 in Dunfermline werd geboren.

● *De omgeving van The Cuillin Hills op het zeer dun bebouwde eiland Skye. Overal waar je kijkt een roestkleurig landschap.*

● *Een van de vele onbewoonde kastelen op een eilandje in het veertig kilometer lange Loch Ness.*

Scottish Travel Centre, 14 South St Andrew Street in Edinburgh, assisteert reizigers met de plannen en uitvoering van hun tocht door Schotland.
De overkoepelende organisatie voor het bevorderen van het toerisme in Schotland is de Scottish Tourist Board (STB) met onder andere een vestiging in Edinburgh, 23 Ravelston Terrace, ☎09-44-31.332.2433.

Westerse vrouwen in islamitische landen

DOOR EVELIEN BAKS

Een bezoek aan de islamitische mannenmaatschappij verloopt voor vrouwelijke toeristen uit het 'mondaine westen' op z'n zachtst gezegd niet altijd zonder problemen. Een reis zonder conflicten is zelfs niet eens mogelijk, als we de schrijfster Christine Pollok moeten geloven. De culturen zijn daarvoor tè verschillend.

Wie als vrouw een trip maakt door landen als Tunesië, Algerije, Egypte en Marokko, moet volgens Pollok goed weten waar ze aan begint. Pollok zelf (36), doctorandus in de pedagogiek, maakte achttien jaar geleden voor een examenopdracht haar eerste reis naar Marokko. Daarna volgden onder andere Egypte, Turkije en Tunesië. Al die ervaringen heeft ze gebundeld in het boek 'Reizen door islamitische landen' met reis- en gedragsadviezen voor vrouwen. Een leidraad, die enig houvast moet bieden in de schijnbare vreemdsoortigheid van het leven in die landen.

Het feit dat je vrouw bent vormt de hele reis een bron voor conflicten. Volgens de schrijfster worden vrouwen continu aangesproken en versierd. „Want jij als Europese lokt dit regelrecht uit en vandaar dat je het als welkome uitlaatklep voor onderdrukte seksuele wensen moet ontgelden."

Het dragen van een korte broek of zonder bh rondlopen wordt als onzedelijk gezien. Het blote been is vanaf de knie naar boven taboe. Topless zwemmen is helemaal onmogelijk en voor zonnebaden is ook weinig begrip. Pollok: „Wees je bewust van de betekenis van je uiterlijke voorkomen, voordat je voor het eerst de stad in trekt. Lange haren moeten bij elkaar gebonden zijn. Draag een bh, shirts met halve of lange mouwen evenals tenminste knielange rokken of wijde broeken."

Alcohol

Ook wat eten en drinken betreft, gelden er regels. In sommige restaurants kunnen toeristen alcoholische dranken krijgen, maar een vrouw die alcohol drinkt, is onvoorstelbaar. Verder is het niet netjes zó te zitten dat de persoon tegenover je je voetzolen ziet. En roken en eten tijdens de vastenmaand kun je maar beter niet doen in de aanwezigheid van moslims.

In haar boek somt Pollok een groot aantal dingen op, die je beter kunt laten om conflictsituaties uit de weg te gaan. Daarnaast geeft ze ook een aantal richtlijnen om in contact te kunnen komen met de plaatselijke bevolking. Want dat is wel degelijk mogelijk: „Op een afgelegen station in Alexandrië boden twee studenten mij overnachting bij hun familie aan. Ik ging met hen naar de moslimse woonwijk van het oude stadsgedeelte, maar ik moest wel een hemd met lange mouwen aantrekken en een doek om mijn hoofd binden. De familie begroette mij hartelijk en liet mij op de sofa slapen, terwijl zij zoals gewoonlijk tussen de kippen en huishoudelijke voorwerpen op de grond sliepen."

Alles draait volgens Pollok om kennis van en begrip voor de islamitische maatschappij. Een algemeen recept voor een probleemloze reis is er echter niet, ook al zou je alle tips van de schrijfster ter harte nemen. Met haar eigen ervaringen schetst ze een goed beeld van wat je als vrouw te wachten kan staan.

Reizen door islamitische landen, voor vrouwen, van Christine Pollok. Uitgeverij Elmar in Rijswijk. *ƒ* 24,50.

Land is prachtig, onbedorven en spotgoedkoop

Algerije voorlopig alleen voor ervaren toeristen

DOOR SANTE BRUN

Geregeld doet Algerije pogingen de toeristenstroom naar dat Noordafrikaanse land op gang te brengen. Maar ondanks dat het land een van de mooiste van de regio is wil het maar niet lukken. Er komt steeds van alles tussen, vooral politieke onrust. De Algerijnen weten dat, maar doen er korzelig over: 'naar Turkije gaan jullie wel.' Toeristen die een hekel hebben aan grote drukte kunnen echter gerust zijn: Algerije blijft voorlopig een land voor de gevorderde reiziger.

In Noord-Afrika liggen vijf Arabisch/islamitische landen, maar slechts een daarvan kent een toeristen-industrie die voor een belangrijk deel leunt op 'zon en zee'-toeristen: Tunesië. Sinds dat land ruim twintig jaar geleden een uitstekende start maakte en van het toerisme een van zijn belangrijkste inkomstenbronnen heeft gemaakt, is het ook bergafwaarts gegaan; het hele land, op het zuiden na misschien, is totaal 'vertoerist', met alle gevolgen van dien. Westeuropese toeristen hebben lak aan de in het land heersende morele normen en paraderen half bloot in de dorpen en nog bloter op het strand; de bevolking laat zich niet onbetuigd en hindert de toerist mateloos door op elke minuut van de dag en op letterlijk elke plaats te proberen handel te drijven.

Marokko en Egypte zijn ook landen die enig toerisme kennen; het gaat daarbij overwegend om een ander soort toeristen: ze zoeken bezienswaardigheden, willen kennis nemen van land en volk. Egypte heeft de pyramiden, Marokko Marrakesj. Libië heeft een zeer aparte regering die toerisme niet aanmoedigt; buiten nogal wat Romeinse overblijfselen is er ook niet zoveel te zien, al zou het lange zandstrand een potentiële inkomstenbron kunnen zijn. Maar Gadaffi ziet dat niet zitten.

Iets dergelijks is er aan de hand met het vijfde land: Algerije. Enkele tienduizenden toeristen komen er, de zon- en zeetoerist is ver in de minderheid; voornamelijk Fransen en wat Duitsers. De meeste toeristen komen voor de Sahara, die voor een groot deel Algerijns grondgebied is.

● Kraampje met typisch woestijnfruit: pinda's en verschillende variëteiten dadels

„Jullie roepen altijd meteen dat de toeristen niet naar Algerije moeten gaan, omdat het daar niet pluis is," zei de persattaché op de Algerijnse ambassade in Den Haag onlangs. En gelijk had hij: als je als toerist in Algiers wandelt word je om de haverklap gefouilleerd. Voor een journalist is dat wel lekker spannend, maar de meeste toeristen hebben daar geen trek in.

„Bij ons wordt niemand beroofd of vermoord. En de politieke onrust, daar merkt een toerist niks van," zegt de attaché. En er valt ook weinig in te brengen tegen zijn volgende opmerking: „In Turkije woedt een oorlog, politieke aanslagen zijn aan de orde van de dag, en toch brengen jullie hele vliegtuigen vol toeristen daarheen." En die toeristen merken inderdaad weinig of niets van de politieke toestand.

In een groot aantal departementen van Algerije heerst momenteel de uitzonderingstoestand. Buiten Algiers en de andere grote steden in het noorden is het volkomen rustig. Weliswaar staat op alle muren de afkorting 'FIS' (front van de islamitische redding), heel vaak staat daar ook bij 'FIS is honger, FIS is dood'. De kranten staan vol artikelen over 'het terrorisme'; elke 'terrorist' heeft een baard, is dus een islamitisch fundamentalist, en brengt dus het FIS nog verder in diskrediet. En elke dag worden er wel een paar gearresteerd. Ook buiten Algiers zijn wel wat meer agenten op de been dan een paar jaar geleden, maar men durft het niettemin ook aan grootscheepse folkloristische festivals op touw te zetten waar duizenden mensen naar komen kijken.

Misschien ligt het ook wel een beetje aan het beeld dat de westerse pers van Algerije ophangt, dat er weinig toeristen komen; maar het land is ook slecht voorbereid op toerisme, dat geeft de persattaché overigens toe. De weinige toeristische massa-accommodaties liggen grotendeels zeer ver van de steden, om te zorgen dat de toeristen niet bloot in de puriteinse dorpen gaan lopen; wat er aan hotels en andere centra voorhanden is wordt slecht onderhouden. Voorbeeld: toen onlangs een groep touroperators uit West-Europa een bezoek bracht aan Ghardaia – een eerste klas toeristenattractie op 600 km ten zuiden van Algiers – lag hotel El Djanoub, waar men logeerde, er verwaarloosd bij; het zwembad bevatte bijna geen water en er dreef een vettig vlies op...

● Opschriften op muren en deuren in woestijndorpen wijzen op onderhuidse politieke onrust.

Het personeel is dan ook weinig adequaat: als men al weet dat een toerist service verwacht (soms zelfs service nodig heeft) weet men niet hoe die te verlenen. Men spreekt niets anders dan Frans of Arabisch.

Ook de formaliteiten schrikken toeristen af: je moet nog altijd een deviezenverklaring invullen en bijhouden.

Maar Algerije is en blijft een van de mooiste landen van de wereld; met 1200 km strand, schitterende bergen (tot ruim 2000 meter), prachtige heuvelachtige landbouwgebieden met schilderachtige dorpen, veel interessante Romeinse en nog oudere overblijfselen, sprookjesachtige oases, geheimzinnige woestijnsteden, woestijnen in alle denkbare vormen, in het zuiden gebieden met prehistorische rotstekeningen; dat alles in een klimaat dat hartje zomer weliswaar veel te heet is, maar voor de rest het hele jaar door uitstekend.

Eten en drinken is er goed, met veel zoete koek en gebak bij het ontbijt, smakelijke vis en vlees, uiteraard couscous, veel verse groente (ook midden in de woestijn) heel behoorlijke wijnen, maar ook handgeperste espresso en muntthee.

De grootste verrassing van de laatste tijd vormen de prijzen. Door de waardevermindering van de dinar is Algerije nu een spotgoedkoop land. Officieel kost de dinar acht cent, zwart gewisseld een cent of vijf. Tegen het officiële tarief kost een kamer in het vijfsterrenhotel El Riad in Sidi Fredj (aan zee, vlak bij Algiers) 32 gulden (twee personen, met ontbijt), in het al genoemde El Djanoub – veel eenvoudiger overigens – minder dan de helft van dat bedrag. Een maaltijd in een restaurant in Algiers kost een tientje (inclusief wijn) en een taxirit van het centrum van de stad naar Sidi Fredj (30 km, de rit kan op het spitsuur meer dan twee uur duren) kost tussen de vijftien en twintig gulden. De retourvlucht Algiers-Ghardaia kost ongeveer zestig gulden, benzine is vrijwel gratis.

Er is ook een lichtpunt: voor de ervaren toerist, de fijnproever, is Algerije voorlopig nog onbedorven en alleen al daardoor zeer aantrekkelijk, zeker als je het vergelijkt met andere Noordafrikaanse vakantielanden.

Voorlopig bieden alleen kleine, gespecialiseerde bureau's vakanties naar Algerije aan, en dan gaat het voornamelijk om reizen naar het zuiden: de Hoggar en Tassili. Die bureau's zijn: SNP Natuurreizen, Vernu Reizen, Nouvelles Frontières, Afriesj Expeditions, Data Tours. Grote organisaties als Holland International en Oad hebben belangstelling getoond voor reizen naar Algerije, maar organiseren die pas in een verdere toekomst.

Tunesië is meer dan zon, zee en strand

Land van eeuwig bouwen rommelig, maar charmant

DOOR MONIQUE PARREN

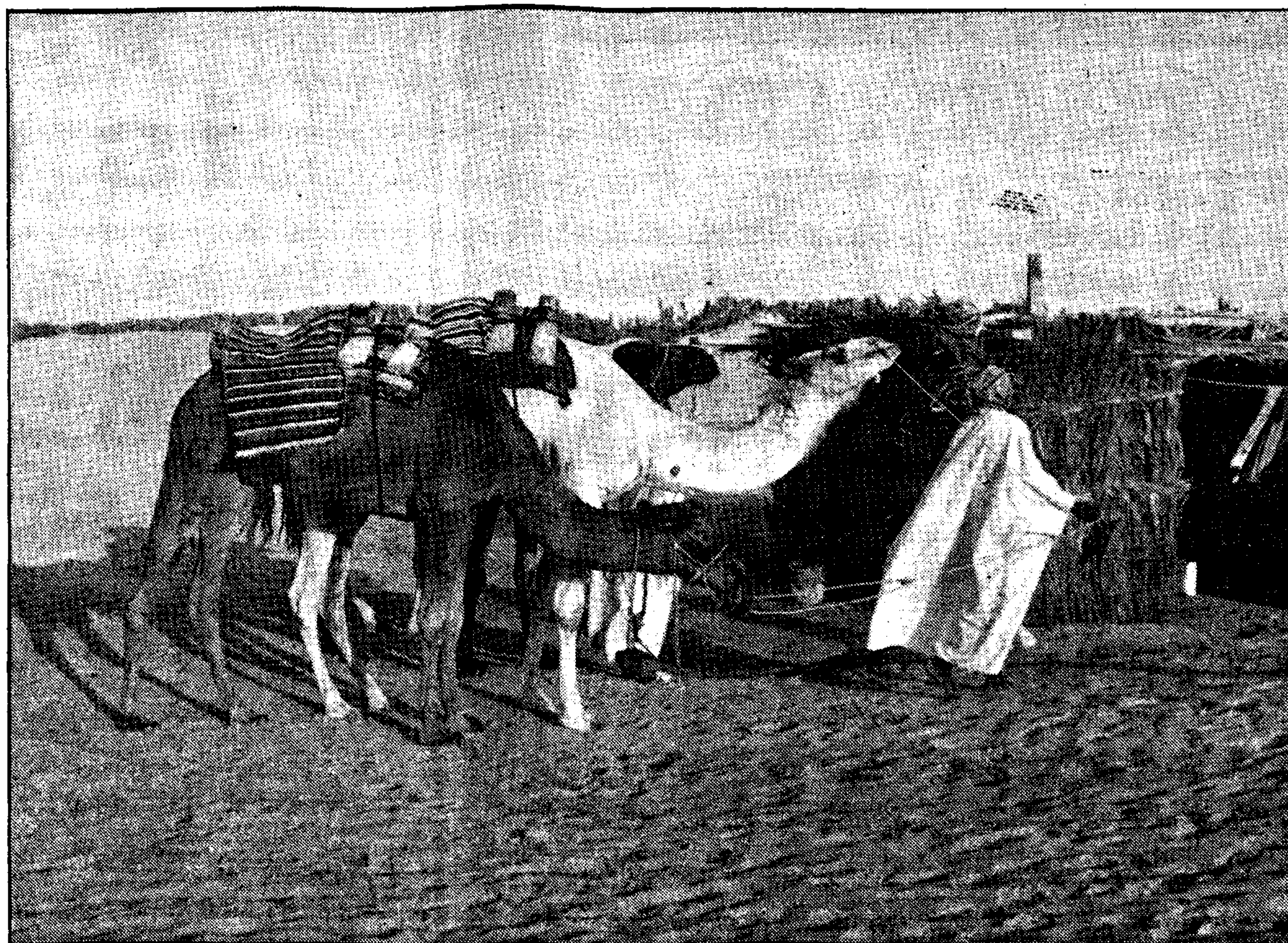
Blinkend wit met blauw torent Sidi Bou Saïd uit boven de nog blauwere zee ten noorden van Tunis. Het is het enige Tunesische plaatsje dat nog voldoet aan het droombeeld van de Arabische wereld. Schoon en ongeschonden. De bijnaam van Tunesië is realistischer: 'het land van het eeuwige bouwen'.

De dorpjes en stadjes buiten de toeristencentra zijn een verademing na alle kusthoogbouw omringd door palmbomen en bougainvilles. Even wennen, dat wel. De bouw van een huis is – naar s' lands bijnaam – een lange termijn project. Het is voor een Tunesiër volstrekt normaal om alvast in het huis-in-aanbouw te gaan wonen. Rommelig naar Europese begrippen, maar zo is de cultuur.

Tunesië ligt aan de noordkust van Afrika, ingebed tussen Algerije in het westen, Libië in het zuiden en oosten en de Middellandse Zee. Met een oppervlakte van circa 164.000 vierkante kilometer het kleinste Noordafrikaanse land, maar toch nog vijf keer zo groot als Nederland. De bevolking telt ruim 8 miljoen zielen.

Het toerisme is een belangrijke poot van de Tunesische economie. Volgens het Tunesisch Nationaal Verkeersbureau in Amsterdam moeten één miljoen gezinnen rondkomen van de inkomsten uit het toerisme. De Golfoorlog veroorzaakte in 1991 een kleine crisis in het land doordat de belangstelling plotseling flink terugliep.

Jaarlijks trekt het land 3,2 miljoen bezoekers uit heel de wereld. Volgend jaar verwacht het Tunesisch Nationaal Verkeersbureau ongeveer zeventigduizend Nederlandse toeristen. In hoogtijdagen – vóór de Golfoorlog – waren dat er ruim 25.000 meer.

● Bedoeïnenkaravanen bepalen het beeld in het zuiden van Tunesië, dat zeer droog en dor is.

Nog steeds worden de hotels in rap tempo uit de grond gestampt. In 1997 moet het land beschikken over 200.000 hotelbedden tegen ongeveer 139.000 nu. De Tunesische bouwvakkers moeten stevig aanpoten met de beperkte middelen die ze tot hun beschikking hebben. Dag en nacht wordt er gewerkt, óók in het hoogseizoen als alles is volgepakt met toeristen. Veelgehoorde klachten: uitzicht op een bouwplaats en geluidsoverlast.

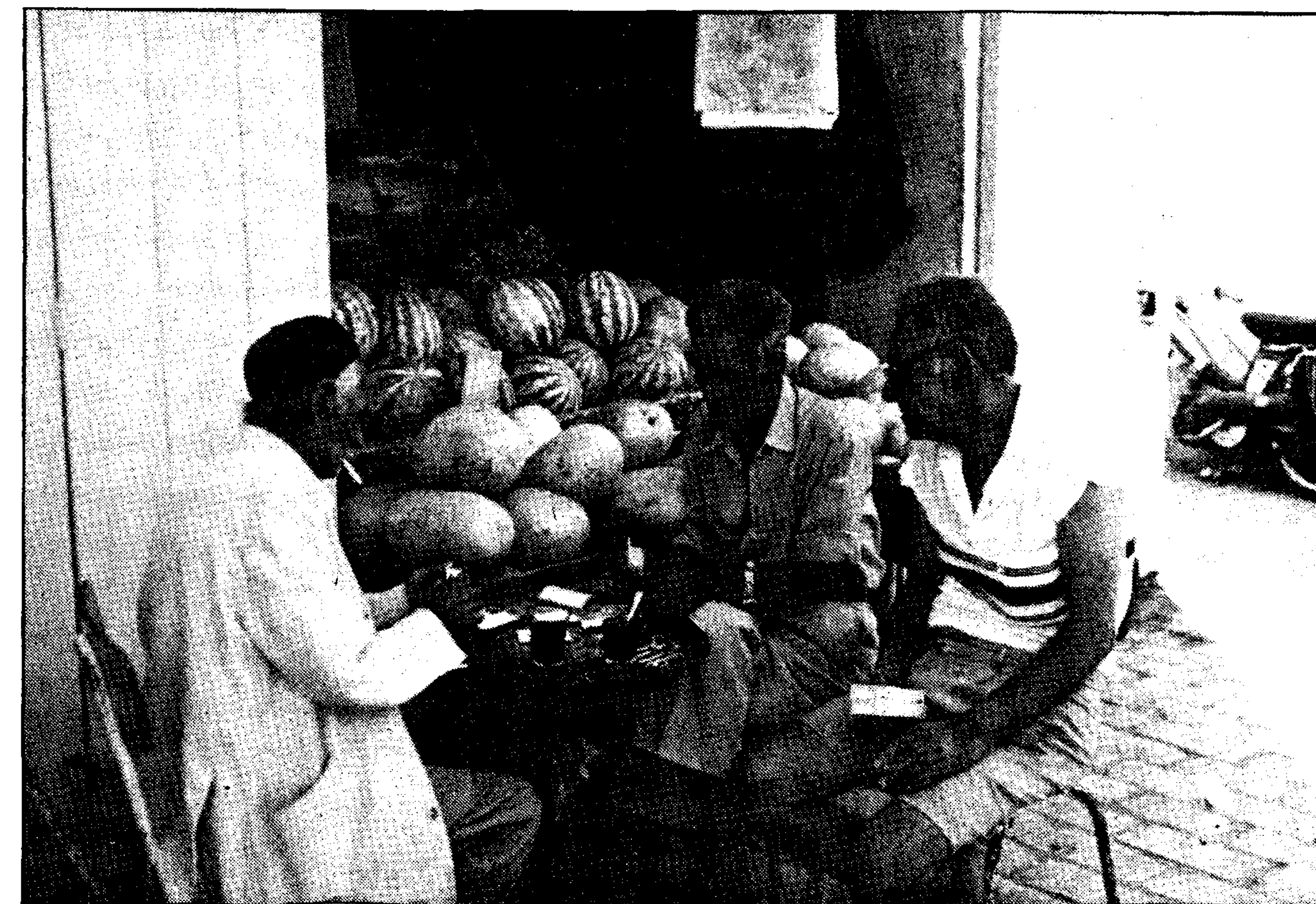
Bastions

De oostkust geldt als een toeristisch gebied. Sousse, Monastir, Port el Kantaoui, Tunis, Hammamet en Nabeul zijn bekende toeristenbastions. De bezoeker die niet geïnteresseerd is in het achterland, merkt niet eens dat hij in Tunesië zit. De meeste grote hotels – vanaf 1200 gasten – bieden een totaalpakket: sportfaciliteiten, bars, disco's, nachtclubs, winkeltjes en banken. Toch is het zonde om je in Tunesië te beperken tot alleen zon, zee en strand.

Wie de moeite neemt om het land en de mensen te leren kennen – bijvoorbeeld via een van de safari's die de Nederlandse touroperators aanbieden, of door gewoon een auto te huren – komt heel wat wijzer thuis.

Tunesië is droog en dor in het zuiden, waar het landschap gedomineerd wordt door zand- en zoutwoestijnen; uitbundig groen is het noordwestelijk kustgebied.

Het midden van Tunesië is een steppegebied. In het oostelijk kustgebied van de Sahel lijkt de tijd te hebben stilgestaan. In elk stadje is nog een echte medina (ommuurde oude stad) met soeks (Arabische handelswijk) en de kashba, het altijd aanwezige oude fort.

● De Tunesische mannen brengen vrijwel de hele dag in de oude ommuurde stad door, waar ze waterpijp roken of kaarten.

Mooiste plekjes

Carthago: resten van de legendarische uitvalsbasis van Hannibal.
Chebika, Tamerza en Midès: prachtige bergoases aan de Algerijnse grens
Chott el Djerid: zoutmeer.
El Djem: na Rome het grootste amfitheater ter wereld
Kairouan: vierde heilige stad van de Arabische wereld en Tunesië's centrum van de tapijtindustrie.
Matmata: ondergronds woestijndorp.
Sidi Bou Saïd: schilderachtig Arabisch stadje.
Bardo-museum Tunis: collectie mozaïeken uit de Punische, Romeinse en Byzantijnse tijd.

Het leven van de – mannelijke – dorpsbewoners speelt zich voornamelijk af op straat. Elk gehucht heeft een terras, waar de Tunesiërs samen de waterpijp roken of kaarten. De wit of zwart gesluierde vrouwen schieten schichtig door de straten en blijven niet langer buiten dan strikt noodzakelijk.

Toch is Tunesië van alle islamitische Arabische landen het meest geëmancipeerd. De al jaren geleden verdwenen president Habib Bourguiba – zijn foto siert nog honderden gevels en winkeltjes – zorgde voor een 'vrouwvriendelijke' wetgeving. Echtscheiding kan niet meer uitsluitend door de man worden geëist, polygamie is verboden, evenals kinderhuwelijken. Vrouwen hebben ook stemrecht en zijn leerplichtig.

Venters

Zelfs in de eenzaamste woestijnen in het diepe zuiden wordt de toerist continu belaagd door venters. Woestijnrozen, hagedissen, sigaretten en jasmijntuiltjes- of guirlandes vormen het aanbod. Net zoals talloze schoenpoetsers en kioskhouders proberen deze verkopers hun dagelijks maal bijeen te scharrelen.

Al het beleefde nee-geschud is tegen dovemansoren. Helaas moet je steeds krachtiger taal gebruiken om rustig te kunnen lopen. In de soeks zijn de verkopers minder opdringerig. Een enkeling die waarschijnlijk een blauwe maandag in Nederland is geweest, weet waarom we niet meteen bij hem een souvenir kopen: „Zeker goedkoper bij Blokker."

Meer informatie is verkrijgbaar bij het Tunesisch Nationaal Verkeersbureau, Muntplein 2, drie hoog, 1012 WR in Amsterdam, ☎020-6250286. Over Tunesië zijn ook voldoende reisbrochures verkrijgbaar, bijvoorbeeld bij de ANWB.

Georganiseerde fietstocht van Passau naar Wenen

Op de trappers door het Donaudal

DOOR JOS FRUSCH

'Donau-Radfreunde' noemt ze zich, de kleine Oostenrijkse onderneming die haar activiteiten richt op vakantiegangers die zich graag per fiets voortbewegen. Voor die mensen – het worden er kennelijk steeds meer – heeft dit jonge, in Engelhartszell gevestigd bedrijf een prachtige route uitgestippeld in het noordelijk gedeelte van Oostenrijk: tussen Passau en Wenen langs de Donau, ongeveer 300 kilometer lang: de Donau-Radweg. Over fiets, hotel, routebeschrijving en bagage hoeft u zich geen zorgen te maken, de Radfreunde zorgen voor alles. U hoeft alleen maar te fietsen. En genieten van de afwisselende omgeving, de zuivere lucht en de rustige tocht die u via duidelijk aangegeven fietspaden voert langs wijngaarden en romantische dorpjes.

Het is prachtig daar in Ober- en Nieder-österreich. En vlak. Tenminste als u de paden volgt die de Radfreunde voor u hebben uitgestippeld. Voor de nog sportievere pedaalridders zijn er echter volop mogelijkheden de kuiten eens echt op de proef te stellen. Diverse onschuldig uitziende bulten met op hun toppen machtige kastelen en burchten blijken verraderlijke klimmetjes die zelfs de meest ervaren coureurs behoorlijk in de benen gaan zitten. Zij kunnen zich op die alternatieve route in elke geval behoorlijk uitleven, maar zien dan niet het schilderachtige Donaudal in al zijn schoonheid, met de aardige dorpjes en oude stadjes, de uitgestrekte wijn- en abrikozenvelden, de bossen met daartussen verscholen grafmonumenten uit de renaissance en romaanse, gotische en barokke kerken. En – niet te vergeten – de wereldberoemde stiften van Melk en Klosterneuburg, de speciale attracties van deze fietstocht.

● Het wereldberoemde stift Melk, imposant gelegen aan de oevers van de Donau.

'Halve Kracht'

De Donau-Radfreunde bieden een arrangement van zes overnachtingen op basis van halfpension. Zeven dagen lang kunt u fietsend op echte Nederlandse merkfietsen met versnellingen (maar u mag ook uw eigen fiets meenemen) de streek verkennen. Dat kan probleemloos op eigen houtje want de routebeschrijving en -informatie zijn niet alleen in het Nederlands, maar ook zeer nauwkeurig en uitgebreid. Bovendien geven speciale bordjes langs de route aan welke richting u moet volgen. Mocht u toch wat meer willen weten over deze streek, dan kunt u ook kiezen voor een gids. Een Radfreund fietst dan met u mee, wijst u de weg en attendeert u op de vele bezienswaardigheden die langs de oevers van de veelbezongen 'blauwe rivier' opduiken.

Behalve het basisarrangement is er een speciaal HKV-arrangement – wat zoveel betekent als 'Halve Kracht Vooruit' – dat zoals de naam doet vermoeden voor de zich meer bedachtzaam voortbewegende pedaleurs is bedoeld. De afstand kan dan in tien dagen worden afgelegd. In beide gevallen staan elke avond na afloop van de fietstocht de koffers al op uw nieuwe hotelkamer en de badkuipen vol heet water.

Melk

Persoonlijk vind ik het gebied vanaf het bedevaartsplaatsje Maria Taferl het mooiste van de hele route. Het is het stukje dal dat Strudengau heet – genoemd naar de burcht Struden, nu een ruïne – dat overgaat in de Nibelungengau, genoemd naar het mythologische dwergengeslacht van koning Nibelung, en dat zich daarna voortzet in de Wachau. Er liggen daar pittoreske dorpjes als Klein Pöchlarn, Leiben en Melk.

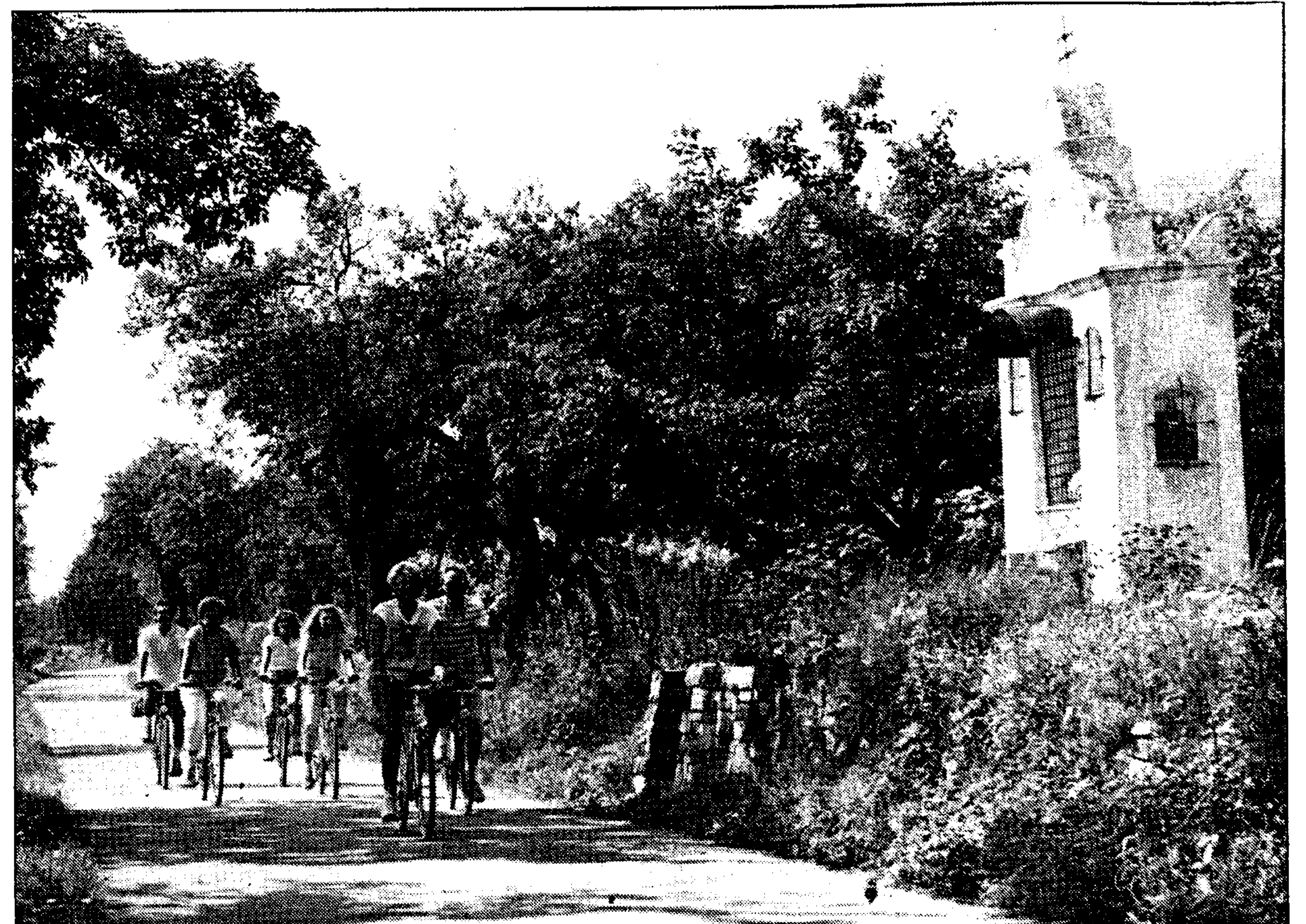
Melk is wereldberoemd om zijn stift, het Benedictijnerklooster, indrukwekkend gelegen op een steil naar de Donau aflellende rotspartij. Het is de oude residentie van de Babenbergse markgraven en biedt een schitterend uitzicht over de Donau en het Voralpenland.

Hoewel het stift slechts gedeeltelijk voor het publiek toegankelijk is, kunt u hier uw verzuurde benen probleemloos enkele uren hun welverdiende rust gunnen. Het barokke gebouw zelf is werkelijk indrukwekkend, de kapittelkerk te overdadig maar groots, de plafondfresco's van Paul Troger wat kitcherig, de beroemde bibliotheek voornaam en onmetelijk groot en de kunstschatten en exposities over de geschiedenis van het stift zeer interessant. Maar het meest in het oog springt toch het Jörg Breu-Altar, acht aan twee kanten beschilderde panelen van de rond 1475 in Augsburg geboren kunstenaar Breu. De Bijbelse taferelen – met veel passiescènes – zijn, excusez le mot, kostelijk door de karikaturale, Jeroen-Boschachtige wijze, waarop Breu sommige figuren heeft afgebeeld.

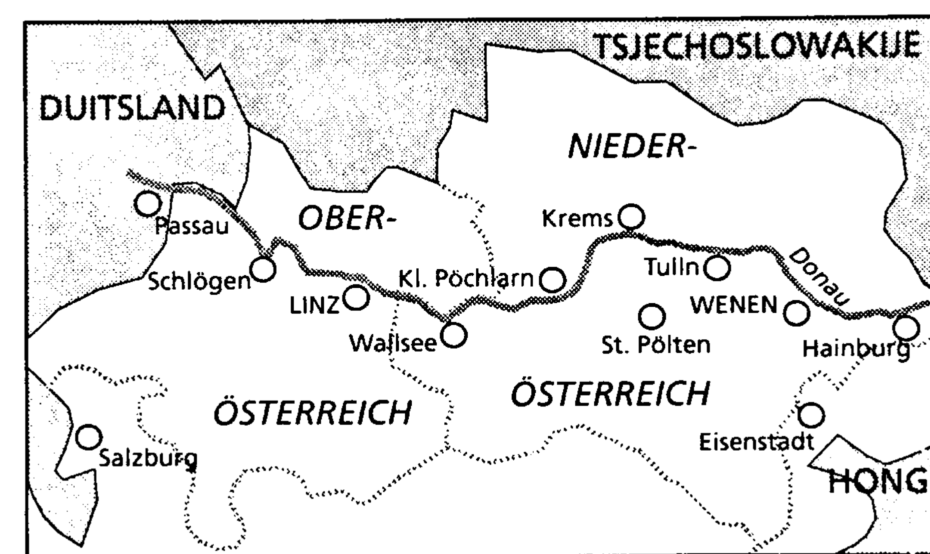
Een ander indrukwekkend bouwwerk is het stift Klosterneuburg op dertien kilometer van Wenen, dat u – als u normaal doorpeddelt tenminste – op de zesde dag bereikt. Wat mij van dit imposante barokke augustijnerklooster is bijgebleven naast de sfeervolle stifskelder waar je voortreffelijk kunt eten en drinken (Klosterneuburg is een echt wijnstadje), zijn het enorme 'Tausendeimer-Fass' uit 1704, de gobelinzaal en het wereldberoemde Altaar van Verdun, een uit 1181 stammend kunstwerk dat bestaat uit 51 geëmailleerde en in koper ingelegde, beschilderde tegels. Een meesterwerk, het best bewaarde uit de middeleeuwen, dat diepe indruk maakt.

Voordat u dit stift bereikt, bent u ook al langs de tweelingstad Krems-Stein gefietst. En als u verstandig bent geweest, dan heeft u te voet een bezoek gebracht aan dit vroeg-middeleeuws handelsstadje. Er is daar veel te zien in die voormalige Romeinse nederzetting: schilderachtige straatjes en pleintjes, het vroegere dominicanerklooster, ooit in gebruik als bioscoop en brandweerkazerne (!), nu weer in ere hersteld en in gebruik als museum, het statige Steiner Tor uit 1480 en de laatgotische piaristenkerk met schilderingen van Kremser Schmidt, een achttiende-eeuwse lokale grootheid, van wie in de hele omgeving schilderingen zijn te bewonderen. Krems is ook een 'muzikaal' plaatsje. Er zijn woonhuizen te vinden van de broer van Beethoven, de moeder van Liszt en de rubricator van Mozart, Ludwig Ritter von Köchel.

Wie aan deze muzikale kennismaking niet voldoende heeft, moet meteen weer in het zadel. Richting Wenen. Er zijn daar – zoals bekend – meer gebouwen waar muziek in zit. En 4000 kilometer aan fietspaden.

● Ontspannen fietsen langs de Donau, tussen boomgaarden vol perziken en abrikozen.

Meer informatie over de Donau-fietsroute is te verkrijgen bij het Oostenrijks Toeristenbureau, 020-6129682 en bij de Donau Radfreunde, 09-4377178182.

Oostafrikaans land nog steeds topattractie

Kenia: olifanten en bange toeristen

Het baart de Keniase overheid zorgen dat toeristen uit rijke westerse landen als Duitsland en Groot-Brittanië afgelopen jaar massaal thuis bleven. Percentages van meer dan 25 procent minder toeristen uit met name die landen zijn genoemd. Niet de geringere economische groei in Europa is hoofdoorzaak van de terugval. Negatieve publiciteit over Kenia noemen de autoriteiten als hoofdoorzaak.

DOOR JAN HENSELS

Twee Engelse toeristen in de havenplaats Mombasa verklaarden me voor gek toen ik vertelde dat ik per trein en bus dwars door Kenia wilde trekken. Veel te gevaarlijk, was hun oordeel. Zij bleven liever in hun hotel aan de Indische Oceaan in Mombasa. Maar per openbaar vervoer zie je wel meer van het land en kom je gemakkelijk in contact met Kenianen.

Keniase kranten stonden afgelopen zomer vol met artikelen over het verschijnsel van de wegblijvende Europese toeristen. De teneur van die artikelen was dat dat vooral de schuld was van de westerse media. Enkele incidenten in het Oostafrikaanse land waren opgeblazen in de Europese media, daarom waren de Duitsers en Engelsen bang geworden. Voor Nederlandse toeristen zou angst in veel mindere mate een rol spelen. Die vrees was niet terecht, vonden de Keniase kranten. Toch bleek de negatieve publiciteit voor de regering van Daniel arap Moi aanleiding enkele maatregelen te nemen om de terugval in de toeristenindustrie een halt toe te roepen. Een publiciteitscampagne en extra aandacht van politie in toeristencentra als Mombasa moeten het imago weer oppoetsen.

De moord op de dochter van een Engelse zakenman en de overval met dodelijke afloop op acht Duitse toeristen deden nogal wat stof opwaaien in Europa. Het bericht dat een Finse toeriste werd beschoten door de politie, toen ze even buiten Nairobi langs de kant van de weg haar behoefte deed, was evenmin bevorderlijk voor het imago. Vooral de kwestie met de gedode Engelse werd breed uitgemeten in de Britse pers. De autoriteiten in Kenia ontkenden aanvankelijk dat het om moord zou gaan. Een heel scala van smoesjes werd uit de kast gehaald om de buitenwacht daarvan te overtuigen. Het meisje zou wel door wilde dieren zijn opgegeten, of door de bliksem zijn gedood. De kapitaalkrachtige Brit nam een privé-detective in de arm en uit diens onderzoek kwam naar voren dat het meisje waarschijnlijk was gedood door stropers die nog altijd in een aantal natuurreservaten actief zijn.

Uit gesprekken met Kenianen bleek me dat het over het algemeen veilig is om de parken te bezoeken. Ook in de steden zijn de risico's beslist niet groter dan in vergelijkbare plaatsen elders in de wereld. In de praktijk moet de toerist vooral bedacht zijn voor de wilde dieren die door de tentenkampen sluipen op zoek naar voedsel. Het achterlaten van eten in de tent staat dan ook gelijk aan het vragen om moeilijkheden. Olifanten en bavianen weten het voedsel moeiteloos te vinden.

Kenia, is echter nog steeds een attractie van de bovenste plank. De natuur in het land geldt als de meest spectaculaire ter wereld en de witte stranden zijn nog niet overvol. Bovendien is het land op de meeste plaatsen ingesteld op toeristen. Dat is lang niet overal in Afrika het geval. En ondanks enige spanningen en schermutselingen over de invoering van een meerpartijenstelsel geldt het nog steeds als een van de politiek meest stabiele landen op het Afrikaanse continent. In het noorden grenst Kenia bijvoorbeeld aan Somalië en Soedan, landen met veel grotere problemen.

● Een Masai-dorp in zuid-west Kenia.

Topattractie is het wild dat in overvloed aanwezig is in nationale parken als Masai Mara, Amboseli en Tsavo. Nijlpaarden, olifanten, leeuwen, jachtluipaarden, neushoornvogels, antilopes, flamingo's, noem maar op. Bij het zien van de zoveelste zebra kan menige bezoeker slechts met moeite een geeuw onderdrukken. Algemeen geldt het beeld: naar Oost-Afrika, (vooral Kenia) ga je voor de natuur, West-Afrika bezoek je voor de mensen en de cultuur. Een erg zwart-witte benadering, maar voor veel toeristen geldt nou eenmaal dat ze vooral in het vliegtuig richting Nairobi of Mombasa stappen om in levende lijve leeuwen en olifanten te zien. De meeste Kenianen kunnen overigens het entreegeld voor een nationaal park niet betalen en van sommige dieren die er rondsluipen hebben ze nog nooit gehoord. De strijd om het dagelijks brood is zo hard dat de gemiddelde Keniaan zich met dergelijke frivoliteiten niet bezig kan houden.

De luxueuze lodges in de parken zijn zelfs voor Europeanen vaak te duur. Er bestaat echter ook de mogelijkheid om een safari te boeken waarbij in tenten wordt overnacht. Dat kan voor ongeveer honderd gulden per persoon per dag.

Kenia is, ondanks dat het tot de meer welvarende landen in Afrika hoort, in alle opzichten een Derde-Wereldland. Slechte medische voorzieningen, moeilijk begaanbare wegen, gebrekkig openbaar vervoer, lage inkomens.

Vooral het toenemend aantal zwerfkinderen in de grotere plaatsen confronteert de toerist op niet mis te verstane wijze met de kloof tussen arm en rijk.

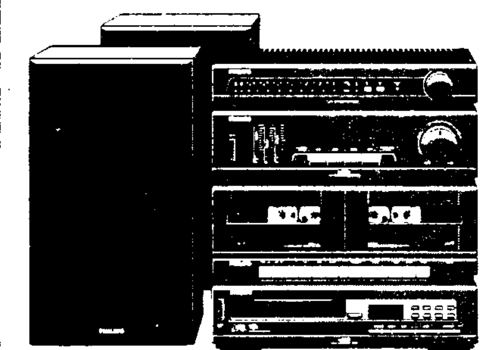
Ook een rondreis door het minder bezochte westen van het land is zeer de moeite waard. Een bezoek aan een busstation en marktplaats in zomaar een stadje is eigenlijk interessanter dan de monumenten en andere 'officiële' bezienswaardigheden. De tientallen hawkers of straatventers, de op onvoorstelbare wijze volgestouwde bussen die urenlang stationair draaien alvorens te vertrekken, de bedelaars en moeders met kanga's om hun lijf en waren op hun hoofd. Ondanks de chaos en drukte gaat er iets rustgevends van uit. De mensen hebben blijkbaar geen haast.

● Een familie olifanten in het nationale park Tsavo. Het kleine olifantje is een week oud.

Diverse touroperators bieden rondreizen door Kenia aan. In Nederland is geen Keniaans toeristenbureau. Voor informatie kan men contact opnemen met: Kenya Tourist Office, Hochstrasse 53, 6000 Frankfurt am Main 1, Duitsland, telefoon 09-4969-282552.

DOM VAN DEN BERGH DOET U EEN UNIEK KERSTAANBOD!

Philips midi compact disc stereokombinatie AS 301-CD
Tuner met FM, MG en LG, versterker van 2 x 20 W muziekvermogen, dubbel cassettedeck met dubbing en continuous play. Afzonderlijke CD-speler. Met twee luidsprekerboxen (2-weg). **599.-**

Philips midi compact disc stereokombinatie AS 501 CD
Tuner met digitale afstemming en 20 voorkeurzenders willekeurig in te stellen op ieder golfbereik. Versterker van 2 x 40 W muziekvermogen. 5-Bands equalizer. Dubbel autoreverse cassettedeck. Dolby B. Afzonderlijke programmeerbare bitstream CD-speler met afstandsbediening. 3-Weg luidsprekerboxen. **799.-**

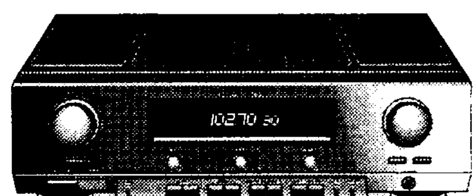

Philips mini HiFi-kombinatie FW 20
Slechts 22,5 cm breed. Tuner/timer met digitale uitlezing en 30 voorkeurzenders. Klok met wekfunktie. Versterker 2 x 20 W met automatische bronkeuze. 5-Bands equalizer. Dubbel cassettedeck. Bitstream CD-speler. Met 3-weg luidsprekerboxen en afstandsbediening. **899.-**

Philips mini HiFi-kombinatie FW 60
Slechts 26 cm breed. Tuner/timer met 30 voorkeurzenders en klok met wekfunctie. Versterker met 2 x 60 W vermogen. 5-Bands equalizer. Dubbel cassettedeck. Bitstream CD-speler. DCC voorbereid. Met 3-weg luidsprekerboxen en afstandsbediening. **1499.-**

Philips HiFi midi-set F 320 met één-knops-bediening
Bestaande uit: Tuner/versterker FR 310 met 30 voorkeurzenders, 2x70W uitgangsvermogen en op afstand bedienbare gemotoriseerde volumeknop. Compact Disc speler/dubbel cassettedeck CD 310 met shuffle play en versneld opnemen. Inklusief afstandsbediening
Prijs inklusief luidsprekerboxen.
Kerstaanbieding
1199.-

Philips tuner/versterker FR 910
Unieke systeemintelligentie voor eenvoudige bediening w.o. automatische bronkeuze, éénknopsbediening en CD-synchro. Uitgangsvermogen 2 x 40 W. 30 Voorkeurzenders willekeurig in te stellen op FM en MG. Aansluitingen voor 5 bronnen. Geheugenbeveiliging. Direkt intoetsen van de gewenste frekwentie. Sleeptimer. Afstandsbediening. **699.-**

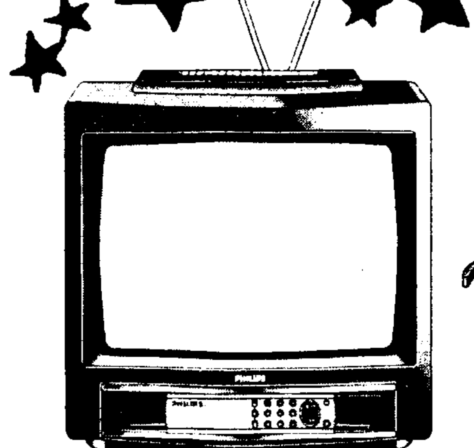
Philips tuner/versterker FR 920
Als FR 910, maar met uitgangsvermogen van 2 x 55 W. **799.-**

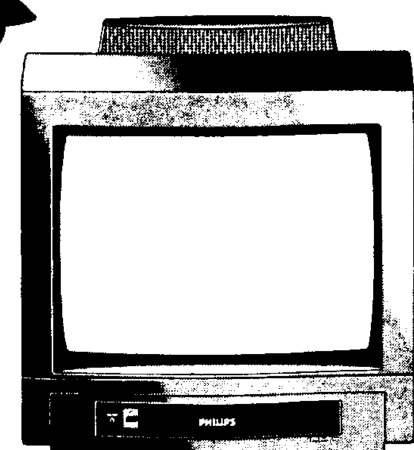
Philips compact disc/radiorecorder AZ 8012 DS
Programmeerbare CD-speler. LCD display. Music scan. Radio met FM-stereo, LG en MG. 2 x 6 W piekvermogen. Dynamic bass boost. Cassettedeck.
Net- en batterijvoeding.
399.-

Philips autoreverse stereocassettespeler AQ 6404/00S
In Moving Sound V design. Dolby B. Drie standen dynamic bass boost. Inklusief lichtgewicht hoofdtelefoon en broekriemklip. Kerstaanbieding **79.-**

Philips autoreverse stereo cassettespeler AQ 6408
Inklusief 'in-ear' hoofdtelefoon. Dolby B. Drie standen dynamic bass boost. Broekriemklip. Aansluiting voor netadapter. **99.-**

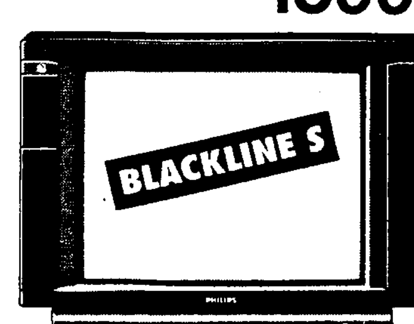
Philips draagbare kleurentelevisie 14 GR 1227/10B
Met 37 cm, donker getinte HiBri-beeldbuis. 40 Voorkeurzenders. On screen display. Sleeptimer. Antenne. Afstandsbediening. Ook in wit. **599.-**

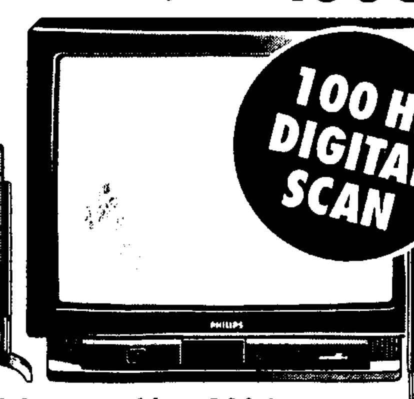
Philips kleurentelevisie 21 AB 3556/00B
Met donkergetinte 55 cm 'FSQ' beeldbuis. 60 Voorkeuzezenders. On screen display. Sleeptimer. Teletekst. Dubbelzijdige afstandsbediening. **1099.-**

Philips Matchline Blackline HiFi-stereo kleurentelevisie 21 SL 5756/00B
Met 55 cm 'FSQ' Blackline beeldbuis. On screen display. 60 Voorkeurzenders. Teletekst. Afstands-bediening.
Kerstaanbieding **1599.-**

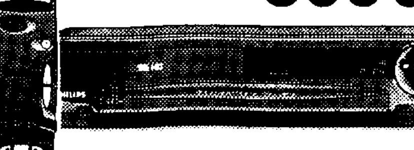

Philips Blackline stereo-kleurentelevisie 28 ST 2781/10B
Met 70 cm Blackline Super 'FSQ' beeldbuis. On screen display en teletekst. Omschakelbaar naar 16:9 beeldformaat. 60 Voorkeurzenders en 2 x 20 W muziekvermogen. Easy logic afstandsbediening. **1999.-**

100 Hz DIGITAL SCAN

Philips Matchline 100 Hz HiFi-stereo kleurentelevisie 25 ML 8505/00B
Met 63 cm Blackline Super 'FSQ' beeldbuis. Digitaal geheugen voor een TV-beeld met dubbele scan frekwentie (100 Hz). Omschakelbaar naar 16:9 beeldformaat. Voorzien van multi beeld-in-beeld met o.a. foto finish en freeze, menu voor het instellen en bedienen, on screen display, HiFi stereo-versterker van 2 x 40 W, teletekst en twee afstandsbedieningen. **3099.-**

Philips slimline HQ VHS-videorecorder VR 322/01
Met 3 videokoppen en easy logic afstandsbediening met LCD-display. 'Today-programming'. Perfekt stilstaandbeeld, slow motion. **799.-**

De nieuwe digitale HiFi-systemen van Philips
Philips opende met de toepassing van digitale technieken in de 900 series HiFi-apparatuur een nieuwe klankwereld. Onderga thuis de sensatie van 'live' geluid. Met dit nieuwe digitale HiFi-systeem is het net of u in een concertzaal zit, of thuis een popconcert geeft. Eén bedieningscommando is voldoende om alle HiFi-komponenten met elkaar te laten communiceren. Net als de techniek is ook het ontwerp ultramodern.

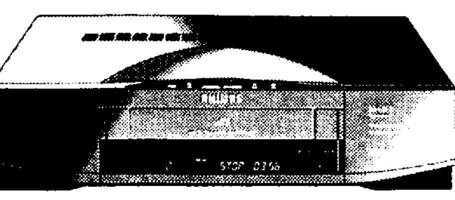
* De aanbieding geldt voor aankopen tot 1 februari 1993. Vanaf **1849.-**

KOOP NU EEN PHILIPS FS 900 AUDIO-SET* EN BESLIS LATER OVER DE OMRUIL VAN UW CASSETTEDECK VOOR EEN UNIEK DCC CASSETTEDECK.

Philips Digitale Compact Cassette-speler
Met Philips DCC kunt u voortaan genieten van digitaal geluid. Zowel bij opname als bij weergave. Geen bandruis meer. Alleen zuivere muziek. Bovendien blijft het afspelen van gewone cassettes mogelijk, zodat uw vertrouwde verzameling niet in de vuilnisbak hoeft. Een uniek voordeel. **1599.-**

INRUIL WAARDEBON
DCC-SPELER DOM VAN DEN BERGH
U krijgt 3 kansen om uw analoge cassettedeck uit de 900 audio serie in te ruilen tegen een DCC digitale cassettedeck. U krijgt het volledige aankoopbedrag van uw cassettedeck retour wanneer u binnen 3 maanden na aankoop van uw audio-set een Philips DCC-speler koopt. Wilt u langer wachten met beslissen, dan krijgt u, tussen 3 en 6 maanden na aankoop, 75% van het aankoopbedrag retour. Als u 6 tot 12 maanden wacht, krijgt u 50% retour. De cassettespeler moet uiteraard spelend en onbeschadigd zijn.

Philips Turbo drive VHS-videorecorder VR 522
Met HiFi-stereo geluid, 2 videokoppen en 2 audiokoppen, geschikt voor 2 snelheden SP en LP voor audio longplay. Turbo drive, 'today- programming'. Easy Logic afstandsbediening met LCD-display. **1299.-**

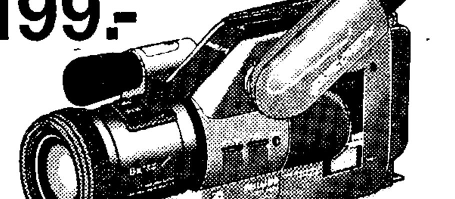
Philips Matchline Turbo drive VHS-HQ videorecorder VR 722
Met 4 videokoppen en 2 audiokoppen, geschikt voor 2 snelheden SP en LP. 8 Uur HiFi-stereo opnemen en weergeven. Turbo drive, 'today- programming'. Afstandsbediening met LCD-display. **1599.-**

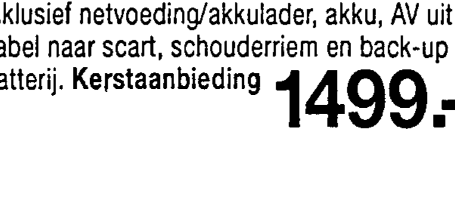
Philips elektronische klokradio AJ 3010
FM en MG. Wekken met radio of zoemer, ook herhaald. Sluimermogelijkheid. Mogelijkheid voor bufferbatterij. Kerstaanbieding **49.-**

Philips elektronische stereo-klokradio AJ 3710
FM-stereo en MG. Wekken met radio of zoemer. Sluimermogelijkheid. Aansluitingen voor bufferbatterij en hoofdtelefoon.
199.-

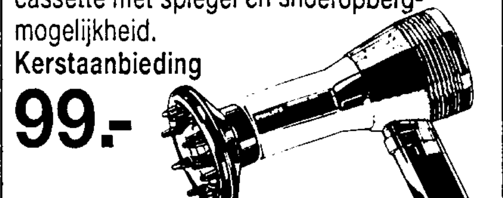
Philips VHS-C camcorder VKR 6853/20
Met 1/3" CCD opneemelement, volautomatische scherpstelling, witbalans en diafragma. Inklusief netvoeding/akkulader, akku, AV uit kabel naar scart, schouderriem en back-up batterij. Kerstaanbieding **1499.-**

Philishave met dubbele scheertechniek HS 765
9 Instelbare scheerstanden. Perfekt aan te passen aan ieder huidtype. Vernieuwde trimmer/tondeuse. In luxe cassette. **179.-**

Philishave driekops HS 545
Drie verende '90-Super 15' scheerhoofden. Nieuw reinigingssysteem. Tondeuse voor snor of bakkebaard.
Kerstaanbieding **99.-**

Philips ladyshave HP 2721
Werkt op netvoeding. Afneembaar SFR-scheerhoofd met superdun scheerblad, een rechte en een ronde trimmer. Ivoorkleurig. Kerstaanbieding **59.95**

Philips luxe beauty-set HP 2620 A
SFR ladyshave. Scheerhoofd met rechte trimmer, superdun scheerblad en ronde trimmer. 8 Verwisselbare hulpstukken. Luxe cassette met spiegel en snoeropbergmogelijkheid.
Kerstaanbieding
99.-

Philips professionele handhaardroger HP 4341
Lichtgewicht. Super koelstand. 2 Luchtsnelheden. Krachtige 1200 W motor. Met difuser. **79.-**

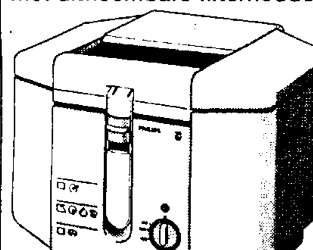
Philips handhaardroger 'Silence' Electronic HP 4337
Inschakelbaar op 800 en 1600 W. Beveiligd tegen oververhitting. 220 V.
Kerstaanbieding **29.95**

Philips massage voetbad HP 5222
2 Warmte,- en massagestanden en een compacte vormgeving. **139.-**

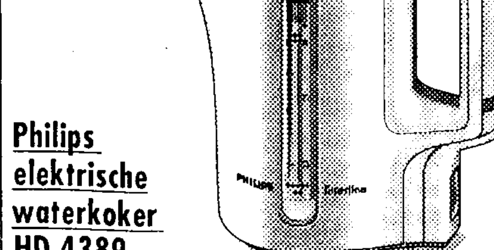
Philips luchtreiniger HR 4383
Zuivert in zeer korte tijd voor 90% de lucht van o.a. rook, stof en stuifmeel. Geschikt voor ruimtes tot 75 m3. Draagbaar, met geluidarme motor. **299.-**

Philips koffiezetter Café Roma HD 7251
12-Kops luxe koffiezetter met speciale aroma-kan met inhoudsindikatie. Zwenkfilter met uitneembare filterhouder. **89.-**

Philips luxe coolwall friteuse HD 4257
Met diverse extra's voor smakelijk, veilig en gemakkelijk frituren. Met een speciale koele wand. Kerstaanbieding **189.-**

Philips mini-citruspers HR 2769
Inhoud reservoir 250 cc.
Kerstaanbieding
19.95

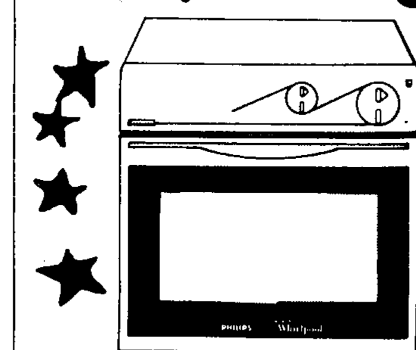
Philips elektrische waterkoker HD 4389
Uitgerust met unieke kalkfilter en klik-sluiting. Snoerloos, dus handig in gebruik. Schakelt automatisch uit en is beveiligd tegen droogkoken.
Kerstaanbieding **79.-**

Philips elektronische broodrooster HD 4580
Met temperatuursensor voor altijd gelijke roostergraad ongeacht het aantal sneetjes of de versheid van het brood. Makkelijk schoon te maken. Vermogen: 800 W.
Kerstaanbieding **49.95**

Philips driesnelheden-mixer HR 1071
Met garden en kneedhaken.
Sterke 150 W motor.
Kerstaanbieding **49.-**

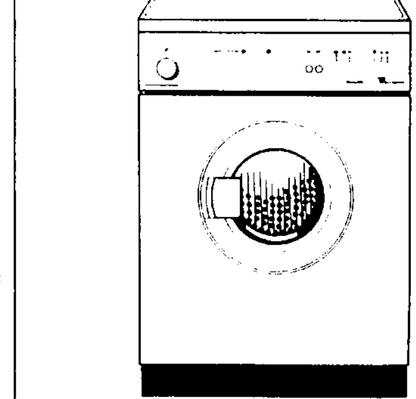
Philips lichtgewicht stomer HD 1462
Met extra beveiliging tegen oververhitting (smeltzekering). Twee stoomstanden: matig en extra. **59.-**

Philips krachtige, snoerloze kruimelzuiger HR 6015
Met 4 oplaadbare cellen voor dubbele zuigduur. Turbostand voor 2 snelheden. Handige wandhouder. **89.-**

Whirlpool Space Cube 40 magnetron AVM 611/WH
Nuttig vermogen 650 W. 'Jet stand' 750 W: speciaal voor het supersnel verwarmen van vochtrijke gerechten. Tijdklok tot 60 min. Aparte ontdooistand. Kompleet met kookboek. **399.-**

Whirlpool VIP magnetron met grill en crispschaal AVM 914
'Jet stand' 850 W. Volledig automatisch ontdooiprogramma. Digitale aflezing tot 90 min. Kantelbare grill. Kombi-stand magnetron/grill met 3 regelbare standen. Speciale warmhoud-stand. **799.-**

Whirlpool tijdgestuurde droogautomaat AWG 901
Tijdschakelaar instelbaar tot 140 min. Schakelaar voor delikate was. Speciaal 'luchten' programma. Luchtafvoer middenachter, links of rechts naar keuze.
699.-

DOM VAN DEN BERGH

voor prijs, kwaliteit en service.

Alle modellen en uitvoeringen Philips kleurentelevisies en videorecorders uit voorraad leverbaar in al onze filialen

Sittard, Voorstad 25, telefoon 046-51 31 45 • Heerlen, Dautzenbergstraat 48, telefoon 045-71 36 08 • Venlo, Vleesstraat 43, telefoon 077-51 48 18 • Maastricht, Nieuwstraat 11, telefoon 043-21 27 74.

Geschiedenis verweven met zeehelden

Achter de duinen van Walcheren

Uitgestrekte zandstranden, kilometers blonde duinen en volop woelige baren. Wat wil een toeristisch gebied nog meer dan zon, zee en strand? Laten zien dat het méér in huis heeft. Natuur, musea, scheepvaart en historische plekjes bijvoorbeeld. Dingen die een bezoek ook de moeite waard maken als het geen strandweer is. Een kijkje achter de duinen van Walcheren.

● *Aan de kade van Vlissingen liggen twee watertaxi's klaar om loodsen naar zeeschepen te brengen.*

● *Eén van de vele mooie steegjes in Middelburg.*

DOOR MARIËTTE STUIJTS

Maar weinig 'binnenlanders' zullen de tocht naar Zeeland maken als de zon niet schijnt. En juist dan kan de kust met zijn verlaten stranden, straffe wind en beukende branding zo fascinerend zijn. Pas dan kun je je iets voorstellen bij het volk van zeevaarders, dat wij Nederlanders toch heten te zijn.
Je kunt je inleven in een geschiedenis die bepaald is door de zee en waarvan overblijfselen overal op Walcheren opduiken. Waar je ook bent op het schiereiland, overal is de verbondenheid met de zee merkbaar. Scheepvaart, een levendige handel over zee maar ook overstromingen hebben hun sporen nagelaten. Sporen die Walcheren ook achter de duinen interessant maken.

Tankers

Een wandeling over de boulevards in Vlissingen is voor echte landrotten bij alle weersomstandigheden een belevenis. Er zijn geen duinen, het strand is er smal, maar op een steenworp afstand varen grote zeeschepen voorbij. Tankers die via de Westerschelde het zeegat kiezen, passagiersschepen van de Olau die vanuit Vlissingen de oversteek naar Engeland maken.
Tussen de grote tankers en de wal pendelen nietig lijkende bootjes op en neer. Ze brengen en halen de loodsen die de zeeschepen door de vaargeul moeten leiden. Af en toe knijpen de stuurlui van deze watertaxi's een oogje dicht en nemen belangstellende toeristen mee.
Laverend tussen tankers zo hoog als een flatgebouw vertelt de kapitein van een van de scheepjes over de haat-liefde verhouding met zijn werk. Zijn liefde geldt de zee en de elementen, zijn haat de 'drijvende bommen' op de Westerschelde. „Panamezen, Filippijnen, allemaal varen ze met tankers vol gif vlak langs elkaar. Je moet er niet aan denken dat er iets mis gaat."

Voor de passagier is het een geruststellende gedachte dat in een modern radarcentrum aan wal alle scheepsbewegingen in de gaten gehouden worden.

En als de kapitein in kleurrijke bewoordingen vertelt over de zee die geen dag hetzelfde is, die lieflijk kan zijn en levensgevaarlijk, over nachten waarin je, opgetild door een golf, in het maanlicht beseft dat de aarde rond is, zou je bijna met hem van baan willen ruilen.

Hoewel de drukbevaren Schelde fascinerend is, verdient ook de wal in Vlissingen aandacht. In vergelijking met andere plaatsen op Walcheren is er weinig uit de historie bewaard gebleven. Sinds enkele jaren heeft het stadsbestuur oog voor het verleden dat in het teken stond van kaapvaart en slavenhandel. Uit deze rijke tijd stamt het Lampsinshuis aan de Nieuwendijk 11. Aan de tijd van Napoleon herinneren de vestingwerken in zee, die enkele jaren geleden gerestaureerd zijn. Na een periode van verval zorgde scheepswerf De Schelde vanaf 1875 voor meer werkgelegenheid en welvaart. Sindsdien vormen de Boulevards, genoemd naar de zeehelden De Ruyter, Bankert en Evertsen, het gezicht van de stad. In 1983 werden ze op Deltahoogte gebracht. Op een van de Boulevards prijkt een standbeeld van Michiel de Ruyter. Hij werd in 1607 in Vlissingen geboren.

Abdij

In Middelburg daarentegen zijn de historische bezienswaardigheden beslist niet op een hand te tellen. De stad roemt zich op zo'n 1100 monumenten. Smalle steegjes, grachten, statige herenhuizen en oude pakhuizen zorgen voor veel sfeervolle plaatjes.
In tegenstelling tot het meer industriële Vlissingen heeft Middelburg een rijk verleden. In de Gouden Eeuw was het een belangrijke handelsstad, waaraan de grote herenhuizen en pakhuizen herinneren. Het meest indrukwekkende monument ligt precies in het middelpunt van de in ringen gebouwde stad. Wie er niet bekend is zou de toegangspoorten van de verscholen abdij zo voorbij gaan. Zonde, de grote binnenplaats met bomen van het complex is een idyllisch rustpunt in de stad. Het klooster is omstreeks 1250 gesticht door de Norbertijnen. Sindsdien is het een religieus en bestuurlijk centrum met een rijke geschiedenis waarin monniken, ridders, prinsen van Oranje, geuzen en gouverneurs een rol speelden. Tegenwoordig zijn het Zeeuws Museum en het Historama erin gevestigd.
In Middelburg met zijn musea, historische gebouwen en winkels kan de toerist alleen al een dag zoekbrengen.

„Ik besef ook wel dat Walcheren te klein is om bezoekers wekenlang te boeien. Maar voor een week hebben we meer dan genoeg in huis," vertelt Maria Grims van de Streek-VVV Walcheren enthousiast. „Er is zoveel meer dan het strand. Natuur, cultuur, interessante steden, mooie dorpjes." Om de bezoekers van het eiland daarmee kennis te laten maken heeft ze drie fietsroutes uitgezet: Walcheren Cultureel (37 kilometer, van Middelburg naar Veere en Vrouwenpolder), Walcheren Natuur (25 of 42 kilometer, van Oostkapelle naar Domburg en Aagtekerke) en Walcheren Sportief (35 kilometer, van Vlissingen naar Koudekerke en Zoutelande).

Toren

Veere is het meest popperige plaatsje van Walcheren. Het piepkleine stadje (in de bloeitijd telde Veere wel 10.000 inwoners, nu nog geen 1000) was vroeger een handelsplaats, met name de handel in wol was belangrijk. Net als Middelburg bezit Veere veel monumenten. In het oog springt de Grote Kerk die dateert uit 1348. De basiliek had de grootste en mooiste kerk van heel Zeeland moeten worden maar is als gevolg van de verslechterde economische situatie nooit voltooid. Tegenwoordig worden er concerten, tentoonstellingen en in deze tijd van het jaar een kerstmarkt gehouden. Bij de kolos hoort een kerktoren die beklommen kan worden en van waar men bij helder weer vrijwel heel Walcheren kan overzien.

Sinds de aanleg van de Veersegatdam ligt het pittoreske stadje niet meer aan open zee maar aan het Veerse Meer. Inmiddels is het een zeer geliefde bestemming van watersporters.
Naast familiebadplaatsen als Vrouwenpolder, Domburg, Oost- en Westkapelle zijn er in het binnenland nog allerlei aardige plaatsjes als Serooskerke en Aagtekerke te vinden.

Kuuroord

Domburg is de grootste familiebadplaats op Walcheren. Ook de oudste; er zijn sporen gevonden van een Romeinse vestiging. Tegenwoordig profileert het stadje zich als kuuroord. Daarmee haakt het in op zijn historie. In het midden van de vorige eeuw maakte de plaats furore als internationaal centrum van gezondheidstoerisme. Baden in het – toen nog – zuivere zeewater en massages zouden een heilzame werking hebben. Rond de eeuwwisseling maakte Domburg ook naam als trekpleister voor kunstschilders, onder wie Toorop en Mondriaan.

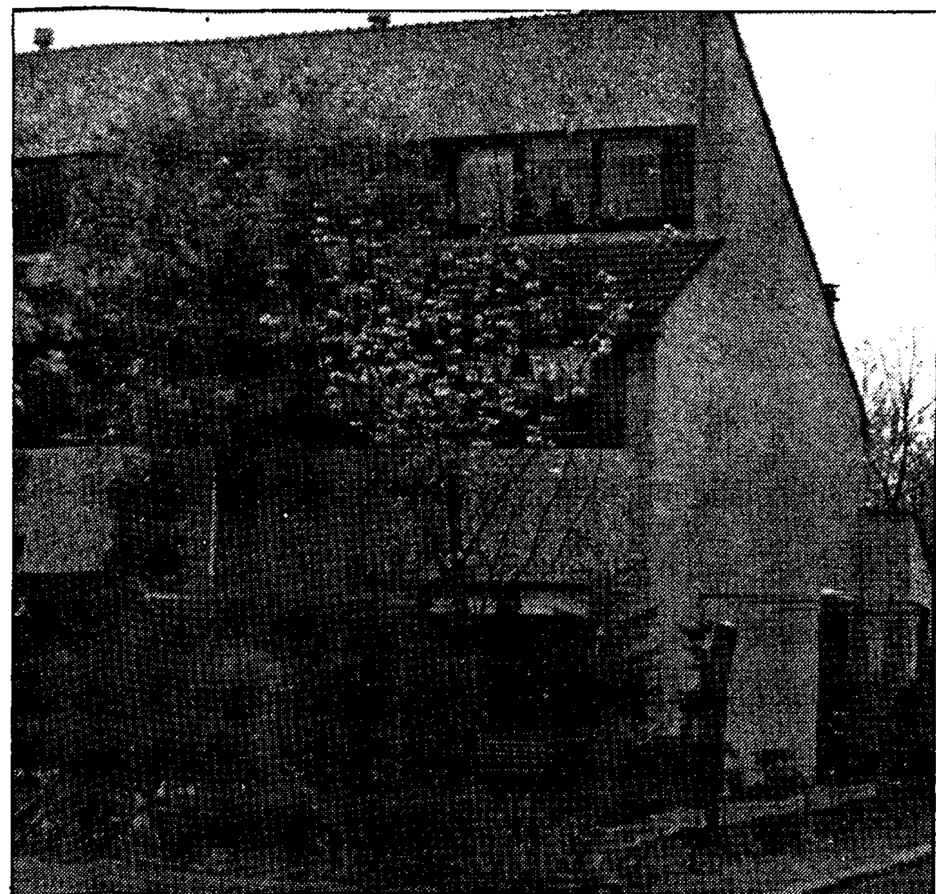
Sinds kort is de oude kuurtraditie in Domburg weer opgepakt. In het moderne kuurcentrum De Parel, dat grenst aan een bungalowpark, kun je medisch en recreatief kuren. Wie even genoeg heeft van zand en zee, kan een modderpakking nemen en een bezoek brengen aan het luxueuze saunalandschap, met sauna's, Turks stoombad, whirlpools en binnen- en buitenbaden.

Wie geen trek heeft in behandelingen met modder en zeewier, kan natuurlijk gewoon uit gaan waaien op het strand. Gecombineerd met een etentje in één van de vele (vis)restaurants, kan ook dat een heel heilzaam effect hebben.

Een voordelige manier van vakantievieren

Hollands huis verruilen voor Zwitserse berghut

● *Een greep uit het Hollandse aanbod van de LOVW.*

DOOR UMBERTO RUSSEL

Een villa met zwembad in Zuid-Frankrijk of een pent-house in New York. Een bungalow aan het strand op Hawaii of een berghuisje in Zwitserland met uitzicht over de Alpen. Een klein flatje in hartje Parijs of een eengezinswoning in Groningen. Aardige vakantie-optrekjes, te huur voor een prijs van nul gulden. Hoe dat kan? Door woningruil.

Ruim tienduizend Nederlanders ruilen jaarlijks in de vakantie met elkaar en met buitenlanders van woning.
De LOVW (Landelijke Organiatie Vakantie-Woningruil) en Intervac zijn de twee organisaties die in Nederland bemiddelen bij woningruil tijdens de vakantie. De LOVW is de Nederlandse tak van het internationaal overkoepelend orgaan Home-Link. De organisatie werkt op non-profit basis. De leden krijgen zes maal per jaar een gids met advertenties van mensen uit zestig landen die hun huis een bepaalde periode willen ruilen.
Het aanbod in de dikke gids variëert van rijtjeshuizen tot villa's met zwembad, van flatjes tot luxueuze penthouses.

Zo biedt een Japanse leraar zijn vrijstaand huis in Tokio voor een periode vanaf twee weken aan in ruil voor een huis in Nederland of Engeland, met voldoende slaapruimte. Een Franse journalist wil zijn appartement in Parijs ruilen voor een huis in Florida. Behalve voorkeur voor landen, tijd en ligging is in de advertenties ook het beroep van de eigenaar vermeld. Het aantal Amerikanen dat een groot huis in de aanbieding heeft voor een optrekje in Europa is enorm.

Wasmachine

Familie De Bruijn in Spaubeek heeft al jarenlang ervaring met het ruilen van hun woning. „Vroeger zijn we altijd met onze boot op vakantie geweest maar dit is eigenlijk veel leuker. We hebben er wel lang over moeten nadenken voordat we uiteindelijk besloten om een advertentie te plaatsen. Je moet even wennen aan het idee dat anderen in jouw huis wonen. Nu hebben we al zo'n achttien maal geruild en het bevalt ons nog steeds," aldus M. de Bruijn.
„Je bent van alle gemakken voorzien. Je hebt bijvoorbeeld een wasmachine tot je beschikking en hoeft niet te knoeien met wasjes in de wasbak of het bidet. Ook doet het huis waarin je komt veel gezelliger aan dan een vakantiehuisje in een bungalowpark."
Voor de familie Kusters uit Ulestraten was het ook even wennen. „We waren al gewend aan het huren van particuliere huisjes in het buitenland, maar dat is toch anders. Vreemden in je huis laten doe je niet gauw. De gedachte dat wij tegelijkertijd in hun huis zouden zitten, deed ons overstag gaan."

Bezorgd

Is het wel vertrouwd om vreemde mensen in je huis te laten? Komt het wel eens voor dat mensen na hun vakantie hun huis leeg hebben aangetroffen? Vragen waarmee Renger de Ruiter van de LOVW vaak wordt geconfronteerd. „We hebben daar alle begrip voor. De mensen zijn toch bezorgd. Maar uit ervaring weet ik echter dat leden erg voorzichtig omgaan met de eigendommen van een ander. Men gebruikt elkaars spullen en dat houdt de wederzijdse zorg in evenwicht. Ik heb nog nooit meegemaakt dat we iemand hebben moeten schorsen wegens diefstal uit een huis."

Ook de familie De Bruijn heeft in de achttien keer dat ze geruild heeft geen van deze gevallen meegemaakt. „Er breekt wel eens wat, maar dat vergoed je dan. Je bent natuurlijk voorzichtig maar het is niet zo dat je de hele vakantie doet als of je op eieren loopt. Gebeurt er toch iets, er breekt bijvoorbeeld een ruit, dan neem je contact met elkaar op om te kijken hoe je dat het beste kunt oplossen. Misschien dekt de glasverzekering het, anders vergoed je het gewoon via je wa-verzekering. Spullen die privé zijn zoals bankpapieren, berg je op," aldus M. de Bruijn.
Volgens De Ruiter vinden veel mensen het tegenwoordig juist een veilig idee dat er bij langere afwezigheid iemand in hun huis woont. „Ze lopen niet het risico dat bij thuiskomst hun huis is leeggeroofd."

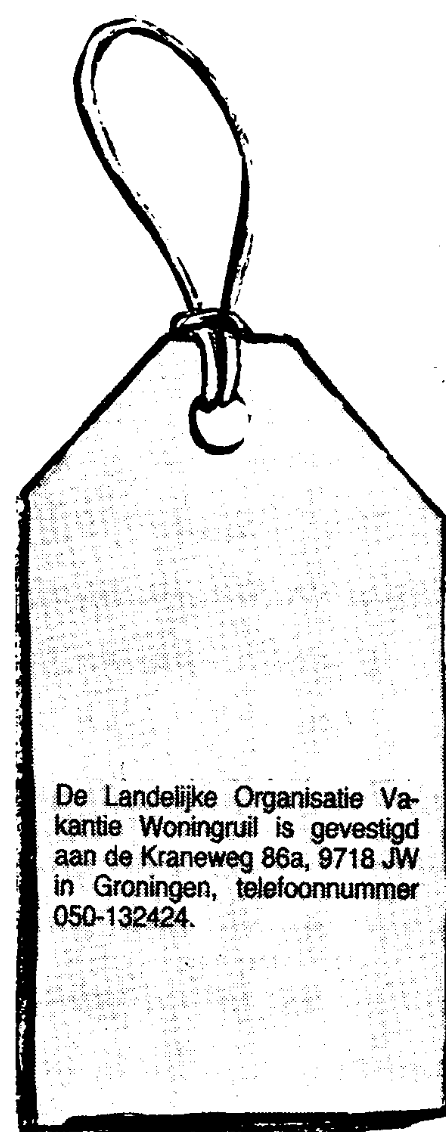
Gepensioneerden

Een groot voordeel van woningruil in de vakantie, is dat het nauwelijks iets kost. De ruilers betalen alleen de advertentiekosten. Die liggen tussen de *f* 45 en *f* 120 gulden per jaar, afhankelijk van het aantal keren dat men per jaar in de gids opgenomen wil worden. „Het is mogelijk om het hele jaar door te ruilen. Dit is voornamelijk aantrekkelijk voor gepensioneerde mensen," aldus Renger de Ruiter.
De De Bruijns hebben inmiddels in allerlei soorten woningen gezeten. Maar één blijft hen het beste bij. „We hebben een keer geruild met mensen uit Hoorn. Ze woonden in een huis van driehonderd jaar oud, het stond op de lijst van monumenten. Het huis had van buiten een mooie gevel, waarin een bord was gemetseld met een spreuk. Binnen was er een lange smalle gang met hele oude plavuizen. De keuken had een echte granieten aanrecht."

De familie Kusters heeft voor al de mensen waarmee ze ruilt een gastenboek samengesteld. „We vinden het leuk als de mensen hun ervaringen in het boek schrijven. Zo kunnen wij lezen wat ze allemaal gedaan hebben en wat ze het meeste aantrok in de buurt. Dit kunnen wij dan weer doorgeven aan andere gasten. Leuk is dat je door zo'n gastenboek ook je eigen omgeving beter leert kennen."

Trekpleisters

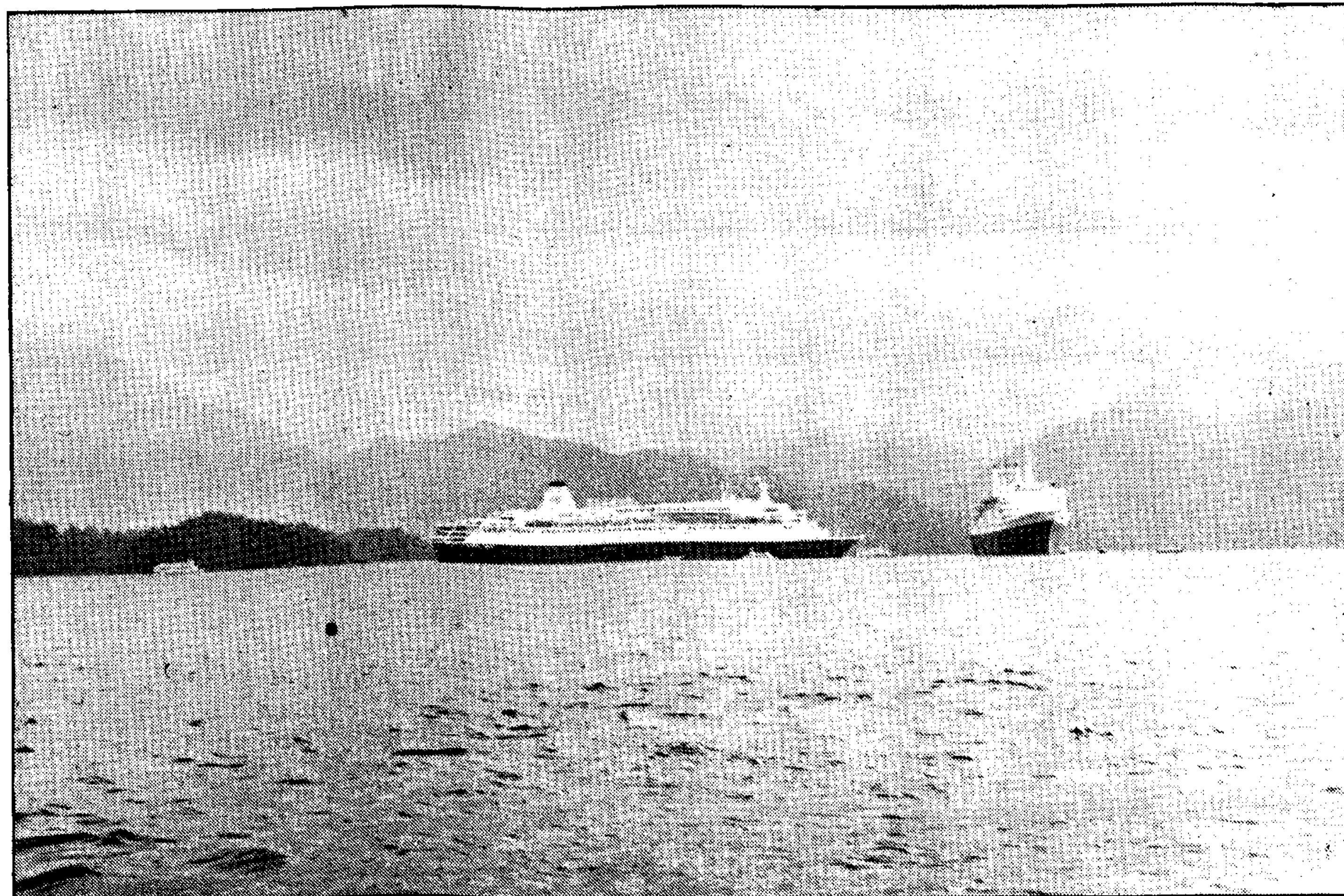
Limburg doet het goed in de vakantiewoningruil. Vooral de mensen uit het noorden en de Randstad zijn geïnteresseerd. Trekpleisters zijn Valkenburg met zijn grotten, Maastricht en het Drielandenpunt. Daar komt de gunstige ligging van Limburg nog bij. Veel gasten maken uitstapjes naar Aken, Luik of Brussel.
Meest favoriete ruillanden van Nederlanders zijn Frankrijk, Spanje en Italië. Maar ook de Scandinavische landen, Zwitserland en Oostenrijk zijn in trek. „Het voormalige oostblok is ook in opmars. Het aanbod van huizen moet nog van de grond komen, maar in Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije zijn al vele huizen te ruil. Dit belooft veel goeds voor de toekomst," gelooft De Ruiter.

Cruisen tussen gletsjers niets voor zonaanbidders

Hollands glorie in Alaska's wateren

Het woord cruise doet denken aan zonnig weer, een love-boat-sfeertje, heerlijke stranden met een zoom van palmbomen en Caribische muziek. Wat zoekt de Holland America Line dan in godsnaam in de wateren voor de westkust van Alaska? Een land van ijsschotsen, beremutsen, iglo's en pelsjassen. Tenminste, in de winter. In de 'warme maanden' is er heel wat meer te zien. Van mei tot september varen luxueuze cruiseschepen op de Alaska-route. Over belangstelling valt niet te klagen. Praktisch elke cruise van de Holland America Line is uitverkocht.

● De Westerdam en de Rotterdam in de nevel voor de haven van Sitka.

DOOR JO REIJNDERS

Liefst vier cruiseschepen van de Holland America Line (HAL) varen in de warme maanden wekelijks vanuit het Canadese Vancouver naar het noorden. Via de Inside Passage volgen de schepen een aangename route, die tussen langgerekte eilanden en langs historische stadjes naar de natuurgebieden in het uiterste zuiden van Alaska voert.

Een vrij smalle strook van nummer 49 van de 50 Verenigde Staten, die als het ware tegen de Canadese provincie British Columbia is aangeplakt. Weliswaar het kleinste stukje Alaska, maar ook dat met de rijkste historie. Waar de Russen ooit nederzettingen stichtten zoals Sitka, een lieflijk stadje met een overvloed aan Russische cultuur. Waar de geesten van de Indianen nog onmiskenbaar in talloze kleurrijke totempalen zijn blijven hangen. En waar ook de hoofdstad Juneau te vinden is, hoewel tegenwoordig toch het grootste deel van de bevolking in het hoge noorden woont, in steden als Anchorage en Fairbanks.

Een zomerse temperatuur betekent in dit deel van Alaska zo'n graad of 17. Maar het kan ook killer. Een storm op de open oceaan jaagt de cruisegangers al vlug in een gevoerd jack. De zwembaden op de schepen zijn niet bepaald een trekpleister voor de passagiers, of het zou al het riante binnenbad moeten zijn.

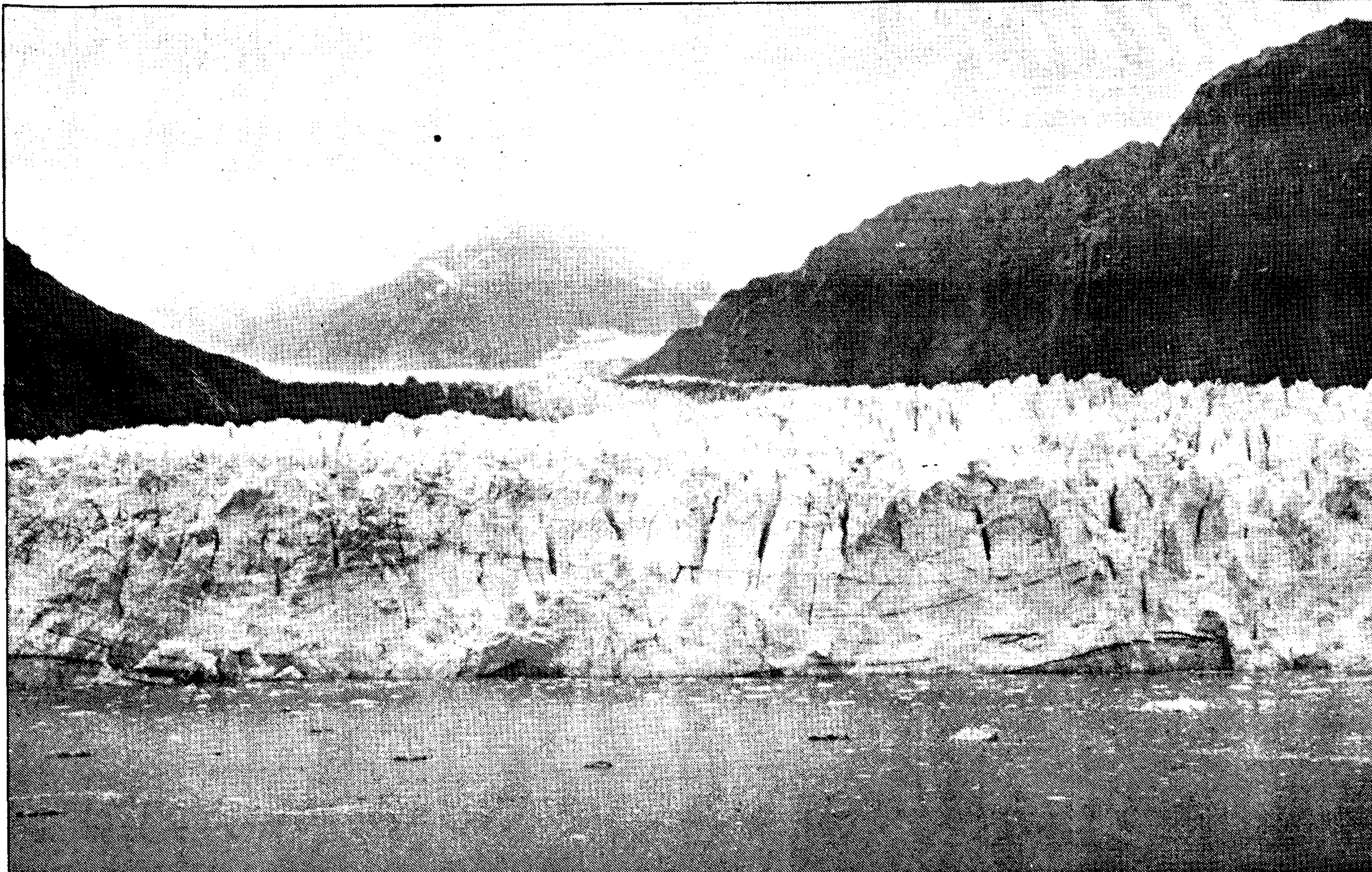
De Alaska-cruise is geen tocht voor zonaanbidders. Maar voor wie dan wel? De HAL, tegenwoordig eigendom van de Amerikaanse maatschappij Carnival Cruises, mikt op een publiek dat wat anders wil dan zonnebaden en doorzakken. Avontuur, natuur en – voor wie dat wil – een flinke portie actie zijn de ingrediënten, waarmee het cruise-menu wordt afgewisseld. Met de verrekijker de horizon afturen naar killerwhales, dolfijnen, bultrugwalvissen en adelaars. Een gletsjer beklimmen, met de kajak er op uit of op zalmvangst gaan. En natuurlijk wordt het menu gecompleteerd met de geneugten des levens die men op een cruise-schip vanzelf krijgt bijgeleverd. Een overvloed aan maaltijden, entertainment en andere verwennerijen.

Allemaal bestemd voor passagiers van alle leeftijden en met een dikke – meestal Amerikaanse – portemonnee. De prijs van een weekje 'Westerdam' varieert van 1700 dollar voor een eenvoudige hut in het laagseizoen tot bijna 4000 dollar voor een suite in het hoogseizoen.

„De Inside Passage is uitstekend geschikt voor dit soort reizen. Je vaart midden in de natuur en bent beschermd tegen ruige weersinvloeden omdat je je altijd wel ergens in een nauwe doorgang tussen eilanden bevindt," zegt Henk IJdens. Hij is de hotelmanager van de Westerdam en daarmee hoofd van het personeel en de eerste man na de kapitein.

„De Alaskareizen zijn echte doe-vakanties, gericht op een speciaal publiek. Aan land zijn er allerlei mogelijkheden om de natuur te bekijken. En op het schip hebben we een speciale natuurgids, die dagelijks lezingen houdt of met groepjes mensen de horizon aftuurt op zoek naar zeewild," aldus Henk IJdens. „En ook het menu is op dit soort reizen aangepast. Veel vis, lichtverteerbare kost, gezond eten."

De zusterschepen Noordam en Nieuw Amsterdam, de Rotterdam en het vlaggeschip Westerdam hebben elk hun eigen route. Elk schip cruist achttien maal per seizoen richting Alaska. De Westerdam, met 1600 passagiers en 600 bemanningsleden momenteel het grootste schip van de HAL, vaart wekelijks vanuit Vancouver via Ketchikan en Juneau naar Glacier Bay, het noordelijkste puntje van de tocht. Zestien gletsjers monden daar uit in het zeewater van de baai. Voor de 243 meter lange Westerdam een hele klus, om in de bochtige inhammen te manoeuvreren. Desondanks wordt de passagier tot op enkele meters van de huizenhoge muur van wit en blauw ijs gebracht. Wachtend op de oorverdovende klap, wanneer weer vele kubieke meters ijs afbreken en in zee storten.

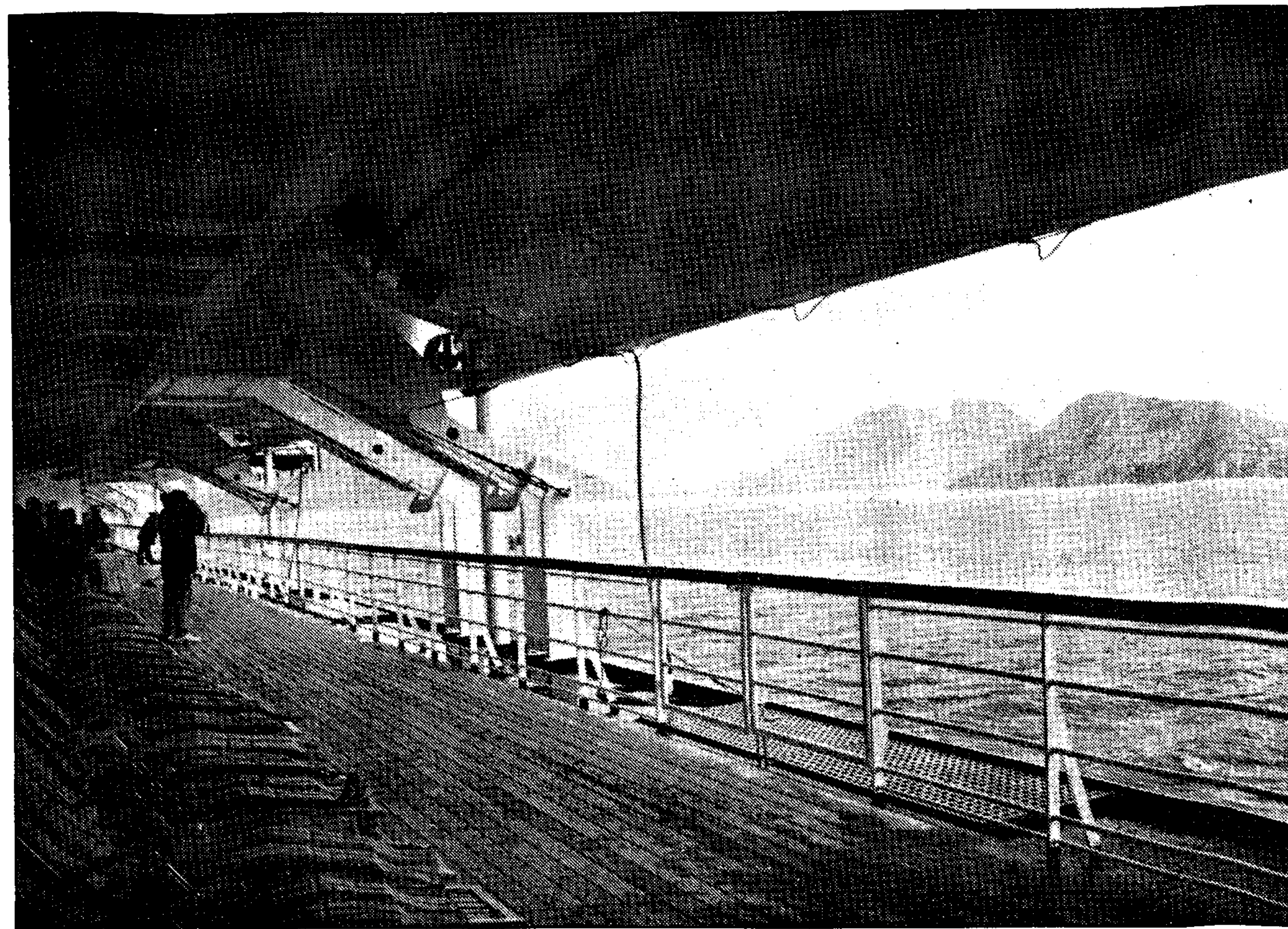
● In Glacier Bay komen in totaal zestien gletsjers in het zeewater uit.

Hollands

De tijd dat de HAL nog Holland Amerika Lijn heette en passagiersdiensten tussen Nederland en de Amerikaanse oostkust uitvoerde, is allang voorbij. De overname door Carnival Cruises heeft het typisch 'Hollandse' sfeertje aan boord van de HAL-schepen echter niet doen verdwijnen. Evenmin het rood-wit-blauw. De meeste schepen varen onder Antilliaanse vlag, behalve de Westerdam, die in Nassau op de Bahama's is geregistreerd.

Er is nog een heleboel Hollands glorie aan boord. En dat blijkt voor de hoofdzakelijk Amerikaanse en Canadese passagiers vaak doorslaggevend bij het boeken van een cruise. De Amerikanen zijn gecharmeerd van het Nederlandse personeel, dat de staffuncties vervult. Alle officieren zijn Nederlanders. Met voor de Amerikanen vaak onuitsprekelijke namen. Kapitein Eelco Ypma van de Westerdam moet vóór het traditionele 'captains-dinner' aan het begin van de reis met praktisch iedere passagier op de foto. En hetzelfde geldt voor hotel-manager Henk IJdens. Hij, de Hollandse gastvrijheid in eigen persoon, is bijna overal en voor iedereen aanspreekbaar en heeft een werkschema, dat geen vaste begin- of eindtijd kent.

Van de 639 personeelsleden zijn er 38 afkomstig uit Nederland. Verder werken er bijna 300 Indonesiërs en ruim 160 Philippino's op het schip. „Mensen die van nature al gewend zijn om service te verlenen," aldus IJdens. „En met een welhaast automatische glimlach. We leiden ze op in hun vaderland, in samenwerking bijvoorbeeld met de hotelscholen in Djakarta en op Bali."

● De ligstoelen zijn leeg. Zonaanbidders zijn schaars op de Westerdam.

Nederland heeft bij de Amerikanen de faam, een proper land te zijn. En ook daar wordt op de Westerdam op ingespeeld. Alsof ze zo uit een ouderwetse Phillip Morris-reclame zijn weggelopen, zie je in geel of rood uniform gekleede piccolo's in de gangen en trappenhuizen. Met een doek en een flesje koperpoets steevast bezig met trapleuningen, pilaartjes en ander koperwerk. Alsof hun leven ervan af hangt. Phillipino's met een Nederlandse poetswoede.

Snert

Natuurlijk moet ook de keuken iets Nederlands uitstralen. Elke woensdag, als de Westerdam zich in het nationaal park Glacier Bay bevindt, bereidt de Duitse chefkok en zijn personeel typisch Nederlandse gerechten. Rond elf uur wordt op de verschillende dekken Hollandse snert geserveerd. Voor de meeste Amerikanen is dit voor het eerst van hun leven dat ze met dit Nederlandse culinaire fenomeen kennismaken.

De lepel kan er spreekwoordelijk in rechtop staan. En alsof er niets lekkers bestaat, eten ze bijna de bodem uit de borden.

Ook de lunch en het diner op de woensdag zijn aangepast. Maatjesharing, bruine bonensoep, hutspot met klapstuk, Nederlandse kaas, bitterkoekjes en boerenjongens zijn slechts een greep uit het 'Dutch dinner'. Of al die produkten ook echt uit Nederland komen? De originele kaas natuurlijk wel. En – hoe grappig – ook het dessertijs is opgesmukt met een Nederlands, zelfs Limburgs koekje. „Inderdaad, een driehoekige Jos Poel-wafel uit Weert. Zoiets is nergens anders ter wereld te krijgen. De maatjes komen ook wel eens uit Nederland, net als de bloemen. Maar normaliter worden we vanuit de VS bevoorraad en gaat het er om een zo vers en zo goed mogelijk produkt aan boord te hebben. De Holland America Line is het paradepaardje van moedermaatschappij Carnival Cruises. Dat betekent dat we een uitstekend produkt moeten leveren. Het handhaven van de kwaliteit is van zeer groot belang," stelt IJdens.

Ook bij de inrichting van de schepen is terdege met de Nederlandse identiteit rekening gehouden. Schilderijen van Nederlandse zeehelden, oude landkaarten en andere erfgoederen van onze zeehistorie sieren wanden en gangen. Een slordige twee miljoen dollar werd uitgegeven aan kunst en antiek uit de zeventiende en achttiende eeuw. Tijden waarin het woord cruise nog over niemands lippen kwam.

Zaterdag 22 mei 1993 vaart de Westerdam weer uit. Vanuit Vancouver om kwart voor zes 's avonds. Voor wie er zin in heeft.

Informatie over Alaska kan men aanvragen bij het Amerikaans Verkeersbureau, Museumplein 19, 1071 DJ Amsterdam. Het adres van de HAL luidt: 300 Elliott Avenue West, Seattle (Wa), 98119, Verenigde Staten, telefoon 09-12062813535.

Vakantie voor velen primaire behoefte

Vakantie neemt bij Nederlanders op de ranglijst van primaire levensbehoeften de vierde plaats in. Alleen voedsel, kleding en schoeisel worden als nog belangrijker beschouwd. Dat heeft een onderzoek van het Nipo uitgewezen. Zaken als auto's, meubels, boeken, buitenshuis eten en film- en fotoapparatuur zijn volgens de Nederlandse bevolking van minder belang.

Dat de vakantie bijna niet meer valt weg te denken uit het bestedingspatroon van de meeste Nederlanders blijkt tevens uit het feit dat in het seizoen 1991/1992 ruim 68 procent met vakantie is geweest. Tien jaar geleden, in 1982/1983 was dat nog maar 55 procent. Ook het aantal vakanties stijgt. Ging de Nederlandse toerist in 1983 gemiddeld 1,35 keer per jaar op stap: voor 1992 zal dat getal uitkomen op 1,56.

De gemiddelde vakantieduur is – na een 'dip' in de jaren 1988 tot en met 1990 – weer aan het stijgen. Duurde een vakantie in 1983 nog ruim twee weken (14,3 dagen), in het afgelopen jaar was dat cijfer gedaald tot 13,4 dagen nadat het in 1990 zelfs op 13 had gestaan.
De oorzaak van die terugloop is terug te vinden bij de sterke stijging van het aantal korte vakanties. Stedentrips van drie, vier dagen worden bijvoorbeeld steeds populairder en ook het 'weekje wintersport' reduceerde de gemiddelde vakantieduur enigszins.

Voor die wintersporters is Oostenrijk de belangrijkste bestemming. Niettemin moest het land in vergelijking met tien jaar geleden een flinke veer laten. Ging in 1984 nog 14 procent van alle Nederlandse toeristen naar Tirol en wijde omgeving – in het afgelopen jaar was dat percentage gedaald tot 10 na in 1991 zelfs op 9 te hebben gestaan. De terugval is vooral te wijten aan de verminderde interesse in Oostenrijk als zomervakantiebestemming.
Een nog grotere terugval dan Oostenrijk maakte Spanje door: van 15 procent in 1984 naar 8 procent in het afgelopen jaar. Het land staat daarmee nog altijd op de vierde plaats, maar wordt nu op de voet gevolgd door België dat van 5 procent opklom naar 7 procent en in zijn opmars landen als Italië (5 procent), Groot-Brittannië (4 procent) en Zwitserland (eveneens 4 procent) passeerde.
Frankrijk blijft op de ranglijst van belangrijkste bestemmingen de onbetwiste leider. Bijna een op de vier Nederlanders (21 procent) die naar het buitenland met vakantie gaan, kiest voor dit land (was 19 procent in 1984). Duitsland volgt met 13 procent (was 15 procent) op de tweede plaats en Oostenrijk is derde. Opvallend is de opmars van Oost-Europa: in 1984 nog maar 1 procent en in het afgelopen jaar 4 procent. Al net zoveel als Amerika en Griekenland.

Auto

Het aantal buitenlandse vakanties van Nederlanders boven de 18 jaar bedroeg in 1992 5.678.000; ruim 3 miljoen (3.283.000) werd in eigen land doorgebracht en 3.812.000 mensen gingen helemaal niet met vakantie. De meeste vakanties worden nog altijd zelf geregeld (53 procent), maar de rest (47 procent) laat zijn reis samenstellen en uitvoeren door een touroperator. In 1983 bedroeg dat percentage nog slechts 34 procent.
De auto ten slotte is nog altijd het belangrijkste vakantievervoermiddel (55 procent van de Nederlandse toeristen maakt er gebruik van). Het vliegtuig staat met 24 procent op de tweede plaats en de bus met 10 procent op de derde. De interesse voor dat laatste transport loopt overigens enigszins terug. De trein handhaaft zich al jarenlang op 5 à 6 procent.

Lancôme bij Schunck!

Het prestigieuze schoonheidshuis Lancôme uit Parijs is gespecialiseerd in huidverzorging, make-up en parfums.

Tot en met 24 december a.s. geven de adviseuses van Lancôme U gratis voorlichting en adviezen over deze toonaangevende schoonheidsprodukten.

U kunt dan tevens kennismaken met **Trésor**, het Grand Parfum van Lancôme Trésor is bloemig, fruitig en sensueel. Onvergetelijk voor ieder die met haar in aanraking komt.

Voor de vrouw die dit dierbare parfum met volle overgave koestert, is er bovendien de verrukkelijke weelde van LES TRESORS DE BAIN; produkten voor in en rond het bad.

En bij aankoop van een Lancôme produkt, ontvangt u een leuke attentie uit onze kerstboom! Komt u even langs?

Schunck
promenade heerlen

daar winkel je voor je plezier!

Infour

OSMAD

SAMENWERKENDE MAASTRICHTSE AUTO DEALERS

400 occasions van alle bekende merken!

occasion show

mecc Maastricht

vrijdag **18** december van 16.00 uur tot 21.00 uur

zaterdag **19** december van 10.00 uur tot 18.00 uur

zondag **20** december van 10.00 uur tot 18.00 uur

GRATIS ENTREE

We willen onze kinderen de schoonheid van de natuur meegeven. Maar elke seconde verdwijnt er ergens op aarde natuur. En dat kunnen we niet meer terugdraaien. Als we onze kinderen nog iets van de natuur willen laten zien, dan moeten we nu iets doen. U helpt door donateur te worden. Maak *f* 30,– over op giro 30 van het WNF in Zeist.

Ja, ik word donateur voor *f* 30,– per jaar en ontvang 11x per jaar het blad Panda.
Ik betaal na ontvangst van uw acceptgirokaart.

WWF

Dhr./Mevr. ______ 001
Adres ______
Postcode ______ Plaats ______
Giro-/Bankrekeningnummer ______

WERELD NATUUR FONDS GIRO 30, ZEIST
Antwoordnummer 74, 3700 VB Zeist. Postzegel mag, hoeft niet.

WE HEBBEN DE AARDE IN BRUIKLEEN VAN ONZE KINDEREN

3000 PIEKEN KADO.

Als u op de valreep nog zo'n 3000 keiharde guldens wilt verdienen, moet u zich nú gaan haasten. Want tot 1 januari 1993 krijgt u bij aankoop van 'n Fiat Uno, Tipo of Tempra, voor uw huidige auto een inruilprijs die circa 2000 gulden boven de ANWB/Bovag-koerslijst ligt.

En bij financiering door Fiat betaalt u een jaar lang 0% rente. Dat levert u rond de 1000* gulden op. Uw totale voordeel: zo'n 3000 gulden.

Mocht u liever een Panda kopen, dan hebben we ook goed nieuws voor u. Want u hoeft 'm pas over een jaar te betalen, en dat levert u zo'n 1800** gulden op. Maar voor welk aanbod u ook kiest: u kunt uw Panda, Uno, Tipo of Tempra in 1993 op kenteken laten registreren.

Kom dus razendsnel naar de Eindejaarsshow van de Fiat-dealer, voordat het te laat is.

FIAT

TOT 3000 GULDEN VOORDEEL TIJDENS DE EINDEJAARSSHOW BIJ DE FIAT-DEALER.

* Op basis van een gefinancierd bedrag van f 13.500,- voor 12 maanden tegen een effectieve rente van 14,5%.** Op basis van een gefinancierd bedrag van 75% van de cataloguswaarde met een minimum van *f* 6.000,- en een maximum van *f* 13.000,-. Om van deze aanbiedingen gebruik te maken, dient uw nieuwe Fiat vóór 15 januari 1993 op kenteken Deel II geregistreerd te zijn. De Uno Team is van deze aanbiedingen uitgesloten. Zolang de voorraad strekt. Financiering via Fiat Credit Nederland op basis van huurkoop tegen de gebruikelijke voorwaarden. Bel voor de dichtstbijzijnde Fiat-dealer: 06-0998880.

UITSLAG TREKKING

GIROLOTERIJ

Prijzen op gironummer

f 100.000,-
1.318.658

f 75.000,-
1.007.033

f 50.000,-
5.599.388

f 25.000,-
2.458.857
5.022.038
5.444.642

f 10.000,-
720.734
2.391.780
2.792.432
3.220.184
3.878.990
4.063.297
4.268.504
4.547.223
4.863.757
5.806.067

f 5.000,-
766.990
870.638
1.255.005
2.435.278
3.817.736
3.914.747
3.981.396
4.119.703
5.124.274
5.448.869

f 2.500,-
168.527
270.693
923.746
1.779.584
2.189.925
2.243.505
2.644.744
3.321.341
4.885.631
6.085.073

Prijzen op eindcijfer(s)

f 1.000,-
5.497
7.281

f 200,-
351

f 100,-
499

f 60,-
10

f 10,-
5

Extra prijzen
Prijzen op gironummer

f 20.000,-
2.368.290

f 2.000,-
76.854
306.352
724.824
2.031.024
2.297.224
2.901.580
2.977.185
3.293.739
3.357.010
3.558.969
3.927.380
4.210.354
4.695.775
5.182.235
5.950.026

f 250,-
2.619

f 50,-
337

f 40,-
651

f 30,-
767

f 20,-
174

BANKLOTERIJ

Prijzen op bankrekeningnummer

f 100.000,-
34.66.56.214

f 75.000,-
93.88.59.773

f 50.000,-
55.64.35.095

f 25.000,-
33.10.05.972

f 10.000,-
47.88.44.905

f 5.000,-
12.58.01.629
13.43.29.856
13.91.24.683
14.63.43.034
22.53.68.455
30.13.34.986
31.13.16.298
34.87.61.880
36.87.74.120
67.75.55.334

f 2.500,-
11.76.12.707
13.92.85.172
30.77.58.796
31.51.62.910
35.05.53.823
42.77.06.629
49.83.10.752
51.82.22.292
51.89.13.341
56.17.18.784

De loterij is goedgekeurd door de Staatssecretaris van Justitie onder nummer: LO 700/088/207.71. De baten zijn bestemd voor de Stichting Algemene Loterij Nederland te 's-Gravenhage ten behoeve van maatschappelijk werk, volksgezondheid, cultuur en natuurbehoud. Prijzen boven f 1.000,- worden belast met 25% kansspelbelasting.

Prijzen op eindcijfer(s)

f 1.000,-
5.497

f 200,-
769

f 100,-
166

f 60,-
20

f 10,-
9

Extra prijzen
Prijzen op bankrekeningnummer

f 20.000,-
95.36.39.290

f 2.000,-
12.41.05.890
29.60.77.119
33.39.67.488
33.49.08.337
33.71.77.422
35.32.69.514
36.59.75.524
38.39.32.424
41.50.55.512
65.21.30.232
67.59.60.037
82.26.24.206
85.81.79.830
93.05.17.725
93.11.75.666

Extra prijzen op eindcijfer(s)

f 250,-
2.551

f 50,-
618

f 40,-
652

f 30,-
345

f 20,-
314

Uw eigen rekeningnummer is uw lotnummer. Het inleggeld, één tientje, wordt circa 2 weken voor de trekking automatisch afgeschreven. Op uw rekeningafschrift staat de datum van de TV-bekendmaking. Een gewonnen prijs wordt binnen 1 week automatisch bijgeschreven.

Ga maandelijks meespelen.

Wilt u ook uw geluk beproeven? Vul dan onderstaande coupon in. Ook bestaande deelnemers die op dit moment om de maand meespelen kunnen door het invullen van onderstaande coupon voortaan maandelijks gaan meespelen. U ontvangt een deelname-bevestiging met de eerste speeldatum.

Ik verleen hierbij, tot wederopzegging, MACHTIGING aan SUFA, Zomerhofstraat 64-68, Rotterdam om van onderstaande rekening(en) ten hoogste f 10,- per trekking af te schrijven.

■ GiroLoterij BankLoterij ■

naam ______
adres ______
postcode/plaats ______
handtekening ______
datum ______

POSTBANK VIA DE BANK

Stuur de coupon in een ongefrankeerde envelop aan: SUFA, Antwoordnummer 2020, 3000 VB Rotterdam.

TV-bekendmakingen

GiroLoterij	GiroLoterij/ BankLoterij	BankLoterij
6x per jaar (om-de-maand-deelnemers)	12x per jaar (maandelijkse deelnemers)	6x per jaar (om-de-maand-deelnemers)

16 december
15 januari
19 februari
19 maart
23 april

Madeira, de hele wereld in een notedop

DOOR LAURENS HARTMAN

Madeira is onbeschrijflijk. Het lijkt wel of van alle werelddelen iets is 'geleend'. De hele wereld in één notedop. De groene natuur en de agricultuur doet Indonesisch, bijna Balinees aan. Maar het kan even goed een Caribisch eiland zijn. De stadjes en de bevolking zijn typisch mediterraan. Een Portugese bouwstijl, die je ook terugziet in Zuidamerikaanse landen als Venezuela. Midden op het eiland, tussen de hoge toppen, waan je je in de Himalaya. De steile kliffen die tot duizelingwekkende hoogte stijgen doen de Noorse fjorden ineenkrimpen.

Het klimaat is al even bijzonder en divers, op het eiland heersen meerdere microklimaten. In het noorden van het eiland kan het regenachtig, vochtig en benauwd zijn. Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid schijnt dan in het zuiden, met name rond de baai van de hoofdstad Funchal, de zon. Eddy Christiani zong reeds 'zonnig Madeira', en dat klopt, het hele jaar door is het klimaat gematigd maar zonnig, zonder dat de temperaturen er tropisch worden. De winter is er vrij regenachtig, maar echt koud wordt het, op zeeniveau, nooit. In de bergen valt echter geregeld een flink pak sneeuw. Dit klimaat trekt al eeuwen lang rijke Europeanen aan die kampen met een kwakkelende gezondheid. Keizerin Elisabeth (Sissi) van Oostenrijk woonde enige tijd in Funchal wegens haar zwakke gezondheid, Christoffel Columbus genoot hier zijn gammele oude dag.

● De grillige maar indrukwekkende kust van het vulkaaneiland.

Vulkaan

Madeira is eigenlijk de top van een vulkaan, die loodrecht uit de omringende oceaan opstijgt. Toen het ruim vijfhonderd jaar geleden werd ontdekt was het onbewoond. Het was bovendien dicht bebost (het Portugese woord 'madeira' betekent gewoon 'hout') en het eiland gold als een handige bunkerplaats onderweg naar Zuid-Amerika. De huidige bewoners stammen af van de zeevaarders die het eiland aandeden. Nadat het land grotendeels was ontbost, ging men er land- en tuinbouw bedrijven, hetgeen op de steile hellingen nog een hele kunst was. In de bergwanden werden terrassen uitgehakt, waarop koffie, aardappelen, bananen, vele andere soorten fruit, druiven en suikerriet werden verbouwd. Om al die terrassen te irrigeren bouwden de bewoners een ingenieus bevloeiingssysteem, de levada's, waarmee de regen die in het noorden en oosten het overvloedigst valt, naar de terrassen op het zuiden wordt gevoerd. Het ideale klimaat maakt het mogelijk vrijwel alle bloemen- en fruitsoorten van de wereld op Madeira te kweken. Op zeeniveau groeien de bananen, wat hogerop de druiven en nog hoger appels, peren en aardbeien. Alleen op en rond de bergtoppen in het binnenland is nog flink wat te vinden van het oorspronkelijke laurierenbos dat ooit het hele eiland bedekte; alle overige flora is geïmporteerd.

De samenstelling van de bevolking is op zijn minst curieus. Het aantal roodblonde meisjes met sproetjes is aanzienlijk. Donkere afro-gezichten, beeldschone Portugese vrouwen, trotse en verweerde mediterrane visserskoppen. Maar ook wonderlijke combinaties van alle drie.

Dit is het resultaat van de strategische ligging van het eiland in de Atlantische Oceaan. Behalve Spanjaarden en Portugezen waren ook Nederlanders en Engelsen vaste bezoekers van het eiland – vandaar de sproetjes.

Volksdansen

Dit culturele mengsel krijgt gestalte in de Madeirenzische volksdansen. Van deze dansen maakt er één de meeste indruk. Het is een erfenis van de slaven die in de 18de en 19de eeuw de bananen- en suikerrietplantages bewerkten. De huidige jeugd van Madeira danst nog op dezelfde wijze. Met gebogen hoofd en rug en met slepende zware voeten. De handen bungelen vermoeid langs het lichaam, zo nu en dan onderdanig op de rug gehouden. De onderdanigheid was ten opzichte van de Europese 'heer', de armen vermoeid van de zware landarbeid en de slepende voeten vanwege de kettingen.

Rijke historie

Zowel de status van bunkerplaats als de produkten van Madeira zelf – vooral suiker en wijn – brachten Italiaanse, Britse, Vlaamse en Portugese handelaren naar het eiland. Tegen het eind van de vorige eeuw was Funchal een van de drukste havens ter wereld. Maar dat is al lang verleden tijd; momenteel brengt vooral het toerisme veel geld in het laatje van Madeira, dat tegenwoordig een autonome provincie van Portugal is.

Het vervoer op de steile hellingen is altijd een probleem geweest: behalve langs de levada's gaan alle wegen op Madeira of omhoog, of omlaag, en steil ook. Bezoekers zullen al gauw merken dat delen van de wegen ook nog eens bestraat zijn met gladde ronde keitjes. Levensgevaarlijk, maar zij hebben een functie: je kon er op sleeën. Tegenwoordig is het op het eiland razend druk met personenauto's, vrachtauto's en bussen. Maar toeristen kunnen er ook nog altijd sleetje rijden. Een hele ervaring, alleen voor mensen met sterke zenuwen. Het verhaal gaat dat de overmoedige mannetjesputter Ernest Hemingway, die als vrijwilliger in de Spaanse burgeroorlog had meegevochten, en die bovendien een verwoed stierevechter was, de sledetocht op Madeira een van de meeste spannende in zijn leven vond.

Vakantie

Door de veelzijdigheid van het eiland, dat ongeveer zo groot is als de provincie Utrecht en waar 260.000 mensen wonen, is het geschikt voor alle soorten vakantiegangers. Zonaanbidders moeten het doen met een van de vele grote zoutwater-zwembaden bij hotels; Funchal heeft een gemeentebad direct in de oceaan, maar zandstranden zijn er niet. Daarvoor moet de verstokte strandligger naar het naburige eilandje Porto Santo, vijftig kilometer ten noorden van Madeira.

De sportieve wandelaars kunnen hun hart ophalen, zowel beginners als gevorderden. Langs de levada's, door de dorpjes, langs de kliffen en door de bergen. Beslist ook geschikt voor de doorgewinterde stapper. Een belangrijk probleem is wel, dat er op Madeira geen campings zijn, en ander onderkomen buiten Funchal en enkele plaatsen aan de zuidkust (Machico) vrijwel niet voorhanden is. Geen plaats voor rugzaktoeristen dus. Gelukkig is er een zeer goed net van busverbindingen, die de wandelaar altijd weer terug kunnen brengen bij zijn hotel in Funchal.

● Een panoramisch uitzicht vanuit de bergen naar het noorden van Madeira.

Madeira is de nieuwe bestemming die vanaf 7 januari 1993 elke donderdag rechtstreeks vanaf Maastricht Airport wordt aangedaan. Het Madeirenzische reisbureau Viva Travel heeft een arrangement samengesteld dat door elke reisagent in Limburg volgens dezelfde voorwaarden kan worden geboekt. Dit arrangement is gebaseerd op een achtdaags verblijf in het vijfsterrenhotel Carlton. Voor de weekprijs van 1375 gulden op basis van logies en ontbijt.

Le Touquet, 'Engelse' badplaats aan de Côte d'Opale

'Wat? Speelt u geen golf?'

DOOR CINDY JASPERS

„Speelt u ook golf?" Terwijl de man de vraag stelt gaat hij er eigenlijk al vanuit dat het antwoord bevestigend zal zijn. De vraag is eigenlijk bedoeld als introductie voor een geanimeerd gesprek over de edele golfsport. Groot is dan ook zijn verbazing als het antwoord 'nee' is. „Wat, u golft niet?," vraagt hij op een toon waaruit zowel grote verbazing als ook een beetje medelijden klinkt.

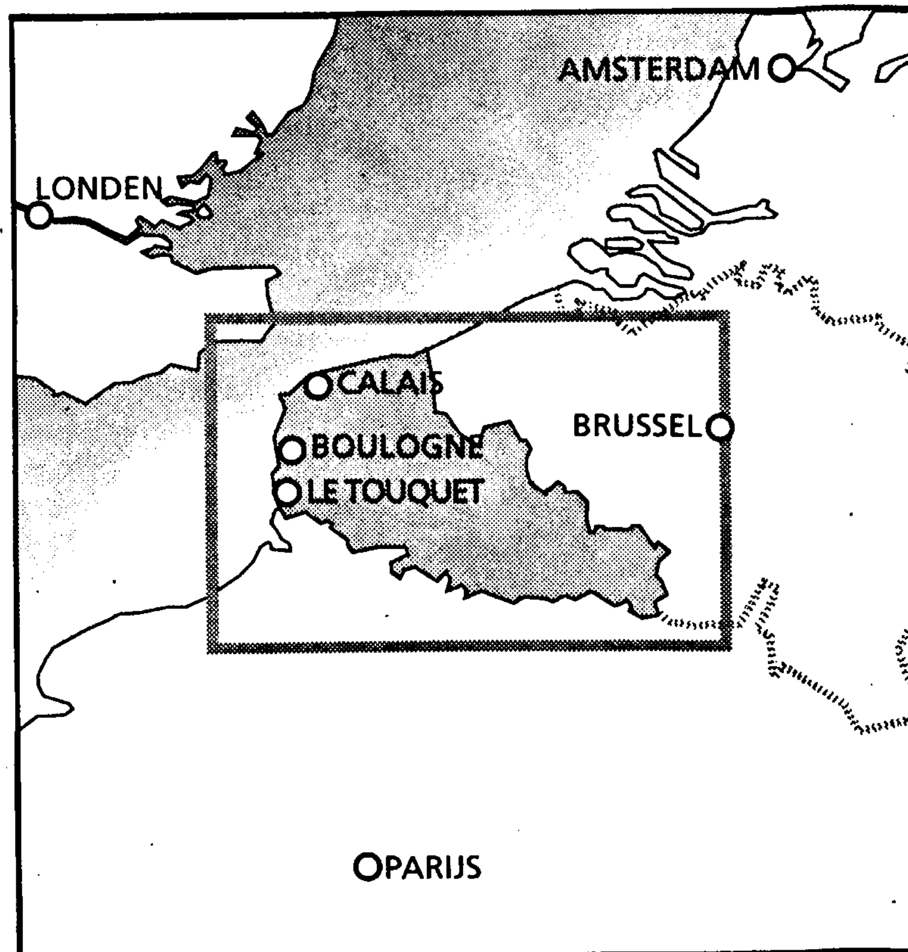
Je ziet het hem bijna denken. Wat heb je nu te zoeken in een hotel bij één van de mooiste en beroemdste golfbanen van Frankrijk, zo niet van Europa, wanneer je leven niet wordt bepaald door 'holes', 'swings' en 'handicaps'. Voor hem is het 'parcours de la mer' – de golfbaan direct aan zee in de duinen, een 'zware' baan volgens kenners omdat weer en wind hier vrij spel hebben – en het 'parcours de la fôret' – de wat eenvoudiger baan in het bos – de enige reden om naar de badplaats Le Touquet te komen. Beide banen liggen op steenworp afstand van het hotel. Dat hier voor niet-golfers ook nog wat te beleven valt, kan hij zich nauwelijks voorstellen.

Dit weekeinde heeft hij zich zo op golfen verheugd, dat hij over niets anders wil en kan praten. Hij moet dan ook ineens dringend naar het toilet wanneer zijn buurman enthousiast begint over strandzeilen en de historische wandeling door de stad Boulogne, waar hij ook een bezoek heeft gebracht aan het mooiste aquarium dat hij ooit heeft gezien. Daar kun je meer dan alleen visjes kijken. Door de ongebruikelijke opstelling van de aquaria en zeer moderne tentoonstellingsmethoden, gecombineerd met 'onderwatermuziek' waan je je even een diepzeeduiker.

Uren kan deze man vullen met verhalen over paardrijden in de bossen van Le Touquet en over de mooie wandelingen langs het strand en door de duinen, langs de scherpe kliffen, die de kust een 'Engels' tintje geven; over zijn bezoek aan het casino; over de visrestaurantjes die de meest verrukkelijke gerechten op tafel toveren; over zijn bezoek aan de Eurotunnel-in-aanbouw, een paar kilometer ten noorden van Boulogne.

Zijn verhalen zal hij aan iemand anders moeten zien te slijten. De golfer is in elk geval niet geïnteresseerd. Die is alweer druk in gesprek met een 'geloofsgenoot', bij wie hij meer succes heeft met zijn golfverhalen. Hij voelt zich weer helemaal in zijn element nu hij kan pochen over de 'waanzinnige putts die hij maakte op de green na de zes' en 'je gelooft het niet, kerel, maar ik zat vandaag vier slagen onder mijn handicap'. Aan de gezichtsuitdrukking van de man te zien is dat een zeer uitzonderlijke prestatie. Het gesprek gaat verder over een paar andere banen in de omgeving. Ook in Hardelot en Wimereux, twee plaatsjes enkele kilometers ten noorden van Le Touquet, liggen golfbanen die de golfer beslist eens moet proberen, raadt hij de nieuwe gesprekspartner aan.

Frankrijk is niet direct het eerste land dat je te binnen schiet wanneer je aan golf denkt. Dan komen Engeland of Schotland eerder in je hoofd op. Niet terecht, zo blijkt uit gesprekken met een paar fanatieke, doorgewinterde golfers, die het kunnen weten. De banen van Le Touquet trekken zelfs veel Engelse golfers.

Illustratie Karel Gerrits

De badplaats doet overigens niet echt Frans aan. Maar dat is ook niet verwonderlijk. Le Touquet is gebouwd door Engelsen en voor Engelsen. De trend om 'even over te vliegen' naar Frankrijk voor een partijtje golf werd aan het begin van deze eeuw gezet door de Engelse koninklijke familie. De achttien hole golfcourse in het bos dateert uit 1904. De zeebaan – eveneens 18 hole – werd in 1929 aangelegd. Verder is er nog een negen hole 'pitch & putt' baan, voor wanneer je het een beetje rustig aan wilt doen.

Een klein golfparadijs, zo zou je Le Touquet kunnen noemen. En niet in de laatste plaats vanwege de gunstige prijzen in het voor- en naseizoen. Maar ook voor de niet-golfer valt er in en rond Le Touquet genoeg te beleven. Wie bijvoorbeeld van zeilen houdt komt aan deze kust zeker aan zijn trekken. En niet alleen op het water. De stranden van Le Touquet – en ook die ten noorden van het sjieke plaatsje – lenen zich uitstekend voor strandzeilen en -surfen.

● De kust tussen Boulogne en Le Touquet.

De voor deze laatste sport benodigde 'planken' op wieltjes kun je op verschillende plaatsen huren. Bij harde wind kun je spectaculaire snelheden ontwikkelen tot meer dan honderd kilometer per uur. Maar ook met een licht briesje is het voor de beginnende strandzeiler al spannend genoeg.

Maar echt bekend als vakantiegebied is dit gedeelte van de Franse kust (nog) niet. Behalve de Engelse golfers zijn het vooral de Fransen uit de grote steden van Noord-Frankrijk, zoals Parijs en Lille, die hier hun weekend-optrekjes hebben. De Parijzenaren zien Le Touquet zelfs als hun privé-strand en gaven het de bijnaam Le Touquet Paris Plage. Voor Nederlanders lijkt het een beetje een vergeten hoek. Uit een Nipo-enquête bleek zelfs dat de Nord Pas de Calais van alle Franse regio's het laagst scoorde in aantal buitenlandse overnachtingen. Als de Fransen hier graag vertoeven, waarom blijven de Nederlanders en Belgen dan weg?

Voor meer informatie over Le Touquet en omgeving kan met terecht bij de volgende instanties.

Office de Tourisme Boulogne-sur-Mer
Quai de la Poste
62200 Boulogne-sur-Mer
telefoon 09 33 2131 6838

Office de Tourisme Le Touquet
Palais de l'Europe
Place de l'Hermitage
62520 Le Touquet
telefoon 09 33 2105 2165

Nausicaa, Centre National de la Mer
Boulevard Sainte-Beuve
62200 Boulogne-sur-Mer
telefoon 09 33 2130 9999

imburgs agblad

Bondscoach Advocaat haalt opgelucht adem na 1-3 winst op Turkije

Peter van Vossen goud waard voor Oranje

ISTANBUL – Peter van Vossen is een fenomeen. De Zeeuw mist de stilistische kwaliteiten van Marco van Basten, hij heeft niet de gepolijste techniek van Dennis Bergkamp of de uitstraling van Ruud Gullit. Peter van Vossen is gewoon Peter van Vossen. Een orthodoxe spits naar het hart van iedere coach. Boordevol wilskracht en strijdlust, onvermoeibaar en met een neus voor doelpunten.

Dat bewees de blonde aanvaller vorige maand in Rotterdam met z'n twee treffers tegen Polen (2-2). Gisteravond tegen Turkije deed hij het nog eens dunnetjes over. Met twee doelpunten in het natte en gure Istanbul had Van Vossen een vorstelijk aandeel in de even belangrijke als goede overwinning (1-3) op de zeker niet slechte Turken.

IJver

Vooral z'n tweede treffer was een schoolvoorbeeld waartoe ijver en doorzettingsvermogen kunnen leiden. Na een verdwaalde trap van Wouters in het niemandsland trok Van Vossen de sprint aan, was hij twee verdedigers, Bülent en Gokhan, te snel af en schoof hij vervolgens de bal langs keeper Hayrettin in het Turkse doel.

Turkije-Nederland 1-3 (0-0). 57. Van Vossen 0-1, 59. Gullit 0-2, 60. Feyyaz 1-2, 87. Van Vossen 1-3. Scheidsrechter: Röthlisberger (Zwi). Toeschouwers: 22.000.
Turkije: Hayrettin, Recep, Bülent, Gokhan, Ogün; Unal (81. Hami), Ogüz, Tugay, Orhan, Saffet (46. Feyyaz), Hakan.
Nederland: De Goey, Silooy, Koeman, Rijkaard, Wouters, Jonk (66. De Boer), Winter (78. Numan), Witschge, Gullit, Van Vossen, Viscaal.

Maar ook z'n openingsgoal mocht er zijn. Op aangeven van Witschge flitste de spits van Anderlecht langs Bülent en gaf hij Hayrettin heel beheerst het nakijken. „Met die eerste goal sneden we de Turken de adem af", heette het na afloop. Het was echter vooral een persoonlijke triomf. „Ik werd door die nummer drie keer op keer onderuit geschopt, maar de scheidsrechter zag het niet of wilde het niet zien. Dan is het toch een heerlijk gevoel als je op zo'n manier je gram kunt halen".

Dat gold gisteravond in feite voor de hele ploeg. Het was voor Oranje erop of eronder. Uit louter blijdschap sprintte Ruud Gullit meteen na afloop naar de zijlijn en besprong hij Advocaat zo enthousiast dat de bondscoach languit tegen de sintelbaan smakte.

Gullit

De ex-aanvoerder viel bij zijn entree in Oranje niet echt uit de toon, maar de dreiging die ooit van hem uitging, behoort definitief tot het verleden. Toch bewees hij gisteravond z'n waarde voor het Nederlands elftal met een sublieme goal. Drie minuten na de openingstreffer van Van Vossen nam hij de bal uit een vrije trap van Koeman ineens vol op de binnenkant van de schoen.

Turkije had in de eerste helft duidelijk het betere spel, kreeg een paar uitstekende kansen, maar trof in doelman Ed de Goey een solide debutant. „Zij lieten de bal toen veel beter rondgaan dan wij", bekende Advocaat. „Ons positiespel was niet goed. De linies lagen te ver uit elkaar en voorin leden wij te veel balverlies". Dat gold in mindere mate voor Van Vossen, maar vooral voor Viscaal, die in het eerste bedrijf totaal niet uit de verf kwam, maar na rust met steeds meer zelfvertrouwen speelde.

Domper

„Het is een enorme domper", verwoordde Advocaat zijn gevoelens van de ochtenduren, „als je de twee beste spitsen ter wereld moet missen". De absentie van Bergkamp en de tot Europees voetballer van het jaar uitgeroepen Van Basten was Oranje zichtbaar aan te zien. Maar ook de barre omstandigheden waren sterk in het nadeel van het Nederlands elftal. Advocaat: „Een snelle balcirculatie was op dit veld onmogelijk. Voor rust deden we het niet goed verbruikten we te veel kracht. Dat liep in de tweede helft een stuk beter doordat de aansluiting beter was en we de bal beter in de ploeg hielden".

Dank zij Van Vossen en Gullit kreeg Oranje al snel loon naar werken, maar de verdediging genoot net iets te lang na van de twee sublieme goals. En bood invaller Feyyaz de kans op aangeven van de aartsgevaarlijke Orhan de achterstand tot 1-2 terug te brengen.

Fout

Twee minuten later maakte De Goey z'n enige fout. De Feyenoord-goalie kwam onnodig ver uit z'n doel, maar voor een lege goal mikte Orhan de bal op het lichaam van Koeman. De zichtbaar aangeslagen Turken bezaten niet meer het elan en de veerkracht om het leven van bondscoach Sepp Piontek nog wat te rekken. Dit ondanks het povere spel van Jonk en Winter, in feite de enige dissonanten in een gretig en hard werkend Oranje. Zij haalden het einde van de wedstrijd niet en misten daardoor het moment waarop Van Vossen de Turken drie minuten voor tijd de genadeklap toediende.

„Zo diep in de spits als ik vanavond moest spelen," zei Van Vossen, „dat is heel ondankbaar. Je loopt enorm veel meters en je mag de moed nooit laten zakken. Je moet keihard door blijven knokken".

Hij kreeg er de verdiende beloning voor. En met hem het Nederlands elftal. „Met twee thuiswedstrijden vòor de boeg hebben we alles weer in eigen hand". Dick Advocaat glom van trots. En doorzag tegelijk hoe betrekkelijk het is als je de vedetten van de ploeg moet missen. „Van Vossen is een zwoeger als geen ander en heel waardevol voor dit elftal". Het was het understatement van de avond als je in twee interlands vier keer scoort. Zijn doelpunten tegen Polen en gisteravond in Istanbul hielden Oranje in de race voor het WK '94 in Amerika.

● *Peter van Vossen en Ruud Gullit vieren hun doelpunten en de overwinning op Turkije.* Foto: ANP

GROEP 2

Turkije-Nederland						1-3
Noorwegen	4	3	1	0	7	15- 2
Engeland	2	1	1	0	3	5- 1
Polen	2	1	1	0	3	3- 2
Nederland	3	1	1	1	3	6- 5
Turkije	4	1	0	3	2	5- 9
San Marino	3	0	0	3	0	1-16

Volgende wedstrijden: 17 februari Engeland-San Marino, Nederland-Turkije.

GROEP 3

Spanje-Letland						5-0
Stand						
Spanje	5	2	3	0	7	8- 0
Ierland	4	2	2	0	6	6- 0
Denemarken	4	1	3	0	5	1- 0
Litouwen	5	1	3	1	5	5- 5
Noord-Ierland	4	1	2	1	4	5- 3
Letland	7	0	4	3	4	3-13
Albanië	5	1	1	3	3	2- 9

Spanje-Letland 5-0 (0-0). 48. Bakero 1-0, 50. Guardiola 2-0, 79. Alfonso 3-0, 81. Beguiristain 4-0, 82. Beguiristain 5-0. Scheidsrechter: Craciunescu (Roe). Toeschouwers: 19.000. Gele kaart: Linards (Let).

Volgende wedstrijden: 17 februari Albanië-Noord-Ierland; 24 februari Spanje-Litouwen.

Newcastle wil Eric Viscaal

Van onze sportredactie

GENT – Eric Viscaal speelt zaterdag tegen Club Brugge zeer waarschijnlijk zijn laatste wedstrijd voor AA Gent. Tijdens zijn verblijf in Turkije met het Nederlands elftal werd een akkoord bereikt tussen Gent en manager Kevin Keegan van Newcastle United. De transfersom zou drieëneenhalf miljoen gulden bedragen.

Dat is heel wat meer dan de som die AA Gent voor Viscaal kan claimen aan het einde van het seizoen, als zijn contract afloopt.

De enige die de boot nog kan afhouden is Viscaal zelf, maar de aanvaller heeft de laatste weken niet onder banken of stoelen gestoken dat hij het niet meer naar zijn zin heeft bij Gent.

Viscaal liet zich negatief uit over de sfeer in de ploeg en over trainer René Vandereycken. Voor straf kreeg hij de laatste weken geen plaats in de basis.

'Ik heb mijn kans met beide handen aangepakt'

De Goey houdt Menzo uit doel

Van onze sportredactie

ISTANBUL – 'Say-Oe-A-Ed de Goey, Say-Oe-A-Ed de Goey'. De yell van de Oranje-fans klonk 'de doelman als muziek in de oren. Ed de Goey, bijna twee meter lang, straalde als een fonkelende ster aan de hemel. Sinds gisteren is hij niet meer alleen keeper van Feyenoord, maar ook van het Nederlands elftal. En dat wilde de geboren en getogen Gouwenaar weten ook. Uitbundig zwaaide hij naar de tot op het bot verkleumde supporters die zijn naam scandeerden. „Ik ben ontzettend blij," stamelde De Goey, ook al klappertandend van de kou. „Advocaat heeft me de kans gegeven en die heb ik met beide handen aangepakt."

Een kleine honderd meter verderop verdween Stanley Menzo met gebogen hoofd in de catacomben van het Inuna-stadion van Besiktas. Zijn interlandcarrière, besefte de Ajacied maar al te goed, zit er al weer op voordat hij goed en wel begonnen is. „Advocaat vond dat Ed moest keepen," klonk het beteuterd. „Ik ben het er niet mee eens, maar wat kan ik er verder aan doen..."

Maandagavond had de bondscoach de om de erfenis van Hans van Breukelen strijdende doellieden bij zich geroepen op zijn hotelkamer. „Ik heb ze toen mijn beslissing medegedeeld." Dick Advocaat liet weten de knoop al snel na de interland tegen Polen (14 oktober, Rotterdam, 2-2) te hebben doorgehakt. „Maar ik heb mijn besluit bewust niet naar buiten gebracht. Stanley stond met Ajax voor belangrijke wedstrijden tegen Kaiserslautern en FC Twente. Ik wilde niet voor onrust zorgen."

Advocaat sprak van 'een gevoelsbeslissing', die hij moeilijk nader kon preciseren. „Voor Menzo is dit natuurlijk een deuk. Maar ik heb hem voorgehouden dat hij een voorbeeld moet nemen aan Van Breukelen. Die heeft in zijn interlandloopbaan ook een aantal tikken opgelopen, maar is steeds sterker teruggekomen. Of Stanley Menzo een herkansing krijgt, zal de toekomst moeten uitwijzen, De Goey krijgt nu het vertrouwen."

Ed de Goey (20-12-1966) sprong maandagavond van vreugde bijna een gat in de lucht, toen hij hoorde dat Advocaat aan hem de voorkeur gaf. „Maar omdat Stanley erbij zat, kon ik dat natuurlijk niet maken. Al kostte het me moeite, want inwendig juichte ik. Of ik erop gerekend had? Moeilijk. Je hoopt het natuurlijk en je houdt er ook rekening mee, maar je kunt alleen maar afwachten wat de bondscoach beslist. Weet je wat het met keepers is? Er kan er maar één spelen, dus wat rot is voor de één, is mooi voor de ander. Voor Stanley is dit natuurlijk een enorme domper, maar hij heeft zich collegiaal opgesteld."

Zwaar lot

Volgens Menzo wordt de carrière van een keeper vaak bepaald door geluk en pech. „Wij hebben een zwaar lot, want er kan er maar één spelen." Dan, een tikje filosofisch: „Je hebt goede tijden en je hebt slechte tijden. En voor mij wordt het tijd dat de goede tijden weer eens aanbreken." Over het debuut van Ed de Goey wilde Menzo zich niet uitlaten. „Ik heb niet speciaal op Ed gelet, ik heb naar de wedstrijd gekeken."

Advocaat zei 'tevreden' te zijn over het optreden van De Goey, die na zeven seizoenen bij Sparta in 1990 naar Feyenoord verkaste. „Ed heeft goed gekeept." De nieuwe nummer 1 van Oranje vertelde rustig naar de wedstrijd te hebben toegeleefd, en zich tijdens de wedstrijd voortdurend 'lekker' te hebben gevoeld. „Ik heb alleen een fout gemaakt bij het uitlopen op een 'diepe' bal in de buurt van de zijlijn. Door de harde wind bleef die bal hangen, waardoor ik er niet op tijd kon bijkomen. Maar gelukkig liep het goed af."

Gullit

De rentree van Ruud Gullit in Oranje liep eveneens goed af. De 'Milanees', die voor de laatste twee interlands van het Nederlands elftal had bedankt, smaakte het genoegen een prachtig doelpunt te maken en was daarmee bijzonder in zijn nopjes. Gullit: „Dit was een van de moeilijkste wedstrijden in mijn carrière, want er werd flink aan mij getwijfeld. Door mij weer beschikbaar te stellen heb ik een risico genomen en door mij te selecteren heeft Advocaat ook een risico genomen. Maar ik heb bewezen nog waardevol te zijn en daarom geeft deze overwinning mij enorm veel voldoening. Ik heb het gevoel dat ik met Oranje een nieuw tijdperk ben ingegaan."

Erik Meijer aan één tafel met Van Basten, Gullit en Rijkaard

Jongensdroom in vervulling

DOOR HANS STRAUS

HEERLEN/ISTANBOEL – Erik Meijer is een kersverse voetbalvedette, maar zonder kapsones. De verrassend voor Oranje opgeroepen MVV'er stond zelfs achter de bar van een casino in Istanboel op telefonisch de pers te woord. Aan spelen in het WK-kwalificatieduel Turkije-Nederland kwam de Meerssense spits niet toe, maar hij waagde na afloop van het treffen nog wel een gokje aan de roulettetafel. „Ik heb niet gespeeld, maar we hebben wel gewonnen en dat moeten we vieren. De stemming zit er goed in," aldus een gelukkige Meijer. Het feit dat zijn debuut in Oranje de mist in ging - hij liep vlak na rust even warm, maar moest na de 0-1 van Van Vossen weer gaan zitten - kon geen afbreuk doen aan zijn uitgelatenheid.

„Als de 0-0 vijf minuten langer op het scorebord had gestaan, dan was ik ingevallen. Dat is dan pech, maar ik ben er toch maar mooi bij geweest en het was een prachtige ervaring. Mijn naam is nu toch bekend in Zeist en misschien word ik nog eens opgeroepen en kan ik dan mijn debuut maken," aldus Meijer.

De MVV'er genoot met volle teugen van de vreugde van de spelers die wél speelden en hun overwinning wilden vieren. „Ik hoop dat het feest nog echt gaat beginnen, want dat wil ik wel meemaken. Morgen (vandaag, red.) is het echter weer vroeg dag. We moeten om kwart voor zeven op om de terugvlucht te halen, dus al te laat zal het wel niet worden. Nog even een gokje wagen hier en vanavond nog even kaarten. Daarna naar bed, want zondag moeten we weer spelen met MVV tegen Groningen."

Meijer trok na de interland en het daaraan gekoppelde gezamenlijke diner van het Nederlands elftal met doelman Ed de Goey, Erik Viscaal en Gerald Vanenburg het casino in. Toch even het plaatselijke nachtleven verkennen en de sfeer opsnuiven. In het stadion van Besiktas, waar Turkije-Nederland werd gespeeld, had Meijer al wat meegekregen van de voetbalbeleving in Turkije. „Ondanks het feit dat het stadion niet helemaal was uitverkocht, maakten de twintigduizend herrie voor honderdduizend man. Het was prachtig."

● *Erik Meijer*

De omgang met de verwende vedetten van Oranje viel Meijer honderd procent mee. Geen arrogantie of stilzwijgen, maar gezellige gesprekken aan de ontbijttafel. „Ik ben aan tafel gaan zitten bij Wouters, Van Basten, Rijkaard en Gullit. Gewoon omdat er nergens anders plaats was, maar de sfeer was heel losjes. Gullit zei nog dat het hem was opgevallen dat MVV het zo goed doet op dit moment. Ik dacht eerst nog 'die jongens zien Erik Meijer niet staan', maar dat viel heel erg mee."

Wat Meijer ook opviel, was de professionele begeleiding rond Oranje. De Meerssenaar vloog dinsdag om 19.00 uur met Jo van Marle, de scheidend voorzitter van de KNVB, naar Istanboel, werd daar om 01.00 uur 's nachts opgevangen door perschef Stolk en haastte zich naar zijn hotelkamer om daar nog wat broodnodige uurtjes slaap mee te pikken.

Met doelman Ed de Goey, die wél verrassend zijn debuut maakte in Oranje, had Meijer nog het meeste contact. Misschien omdat die bij Feyenoord speelt, de ploeg die zo geïnteresseerd in Meijer is? „Nee, het is gewoon een leuke vent, die bovendien een geweldige wedstrijd heeft gekeept hier. Ik weet nu nog even hoe lang mijn contract bij MVV nog doorliep."

Van Basten Europees voetballer van het jaar

DEN HAAG – Marco van Basten is uitgeroepen tot Europees voetballer van het jaar. De speler van het Nederlands elftal en Oranje eindigde in de traditionele verkiezing van het blad France Football net voor Risto Stoichkov, spits van Barcelona.

Volgens AC Milan-voorzitter Berlusconi, op de hoogte gebracht door de jury, had het optreden van Van Basten in de wedstrijd tegen IFK Götenburg voor de Champions League de doorslag gegeven. De aanvaller scoorde in dat duel vier keer waarvan een keer met een spectaculaire omhaal.

Volgende week dinsdag zal Van Basten in het Lido in Parijs worden gehuldigd. Hij is de derde speler die voor de derde keer wordt gekozen.

Johan Cruijff en Michel Platini gingen hem voor. Eerder was Van Basten Europees voetballer in 1988 en 1989. De jury bestaat uit Europese sportjournalisten.

limburgs dagblad

Schenk stopt bij KNSB

HAARLEM – Ard Schenk stopt aan het einde van dit seizoen met zijn werk voor de KNSB. De Noordhollander maakt vanaf 1988 deel uit van de Begeleidings Commissie Kernploegen. Schenk meent, dat zijn 'baan' bij de bond en zijn functie van Chef de Mission van het NOC niet met elkaar zijn te verenigen. De belangen botsen.

Schaaknacht in Maastricht

MAASTRICHT – De Maastrichtse schaakvereniging VSM houdt morgenavond voor de tiende maal de Maastrichtse Schaaknacht. In het Maastrichtse Denksportcentrum begint 'de Nacht' om 21.00 uur en eindigt zaterdagmorgen rond de klok van achten. In de tussentijd zitten de deelnemers negenmaal achter de borden voor partijen die maximaal 50 minuten duren. Behoudens een kleine pauze halverwege draait het circus zonder onderbreking door.

Roeiclub steekt Noordzee over

ROTTERDAM – De Rotterdamse roeivereniging Tiog (Trekken Is Ons Genoegen) is van plan de Noordzee over te roeien. De vereniging wil volgend jaar rond Pinksteren de oversteek maken van Harwich naar Hoek van Holland en via sponsors geld bij elkaar roeien voor een vakantiekamp voor kinderen met kanker. Met de reddingssloep Last of the Titanic' zal Tiog de afstand afleggen. De roeivereniging denkt de afstand in minder dan 24 uur af te kunnen leggen.

Laatste partij judoka Pocorni

NIEUWEGEIN – Guno Pocorni heeft zijn sportloopbaan beëindigd met een partij tegen de tuchtcommissie van de Judobond Nederland. De 24-jarige judoka moest zich in een openbare zitting verantwoorden voor de beschuldiging, dat het beleid van de JBN racistisch zou zijn. De extra-lichtgewicht verweet de bond en met name mannencoach Wim Visser dat hij vanwege zijn huidskleur minder kansen kreeg dan anderen. De commissie, die Pocorni voor het eerst hoorde, doet over twee weken uitspraak.

IJshockeyers aan de slag

ZOETERMEER – De vijfde editie van het ijshockey-vierlandentoernooi kent een sterke bezetting. Naast het gastland Nederland nemen Denemarken, Slovenië en de Finse olympische selectie deel. De tegenstanders van Oranje komen in hun sterkste opstelling uit. Het programma: vrijdag 18 december: 16.00: Finland-Slovenië; 19.30: Nederland-Denemarken; zaterdag 19 december: 16.00: Finland-Denemarken; 19.30: Nederland-Slovenië; zondag 20 december: 12.00: Denemarken-Slovenië; 15.00: Nederland-Finland.

Fischer tegen Ljubojevic

BELGRADO – Oud-wereldkampioen Bobby Fischer zal begin komend jaar opnieuw een tweekamp spelen in het voormalige Joegoslavië. Zijn sponsor Vasiljevic maakte bekend, dat de Amerikaanse schaker omstreeks maart in Servië of Montenegro en Spanje tegen grootmeester Ljubomir Ljubojevic uitkomt. Fischer werd officieel door de Amerikaanse autoriteiten in staat van beschuldiging gesteld wegens schending van het VN-sancties tegen Servië. Hij speelde eerder dit jaar in het verscheurde land een uiterst lucratieve tweekamp tegen Boris Spasski.

Bos vervangt Van der Velde

BILTHOVEN – Ruud Bos vervangt Chris van der Velde in het Nederlands golfteam voor twee kwalificatietoernooien om de Alfred Dunhill Cup. Dit is door de Nederlandse Professional Golfers Associatie beslist. Van der Velde, die in Atlanta woont, voelde weinig een Atlantische oversteek te maken voor het pre-kwalificatietoernooi, dat op 4 en 5 januari in Montpellier wordt gespeeld. Nederland is daar favoriet.

Romario neemt mokkend plaats op reservebank

Brazilië speelt met Mannschaft

PORTO ALEGRE – Brazilië heeft wereldkampioen Duitsland bij vlagen weggespeeld. Het oefenduel in Porto Alegre tussen de grootheden van het voetbal, beide landen pakten drie wereldtitels, eindigde in 3-1. „Verliezen mag, maar de manier waarop, had met voetbal weinig te maken", was bondscoach Berti Vogts na afloop boos. Voor Duitsland was het de vierde nederlaag in 1992.

Vooral in het laatste kwartier voor rust was Brazilië, dat tijdens de laatste WK's het mooiste voetbal speelde maar nooit werd beloond, superieur. Luis Henrique scoorde met een afstandschot 1-0. Het tweede doelpunt was curieus. Doelman Illgner kwam zijn doel uit na een pass van uitblinker Henrique en schopte de bal na een sliding tegen het been van Bebeto. De bal dwarrelde in het lege doel.

Bijrol

Romario speelde voor 50.000 toeschouwers een bijrol. Tot woede van de PSV-spits gaf bondscoach Carlos Alberto Perreira de voorkeur aan Careca en Bebeto in de spits. Bebeto, de aanvalsleider van La Coruna. Careca, de 32-jarige spits van de voormalige topclub Napoli, waar hij dit seizoen pas drie keer scoorde.

Romario was woedend na de tijding, dreigde het trainingskamp te verlaten en nam uiteindelijk mokkend plaats op de bank. Na vrijwel elke gemiste kans scandeerde het publiek zijn naam. De fans zijn niet vergeten dat Romario Brazilië de laatste grote internationale successen bezorgde, door zijn zeven doelpunten tijdens de Spelen van Seoul en de winnende treffer in de finale van de Copa America in 1989.

Na 67 minuten mocht hij invallen voor Careca, met nummer 21. Hij raakte het gras aan, maakte het kruisteken, maar werd nauwelijks gevaarlijk. Een keer kwam hij goed voor verdediger Wörns, waarna hij voorlangs kopte.

Na rust werd de wedstrijd steeds rommeliger door de wissels. Beide coaches vervingen vier spelers. Carlos Alberto had geen beroep gedaan op de voetballers van Sao Paulo, dat zondag in Tokyo de wereldbeker had gewonnen. Beide Duitse debutanten in de basis, Wolter en Wagner, vielen geblesseerd uit. Ook invaller Zorc speelde zijn eerste interland. Vogts, aangetreden na het WK, heeft in ruim twee jaar vijftien voetballers laten debuteren. Zijn lust tot experimenteren is niet onomstreden. Vogts had vooral kritiek op het middenveld, waar de speelse Brazilianen meestal hun gang konden gaan.

Sammer, bij Inter vaak tribuneklant en juist ingevallen voor Hässler, scoorde zes minuten voor tijd voor Duitsland. Aanvoerder Jorginho, speler van Bayern München, sierde zijn vijftigste interland op met een treffer in de slotseconde. Zijn voorzet zeilde rechtstreeks het doel in, tot grote verrassing van Illgner.

● *Jürgen Klinsmann (midden) deinst terug voor de Braziliaanse overmacht. Links Celio Silva, rechts Mauro Silva.* Foto: EPA

SEVILLA – Spanje is ook in zijn vijfde kwalificatiewedstrijd voor het WK ongeslagen gebleven, net als doelman Zubizarreta die nog geen enkele treffer heeft geïncasseerd. Door de fikse zege op Letland (5-0) zijn de Spanjaarden in groep 3 weer eerste (5 gespeeld 7 punten/8 doelpunten voor 0 tegen) vóór Ierland (4-6/6-0). Denemarken doet met vijf uit vier en een doelsaldo van 1-0 ook nog goed mee.

Het geduld van de 19.000 toeschouwers in Sevilla werd behoorlijk op de proef gesteld.

Spanje na rust langs Letland

Spanje, met de net als Koeman door jetlag geteisterde internationals van Barcelona, bracht er voor rust niets van terecht. De statische, ongeordende en naïeve ploeg slaagde er tegen het verdedigend - en technisch zwakke Letland voor rust niet in één gelige doelkans te creëren. Alleen Kiko was met een schot tegen de paal dichtbij een treffer.

In de tweede helft veranderde niets, op de productiviteit na.

Binnen vijf minuten hielpen de Barcelona-spelers Bakero en Guardiola Spanje aan een voorsprong van 2-0 en aan de zekerheid van de zege. Het spelpeil bleef bij het oude: ondermaats.

Toch werd er nog driftig aan het doelsaldo gesleuteld, al was dat vooral te danken aan de zwakte van de Letten. Alfonso en Beguiristain (2) profiteerden daarvan in de slotfase optimaal.

Rinus Terlouw overleden

CAPELLE AAN DEN IJSSEL – Sparta's legendarische stopper Rinus Terlouw is gisternacht op 70-jarige leeftijd in een verpleegtehuis in Capelle aan den IJssel overleden. De robuuste stopper, die 34 keer uitkwam voor het Nederlands elftal, speelde nadat hij van het Krimpense DCV was gekomen, van 1949 tot 1958 bij Sparta. Rien Terlouw, die de laatste jaren ernstig dementeerde, wordt in stilte begraven.

Canadese international bij Eaters

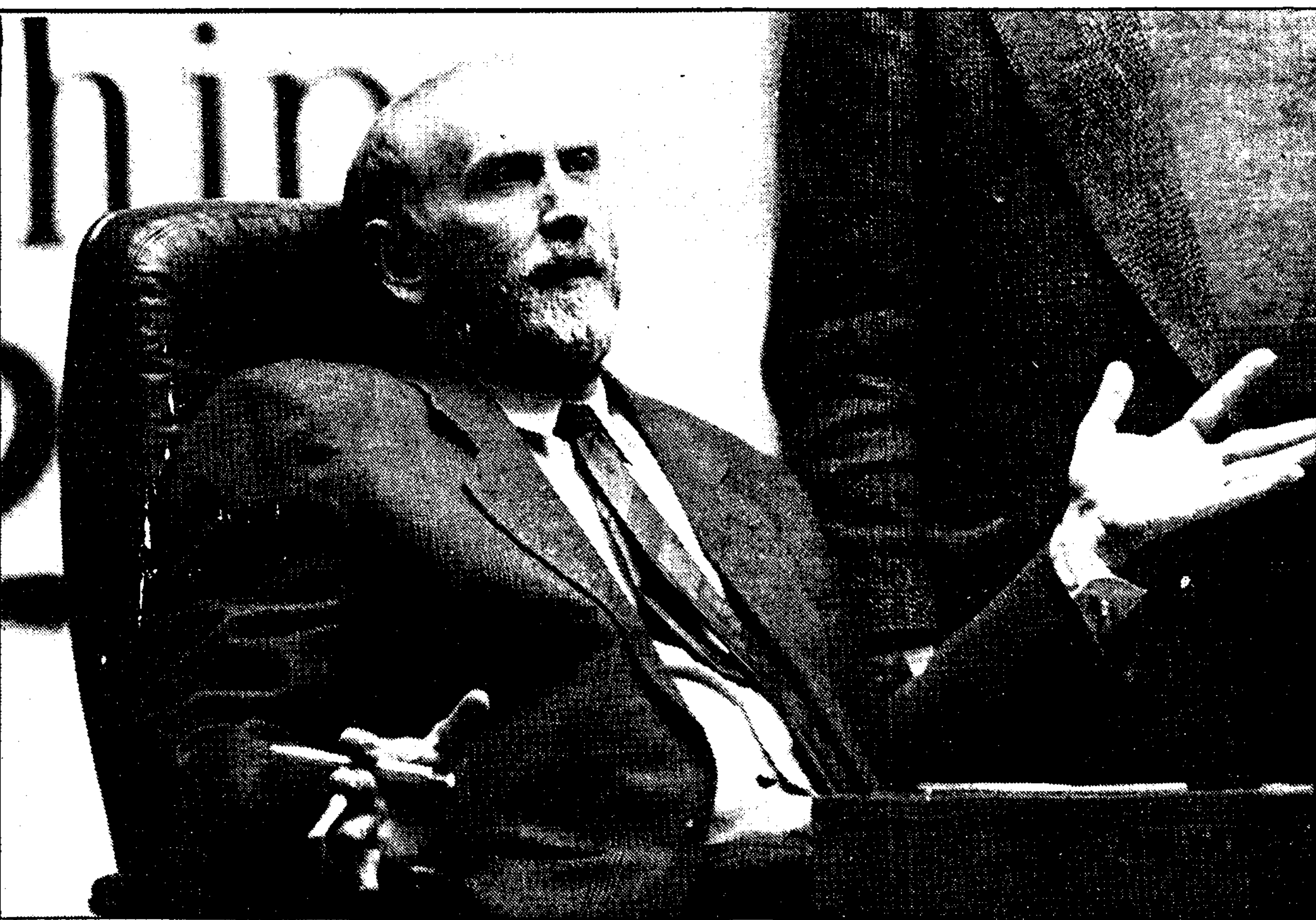
GELEEN – De Geleense ijshockeyvereniging Meetpoint/Eaters heeft zich voor de resterende twaalf weken van de competitie flink versterkt. Vanmiddag arriveert de nieuwste Geleense aanwinst, de Canadese ex-international Joe Charbonneau, op Luchthaven Maastricht.

Charbonneau speelde het laatst voor het Zwitserse Jona Rapperwil en kwam daarvoor uit voor gereputeerde Canadese clubs als de Montreal Canadians en de Vancouver Kannucks. De 26-jarige Charbonneau speelde drie seizoenen lang in de NHL (Amerikaanse competitie), is aanvaller en scoorde 25 treffers in 59 duels voor het Canadese nationale team.

De Canadees - die misschien zondag al met de Eaters in Glanerbrook tegen de nationale juniorenploeg speelt - werd door de Eaters gecontracteerd als vervanger voor vertrekkende Eddy Ljubicic. De Geleners legden daarnaast Rob Friesen voor langere tijd vast.

FBI vaardigt arrestatiebevel uit tegen schaakgrootmeester

Bobby Fischer kan VS in verlegenheid brengen

● *Bobby Fischer blijft de Amerikaanse regering tarten.* Foto: REUTER

Van onze correspondent
HANS DE BRUIJN

WASHINGTON – „Dit is mijn antwoord op het bevel om mijn titel hier niet te verdedigen", zei een verontwaardigde Bobby Fischer op 2 september in Belgrado. Daarna spuugde hij, voor het oog van tientallen camera's, op een brief van het Amerikaanse Ministerie van Financiën waarin hem werd verteld dat hij kans liep in de cel te belanden wegens „handel met de vijand".

Die vijand was niet Boris Spassky, de Russische grootmeester, met wie de schaakheld uit de jaren '70 in de weken daarna de strijd aanbond. En won. Die vijand was Joegoslavië (of wat daar van over is), waar zich het duel tussen de schaakgiganten van weleer afspeelde. Eerst op het eilandje Sveti Stefan voor de Montenegrijnse kust, later in Belgrado, de Servische hoofdstad.

Die minachting voor de Amerikaanse overheid kan Fischer nog duur te staan komen. Tien jaar cel en een boete van een kwart miljoen dollar bijvoorbeeld. Fischer lapte namelijk het VN-embargo tegen Servië aan zijn laars. Dat verbiedt niet alleen handel drijven, maar ook andere contacten met Servië, dat verantwoordelijk wordt gehouden voor het geweld tegen Bosnië.

„Ik steun de VN-sancties niet omdat ik de VN niet steun", zei Fischer drie maanden geleden al. Hij wist wat er ging komen: een aanklacht door de Amerikaanse regering wegens schending van het VN-embargo. Dinsdag werd door de FBI een arrestatiebevel tegen Fischer uitgevaardigd. Maar het zal voor de VS nog moeilijk worden Fischer in de boeien te slaan.

Bizar

De VS hebben nog steeds een uitleveringsverdrag met het vroegere Joegoslavië, maar het zou toch bizar zijn als zij een beroep zouden doen op een verdrag met een land dat zij zelf niet meer erkennen en dat nota bene op Amerikaans initiatief uit de Verenigde Naties en de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa is gestoten. Servië zal ook niet meewerken.

Fischer, die aan de tweekamp drieëneenhalf miljoen dollar overheid, kan nu drie dingen doen: in Joegoslavië blijven - waar hij als een held wordt gevierd en een luxueus onderkomen tot zijn beschikking heeft, in een ander land asiel aanvragen en van zijn vele geld gaan rentenieren, of terugkeren naar de VS en daar terechtstaan voor „zijn internationale 'verraad'.

Dat laatste zal hem in elk geval een hoop publiciteit opleveren en kan de VS nog in verlegenheid brengen. Want Fischer is zeker niet de enige die nog altijd zaken doet met Joegoslavië/Servië. Het VN-embargo wordt aan alle kanten ontdoken, ook door Amerikaanse zakenlui, die er veel meer aan verdienen dan Fischer. Geen enkel VN-embargo is ooit volledig waterdicht geweest.

„Met alle criminelen in de wereld is het toch vreemd om achter Bobby Fischer aan te gaan als je iets aan de sancties wil doen", zei een Amerikaanse rechtsdeskundige gisteren. Het lijkt er dan ook op dat de Amerikaanse autoriteiten een voorbeeld hebben willen stellen, en wat komt dan beter van pas dan een als 'enfant terrible' bekend staande Fischer aan te pakken.

Fischer, die voor het laatst in 1972 schitterde door tegen dezelfde Spassky in Reykjavik de wereldtitel te winnen, heeft het immers vaker aan de stok gehad met alles en iedereen. Na 1972 trok de exentrieke Newyorker zich terug en leefde in goedkope hotelletjes in Pasadena, Californië, omringd door schaakboeken en computers. Contact met anderen had hij zelden.

In Amerikaanse kranten wordt nu al de vergelijking getrokken met de even exentrieke dichter Ezra Pound, die voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog propaganda maakte voor de Italiaanse dictator Mussolini, na de oorlog wegens verraad werd veroordeeld en in een psychiatrische inrichting werd opgesloten. De internationale schande daarover dwong de VS hem te laten gaan. Fischer kennende zal hij niet schromen het daar weer op aan te laten komen.

'Kleine' NK wielrennen naar Vijlen

GELEEN – De KNWU heeft de kleine Nederlandse kampioenschappen wielrennen op de weg aan de nieuwe Limburgse wielerclub TWC Maaslandster toegewezen. Op zondag 20 juni zulklen rond Vaalsbroek op een selectief parcours de juniors, dames, nieuwelingen en junioren strijden voor de roodwitblauwe tricots. Voor de jaren 1994 en 1995 heeft de club van de wielerbond een optie gekregen om dit kampioenshap ook te organiseren. De kampioenschappen voor de categorieën veteranen, amateurs B en C die op zaterdag 17 juni worden gehouden, kreeg TWC Maasland Ster niet toegewezen.

Succesvolle operaties Hofman en Szalma

SITTARD – De operatieve ingrepen, gisteren uitgevoerd aan René Hofman en Josef Szalma van Fortuna, zijn goed verlopen. Beide spelers hebben het Maaslandziekenhuis in Sittard inmiddels verlaten en zullen thuis revalideren. Hofman, die aan zijn geïrriteerde achillespezen werd geholpen, zal twee weken rust moeten houden. Josef Szalma, bij wie de gescheurde enkelbanden van de rechterenkel werden gehecht, zal zes weken uit de roulatie zijn. Fortuna hoopt in ieder geval Hofman weer in te kunnen zetten in het eerste duel na de winterstop, 31 tegen Den Bosch op 16 januari.

Of de Noorse spits Nysäther dan zal kunnen spelen, hangt van de Stichting Arbeidszaken af. Die beslist vandaag over een werkvergunning voor de nieuwste Sittardse aanwinst.

Beveren verrast KV Mechelen

BEVEREN – SK Beveren heeft zich als eerste geplaatst voor de kwartfinales van het toernooi om de Belgische voetbalbeker. De formatie van trainer Jos Daerden deklasseerde gisteravond op eigen KV Mechelen met 5-2. De Nederlandse middenvelder Maurice van Ham was de grote gangmaker van de thuisploeg. Hij bekroonde zijn sterke optreden met twee doelpunten.

Bij de rust leidde Beveren, in de competitie matig op dreef, met 2-1. Van Ham en Oulare scoorden voor de middenmoter, Patrick Versavel had namens Mechelen succes. In de tweede helft was Beveren oppermachtig. Van Ham, N'Wanu en Boonen maakten het kwintet treffers vol. Eykelkamp deed namens de kansloze bezoekers nog iets terug.

sport kort

● VOETBAL – In La Valletta op Malta heeft de Italiaanse ploeg onder 21 jaar met 0-1 van Malta gewonnen. Het ging om een duel om kwalificatie voor het EK onder 21 jaar in groep 1. Galea scoorde het enige, (eigen) doelpunt. Stand: 1. Italië 3-6, 2. Zwitserland 3-4, 3. Schotland 3-1, 4. Portugal 1-1, 5. Malta 2-0.

● BILJARTEN – In Rotterdam zijn de kwartfinales van de Grand Prix driebanden verspeeld. Arnouts won met 50-39 van Habraken en Jaspers met 50-20 van Dekker.

● BRIDGE – De protestcommissie van de Nederlandse bridgebond (NBB) heeft USS in het gelijk gesteld en de ploeg met de paren Pol-Sint en Bomhof-Niemeijer tot nationaal kampioen uitgeroepen. USS had zondag protest aangetekend tegen een arbitrale beslissing tijdens de finale tegen Modalfa.

● VOETBAL – De FIFA heeft FC Groningen gesommeerd 150.000 gulden te betalen aan Dynamo Minsk. Dat is de transfersom voor Andrej Zygmantovitsj, die vorig seizoen bij de eredivisieclub speelde. FC Groningen heeft geweigerd aan de eis gevolg te geven.

oefenvoetbal

Vandaag 19.30:
EHC-Vaesrade

lotto

Midlotto 50 A: Winnende getallen: 5 - 17 - 24 - 32 - 35 - 39. Reservegetal: 8. Cijferspel: 353776.
Duitse midlotto: Trekking A: 3 - 15 - 16 - 34 - 40 - 44. Reservegetal: 37. Trekking B: 3 - 9 - 20 - 21 - 32 - 41. Reservegetal: 1. Spel 77: 8033531. (onder voorbehoud)

sport kort

● VOETBAL – In Londen hebben twee wedstrijden plaatsgevonden in het kader van de strijd om de League Cup. In beide gevallen ging het om overgespeelde wedstrijden in eerdere gelijke spelen: Chelsea - Everton 1-0, Crystal Palace - Liverpool 2-1 n.v. (1-1).

donderdag 17 december vanaf 9.00 uur

opent Aldi een nieuw filiaal

Kerkrade - Marktstraat 44

Boodschappen doen in de ALDI-Markt bij u in de buurt is een nieuwe ervaring. Eindelijk bent u af van het zoeken naar voordeel, geen gehol achter lokkertjes, de ene week hier, de andere week daar. ALDI doet er niet aan mee.

ALLE artikelen zijn altijd laag geprijsd! ALDI nodigt u uit. Neemt u eens de proef op de som! U zult zien: op ALDI kunt u blindelings vertrouwen.

* Van donderdag 17 t/m zaterdag 19 december alleen in ons filiaal in Kerkrade.

***Proef gratis onze Albrecht Goud Dessert melange**

ALDI tip **Rode zalm** "Socra" een rode zalm met een fraaie dieprode kleur en de volle karakteristieke zalmsmaak. Blik à 212 gr. **4.25**

Haringfilets In diverse sauzen 200 gr. **1.39**

Sardines In sojaolie 130 gr. .... **-.89**

Japanse pilchards In tomatensaus 225 gr. **1.29**

Tonijn In plantaardige olie 200 gr. **1.29**

ALDI tip **Krab** Extra fancy 30-35% pootjes, schoongemaakt, met grote stukken vlees. Blik à 170 gr. **2.75**

Tip-artikelen verkopen wij tijdelijk. Advies: neem wat extra, want de voorraad is beperkt.

Zalm "Fancy pink" 240 gr. **1.89**

Feestelijk aan Tafel

Rijk gevulde luxe Hollandse kerststol Inclusief 200 gr. puur amandelspijs. 1000 gr. **6.98**

Oliebollenmix 800 gr. **-.89**

Poedersuiker Strooibus 250 gr. **1.19**

Damast tafellaken Tijdloos en mooi. Afmeting 130 x 160 cm. of 160 cm. doorsnede. Van 100% gemerceriseerde katoen. Kleuren: wit, rosé of lichtblauw. **19.98***

Feestelijke panty's Luxe elegant voor uw ... Met applicaties ... fantasiedessins. 20 denier. In aktuele modekleuren. Met ingezet kruisje. Perfekte pasvorm. Maten: 36 t/m 48. **3.45***

Agfa-color fotorolletjes XRG 100 (DX, ISO 24 x 36 mm) 100/21. Voor kleurenopnames. 2 rolletjes elk van 36 opnames. **11.98***

Menu KALKOEN

		*)
Aperitief: Cocktail van		
Jus d'orange Met vruchtvlees ltr.	1.89	8/-.24
met **Sekt** "Schloss Stolzenfels" iets droog 0,75 ltr.	5.98	8/-.75
Voorgerecht		
Huzarenslaatje Gegarneerd 150 gr.	-.65	1/-.65
Zeller Schwarze Katz QbA. ... witte wijn 0,75 ltr.		
Tomatensoep "Calida" rijk gevuld 0,8 ltr.	1.55	4/-.39
Warm tussengerecht		
Pasteibakjes 6 stuks 150 gr.	1.59	6/-.27
Kalfsragout Fijn gekruid 425 ml.	1.59	3/-.53
De witte wijn wordt hierbij doorgeserveerd.		-.80
Hoofdgerecht		
Kalkoenrollade 100% dijvlees zonder been 700 gr.	5.49	8/1.10
Aardappelschijfjes 450 gr.	-.75	4/-.19
Doperwten Op z'n "Marktmans" 425 ml.	1.29	5/-.26
Worteltjes "King Crown" extra fijn 720 ml.	-.95	7/-.14
Bordeaux rood A.O.C. Droge chateau-wijn 0,75 ltr. *of* **Cabernet Sauvignon** de wat vollere rode Argentijnse wijn 0,75 ltr.	4.69	
Nagerecht		
Fruitcocktail Op ... 850 ml.	2.25	5/-.45
Vanille roomijs Liter	1.85	
Slagroom Spuitbus 250 ml.	2.25	15/-.15
Koffie		
Albrecht koffie "Goud Dessertmelange" snelfiltermaling 250 gr.	2.39	(2 kopjes p.p.) 25/-.10
Roomtruffels Bereid met slagroom en roomboter 250 gr.	2.19	(2 stuks p.p.) 12/-.18
Suiker, koffiemelk, servetten, vaatwasmiddel en dergelijke.		-.60
Het hele menu per persoon ca.	*) 8.77	

Menu GOURMET

		*)
Aperitief		
Champagne "Veuve Durand" brut 0,75 ltr.	18.75	7/2.68
Voorgerecht		
Gerookte paling 100 gr.	5.69	5/1.14
Gerookte zalm 100 gr.	4.78	5/-.96
Combi-Party crackertjes 8 pakjes à 10 st. 250 gr.	1.29	
Vleesbouillon Met 75 gr. kippevlees of rundvlees, 340 ml.	1.59	4/-.40
Baguettes Om zelf af te bakken 2 st. à 150 gr.	1.29	6/-.22
Warm tussengerecht		
Witte asperges 266 ml.	1.29	4/-.32
Schouderham Gekookt 150 gr.	2.05	6/-.34
De witte wijn wordt hierbij doorgeserveerd.		-.80
Hoofdgerecht		
Gourmet- of fondueschotel Runder-vinken, varkens- en runderbiefstuk 400 gr.	7.98	2/3.99
Maïskorrels 425 ml.	-.99	5/-.20
Chinese sperziebonen Heel, 580 ml.	1.39	5/-.28
Appelcompôte "King Crown" 370 ml.	-.95	2/-.48
Kruidenboter 100 gr.	1.45	5/-.29
Sauzen "Heinz" cocktail- of knoflooksaus 0,25 ltr.	1.69	8/-.21
Frites "Bright Chips" voorgebakken 750 gr.	1.95	6/-.33
Chateauneuf du Pape A.O.C. 1991 0,75 ltr. *of* **Saint Emilion Grand Cru** de wat mildere wijn. A.O.C. 1990 0,75 ltr.	9.98	5/2.-
Nagerecht		
IJstaart "Croquant" 1000 ml.	3.99	8/-.50
Ruby port Portugese botteling 0,75 ltr.	7.59	12/-.63
met **Goudse kaas** 48+ Oud (overjarig), kiloprijs *of* camembert, brie, Deense roomkaas...	13.98	20/-.70
Koffie		
Albrecht Cafeïnevrij "Exclusief" koffie snelfiltermaling 250 gr.	2.69	(2 kopjes p.p.) 25/-.11
Echte Belgische Pralines Met zachte roomvulling 400 gr.	5.79	(2 stuks p.p.) 12/-.48
Suiker, koffiemelk, servetten, vaatwasmiddel en dergelijke.		-.60
Het hele menu per persoon ca.	*) 18.59	

*) Inhoud per artikel voor ... aantal personen/ prijs per persoon.

Albrecht Extra Zacht Vriendelijk voor de maag, mild en aromatisch karakter en volledig behoud van cafeïne. Snelfiltermaling 250 gr. **2.69**

CD's BIJ ALDI?

Bij 25,- boodschappen - om wettelijke reden leggen wij dit niet als verplichting op - kunnen wij U in samenwerking met Polygram onderstaande CD's aanbieden voor een extra lage prijs.

1. Favoriete Classics, met bekende werken van o.a.: Men-...
2. Beroemde klassieke filmmuziek, met o.a.: Out of Africa, Onedin line, Children of a lesser god en Deerhunter.

2 CD's samen voor: 18.98

1. Soft pop songs, met o.a.: Robert Cray, Rod Stewart, John Miles, The Fortunes, Abba en Eric Clapton.
2. Nummer 1-hits, met o.a.: Gerard Joling, The Communards, Earth & Fire, 10cc en Moody blues.

2 CD's samen voor: 18.98

* Aktueel artikelen verkopen wij tijdelijk, mochten zij ondanks zorgvuldige planning te snel uitverkocht zijn, vragen wij u hiervoor uw begrip

Medoc Cru Bourgeois Rode volle droge Bordeaux, "halve" fles 0,375 ltr. **3.99**

Cotes du Bourg A.O.C. Volle rode zware wijn, 0,75 ltr. **6.98**

Cotes du Rhone Domaine A.O.C. Rode fruitige wijn 0,75 ltr. **4.49**

Bordeaux wit A.O.C., zoet 0,75 ltr. **4.69**

Liebfraumilch Q.B.A. Witte iets zoete frisse wijn 0,75 ltr. **2.89**

Rodiaz Sherry Originele Spaanse botteling, met garantiezegel, Fino pale dry 0,75 ltr. **5.15**

Party snacks Feestelijk bittergarnituur bestaande uit: 9 mini-frikandellen, 9 gebraden gehakt hapjes, 9 vlees-bitterballen met extra vlees, 9 kiphapjes, nugget met krokant korstje. Snel en gemakkelijk te frituren in ca. 4-5 minuten. 650 gr. **4.95**

Halve perziken "Yellow Cling" Op lichte siroop 850 ml. ...... **1.**

Weihnachtsstol Kerstbrood met amandelspijs-vulling en rijkelijk voorzien van vruchten 1000 gr. **4.49**

Roomboter croissants Om zelf af te bakken 4 st. à 45 gr. **1.85**

Augurkenpartysticks Zoetzuur 720 ml. **1.59**

Waldorfsalade Een salade gevuld met kip, vruchten, walnoten en hazelnoten in een romige saus 300 gr. **2.79**

Camembert 45+ "Le Roi" 240 gr. **2.39**

Blauwschimmel kaas 70+ "Bleu Brie" 150 gr. **2.55**

Roombrie 60+ "Roi de Trefle", 200 gr. **2.49**

Saucijzenbroodjes Met 120 gr. vleesvulling 6 st. 280 gr. **2.49**

Kersen zonder pit Op lichte siroop 720 ml. **1.99**

Ananasstukjes Op lichte siroop, 580 ml. **-.89**

Dessert-idee Warme kersen over vanilleijs.

ALDI tip **Cassis-, advocaat- of chocomousse** Luchtige puddingmousse met origineel flesje likeur 5 cl. Crème de cassis, schenkadvocaat, crème de cacao voor 4 pers. *Serveertip:* in 'n coupe of wijnglas. **3.**

Tip-artikelen verkopen wij tijdelijk. Advies: neem wat extra, want de voorraad is beperkt.

Karlsquell premium pils Premium bier bereid met bronwater. Verfijnde, milde en puur natuurlijke smaak 0,3 ltr. ...... **-.**

Alcohol-vrij bier "Fustus" smaakt als gewoon bier bevat ca. 40% minder calorieën flesje à 0,33 ltr. ...... **-.5**

Appelsap "Goldhorn" ltr. ...... **-.99**

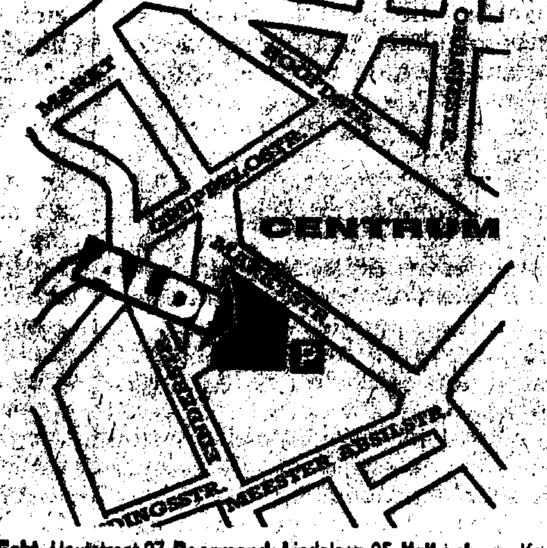
Druivensap "Goldhorn" ltr. **1.79**

Bronwater Koolzuurhoudend 1,5 ltr. **-.89**

Yes-drink Aardbei ltr. **1.45**

Vruchtenyoghurt Halfvol 150 gr. ...... **-.45**

DONDERDAG 17 DECEMBER MARKTSTRAAT 44 KERKRADE

Openingstijden:

maandag	13.00 - 18.00 uur	donderdag (koopavond)	09.00 - 21.00 uur
dinsdag	09.00 - 18.00 uur	vrijdag	09.00 - 18.00 uur
woensdag	09.00 - 18.00 uur	zaterdag	08.30 - 16.00 uur

Openingstijden kerst

maandag	21 Dec.	09.00 - 18.00 uur
dinsdag	22 Dec.	09.00 - 21.00 uur
woensdag	23 Dec.	09.00 - 21.00 uur
donderdag	24 Dec.	09.00 - 17.00 uur

Oudejaar

woensdag	30 Dec.	09.00 - 21.00 uur
donderdag	31 Dec.	09.00 - 17.00 uur

ALDI wenst U fijne feestdagen!

ALDI MARKT

ALDI-Markten in uw buurt: Pey-Echt, Houtstraat 27. Roermond, Lindelaan 65. Valkenburg, Koningswinkelstraat 2. Maastricht, Volksplein 34b. Geleen, Annaped 2 / J. Kleynenlaan 38. Sittard, Bergstraat 14 / Leyenbroekerweg 1. Vaals, Wilhelminaplein 39. Heerlen, Willemstraat 109 / Corisbergweg 199 / Corneliusplein 1. Kerkrade, Marktstraat 44 / Carboonstraat. Hoensbroek, Kouvenderstraat 69. Schaesberg, Hoofdstraat 128. Stein, Raadhuisplein 36. Elsloo, Koolweg 61. Totaal meer dan 250 ALDI-Markten in Nederland!

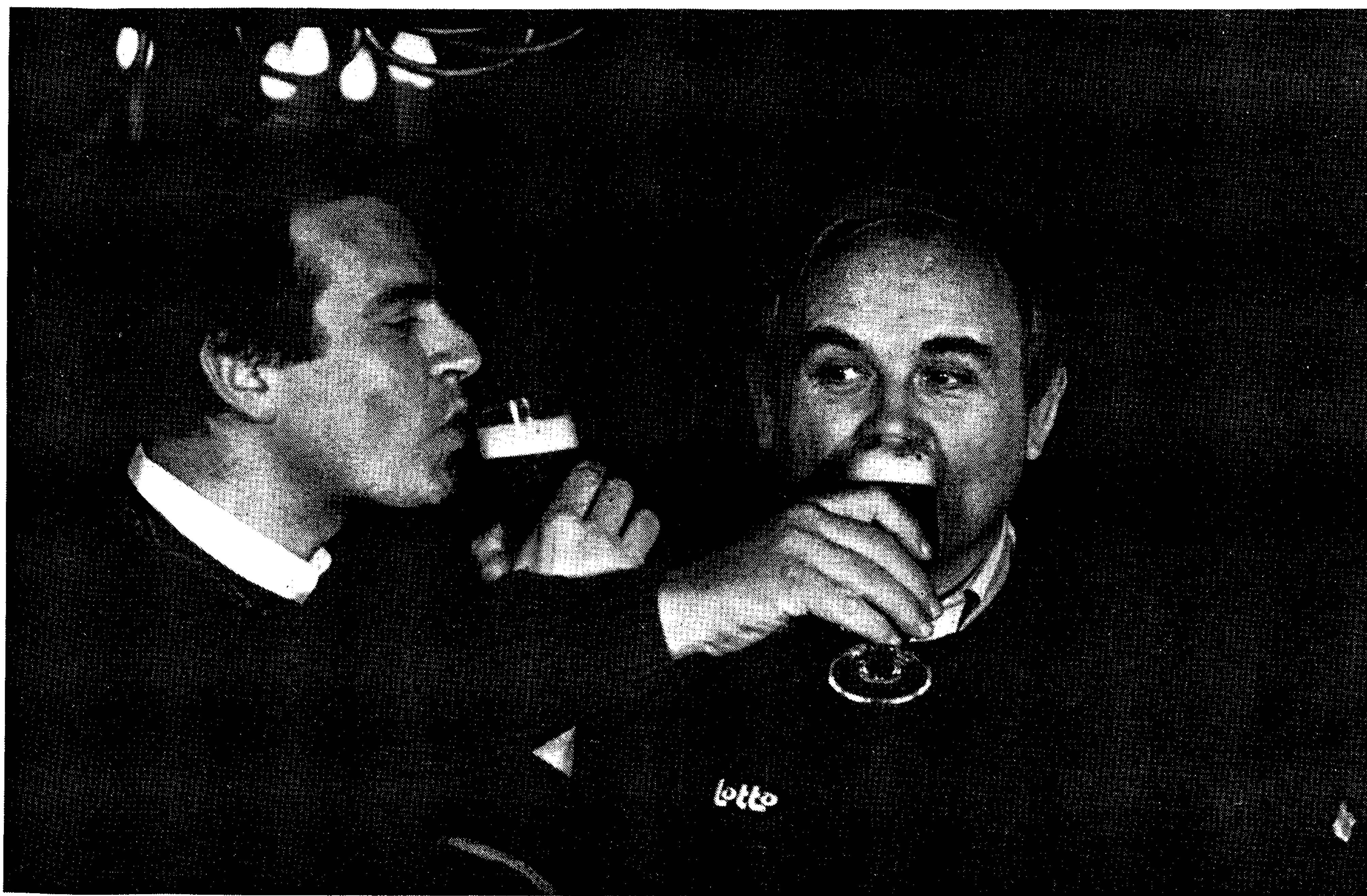
limburgs dagblad

Jean-Luc Vandenbroucke heeft rijtjes alweer keurig ingevuld

Alles goed in Lotto

COMBLOUX – Hij heeft een paar van zijn beste renners naar elders zien vertrekken, maar ploegleider Jean-Luc Vandenbroucke (37) gokt toch ook in 1993 op fortuin voor zijn wielerformatie. Niet voor niets wordt zijn team gesponsord door de nationale loterij in België. Bovendien is Lotto erin geslaagd het vertrek van Museeuw, Redant, Moreels en een paar anderen op degelijke wijze te compenseren. Van de opgeheven Tulip-ploeg zijn Roosen, Frison en Van de Laer binnengehaald. Daarnaast staan De Clercq en Nevens, die ieder een etappe in de Tour de France wonnen, als ook Van den Abbeele, die Rund um den Henninger Turm buitmaakten, nog altijd op de loonlijst. „Ik heb het volste vertrouwen in deze ploeg," aldus gentleman-chef d'equipe Jean-Luc Vandenbroucke.

● *Voor Jean-Luc Vandenbroucke (links) en assistent-ploegleider Jef Braeckeveldt is Lotto veel meer dan een gok. Renners van hun Belgische ploeg hebben al vaker de hoofdprijs gewonnen.* Foto: PHILIPPE CROCHET

De vroegere Waalse wielerprof, die als tijdrijder een reputatie genoot, maar ook kleinere etappewedstrijden en een klassieker als de Grote Herfstprijs oftewel Parijs-Tours op zijn naam schreef, kwam tot deze uitspraak in Combloux. Dit schilderachtige plaatsje in de Franse Alpen, niet ver van Mégève en Albertville, was ook deze week weer de pleisterplaats van Lotto tijdens de jaarlijkse winterstage. Met de Mont Blanc als decor gold het verblijf tevens als een nadere kennismaking tussen de oude kern en de nieuwkomers.

Braziliaan

Tien van de twintig Lotto-renners hadden Vandenbroucke in de voorbije maanden immers nog niet als hun ploegleider. Sommigen, zoals Dubois, Van Haecke en de Braziliaan Magalhaes, die men in amateurkringen beter kende onder zijn tweede familienaam Acevedo, reden tot dusver zelfs nog bij de amateurs. De Zuidamerikaan verdiende zijn contract overigens niet alleen

door **WIEL VERHEESEN**

vanwege het feit, dat hij al enkele jaren geleden in België neerstreek. Zijn aanvallend optreden tijdens de wereldkampioenschappen 1991 in Stuttgart en bij de Olympische Spelen afgelopen zomer waren naast andere wapenfeiten een reden om hem als enige niet-Belg bij Lotto in dienst te nemen. „Ook voor Magalhaes geldt desondanks, dat hij nu pas kan tonen wat hij werkelijk waard is," aldus de chef d'equipe. „Een beloftevol amateur is nog altijd geen degelijke prof. De overstap naar de hoogste categorie betekent in feite een nieuwe start."

Het vertrek van nationaal kampioen Johan Museeuw naar de Belgisch/Italiaanse combinatie GB/MG noemde Vandenbroucke een budgettaire kwestie. Ook wanneer je door een nationale loterij gesponsord wordt, heb je te maken met cijfers. Een budget van om en nabij vijf miljoen gulden is best de moeite waard, maar voor een ploeg van twintig man, exclusief personeel, niet onuitputtelijk.

„Het vertrek van Museeuw naar GB/MG, waar hij ondermeer Bomans, Ballerini, Cipollini en Chioccioli als ploegmakkers heeft, was eigenlijk al vóór het Belgisch kampioenschap beklonken. Ik kon niet tegen het bod op."

De stap van Museeuw, die zijn landgenoot en vroegere Parijs-Roubaix-winnaar Dirk Demol meennam, werd door de ploegleider overigens gemakkelijker geaccepteerd, dan het vertrek van Moreels en Redant, respectievelijk naar de ploeg van Raas en Teirlinck. „Ook voor Moreels en Redant kon ik mijn budget niet groter maken, dan de cijfers het toelieten," zei hij. „Daarnaast heb ik altijd het standpunt gehuldigd, dat een woord een woord is, als je begrijpt wat ik bedoel."

Besprekingen

Als vervanger van Museeuw, vooral voor Parijs-Roubaix en de Vlaamse klassiekers, meende Vandenbroucke in Edwig van Hooydonck de ideale figuur gevonden te hebben. „Toen de besprekingen gevoerd werden wist hij nog niet of zijn ploegleider Raas een nieuwe geldschieter voor het Buckler-team zou vinden. Van Hooydonck vroeg mij of ik zijn broer Gino ook een contract kon laten tekenen. Dat verzoek wilde ik inwilligen, maar een andere eis om nog meerdere helpers mee te brengen moest ik afwijzen. Uiteindelijk bleef Van Hooydonck toch bij Raas, omdat laatstgenoemde in WordPerfect een sponsor voor de eerstvolgende jaren vond. Daarop besloot ik Herman Frison naar Lotto te halen. Hij wordt naast Peter de Clercq, Mario de Clercq en Frank van den Abbeele een van de troeven voor de grote wedstrijden waarin minder geklommen moet worden, dan bijvoorbeeld in de Amstel Gold Race of Ardennenklassiekers. Daarin kan ik Luc Roosen, Jim van de Laer, Jan Nevens en een paar anderen uitspelen."

In ieder geval, Vandenbroucke en zijn rondborstige Vlaamse assistent Jef Braeckeveldt zijn overtuigd het rennersbestand te hebben om op alle fronten slag te leveren, óók in de strijd om etappewinst in de Tour de France. „Afgelopen jaar zorgden daarin toch ook zowel De Clercq als Nevens voor succes en niet Museeuw. Bovendien, het sprintersgilde is met mannen als Cipollini, Abdoesjaparov, Ludwig, Capiot, Jalabert, Van Poppel, etctera eerder groter dan kleiner geworden. Museeuw heeft dat ondervonden. Daarnaast, is het aantal keren dat er nog door een compacte groep om de dagprijs in de Tour gestreden wordt, beduidend kleiner geworden dan voorheen."

sport in cijfers

BOBSLEE
La Plagne. Wereldbeker viermans. 1. Duitsland I (Hoppe/Musiol/Kühn/Hannemann) 1.57,29, 2. Verenigde Staten I 1.57,30, 3. Oostenrijk II 1.57,48, 4. Zwitserland I 1.57,58, 5. Frankrijk I 1.57,62, 6. Zwitserland II 1.57,90. Stand wereldbeker na vier wedstrijden: 1. Shimer 136 punten, 2. Lori 103, 3. Hoppe 99, 4. Meili 98, 5. Weder 95, 6. Marineau 85.

SCHAKEN
Baden-Baden. Internationaal grootmeestertoernooi. Groep A, 10e ronde: Joesoepov - Kindermann 1-0, Psakhis - Hübner 1/2-1/2, Lobron - Bönsch 1/2-1/2, Karpov - Knaak 1-0, Hertneck - Wahls 1-0, Lautier - Lutz 0-1. Stand: 1. Karpov 8 1/2, 2. Lutz 7, 3. Joesoepov 6 1/2 + 1 afg., 4. Psakhis 5 1/2, 5. Bönsch, Hübner 5, 7. Lobron 4 1/2 + 1 afg., 8. Knaak 3 1/2 + 1 afg., 9. Kindermann, Wahls 3 1/2, 11. Lautier 3 + 1 afg., 12. Hertneck 3. Groep B, 10e ronde: Uhlmann - Hort 1/2-1/2, Hickl - Schlosser 1-0, Tischbierek - Van der Wiel 1/2-1/2, Xie Jun - Vogt 0-1, Brunner - Ribli 1/2-1/2, Mainka - Bischoff 1/2-1/2. Stand: 1. Ribli, Hickl 6, 3. Van der Wiel, Brunner 5 1/2, 5. Xie Jun, Bischoff, Tischbierek, Hort, Uhlmann 5, 10. Schlosser 4 1/2, 11. Mainka 4, 12. Vogt 3 1/2.

CRICKET
South Canterbury. Trip Nederlands team. South Canterbury - Nederland 0-2 (45 overs). South Canterbury 173/8. Nederland 234/7. Topscorers Nederland: Cantrell 91, Vos 74. Nederland wint met 61 runs.

IJSHOCKEY
St. Petersburg. Izvestija Cup, tweede speeldag Groep B: Rusland II - Duitsland 8-1 (2-0 4-1 2-0), Zweden - Finland 3-2 (0-1 2-0 1-1).

trainerscarrousel

HEERLEN – Hub Pfennings zal ook komend seizoen als trainer fungeren bij de Heerlense derdeklasser Groene Ster.

ROERMOND – Als opvolger van de aan het eind van het seizoen vertrekkende Jac Weeres heeft eersteklasser RFC uit Roermond Leo Goossen uit Echt - nu nog bij Heer- aangetrokken.

MAASTRICHT – Pierre op 't Broek is vanwege gezondheidsredenen opgestapt als coach van zaalvoetbalclub DC H. Anders dat uitkomt in de eerste divisie C. Als zijn opvolger is Jo Beckers aangetrokken.

Nederland-Cuba in Vlodrop

Volop volleybal rond jaarwisseling

HEERLEN – De vriendschappelijke volleybalinterland tussen de damesteams van Nederland en Cuba wordt op zaterdag 2 januari in de Roerhal van Vlodrop (aanvang 17.30 uur) gehouden. Beide ploegen treden aan in hun olympische samenstelling. Zoals bekend veroverde Cuba goud in Barcelona, Nederland eindigde op een knappe zesde plaats.

Voor Oranje is dit treffen de generale repetitie voor het kwalificatietoernooi van de, met een miljoen dollar gedoteerde, Grand Prix 1993, een mondiaal toernooi analoog aan de World Volleyball League bij de heren. De wedstrijd geldt als afsluiting van de festiviteiten in verband met het jubileumjaar 1992 van het district Noord- en Midden Limburg. Kaarten zijn verkrijgbaar bij van de Bergh Sport in Roermond en caférestaurant de Roerhal in Vlodrop. Tussen Kerst en Nieuwjaar staat nog een aantal evenementen op stapel.
Op maandag 28 december (sporthal De Körref, Meijel, 19.30 uur) en dinsdag 29 december (sporthal De Schans, Reuver, 19.30 uur) speelt Jong Oranje (dames) oefeninterlands tegen de toekomstploeg van België.
In de Americahal van Apeldoorn vindt van 27 tot en met 30 december de twintigste editie van het Nationale Nederlandentoernooi plaats.

De klassieker staat bij de heren in het teken van de vernieuwing. Zowel Nederland als Rusland treden aan met sterk verjongde selecties. Trekpleister en favoriet is Cuba met het springwonder Joël Despaigne. Het deelnemersveld bestaat voorts uit de nationale teams van Polen, Canada en Tsjechoslowakije.

Bij de dames is sprake van een absolute topbezetting. Zowel Cuba (goud in Barcelona) als Rusland (zilver) werden gecontracteerd. Daarnaast zijn Nederland en Tsjechoslowakije, organisator van de EK93, present.

In het Belgische St. Niklaas tenslotte staat de achtste uitgave van het Generale Banktoernooi op stapel van 27 tot en met 29 december. De nationale selectie van onze zuiderburen bindt er de strijd aan met Shachter Donesk (Oekraïne), Olympiakos Pireaus (Griekenland), Rhodia Pirelli (Brazilië), Havana (Cuba) en Iskra Odintsovo (Rusland).

● *De amazone Rian Laarakkers is komend weekeinde present tijdens het dressuurtreffen in Weert.* Foto: PETER ROOZEN

Dressuurtop naar Weerts concours

Van onze correspondent
TOINE RAMAEKERS

WEERT – Bijna veertigduizend gulden hebben de heer en mevrouw Gordijn van Dressuur- en Springstal De IJzeren Man in Weert klaarliggen als prijzengeld voor Limburgs sterkst bezette dressuurwedstrijd, waaraan ook de nationale top deelneemt. Het evenement wordt traditiegetrouw één week voor de nationale Kerst-springwedstrijd gehouden. Komend weekeinde is het weer zover.

Dat ook dressuurcombinaties door prijzengeld te lokken zijn, blijkt uit het grote aantal inschrijvingen. Ver voor het verstrijken van de sluitingsdatum had zich iedereen die in Nederland in de dressuur een woordje mee wil spreken, al aangemeld. Dat betekent dat vanaf morgenvroeg tot zondagavond de twee wedstrijdhallen constant bezet zijn.

Toprubrieken in het volle dressuurprogramma zijn ongetwijfeld de kür op muziek voor lichte tour combinaties en de Grand Prix op zaterdagavond en de Grand Prix Special waarmee op zondag de wedstrijd wordt afgesloten.

Limburg zal op het hoogste niveau vertegenwoordigd zijn door Jeanette Haazen, Katinka Vliegen en thuisrijder Diederik Wigmans. Zij moeten het echter opnemen tegen o.a. veelvuldig Nederlands kampioene Annemarie Sanders en de internationaal gelouterde Duitser Sven Rothenberger, schoonzoon van de familie Gordijn.
In de lichte tour wordt de Limburgse eer hoog gehouden door o.a. Bernadette Gelissen, Rian Laarakkers, Roger Schulkens, Peggy Gordijn en opnieuw Jeanet Haazen en Diederik Wigmans terwijl in de Z klassen Bianca Westerhof, Vera Linders, Jef Parren, Rian Laarakkers en Diederik Wigmans op de deelnemerslijst staan.

Programma: morgen: 09.00 u Prix St George, 11.00 u ZZ licht, 14.30 u ZZ zwaar, 16.40 u Intermediaire II.

Wassen succesvol met jeugdteam

MIAMI – Tennisser Rogier Wassen heeft met het Nederlandse jeugdteam de eerste ronde van de strijd om de Continental Cup gewonnen. Het team van Costa Rica werd met 3-0 verslagen. Wassen versloeg zijn tegenstander met 6-1, 6-1.
In het dubbelspel vormde Wassen een combinatie met Dennis van Scheppingen. Het duo won met 6-1, 6-0. In de tweede ronde moet het Nederlandse team tegen de nummer twee van de plaatsingslijst, Engeland, aantreden.

Bergloop in Mesch

EIJSDEN – Atletiekvereniging De Maasrunners uit Eijsden houdt zondag voor de achtste keer in successie de Mescher Bergloop. De afstand van deze bergloop bedraagt 13.600 meter. Voor deze bergloop heeft de KNAU alle berglopers uitgenodigd. Tot deze categorie behoren de Nederlandse heren kampioen Jan Korevaar en de dameskampioene Monique van de Ven, alsmede de Limburgse WK-deelneemsters Desiree Heijnen en Wilma Rusman. De bergloop begint om 14.00 uur en start en finish is aan de Laathof in Mesch.

sport kort

● DAMMEN – Zoja Goloebjeva staat halverwege de damtweekamp om het wereldkampioenschap voor vrouwen tegen Nina Jankovskaja met 7-5 voor. De titelverdedigster won in Kiev de derde partij. De tweede reeks van zes duels wordt in haar woonplaats Riga afgewerkt en start donderdag.

● VOETBAL – Veendam moet op zoek naar een nieuwe shirtsponsor. De huidige, NVG, haakt aan het einde van dit seizoen af. Het verzekeringsbedrijf gaat zich landelijk profileren.

● VOETBAL – De BSBV, de belangenvereniging voor scheidsrechters betaald voetbal, heeft een nieuw bestuur. Voorzitter is Uilenberg, Jansen zijn eerste vervanger, Sterk secretaris/penningmeester. Als leden fungeren Blankenstein, Luyten, Janssen en Van der Weegen.

Ashe sportman van het jaar

NEW YORK – Sports Illustrated heeft Arthur Ashe uitgeroepen tot sportman van het jaar. Het gezaghebbende Amerikaanse sportweekblad geeft Ashe de prijs uit respect voor zijn toewijding aan de naleving van zijn idealen en voor zijn inzet aan de integratie van de zwarte atleet in de sport.
„Dit is een prijs voor al zijn werk", aldus hoofdredacteur Mulvoy. „Niet alleen voor dit jaar. Ashe is op alle fronten actief. Ondanks zijn gezondheidsproblemen, zijn hart en Aids, blijft hij strijden tegen de discriminatie van de zwarte sportman en vrouw. Hij komt altijd voor zijn mening uit en is een persoon die door iedereen gerespecteerd wordt."
Ashe (49) is de prominenste zwarte tennisspeler in de historie. Hij won de US Open in 1968, de Australian Open in 1970 en Wimbledon in 1975. Nog steeds is hij de enige zwarte speler die een grand slam toernooi op zijn naam bracht. In 1985 werd hij opgenomen in de tennis Hall of Fame.
Zes jaar eerder werd hij door hartproblemen gedwongen zijn carrière te beëindigen. In 1979 onderging hij een viervoudige bypass-operatie, in '83 een dubbele. Desondanks was hij van 1981 tot '85 captain van het Amerikaanse Davis Cup team.
Ashe kwam dit jaar in het nieuws door zijn bevestiging dat hij besmet was door het HIV-virus en Aids had. Hij raakte besmet door een bloedtransfusie tijdens zijn tweede open hart operatie. Vanaf die bekendmaking zette hij zich in voor de bestrijding van Aids.

sport op tv

HEERLEN – Vandaag is het volgende sportaanbod op televisie te zien:

15.50-15.55 Dld 3: Sport Aktuell.
17.10-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.00-18.30 BBC 2: Paardesport: international concours hippique vanuit de Grand Hall in Olympia.
18.45-19.15 RTL +: Sport.
19.30-20.00 en 22.30-22.55 BRT 1: Sport.
21.30-22.05 BRT 2: Sport.
22.15-22.30 Ned 3: Studio Sport Journaal.
00.00-00.50 BBC 1: Paardesport: international concours hippique vanuit de Grand Hall in Olympia.

lotto

DEN HAAG – **Duitse midlotto**. Trekking A: 3 - 15 - 16 - 34 - 40 - 44. Reservegetal: 37. Trekking B: 3 - 9 - 20 - 21 - 32 - 41. Reservegetal: 1. Spel 77: 8033531.

Nieuwe aanwinst voor Ready

MAASTRICHT – De Maastrichtse tennisclub Ready heeft een overeenkomst bereikt met de Brabantse A-speelster Judith Warringa voor de zomercompetitie 1993. Judith Warringa, kortgeleden nog top-10 speelster van Nederland, zei uit te kijken naar een meerjarige samenwerking om de ambitieuze plannen van Ready tot uitvoering te kunnen brengen.

Rentree Loef in schaatsploeg

DEN HAAG – Arie Loef maakt dit weekeinde zijn rentree in de nationale sprintselectie. De Eindhovenaar, na een mislukt olympisch seizoen teruggeplaatst naar het gewest, maakt deel uit van de Nederlandse ploeg, die zondag in Hamar uitkomt tegen Noorwegen. Loef wordt naar de overdekte baan in Noorwegen vergezeld door Hans Janssen, Arnold van der Poel en Arjan Overdevest.

De Vugt bondscoach

DEN HAAG – Mattie de Vugt (41) wordt met ingang van 1 januari bondscoach wegatletiek van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU). Hij volgt Bob Boverman op die de coaching en training van de atleten op de middenafstand gaat doen. Hij neemt de plaats in van Haico Scharn.

NIJB kandidaat voor kwalificatie

ZOETERMEER – De Nederlandse IJshockey Bond (NIJB) heeft zich kandidaat gesteld om het olympisch kwalificatietoernooi volgend jaar september in Eindhoven te organiseren. Vijf landen spelen om één plaats op de Winterspelen in Lillehammer; de laatste ploeg uit de A-groep, de nummers één en twee van de B-categorie, de winnaar uit de C-poule en de winnaar uit de Azië-Oceanië-zone. Nederland kan zich voor het Olympisch kwalificatietoernooi plaatsen door volgend jaar tijdens het WK voor B-landen -ook in Eindhoven- als eerste of tweede te eindigen.

Geen Grand Prix in Frankrijk

PARIJS – De FIM, internationale motorsportfederatie, heeft de Grand Prix van Frankrijk voor 1993 van de kalender afgevoerd. Het besluit van de FIM is het gevolg van het verbod in Frankrijk op reclame voor tabaksartikelen. De Grote Prijs van Frankrijk stond voor 18 juli op het programma. Vorige week werd ook de Grand Prix voor formule I coureurs om dezelfde reden geschrapt.

Courier en Seles wereldkampioenen

LONDEN – De ITF, internationale tennisfederatie, heeft in Londen Jim Courier en Monika Seles tot wereldkampioenen uitgeroepen. De uitverkiezing is gebaseerd op de ranking van de twee over het hele jaar. Beiden sloten het jaar af als nummer een. Courier won twee Grand Slams, de Australian Open en Roland Garros in Parijs. Seles won drie Grand Slams, de Australian Open, Roland Garros en US Open.

Boris Becker naar Ahoy'

ROTTERDAM – Boris Becker zal deelnemen aan het 20e ATP-tennistoernooi van Rotterdam, dat van 22 tot en met 28 februari 1993 in sportpaleis Ahoy' zal worden gehouden. De Duitser is na Richard Krajicek de tweede speler uit de top tien die werd vastgelegd. Becker was de afgelopen maanden in uitstekende vorm. Hij won het indoortoernooi van Parijs en de Masters in Frankfurt. Op de grand slam cup in München liet hij verstek gaan.

December is een topmaand voor roofovervallers. De avonden zijn lang. Er wordt veel omgezet. Een dure maand, kun je wel zeggen. Geld nodig? Voor wie in het criminele milieu zit, is een roofoverval zo gepleegd. Gemiddeld vijf à zes keer per dag wordt een bank beroofd, een winkelkassa geleegd, een pomphouder zijn dagomzet ontnomen. Steeds vaker wordt niet alleen met een wapen gedreigd, maar ook daadwerkelijk geschoten. Er vallen steeds meer slachtoffers. Doden, gewonden, mensen die psychisch in de vernieling raken. Kan het tij nog worden gekeerd?

● *De overval in Vinkeveen: behoefte aan geld, de behoefte stoer te doen en zich tegenover de groep te bewijzen en een vijandige houding tegenover de maatschappij.* Foto: ANP

Dr. J. Horn: 'Bestrijding moet beginnen bij de crimineel in spé'

Een overval is zó gepleegd

door

ANS BOUWMANS

Er is geen wondermiddel waarmee het probleem van de bankovervallen afdoend kan worden verholpen, zegt Landelijk Coördinator Voorkoming Misdrijven, dr. J. Horn. „Als ik 't kende, zou ik er geld mee verdienen." Nee, het zijn volgens hem 'allemaal hele kleine dingen' die samen de overvallen kunnen beteugelen. Een combinatie van preventieve maatregelen bij banken en bedrijven, een verhoogde pakkans en een gerede straf voor roofovervallen. Maar bovenal moet er een nieuwe strategie komen, meent Horn. Een dadergerichte aanpak, waarbij de overvaller in spé nog voor zijn eerste echte klus tot andere gedachten wordt gebracht.

Directeur mr. L.M. Overmars van de Nederlandse Vereniging van Banken denkt eveneens dat het fenomeen roofoverval ingedamd kan worden. Hij levert alleen een ander recept. „Als de politiekorpsen in het land het Amsterdamse voorbeeld van de speciale roofbijstandsteams gaan volgen, als er straks beter wordt samengewerkt tussen de politieregio's en als de overheid geld beschikbaar stelt ter bestrijding van deze vorm van criminaliteit is het tij nog best te keren."

Zo'n roofoverval gevolgd door een dodelijke schietpartij, vorige week in Vinkeveen, doet iedereen weer eens opschrikken. En nadenken over de toekomst. Want het aantal roofovervallen in Nederland blijft maar stijgen. Meer dan een verdubbeling in de jaren tachtig. En ook dit jaar zijn er bij de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) weer meer overvallen geregistreerd, terwijl de donkere decemberdagen nog niet voorbij zijn. De komende jaren blijft deze vorm van criminaliteit nog wel toenemen, wordt geconcludeerd in een rapport van de stichting Maatschappij en Politie van 1991.

Meer overheidsgeld om de overvalcriminaliteit te bestrijden zit er voorlopig niet in. De dertig miljoen extra voor de criminaliteitsbestrijding die de PvdA- en CDA-fracties in de Tweede Kamer hebben gevraagd, worden niet in de bestrijding van roofovervallen gestoken. Wel wordt inmiddels door een justitiële werkgroep bekeken of het zin heeft de strafmaat op verboden vuurwapenbezit te verhogen.

Buit

Hoe komt het toch dat het aantal overvallen blijft stijgen? Een van de verklaringen is het afnemen van de buit. Naarmate de buit per overval daalt, zijn er meer overvallen 'nodig' om aan geld te komen. Banken hebben vele miljoenen geïnvesteerd in beveiliging. Kogelvrij glas, sluisdeuren, vertragingsmechanismen waardoor geld minder snel beschikbaar is. De gemiddelde buit is in tien jaar tijds meer dan gehalveerd. Werd in 1981 volgens gegevens van de CRI (Centrale Recherche Informatiedienst) nog 23,3 miljoen gulden buitgemaakt bij 803 overvallen op zowel banken als bedrijven, vorig jaar bedroeg de totale buit 20 miljoen, op 1884 overvallen.

„En elke keer dat er weer een nieuwe oplossing is uitgedacht, weten overvallers wel weer een antwoord te vinden," zegt coördinator Horn. Worden er in de ene bank camera's geïnstalleerd, dan wijkt de overvaller wel uit naar een ander filiaal, zonder camera's. Zitten alle bankmedewerkers achter pantserglas, dan kunnen altijd nog de klanten worden bedreigd. Voor Horn is de bestrijding van overvalcriminaleit desondanks geen hopeloze zaak. „Je kunt je afvragen hoe groot het probleem zou zijn geweest zonder al die maatregelen."

Profiel

Van belang voor de bestrijding is het profiel van de hedendaagse overvaller. Horn: „Je ziet een terugtreden van de 'professionele' overvaller." De grote klappers, weloverwogen en vernuftig uitgedacht, komen nog wel voor, maar het gros van de overvallers gaat behoorlijk amateuristisch te werk. Er wordt veel risico genomen voor relatief weinig geld. Horn: „Er is een instroom van nieuwe, jongere daders. Straatrovers die een stapje verder willen." Jongeren die zijn begonnen met wat hand- en spandiensten, op de uitkijk staan, een kraakje plegen, een snelle winkelroof en eindigen met een gewapende overval op een benzinestation.

Bij degenen die doorgaan met overvallen, voor wie het niet meer gaat om het geld, maar om de kick, helpt alleen gevangenisstraf, meent Horn. Maar die jongere die voor de eerste keer een winkeldiefstal pleegt is nog wel te helpen. „Door hen 'aan te pakken' zal de criminaliteit, het aantal overvallen, verminderen," zegt Horn. „Jongeren die honderden vergrijpen hebben gepleegd, zijn in de regel al 'beroepscriminelen' in de notedop." Een 'first offender' is via scholings- of werkgelegenheidsprojecten nog wel op het rechte pad te krijgen, hoopt Horn.

Politie

Een belangrijke rol in de bestrijding van roofovervallen is weggelegd voor de politie. Het korps in Amsterdam heeft zich sinds begin 1991 erg ingespannen om het aantal overvallen terug te dringen. De Amsterdamse politiecommissaris Nordholt zei daarover vorige maand in Elsevier: 'Op een dag werd me gerapporteerd dat in een school in Zuidoost een overval was gepleegd, waarbij alle ouders hun portemonnee moesten afgeven. Toen wist ik: als er nu niets gebeurt, gaat het fout. Er viel iets van angst over me.'

Tweehonderd politiemensen werden ingezet om het aantal overvallen in Amsterdam in te perken. Het eerste jaar is dat ook heel behoorlijk gelukt. Het aantal overvallen in de hoofdstad daalde vanaf maart '91 flink, maar de daling zette in 1992 niet verder door. Ondanks een oplossingspercentage dat steeg tot ongeveer 48 procent. „We houden veel mensen aan, maar aan de onderkant komen er steeds meer jongens bij," zegt woordvoerder Klaas Wilting van de Amsterdamse politie. Voor dit jaar streeft de Amsterdamse politie naar een stabilisatie van het aantal roofovervallen. „En dat wordt waarschijnlijk wel gehaald, met wat extra inspanningen in deze maand," aldus Wilting.

Directeur Overmars van de NVB is laaiend enthousiast over het Amsterdamse beleid. „De hoofdstad zat vroeger op een kwart van alle bankovervallen, 27 procent in 1989. Nu, in 1992, vindt 10 procent van de bankovervallen plaats in Amsterdam. Dat is een geweldige prestatie. Dat zet zoden aan de dijk. Rotterdam is van 7 procent in 1990, naar 14 procent in 1991 gegaan, maar zit nu weer op 10 procent. Amsterdam heeft enorme klappen uitgedeeld, Rotterdam zit op de goede weg, maar in Den Haag en Utrecht is nog sprake van een stijging. Ik verwacht dat deze steden het voorbeeld van Amsterdam zullen volgen."

Misdaadbestrijder Horn ziet echter geen heil in 'alleen maar roofbijstandsteams'. Niet dat het voor hem niet hoeft, maar hij ziet het als een verplaatsing van het probleem naar de regio. „En je kunt toch moeilijk overal in het land dergelijke zware teams opzetten, als het overvalpercentage daar nog laag is." Overmars echter denkt dat er door de instelling van roofbijstandsteams in de grote steden geen verschuiving van het probleem naar middelgrote steden zoals Haarlem, Breda, Arnhem, Nijmegen en Venlo en het platteland hoeft te ontstaan, als daar maar dezelfde tactiek wordt toegepast.

Politieregio's

Nederland steekt wat het aantal roofovervallen betreft ongunstig af tegen andere Europese landen. Alleen in Denemarken, Spanje en Italië is het aantal overvallen relatief hoger. „Een van de oorzaken is dat de bestrijding in Nederland een zaak van gedecentraliseerd gezag is," meent NVB-directeur Overmars. „Geen kwaad woord over de politie, maar in de huidige structuur is het wel erg moeilijk om boeven te vangen."

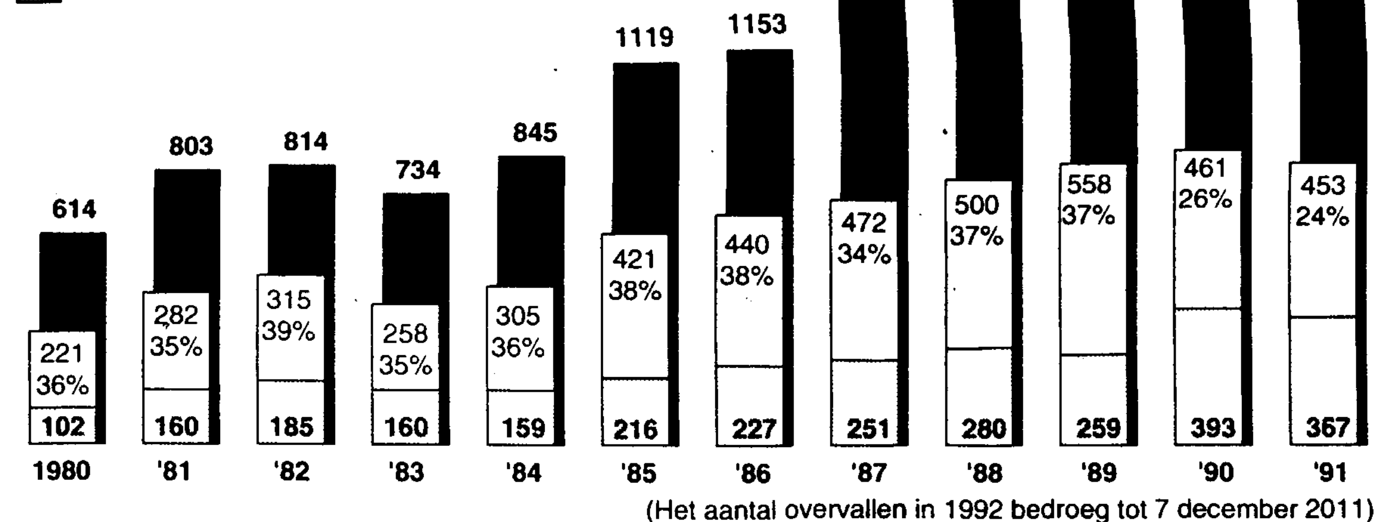
De NVB-directeur wacht met smart op de definitieve realisering van de politieregio's en hoopt dat deze regio's dan met elkaar samenwerken om het stijgend aantal roofovervallen tot staan te brengen. Ook Horn denkt dat in de communicatie nog heel wat te verbeteren is. Zowel wat de korpsen onderling betreft als de communicatie tussen burgers en politie.

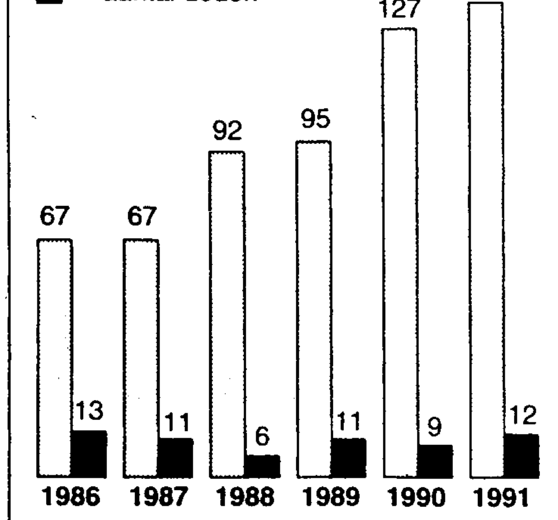
Bedrijfsleven

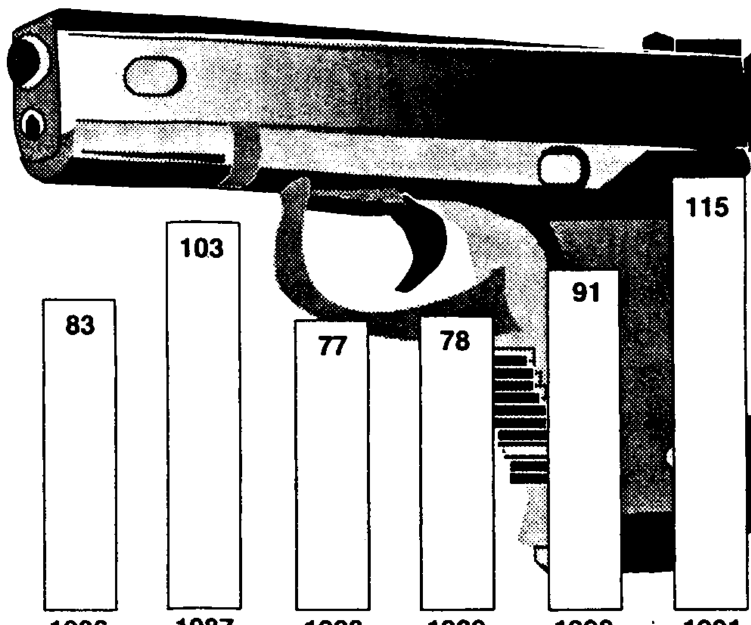
In de jaren tachtig verdubbelde het aantal overvallen op bedrijven. Interessant derhalve is de verdeling van het aantal overvallen op banken (inclusief PTT-kantoren en geldtransporten) en bedrijven. Vorig jaar werden 514 banken en postkantoren en 116 geldtransporten (6 van banken en 110 van particulieren) overvallen. De andere 1245 roofovervallen vonden met name plaats op benzinestations, juweliers, andere bedrijven, taxi's en woningen. Volgens gegevens van de NVB komt het aantal bankovervallen dit jaar uit tussen de 550 en 560, geldtransporten niet meegerekend. „De stijging is niet zo erg als we vreesden. De enorme sprong in het aantal overvallen van 1991 heeft zich niet herhaald. Dat is het goede nieuws," meent Overmars.

Geldinstellingen doen ook behoorlijk veel om het bankrovers moeilijk te maken. „Daar is niet erg veel meer te verbeteren, alhoewel banken attent moeten blijven," meent Horn. Hij richt zijn aandacht op dit moment vooral op de bedrijven. Het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven heeft een basispakket Beveiliging voor bedrijven ontwikkeld, bestaand uit een kluis, een overvalknop, een burenhulpsysteem, een training 'veilig ondernemen' en een vignet. Allemaal maatregelen om overvallers af te schrikken en het aantal mogelijkheden voor overvallers om hun slag te slaan te verkleinen. Horn: „Maar het blijkt dat bedrijven – op een aantal grootwinkelbedrijven na – nog erg moeilijk tot het nemen van veiligheidsmaatregelen te bewegen zijn."

Toch moeten ze overstag, vindt Horn. „Ondernemers hebben die verantwoordelijkheid ten opzichte van hun personeel." Een overval kan heel wat psychische schade teweeg brengen. „Personeel en klanten mogen geen onnodig risico lopen."

JAARLIJKS AANTAL OVERVALLEN PER PROVINCIE

jaren:	1988	1989	1990	1991
Groningen	17	10	34	22
Friesland	17	10	12	12
Drenthe	9	12	12	12
Overijssel	19	22	49	50
Gelderland	77	56	106	158
Flevoland	7	14	10	13
Utrecht	96	90	86	150
Noord-Holland	552	622	761	582
Zuid-Holland	312	373	373	438
Zeeland	11	21	29	33
Noord-Brabant	169	161	192	237
Limburg	69	93	97	108

Bron: CRI — GPD-Infographics/Reinoud Sijtsma

Het slachtoffer

Ze is 22 jaar, werkt op een ABN-Amrokantoor in Den Haag. Slachtoffer van een bankoverval. Haar naam wil ze niet in de krant. Haar verhaal wel. Want er is toch al zo weinig aandacht voor de psychische gevolgen van zo'n daad. De overval zit nog haarscherp in haar hoofd.

Het is 21 april. Drie roofovervallers met bivakmutsen komen het kantoor binnen. „Ik zag er maar een. Hij had een enorm groot wapen bij zich. Ik dook onder de balie en hoorde twee schoten. En gegil." Een kogel is door het glas heengegaan. De overvaller houdt het vuurwapen tegen het hoofd van een vrouwelijke klant. „Je hoorde gehuil èn gegil. Waarom ik, zei de klant." De overvallers vertrekken zonder geld.

„Ik denk dat ze zelf ook zijn geschrokken, door het gegil, de schoten. Er werd niet meegewerkt. Het ging te lang duren." Die schoten zal Mariëlle – zo noemen we haar maar even – niet meer vergeten. Net zomin als de kruitdamp. „Lezen over een gewone overval doet me niet meer zoveel. Maar die overvallen vorige week wel. De schoten. Die hoor ik dan weer."

Inmiddels durft ze de straat weer op, maar na de overval was Mariëlle behoorlijk van slag.„Je raakt het vertrouwen in mensen kwijt. Je bent bang dat je wordt achtervolgd. Bij alles schrik je. Als iemand naar je kijkt, denk je dat het die overvaller is." Na de overval was er hulp van de bedrijfsmaatschappelijke dienst van de bank. „Die hulp accepteer je. Het is iemand van de bank. Die kan dat beetje begrip tonen dat je nodig hebt."

Met haar omgeving had ze meer problemen. „Familieleden die niet weten hoe ze er mee om moeten gaan, en rare opmerkingen maken die pijn doen. Klanten die als grapje zeggen dat ze een overval plegen. Vrienden die zich verbazen dat ik er nog niet overheen ben."

Het afgelopen half jaar is voor de Haagse een moeilijke periode geweest, zowel geestelijk als lichamelijk zat ze in de knoop. „Ik ben ook een paar keer naar een psychotherapeute geweest. Ik wilde wel beginnen, maar als ik een bankgebouw binnen ging, leek het wel of er een knop werd omgezet. Zo'n angst."

Het heeft erg lang geduurd, het ging met vallen en opstaan, maar nu is ze dan weer een tijd aan het werk, een tijdelijke administratieve baan bij de bank. Af en toe valt ze in achter de balie. Ze voelt zich niet onveilig. De beveiliging is zo goed als het mogelijk is. Dat er steeds vaker geschoten wordt bij een overval vindt ze echter beangstigend. Wat daaraan gedaan kan worden? „Het klinkt misschien hard, maar hun handen eraf. Als straf. Dan voelen ze dat ze geschoten hebben."

Om de kick

Het leven van de 25-jarige Erol K., leider van de bende die vorige week een bank in Utrecht beroofde en een politieagent tijdens een vuurgevecht doodschoot, is een perfecte illustratie van de levensloop van de hedendaagse jeugdige overvaller, zegt dr. J. Horn, van het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven.

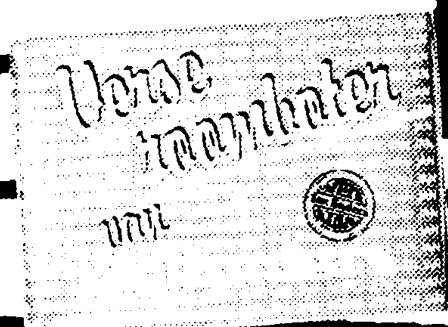
Als puber bewoog Erol zich in een crimineel milieu. Als zestienjarige pleegde hij al inbraakjes en overvallen op winkels en postagentschappen. Prestige en geld zijn belangrijker dan het 'rechte pad'. Horn verwijst naar een onderzoek van de Amerikaan Jack Katz, die bij jonge overvallers drie motieven ziet om een overval te plegen. De behoefte aan geld, de behoefte stoer te doen en zich tegenover de groep te bewijzen en een vijandige houding tegenover de maatschappij. Erol K. is blijven overvallen.

Daarmee valt hij volgens de theorie van Katz in de groep overvallers die het niet meer in de eerste plaats om geld gaat. Spanning en sensatie, de kick. Daar gaat het om. Geweld speelt nu ook een grotere rol.

Waar anderen juist bang zijn voor geweld, heeft deze 'volwassen' overvaller juist een overheersende behoefte om met geweld situaties te beheersen.

"Luid... klokjes

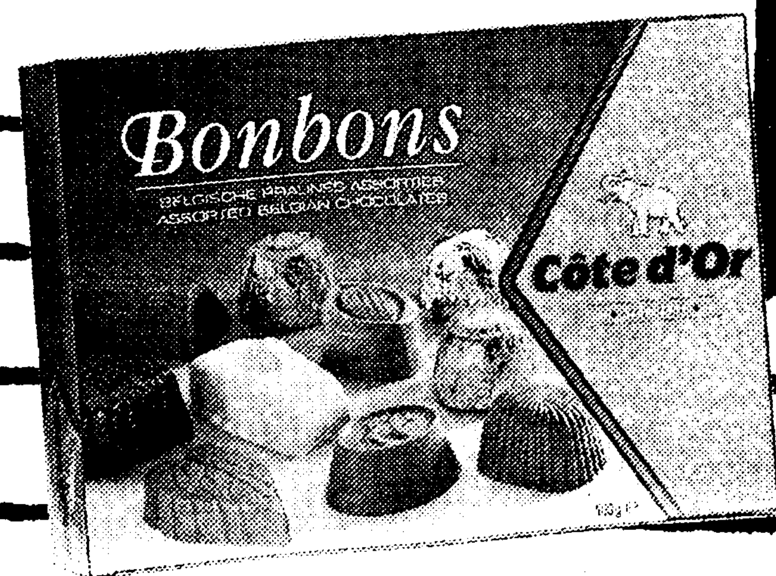
En zo hebben we een winkel

Roomboter
van Jan Linders 1.99
250 gram ~~2.15~~

Mona
chocolade mousse 1.99
beker à 250 gram ~~2.69~~

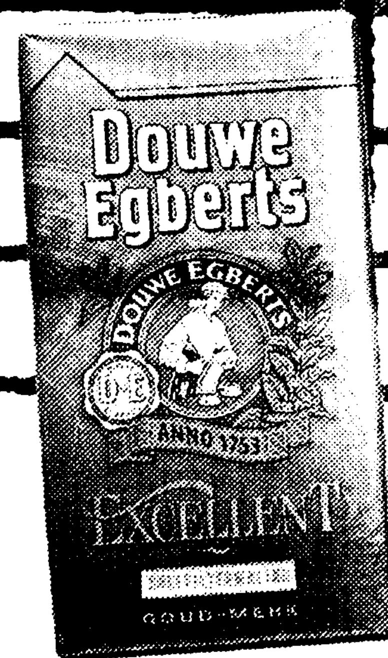
Côte d'Or bonbons
extra, pondsbox = 8.95
500 gram ~~11.95~~

4 roomboter
croissants 180 gr 1.95
voorgebakken ~~2.39~~

Bonduelle
Haricots Verts 1.95
blik à 5/8 liter ~~2.79~~

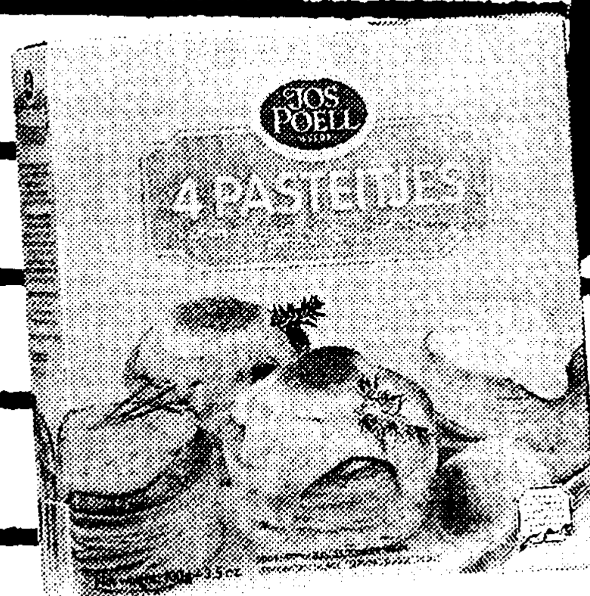
Douwe Egberts
Excellent koffie 2.98
250 gram ~~3.69~~

Princes rode zalm
groot blik 6.45
à 418 gram ~~7.45~~

Jeco hele
champignons 1.95
glas à 315 ml ~~2.39~~

Jos Poell
pasteibakjes 1.35
pak à 4 stuks ~~1.69~~

Ola Pirouette
roomijstaart 2.50
doos à 750 ml ~~3.90~~

Delmonte perziken
literblik = 1.98
822 gram ~~2.59~~

Chablis
Quinson '91 9.75
0,75 liter ~~10.95~~

klinge linge ling."

vol vrolijke kerstliedjes.

Hak appelmoes 720 ml ~~2.19~~ 1.79

Exquise zeevruchten-bonbons doos à 250 gram ~~5.95~~ 4.95

Nescafé Cappuccino pak à 10 × 12,5 gram ~~5.29~~ 4.65

Perfekt compôte appel of appel/abrikozen pot à 360 gram 1.59

Smiths Hamka's zak à 80 gram ~~1.79~~ of Smiths Bugles cheese, 85 gram ~~1.85~~ 1.69

Karvan Cévitam vruchtensiropen keuze uit 5 smaken, bus à 0,75 liter ~~4.89~~ 4.45

Kempenaar voorgebakken stokbrood 200 gram per stuk ~~1.49~~ 1.19

Buitoni Melba toast pak à 100 gram ~~1.18~~ 99

Perfekt doperwten extra fijn, blik à 800 gram ~~1.59~~ 1.39

Bonduelle punt-asperges handgerangschikt, blik à 460 gr ~~3.99~~ 3.45

Unox Stroganoff- of wildragoût blik à 400 gram ~~2.95~~ 2.59

Slagers-achterham 100 gr 1.99

Gebraden fricandeau 100 gr 2.49

Gebraden rosbief 100 gram 3.35

Verse roompaté 100 gram 1.65

Kipfilet met tuinkruiden, 100 gram 2.19

Mona Farm geslagen room bus à 250 gram ~~4.79~~ 3.95

Hero Preiselbeeren-compôte glas à 300 gram 2.89

Aarts rode stoofpeertjes glas à 560 gram ~~3.59~~ 2.95

Delacre 'Intimité' assorti luxe koekjes doos à 125 gram ~~2.98~~ 2.50

Eendenlever- of fazantpaté per 100 gram 2.65

Alleen op vrijdag 18 en zaterdag 19 december (en op woensdag 23 en donderdag 24 december).

Appel-citroen-slagroomvlaai ø 27 cm ± 1500 gr 10.00

Frans stokbrood ± 400 gram 1.79

Royco Cup-a-Sauce keuze uit 5 smaken, Per zakje ~~1.29~~ 99

kuip à 500 gram ~~4.18~~ 1.99 Nu bij aankoop van 2 kuipjes Bona: gratis kerstkaarsjes!

Diner-kaarsen wit of assorti doos à 14 stuks 3.95

Douwe Egberts Select koffie pak à 250 gram ~~2.75~~ 2.50

GranForno soepstengels pak à 125 gram ~~1.09~~ 98

Gegrilde achterham 100 gram 1.99

Limburgse cervelaat 100 gram 1.85

Schwarzwalder schincken 100 gr 2.59

Gebraden bacon 100 gram 2.49

Santé aardappelen milieubewust geteeld, draagtas à 5 kilo 2.45

Chateau Vieux Castenets '90 fles à 0,75 liter ~~7.45~~ 6.80

Naturelle aardappelen ecologisch geteeld 2½ kilo 2.45

Sisi Sinas lichte vruchtdrank à 1,5 liter ~~1.97~~ 1.69

Limousin mager bouillonvlees 1 kilo 16.95

Weingartner Trappenberg Spätlese fles à 0,75 ltr ~~5.65~~ 4.50

Jacobs Carte Noir koffie pak à 250 gram ~~3.79~~ 3.55

Limousin stooflapjes 500 gram 10.95

Slagers-loempia's ± 200 gram 2 voor 3.50

Spaghetti Bolognese 1 kilo 7.90

Runderviltken ± 100 gram 3 voor 4.95

MARKTBERICHTEN

IJsbergsla per stuk 1.25

Clemenules mandarijnen netje à 1 kilo 2.95

Komkommers per stuk 1.25

Verse soepgroenten ± 150 gram 95

Bami-pakket ± 500 gram 1.95

Vers aardappeltjes met spek en ui, 400 gram 2.45

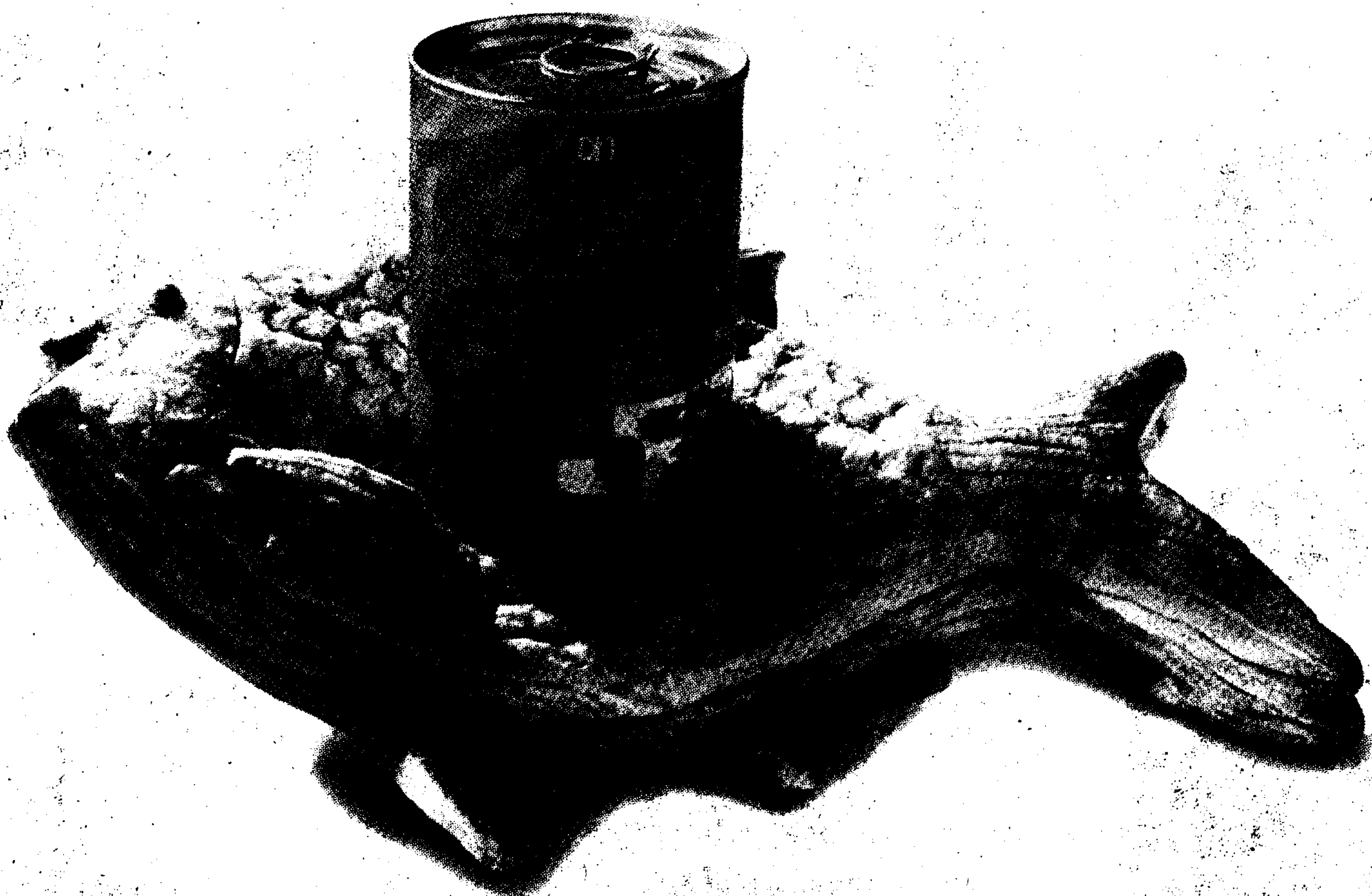
Noordhollandse Goudse belegen kaas vers van 't mes of vacuüm verpakt 1 kilo ~~14.40~~ 13.50

Roomboter amandel-kerststaaf 250 gram ~~4.75~~ 3.95

Acties zijn geldig van donderdag 17 t/m donderdag 24 december. Vlees- en groente-akties zijn geldig t/m zaterdag 19 december 1992.

jan linders

'**t Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs**

AH Culinair Ragoût kaas met noten, zalm of kip in rode wijn,
blik 400 gram ~~3.49~~ **2.99**

AH Culinair Ragoût kreeft,
blik 400 gram ~~3.79~~ **3.29**

Nieuw. Culinaire ragoûts in zelfgebakken servies.

Wat we met dat zelfgebakken servies bedoelen, leggen we verderop uit. Maar eerst even iets over onze nieuwe, culinaire ragoûts.

Dat culinair, daar hoeft u niet van te schrikken. Want er is niets moeilijks aan. 't Culinaire werk hebben wij namelijk al gedaan. U hoeft ze alleen maar op te warmen en op te dienen.

Het bijzondere [illegible] ragoûts is, dat ze wat smaak betreft net een stapje verder gaan dan de ragoûts die we van huis uit gewend zijn. Zo hebben we een ragoût op basis van visbouillon, zalm en scholfilet, waarin flinke stukken zalm zitten.

Dan is er een ragoût van kippebouillon, kippevlees, rode wijn en champignons. Ook een smeuïge ragoût van rundvleesbouillon, Emmenthaler, pijnboompitten, noten en room.

En tenslotte een ragoût van visbouillon, kreeft (jazeker, kreeft), scholfilet en cognac. Omdat ze al helemaal kant-en-klaar zijn, leek 't ons aardig ze eens op te dienen in 'bladerdeeg-servies'. Op de foto's ziet u hoe feestelijk dat eruit kan zien.

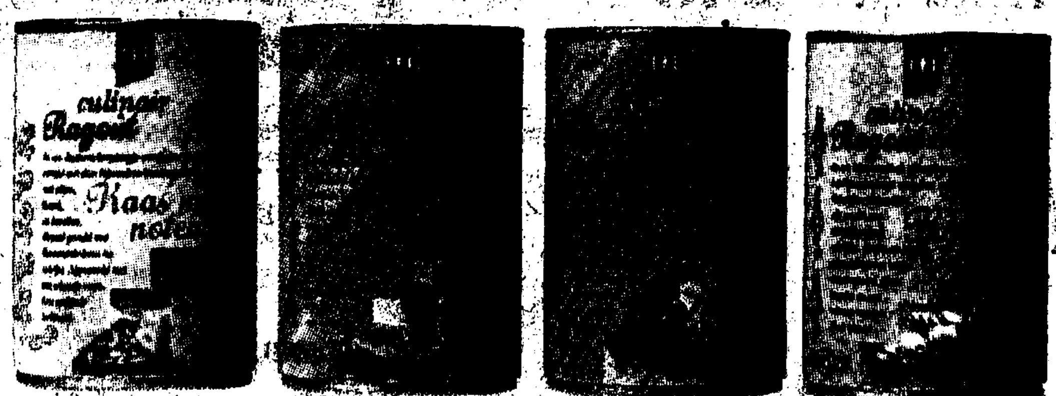
En toch is het bakken een fluitje van een cent.

Daar gaan we. Verwarm de oven vóór op 200°C. Leg drie kant-en-klare AH bladerdeegplakjes (bij ons in de diepvries) op een plankje waar een scherp mespuntje niet zo snel doorheen kan.

Snij met 't mesje de vorm van een visje, kippetje of konijntje uit de bladerdeegplakjes. U kunt natuurlijk ook andere figuurtjes bedenken als u dat leuker vindt. We nemen als voorbeeld het visje. Druk in twee bladerdeegvisjes met een omgekeerd glas ronde gaten.

Leg het visplakje zonder gat als eerste op de bakplaat en prik er kleine luchtgaatjes in. Besmeer dit met een beetje eiwit. Daarop het tweede plakje met eiwit erop en dan het [illegible]. Smeer daarop wat eigeel.

Maak zoveel vormpjes als u gasten heeft. Zet ze een kwartier in de oven. Vul ze dan met de opgewarmde ragoûts en leg ze voor iedereen op een bordje. En let op hun gezichten. Wedden dat u gebakken zit?

AH Kalfs-, champignon-, kippe- of vleesragoût, blik 400 gram ~~[illegible]~~ **1.79**

AH Culinair soep, kreeft roomsoep, blik 400 ml ~~[illegible]~~ **2.49**

Uit de diepvries:

AH Bladerdeeg, 10 plakjes 450 gram ~~1.89~~ **1.59**

Paramount rode zalm, uit Alaska, blik 418 gram **6.75**

Jos Poell pasteitjes, doosje 6 stuks ~~2.29~~ **1.99***

Hele witte asperges, blik 250 gram ~~1.59~~ **1.39**

Jos Poell salade/ragoûtcups, doosje 18 stuks ~~1.89~~ **1.69***

AH Fruitcocktail- (3.25), ananasschijven- (2.99) of halve peren op zware siroop (2.15), blik 820 gram **2.49**

AH Culinair soepen, gorgonzola roomsoep, vis roomsoep, bospaddestoelen roomsoep of heldere ossestaartsoep, blik 400 ml ~~2.79~~ **2.29**

Rineau Bordeaux, 'n krachtige, karaktervolle rode of iets zoete fruitige witte Bordeaux wijn, fles 0.75 liter ~~[illegible]~~ **6.45**

AH Culinair soepen, prei roomsoep met ham, kervel roomsoep, broccoli roomsoep of Zaanse mosterd roomsoep, blik 400 ml ~~2.49~~ **1.99**

AH [illegible] sherry, medium-dry, dry, [illegible] of Fino, fles 0.75 liter Nú **5.95**

Pétillant de Listel, 'n licht mousserende drank met 'n tikkeltje alcohol en 'n vleugje perziken of frambozen, fles 0.75 liter **8.95***

AH Perla Mokka koffie, snelfiltermaling, 2 pakken à 250 gram ~~6.49~~ **5.49**
Met gratis Perla spel/recepten poster.*

Friesche Vlag toefjes room, bus 250 gram ~~3.69~~ **2.99**

AH Vruchtenthee, diverse soorten, doosje 20 zakjes à 4 gram ~~2.69~~ **2.29**

Bonne Maman extra jam, diverse smaken, pot 450 gram ~~3.69~~ **3.19**

Uit de diepvries:

AH Viennetta vanille-ijs, pak 1 liter **5.95**

AH Zeeduivel- of [illegible] in bladerdeeg, 2 stuks 260 gram ~~6.45~~ **5.95**

AH Crabfantasy, pak 200 gram ~~5.25~~ **4.25**

Tuc zoutjes, diverse smaken, pakje 100 gram Nú **1.99**

AH Cashewnoten, zakje 150 gram ~~3.79~~ **2.99**

Stabburet snackcrispbread, extra dun, sesam of haver, pak ~~2.19~~ **1.89**

AH Delicata pralines Flamand of Wallon, doos 250 gram ~~7.50~~ **6.50**

Dansk kerstboterkoekjes, blik 400 gram **4.99***

AH [illegible], 250 gram ~~[illegible]~~ **3.79**

[illegible] wafelrolletjes, chocolade, vanille of naturel, doosje ~~2.29~~ **1.89**

AH Kerststol, met banketspijs, rozijnen en poedersuiker, 500 gram **4.99***

Kerstvlaai, doos 1000 gram **6.95***

[illegible], 12 stuks ~~3.45~~ **2.99**

Chambourcy Chanty Top, mokka, vanille of chocolade **of Chanty Fruit,** aardbeien of perziken, 2 bekertjes à 110 gram ~~2.25~~ **1.79**

AH Goudse licht belegen kaas 48+, vers van 't mes, of vacuüm verpakt, kilo Nú **11.90**

AH Verse roomkaas, pakje 125 gram ~~2.98~~ **2.69**

Viergranen scharreleieren klasse 1, doos 15 stuks **4.69**

Remia vloeibaar frituurvet, can 2 liter ~~[illegible]~~ **7.99**

Witlof, 500 gram **1.25**

Cox's Orange, handappelen, kilo **99**

[illegible] clementines, net 1 kilo **1.99**

Carrépan, de nieuwe, slimme veelzijdige pan, om tegelijk te bakken en warm te houden. Met anti-aanbaklaag, voorzien met koudgreep. Geschikt voor gas en elektra, per stuk **29,-***

Runderlappen, kilo ~~[illegible]~~ 15.99, 500 gram ~~9.99~~ **8.49**

Varkensschnitzel gepaneerd, 100 gram ~~2.19~~ **1.99**

AH [illegible], per 100 gram ~~1.99~~ **1.79**

AH Achterham, verpakt 100 gram ~~2.79~~ **1.99**

AH Zalmsalade, bak 250 gram ~~4.59~~ **3.59**

Uit de bedieningsafdeling:

Jambon d'Ardennes, 100 gram ~~3.69~~ **3.19**

Uit onze bloemenafdeling:

Hyacinten, diverse kleuren, 3 stuks [illegible]

Uw spaargeld kan meer opbrengen bij Albert Heijn. Dus... neem deel aan het AH Vaste Klanten Fonds. Vraag onze folder in de winkel.

Kerst openingstijden: I.v.m. de komende feestdagen zijn onze winkels dinsdag 22 december van 9.00 – 21.00 uur, woensdag 23 december van 9.00 – 21.00 uur en donderdag 24 december van 8.30 – 17.00 uur geopend.

AH Service lijn [illegible]
De artikelen in deze advertentie kunt u in alle AH winkels kopen, behalve de artikelen waar kleine cijfertjes bij staan. Die artikelen kunt u alleen kopen in AH winkels waar één van die cijfers op de deur staat.
Reclameprijzen gelden t/m donderdag 24 december, m.u.v. groenten en vlees, deze aanbiedingen zijn geldig t/m zaterdag 19 december a.s..
* Zolang de voorraad strekt.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.

51.18.92